

RAIFFEISEN ZENTRALBANK

RAPORT ROCZNY ZA 2011 ROK

**WYCIĄG Z
RAPORTU ZARZĄDU GRUPY RAIFFEISEN
ZENTRALBANKU
SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO
RAPORTU AUDYTORA**

Przeгляд

Grupa RZB

Wartości w mln euro	2011	Zmiana	2010	2009	2008	2007
Rachunek zysków i strat						
Dochody odsetkowe netto	3 585	(1,2)%	3 629	3 462	4 010	2 942
Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości	(1 099)	(8,2)%	(1 198)	(2 247)	(1 150)	(308)
Dochody z tytułu opłat i prowizji netto	1 493	0,1%	1 492	1 422	1 768	1 516
Dochody handlowe netto	346	7,1%	323	418	19	94
Koszty ogólnego zarządu	(3 208)	4,5%	(3 069)	(2 795)	(3 117)	(2 645)
Zysk brutto	1 144	(11,5)%	1 292	824	597	1 485
Zysk netto	728	(37,6)%	1 168	571	432	1 190
Zysk skonsolidowany	472	(33,8)%	714	433	48	778
Zyski na akcję	78,18	(35,8)%	121,73	36,46	6,40	150,70
Sprawozdanie z pozycji finansowej						
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	22 457	13,7%	19 753	33 887	29 115	30 910
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 093	7,4%	78 270	74 855	84 918	73 071
Lokaty banków	39 873	6,6%	37 391	49 917	54 148	48 899
Lokaty klientów	67 114	15,8%	57 936	55 423	59 120	55 369
Kapitał własny	11 489	2,1%	11 251	10 308	8 587 ¹	8 422
Aktywa ogółem	150 087	10,0%	136 497	147 938	156 921	137 402
Kluczowe wskaźniki						
Zwrot kapitału przed opodatkowaniem	10,5%	(2,0) pp	12,5%	8,8%	7,3%	22,2%
Zwrot z kapitału po opodatkowaniu	6,7%	(4,6) pp	11,3%	6,1%	5,3%	17,8%
Skonsolidowany zwrot z kapitału	7,8%	(5,2) pp	13,0%	6,3%	0,9%	16,5%
Wskaźnik koszty/dochody	59,2%	3,4 pp	55,8%	51,9%	52,8%	56,9%
Zwrot z aktywów przed opodatkowaniem	0,78%	(1,1) pp	0,88%	0,54%	0,40%	1,17%
Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	1,26%	(0,2) pp	1,45%	2,76%	1,19%	0,41%
Informacje dotyczące Banku²						
Aktywa ważone ryzykiem (kredytowym)	81 416	1,8%	79 996	74 990	89 040	83 091
Całkowite fundusze własne	12 725	1,5%	12 532	12 308	10 801	10 297
Wymóg dotyczący całkowitych funduszy własnych	7 982	0,2%	7 966	7 516	8 505	7 491
Wskaźnik pokrycia nadwyżki	59,4%	2,1 pp	57,3%	63,8%	27,0%	37,5%
Wskaźnik Core Tier 1, ogółem	9,1%	6,8%	8,5%	8,5%	6,3%	9,6%
Wskaźnik Tier 1, ryzyko kredytowe	12,2%	0,6 pp	11,6%	11,8%	8,4%	8,8%
Wskaźnik funduszy własnych	12,8%	0,2 pp	12,6%	13,1%	10,2%	11,0%
Zasoby						
Liczba pracowników na dzień sporządzenia sprawozdania	59 836	(0,9)%	60 356	59 800	66 651	61 351
Placówki operacyjne	2 937	(1,1)%	2 970	3 038	3 251	3 036

¹ Wsteczna klasyfikacja kapitału udziałowego jako kapitału własnego.

² Obliczenia od 2008 roku oparto na Basel II.

Spis treści

RAPORT ROCZNY RAIFFEISEN ZENTRALBANK ZA 2011 ROK.....	1
Przegląd.....	2
Spis treści.....	3
Raport Zarządu Grupy.....	4
Zmiany na rynku	4
Szczegółowa analiza pozycji rachunku zysków i strat.....	13
Badania i rozwój	23
Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do rachunkowości Grupy	23
Zasady finansowania	25
Zarządzanie ryzykiem	26
Zasoby ludzkie.....	30
Zdarzenia po dniu sporządzenia bilansu.....	31
Prognozy.....	32
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	34
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	34
Sprawozdanie z pozycji finansowej.....	38
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	39
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	40
Sprawozdawczość według segmentów	42
Noty	45
Noty do rachunku zysków i strat	64
Noty do sprawozdania z pozycji finansowej	72
Raport na temat ryzyka.....	92
Pozostałe informacje.....	119
Raport audytora	135
Sprawozdanie Zarządu	137

Raport Zarządu Grupy

Zmiany na rynku

Spowolniony wzrost w Europie i Stanach Zjednoczonych

Rok 2011 rozpoczął się dobrze, ale począwszy od wiosny gospodarka strefy euro ulegała coraz większemu spowolnieniu. W pierwszym kwartale realny produkt krajowy brutto (PKB) nadal notował wzrost o 0,8 procent, ale w każdym z kolejnych dwóch kwartałów zwiększył się już jedynie o odpowiednio 0,2 i 0,1 procent. W czwartym kwartale w strefie euro odnotowano recesję. W 2011 roku jako całości oczekiwany jest wzrost PKB o 1,5 procent. Stopa inflacji w 2011 roku na poziomie 2,7 procent była znacznie wyższa niż wynosiły oficjalne prognozy EBC. Główną przyczyną wzrostu inflacji był wzrost cen energii.

Gospodarka amerykańska wzrosła w 2010 roku o 3 procent, ale w 2011 roku wzrost ten także uległ spowolnieniu głównie w wyniku gwałtownego podwyższenia cen ropy w związku z Arabską Wiosną, umiarkowanymi podwyżkami wynagrodzeń oraz wyjątkowo wysoką jak na amerykańskie standardy stopą bezrobocia. Wszystko to spowodowało obniżenie konsumpcji detalicznej, w szczególności w pierwszej połowie roku. Ponadto kroki mające na celu konsolidację budżetu także przyczyniły się do spowolnienia wzrostu. Jednak dzięki niższemu wzrostowi cen oraz wyższym nakładom kapitałowym przedsiębiorstw gospodarka ożywiła się w drugiej połowie roku i wzrost realnego amerykańskiego PKB za cały 2011 rok wyniósł 1,7 procent.

Rozbieżne zmiany w Europie Środkowo-Wschodniej

W państwach Europy Środkowo-Wschodniej, którym w 2010 roku już udało się w pewnym stopniu pokonać kryzys finansowy i osiągnąć 3,5 procentowy wzrost gospodarczy, takie pozytywne tendencje widoczne były także w 2011 roku. Nadal główną siłą napędową wzrostu był eksport. Z kolei popyt krajowy uległ znaczącemu spowolnieniu prawie we wszystkich krajach. W świetle rozwiązań mających na celu konsolidację budżetową, jakie wprowadzono w wielu miejscach, oddziaływanie wydatków sektora publicznego na wyniki gospodarcze miało umiarkowany charakter. Jednak w 2011 roku wpływ zdarzeń, jakie miały miejsce w strefie euro, na gospodarkę przyczynił się również do ogólnego spowolnienia pozytywnych tendencji wzrostowych.

Najwyższy wzrost w Europie Środkowej w 2011 roku odnotowały Polska i Słowacja. Choć Polska ponownie w większym stopniu wykorzystwała silny popyt krajowy, osiągając solidny wzrost na poziomie 4,3 procent, Słowacja odnotowała 3,3 procentowy wzrost dzięki swojemu silnemu sektorowi eksportowemu. W efekcie cięcia kosztów wzrost gospodarczy w Czechach spadł w 2011 roku do 1,7 procent. Słaby sektor bankowy na Słowacji położył nacisk na rozwój, który w efekcie wyniósł minus 0,2 procent. Silny sektor eksportowy na Węgrzech zrównoważył słaby popyt krajowy, dzięki czemu węgierski PKB wzrósł o 1,7 procent.

Notując wzrost PKB na poziomie 1,9 procent, po kryzysie w 2010 i 2009 roku, kiedy to wskaźniki PKB wyniosły odpowiednio minus 0,7 i minus 5,4 procent, w 2011 roku kraje Europy Południowo-Wschodniej uzyskały dodatnie wyniki. Jednak biorąc pod uwagę zdecydowane ograniczenia budżetowe, rządy mogą niewiele zrobić, by wzmocnić gospodarkę. Mimo że popyt krajowy utrzymywał się na niskim poziomie, nadal wpływał na ograniczenie deficytu rachunków bieżących. Główną siłą napędową zwrotu w stosunku do wzrostu był eksport, który jednak także spadł.

W 2011 roku poprawę w dalszym ciągu notowała gospodarka Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP). Rosyjski wzrost gospodarczy wynoszący 4,3 procent utrzymał się na poziomie z poprzedniego roku głównie w wyniku stale wysokich cen paliw oraz pozostałych towarów. Silny popyt krajowy, mocny eksport oraz solidne żniwa przyczyniły się do 5,2 procentowego wzrostu na Ukrainie. Z kolei z powodu problemów gospodarczych kraju wzrost gospodarczy na Białorusi utknął w martwym punkcie w drugiej połowie 2011 roku.

Ogólnie rzecz ujmując w 2012 roku oczekiwane jest znacznie spowolnienie wzrostu gospodarczego w Europie Środkowo-Wschodniej, głównie z powodu poważnego pogorszenia sytuacji w strefie euro w wyniku kryzysu zadłużenia państwa. Dzięki Rosji, która pełni sama dla siebie funkcję siły napędowej, można oczekiwać, że region WNP ponownie odnotuje najwyższy wzrost. Ponieważ nie przewiduje się globalnej recesji, ceny towarów, szczególnie ropy, utrzymają się prawdopodobnie na stałym poziomie, co będzie stanowić wsparcie dla modelu gospodarczego regionu opartego na eksporcie towarów. Z kolei prognozuje się, że Europa Południowo-Wschodnia odnotuje znaczny spadek eksportu w wyniku swojego bliskiego położenia geograficznego w stosunku do znajdujących się pod poważną presją państw członkowskich strefy euro w Europie Południowej. W Europie Środkowej zgodnie z prognozami w 2012 roku dodatnie wyniki ma odnotować Polska, dzięki – jak poprzednio – w znacznej mierze stabilnemu popytowi krajowemu. Pozostałe gospodarki Europy Środkowej odczuwają skutki spadku zagranicznego popytu w strefie euro, co prawdopodobnie w pierwszej połowie 2012 roku popchnie je w stronę recesji. Analitycy nie oczekują poprawy sytuacji gospodarczej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej jako całości aż do drugiej połowy roku, gdy sytuacja w strefie euro ma się poprawić.

Roczny wzrost realnego PKB w procentach w porównaniu do poprzedniego roku

Kraj	2010	2011e	2012f	2013f
Czechy	2,7	1,7	-0,2	1,4
Węgry	1,3	1,7	-0,8	1,5
Polska	3,9	4,3	2,8	3,7
Słowacja	4,0	3,3	-0,8	2,5
Słowenia	1,4	-0,2	0,0	1,5
Europa Środkowa	3,2	3,1	1,4	2,7
Albania	3,9	2,0	2,5	3,5
Bośnia i Hercegowina	,07	1,9	0,0	2,0
Bułgaria	0,4	1,7	1,0	2,5
Chorwacja	-1,2	0,2	-1,0	1,0
Kosowo	3,9	4,0	3,0	4,0
Rumunia	-1,6	2,5	0,5	2,5
Serbia	1,0	2,0	0,0	1,0
Europa Południowo-Wschodnia	-0,7	1,9	0,3	2,1
Białoruś	7,6	5,3	3,0	3,0
Rosja	4,3	4,3	3,7	4,0
Ukraina	4,2	5,2	3,5	4,0
WNP	4,4	4,4	3,7	4,0
Europa Środkowo-Wschodnia	3,5	3,7	2,6	3,4
Austria	2,3	3,1	0,3	1,3
Niemcy	3,6	3,1	0,0	1,1
Strefa Euro	1,8	1,5	-0,5	1,1

Pozytywne tendencje w Austrii

Po spadku wyników gospodarczych w 2009 roku (realny PKB: minus 3,8 procent) gospodarka austriacka radziła sobie bardzo dobrze w 2010 roku (realny PKB: 2,3 procent) oraz w pierwszej połowie 2011 roku. Ekspansja gospodarcza Austrii spowodowana była wysokim wzrostem eksportu oraz zwiększeniem inwestycji. Jednak w drugiej połowie 2011 roku wzrost gospodarczy uległ znacznemu spowolnieniu. W czwartym kwartale realny PKB odnotował nawet nieznaczny spadek w ujęciu rok do roku. Mimo to dobra pierwsza połowa roku zagwarantowała silny wzrost gospodarczy za cały rok (realny PKB: plus 3,1 procent). Te ogólnie pozytywne tendencje doprowadziły do dalszego spadku bezrobocia, które w porównaniu do strefy euro już było bardzo niskie. Z kolei w wyniku wyższych cen ropy w pierwszej połowie 2011 roku oraz kroków rządowych, takich jak podwyższenie podatków, gwałtownie wzrosła inflacja do 3,5 procent. Najwyższą stopę inflacji odnotowano we wrześniu (zharmonizowany indeks wzrostu cen towarów i usług: 3,9 procent na rok).

Znaczący rozwój Azji

W 2011 roku Azja utrzymała pozycję bezwzględnie najbardziej dynamicznego regionu na świecie pomimo widocznego spowolnienia w drugim kwartale spowodowanego wydarzeniami w Japonii. Popyt krajowy w Chinach napędzały inwestycje oraz ekspansja kredytowa, dzięki czemu PKB w 2011 roku wyniósł 9,2 procent, po 10,4 procentowym wzroście w 2010 roku.

Jednak oznaki przegrzania doprowadziły do gwałtownego wzrostu inflacji, którą ograniczono restrykcyjnymi rozwiązaniami z zakresu polityki pieniężnej. Chiński rząd podjął również restrykcyjne działania, aby ograniczyć gwałtowny wzrost cen nieruchomości. Spowolnienie wzrostu gospodarczego, które było widoczne w drugiej połowie 2011 roku, prawdopodobnie utrzyma się także w 2012 roku. Wysoką inflację średnio na poziomie 9 procent w 2011 roku odnotowały także Indie. W powiązaniu ze spadkiem zapotrzebowania ze strony Europy doprowadziło to do spowolnienia wzrostu gospodarczego do 6,1 procent w czwartym kwartale 2011 roku po 6,9 procentowym wzroście w trzecim kwartale i 77,7 procentowym wzroście w drugim kwartale 2011 roku.

Kryzys zadłużeniowy obciąża rynki finansowe

Europejski kryzys zadłużeniowy miał już negatywny wpływ na rynki finansowe w 2010 roku, ale sytuacja uległa pogorszeniu w 2011 roku. Po Grecji i Irlandii trzecim krajem w strefie euro, który w kwietniu 2011 roku był zmuszony skorzystać z pomocy EFSF/MFM była Portugalia. Chociaż Irlandia i Portugalia w znacznej mierze z powodzeniem wdrożyły programy restrukturyzacyjne wynegocjowane z UE i MFM, w 2011 roku coraz widoczniejszy był fakt, że Grecja nie spełni uzgodnionych celów dotyczących konsolidacji budżetu. Wkrótce okazało się, że, by uniknąć niewywiązania się ze zobowiązań, konieczne jest wprowadzenie kolejnego „pakietu ratunkowego”. W lipcu ministrowie finansów UE zatwierdzili drugi pakiet ratunkowy dla Grecji, który poza oficjalnymi kredytami przewidywał „dobrowolną” zgodę prywatnych posiadaczy obligacji na rezygnację z 21 procent swoich roszczeń.

Obawy, że udział sektora prywatnego doprowadzi do rozprzestrzenienia się efektu zarażenia na takie kraje, jak Hiszpania i Włochy, sprawdziły się w sierpniu 2011 roku. Pod względem PKB Włochy są drugim po Grecji najbardziej zadłużonym krajem w strefie euro, a włoskie obligacje rządowe znalazły się pod szczególnie poważnym naciskiem. Nawet interwencja EBC, który dodał włoskie i hiszpańskie papiery do obligacji rządowych, jakie nabywał na początku sierpnia, przyniosła jedynie chwilową ulgę. Do czasu, gdy efekt zarażenia dotarł do Włoch i Hiszpanii, kryzys zadłużeniowy nabrał systematycznego charakteru wraz z poważnymi niekorzystnymi konsekwencjami dla całego sektora finansowego oraz realnej gospodarki. Aby powstrzymać spiralę spadkową, pod koniec października szefowie państw i rządów strefy euro uzgodnili pakiet rozwiązań. Jednak plany skoordynowanej kapitalizacji europejskiego sektora bankowego, wykorzystania sieci bezpieczeństwa UE (EFSF) oraz zwiększenia kwoty roszczeń, z jakich zrezygnuje sektor prywatny w ramach drugiego pakietu uzgodnionego dla Grecji, doprowadziły jedynie do krótkiej przerwy w wyprzedzaży obligacji wyemitowanych przez europejskie państwa peryferyjne. Podjęta przez EBC pod koniec 2011 roku decyzja mająca na celu poprawę podaży płynności banków europejskich poprzez emisję trzyletnich operacji refinansowych w bardziej zrównoważony sposób ulżyła europejskim rynkom obligacji.

Waluty globalne

Kryzys zadłużeniowy w strefie euro nadal miał dominujące znaczenie dla wahań kursów euro i dolara amerykańskiego w 2011 roku, przy czym niekorzystne zmiany w Stanach Zjednoczonych (takie jak obniżenie ratingu kredytowego oraz zablokowanie reform budżetowych) odgrywały jedynie drugorzędną rolę. Na początku roku kurs euro w stosunku do dolara amerykańskiego utrzymywał się na relatywnie niskim poziomie i wynosił 1,31. Jednak, dzięki nadziejom związanym z postępowaniem kryzysu zadłużeniowego, uległ stopniowej poprawie w pierwszych kilku miesiącach, osiągając najwyższe notowania na poziomie 1,49 EUR/USD na początku maja. Ponieważ kryzys zadłużeniowy nasilał się w tym czasie, w szczególności gdy w lecie dotarł do takich krajów, jak Włochy i Hiszpania, pozycja euro uległa znacznemu osłabieniu w drugiej połowie roku, osiągając najniższy poziom, tj. 1,29 EUR/USD, w grudniu 2011 roku.

W wyniku kryzysu zadłużeniowego euro oraz zwiększonej potrzeby dostarczenia zabezpieczeń przez inwestorów utrzymywała się tendencja wzrostowa franka szwajcarskiego w stosunku do euro, która rozpoczęła się jesienią 2007 roku. Silny frank stanowił coraz większy problem dla szwajcarskiego eksportu. W sierpniu Narodowy Bank Szwajcarii podjął wstępną próbę odparcia aprecjacji franka poprzez znaczącą ekspansję płynności. Gdy rozwiązania takie nie przyniosły rezultatów, a waluta szwajcarska na krótko zbliżyła się do kursu przeliczeniowego euro, na początku września Szwajcarski Bank Narodowy podjął decyzję o wprowadzeniu dolnego kursu wymiany na poziomie 1,20 EUR/CHF. Do tej pory Szwajcarskiemu Bankowi Narodowemu udawało się bez problemów bronić tak wyznaczonej pozycji.

Waluty państw Europy Środkowo-Wschodniej

Do połowy 2011 roku waluty państw Europy Środkowo-Wschodniej utrzymywał się na stabilnym poziomie, ale sytuacja ta

uległa zmianie w połowie sierpnia w momencie pogorszenia się kryzysu zadłużeniowego. Miało to w szczególności wpływ na płynne waluty w Europie Środkowej (czeską koronę, węgierski forint i polski złoty), których kursy w porównaniu do euro znacząco spadły. W wyniku braku rozwiązania problemów strefy euro cała Europa Środkowo-Wschodnia odnotowała wzrost awersji do ryzyka, co – tak jak w trakcie kryzysu finansowego – skłoniło inwestorów do bezkrytycznego traktowania całego regionu.

Szczególnie poważnym naciskom rynkowym od początku kryzysu zadłużeniowego w strefie euro podlegał polski złoty. Spowodowane było to bardzo wysoką płynnością na polskim rynku walutowym i polskim rynku obligacji. Jednak interwencje polskich władz na rynkach w trakcie 2011 roku na pewien czas ustabilizowały pozycję złotego. Gwałtowny spadek w stosunku do euro od sierpnia 2011 roku odnotowała także czeska korona. Jednak to węgierski forint odczuł konsekwencje kryzysu w najdotkliwszy sposób. W wyniku decyzji politycznych oraz obniżenia ratingu kredytowego Węgier kurs forinta do euro spadł ponownie do i tak już niskiego poziomu z 2009 roku. W czasie, w którym waluty krajów Europy Środkowej narażone były na poważne wahania, waluty krajów Europy Południowo-Wschodniej nie odzwierciedlały w pełni i bezpośrednio istniejących niepewności i wzrostu awersji na ryzyko. Jednak wyraźnie zauważalne były czynniki pośrednie, takie jak spadek inwestycji zagranicznych, które doprowadziły w szczególności w drugiej połowie 2011 roku do spadku wartości chorwackiej kuny, rumuńskiego leja i serbskiego dinara. Istnieje prawdopodobieństwo, że tendencja taka będzie się utrzymywać także w 2012 roku.

Wykres na str. 7 wersji angielskiej raportu:

Wyniki (w mln euro)

Dochody odsetkowe netto	Dochody z działalności operacyjnej
Koszty działalności operacyjnej	Wynik z działalności operacyjnej

Banki austriackie zamknęły rok 2010 w wyjątkowo pozytywny sposób, notując roczny zysk w wysokości 3,3 mld euro. Dane końcowe za 2011 rok nie są jeszcze dostępne, ale banki prognozują roczny zysk za rok na poziomie ok. 1,2 mld euro, tj. niższym niż w poprzednim roku. Jeżeli chodzi o rezerwy na ryzyko (z aktualizacji wyceny) banki austriackie przewidują wzrost o 48,4 procent do 5,7 mld euro w 2011 roku, na co wyraźny wpływ ma wzrost rezerw na wycenę papierów wartościowych i udziałów kapitałowych w bilansie w porównaniu do odpowiednich dochodów z ich likwidacji.

Europejskie testy warunków skrajnych, wymagania Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA) dotyczące podstawowego kapitału oraz austriacki finisz

W 2011 roku europejski organ nadzoru bankowego przeprowadził testy warunków skrajnych w około 70 wybranych europejskich bankach. Szczegółowe wyniki testów opublikowano latem 2011 roku. Wśród austriackich banków zbadano Bank Austria (którego zysk uwzględniono w Grupie UniCredit i nie opublikowano odrębnie), Erste Group, podgrupę RZB - RBI oraz Grupę ÖVAG. Pierwsze trzy scenariusze warunków skrajnych zdano pomyślnie, ale ÖVAG wykazała w wyniku przyjętych założeń skrajnych niewłaściwy wskaźnik kapitału.

W związku z kryzysem zadłużeniowym jesienią 2011 roku EBA przeanalizował także wpływ wyceny cen rynkowych zaangażowania państw na banki w ramach ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych. W tym celu, aby ustalić wymóg kapitałowy, przyjęto ponad 200-procentowy „twardy” wskaźnik podstawowego kapitału w wysokości 9 procent (kapitał Core Tier 1). Wskaźnik ten został nałożony jako wymagany na banki 27 października 2011 roku z terminem realizacji do 30 czerwca 2012 roku.

Oznaczało to podwojenie wskaźnika podstawowego kapitału w ciągu kilku miesięcy. Ponieważ Europejski Nadzór Bankowy nie uznaje wcześniej uznanych elementów podstawowego kapitału – w taki sam sposób, jak w przypadku kapitału udziałowego banków austriackich zainwestowanego wspólnie z prywatnymi inwestorami – stanowi to dodatkowe utrudnienie dla banków.

Wykres poniżej

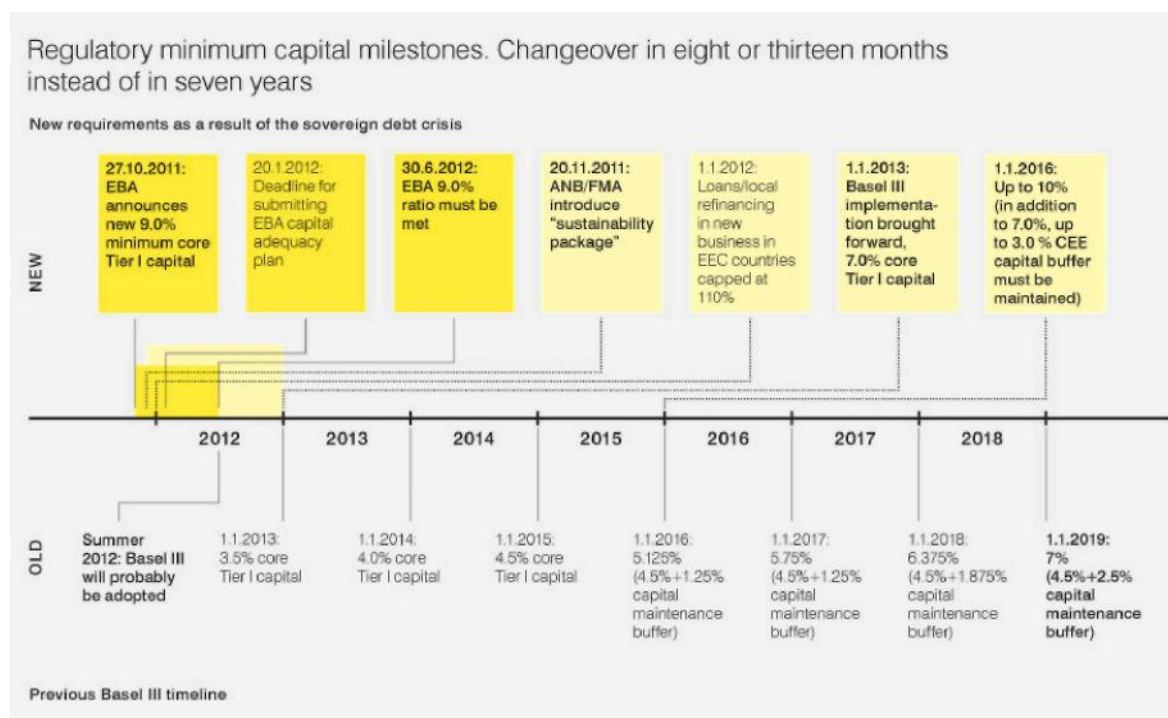
Kamienie milowe dotyczące regulacyjnego minimalnego kapitału. Zmiana w ciągu ośmiu lub trzynastu miesięcy zamiast siedmiu lat.

Nowe wymagania wynikające z kryzysu zadłużeniowego

NOWE

27.10.2011: EBA ogłasza nowy minimalny wskaźnik Core Tier 1

- 20.1.2012: ostateczny termin przedstawienia EBA planu adekwatności kapitałowej
- 30.6.2012: Termin uzyskania wskaźnika ustalonego przez EBA poziomie 9,0%
- 20.11.2011: ANB/FMA wprowadza „pakiet zrównoważonego rozwoju”
- 1.1.2012: Ustalono górny poziom kredytów/refinansowania lokalnego w ramach nowych transakcji zawieranych w Europie Środkowo-Wschodniej w wysokości 110%
- 1.1.2013: Przeniesienie wdrożenia Umowy kapitałowej Basel III, kapitał Core Tier 1 na poziomie 7,0%
- 1.1.2016: Do 10% (poza 7%, konieczność utrzymania do 3% bufora kapitałowego w państwach Europy Środkowo-Wschodniej)
- STARY:
- lato 2012: prawdopodobne przyjęcie Umowy kapitałowej Basel III
- 1.1.2013: kapitał Core Tier 1 na poziomie 3,5%
- 1.1.2014: kapitał Core Tier 1 na poziomie 4,0%
- 1.1.2015: kapitał Core Tier 1 na poziomie 4,5%
- 1.1.2016: 5,125% (4,5% + 1,25% bufora kapitałowego)
- 1.1.2017: 5,75% (4,5% + 1,25% bufora kapitałowego)
- 1.1.2018: 6,375% (4,5% + 1,875% bufora kapitałowego)
- 1.1.2019: 7% (4,5% + 2,5% bufora kapitałowego)
- Poprzednie terminy realizacji Umowy kapitałowej Basel III

W konsekwencji austriacki organ nadzoru bankowego, FMA oraz OeNB podjęły aktywne działania i 20 listopada 2011 roku zażądały – w ramach tak zwanego „austriackiego finiszu”, aby duże banki austriackie, które działają w Europie Środkowo-Wschodniej, wprowadziły Umowę kapitałową Basel III wcześniej, tj. do 1 stycznia 2013 roku. Ponadto banki te są zobowiązane – od 1 stycznia 2016 roku – utrzymywać bufor kapitałowy dla państw Europy Środkowo-Wschodniej na poziomie do 3 procent. Dodatkowo od 1 stycznia 2012 roku współczynnik kredytów do depozytów lokalnych w poszczególnych państwach Europy Środkowo-Wschodniej w ramach nowych transakcji zawieranych przed banki podporządkowane austriackim grupom został pokryty w 110 procentach. Wyniki i dane finansowe

Wprowadzenie i zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbanku opracowano zgodnie ze stosowanymi w Unii Europejskiej

Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). Raiffeisen Zentralbank opracowuje także odrębne sprawozdanie finansowe zgodnie z wymogami austriackiego prawa bankowego (BGW) w powiązaniu z austriackim kodeksem handlowym (UGB), które stanowi formalną podstawę wyceny w związku z podziałem dywidendy i obliczeniem podatków. Więcej informacji na temat danych wymaganych zgodnie z BWG i UGB przedstawiono w odpowiednich rozdziałach raportu Zarządu Grupy, z uwzględnieniem not objaśniających.

Większa część Raiffeisen Zentralbank znajduje się w bezpośrednim posiadaniu spółki Raiffeisen-Landesbanken-Holding-GmbH (RLBHOLD), wchodząc w skład Grupy RLBHOLD. W RLBHOLD główni udziałowcy, Raiffeisen Landesbanks, posiadają większość udziałów zgodnie z zasadą ryzyka grupowego. Na koniec 2011 roku RLBHOLD posiadała pakiet wynoszący około 81,4 procent. Pozostałe udziały należały w przeważającej mierze do pozostałych akcjonariuszy.

Na 31 grudnia 2011 roku konsolidacja przeprowadzona przez Raiffeisen Zentralbank obejmowała 337 jednostek Grupy, w tym 23 banki oraz szereg instytucji finansowych i usługodawców powiązanych z bankami. Liczba jednostek skonsolidowanych wzrosła trzy jednostki netto. Więcej informacji na temat zmian w zakresie konsolidacji przedstawiono na stronie 51 (*wersji angielskiej raportu*) w notach objaśniających. Zmiana w zakresie konsolidacji miała niewielki wpływ na porównywalność danych za poprzedni rok. Z kolei reorganizacja wewnętrzna Grupy wpłynęła jedynie na zyski możliwe do przypisania udziałom mniejszościowym (niekontrolnym).

Podsumowanie wyników

Zysk brutto w wysokości 1 144 mln euro

Zysk RZB brutto za 2011 rok spadł o 12 procent do 1 144 mln euro. Odnotowano znaczną różnicę zysków z poszczególnych pozycji w rachunku zysków i strat. Wyniki różniły się także na poziomie lokalnym. Znaczące zyski odnotowano w wielu państwach Europy Środkowo-Wschodniej (wzrost do 51 procent, tj. do 185 mln euro), a także w Austrii i Azji. Z kolei na Węgrzech Grupa poniosła stratę brutto w wysokości 375 mln euro. Sytuację na Węgrzech można przypisać częściowo krokom podjętym na szczeblu politycznym (wcześniejsza wymagana prawem spłata kredytów w walutach obcych po preferencyjnych stopach), a częściowo dalszemu spadkowi jakości portfela kredytowego w lokalnych jednostkach Grupy.

Pozytywne tendencje dotyczące rezerwy na straty kredytowe

W wyniku trwającej poprawy sytuacji gospodarczej oraz aktywnych kroków mających na celu stabilizację portfela kredytowego, w większości państw, z wyjątkiem Węgier, gwałtownie spadł poziom rezerwy na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości, co przyniosło wzrost do 8 procent, tj. 1 099 mln euro. Chociaż w wielu krajach znacznie spadł poziom wymaganych rezerw na wypadek strat kredytowych, na Węgrzech rezerwy netto na straty kredytowe wzrosły w wyniku sytuacji gospodarczej i politycznej z 282 mln euro do 478 mln euro, co stanowiło prawie połowę wszystkich rezerwy Grupy na wypadek strat kredytowych. W wyniku pojedynczych przypadków w obszarze dzierżawy nieruchomości (zakłady biogazu) w Austrii i Włoszech, Grupa Raiffeisen Leasing musiała zwiększyć swoje rezerwy na straty kredytowe do 33 mln euro.

Rezerwy netto na indywidualne straty kredytowe w RZB wyniosły 1 212 mln euro, co oznacza wzrost o około 1 procent w ujęciu rok do roku. W związku z wystornowaniem rezerw dla Rosji, Węgier, Ukrainy i Słowacji, w roku sprawozdawczym odnotowano rozwiązanie rezerw na straty kredytowe oparte na portfelu w wysokości 105 mln euro netto. Wskaźnik rezerwy netto oparty na średnich aktywach ważonych ryzykiem kredytowym spadł o 19 punktów bazowych do 1,26 procent. Wskaźnik kredytów nieregularnych określający udział kredytów nieregularnych w portfelu kredytowym poprawił się, spadając po raz pierwszy w ciągu ostatnich lat o 16 punktów bazowych do 8,58 procent.

Zyski z tytułu wyceny instrumentów pochodnych i własnych zobowiązań

Dochody netto z instrumentów pochodnych i wyznaczonych zobowiązań wyniosły 408 mln euro częściowo na skutek wzrostu dochodów netto o 257 mln euro do 190 mln euro w wyniku rewaloryzacji instrumentów pochodnych dla celów podatkowych, w szczególności z powodu spłaszczenia krzywej dochodowości począwszy od drugiego kwartału roku. Jednocześnie w efekcie gwałtownego wzrostu spreadu kredytowego RBI będącego konsekwencją zmiany sytuacji na rynkach kapitałowych wartość własnych zobowiązań wynikających z emisji spadła, przez co zysk z wyceny wyniósł 184 mln euro.

Straty z tytułu aktualizacji wyceny papierów wartościowych związane z sytuacją rynkową

Zwiększone wahania na rynkach finansowych spowodowane kryzysem zadłużeniowym państw znalazły odzwierciedlenie w stratach z wyceny papierów wartościowych i udziałów oraz spadku dochodów netto z inwestycji o 328 mln euro do minus 183 mln euro.

Prognozy dla gospodarki wymagały umorzenia wartości firmy

Zmiana prognoz makroekonomicznych dla Ukrainy oraz wzrost stosowanej w wycenie stopy dyskontowej spowodowały częściowe odpisanie wartości firmy w Raiffeisen Bank Aval o 183 mln euro. W wyniku takiej operacji na koniec 2011 roku uznana przez bank w bilansie wartość firmy wyniosła 29 mln euro. Wartość firmy dla banków na Węgrzech (3 mln euro) i w Słowenii (poniżej 1 mln euro) była już niska i została odpisana w całości. Na koniec roku całkowita wartość firmy wniosła 410 mln euro.

Nieznaczny spadek dochodów z działalności operacyjnej

Dochody z działalności operacyjnej, bez odpisów wartości firmy, spadły o 1 procent lub 80 mln euro do 5416 mln euro. Dochody odsetkowe netto spadły o 1 procent lub 44 mln euro, co stanowiło prawie 66 procent dochodów z działalności operacyjnej. Uwzględniając niewielkie spadki wolumenów, marża odsetkowa netto spadła o 3 punkty bazowe do 2,44 procent. Spadek ten można było przypisać przede wszystkim ujemnemu udziałowi podmiotów stowarzyszonych w dochodach, z uwzględnieniem straty odnotowanej przez UNIQA Versicherungen AG (100 mln euro) oraz włoskie spółki leasingowe (27 mln euro).

Dochody z tytułu opłat i prowizji netto utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie w porównaniu do poprzedniego roku i wyniosły 1493 mln euro. Z kolei dochody z działalności handlowej netto wzrosły w ujęciu rok do roku o 7 procent głównie w wyniku zysków z wyceny spowodowanych korektą modelu wyceny w celu dostosowania go do zmiany w przepisach dotyczących gwarancji kapitałowych. Tego typu niekorzystne skutki były wynikiem rachunkowości hiperinflacyjnej (dla Białorusi), którą musiano zastosować po raz pierwszy w czwartym kwartale 2011 roku.

Pozostałe dochody operacyjne netto (bez odpisów wartości firmy) wyniosły minus 8 mln euro i spadły w stosunku do poprzedniego roku o 60 mln euro. Spowodowane to było głównie wprowadzeniem austriackiego podatku bankowego, który wygenerował dodatkowe koszty dla RZB w wysokości 90 mln euro. Koszty te zaksięgowano jako podatki niezwiązane z dochodami w ramach pozostałych dochodów operacyjnych netto.

Umiarkowany wzrost kosztów ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu wzrosły w ujęciu rok do roku o prawie 5 procent lub 139 mln euro do 3208 mln euro. Wskaźnik koszty/dochody wzrósł o 3,4 punktu procentowego do 59,2 procent.

Koszty osobowe wzrosły w ujęciu rok do roku o 6 procent lub 91 mln euro. W znaczącej mierze wzrost ten spowodowany był podwyżkami wynagrodzeń w wyniku sytuacji rynkowej oraz wypłatą premii na niektórych rynkach, a także zmianami poziomu ustawowych składek na ubezpieczenia społeczne w Rosji i Słowacji.

Średni poziom zatrudnienia wzrósł o 1 procent lub 842 osób do 60 599 osób, głównie w wyniku wzrostu zatrudnienia na Ukrainie, w Rosji i Rumunii. Największy wzrost poziomu zatrudnienia odnotowano w Czechach, na Ukrainie i w Rosji.

Pozostałe koszty administracyjne wzrosły nieznacznie w ujęciu rocznym o 1 procent lub 13 mln euro, z uwzględnieniem wzrostu kosztów z tytułu zabezpieczenia depozytów (o 16 procent) i kosztów informatycznych (o 10 procent). Liczba placówek operacyjnych spadła w roku sprawozdawczym o 33 do 2937. Ekspansję w Czechach (17 nowych placówek) zrównoważyły placówki zamykane na Ukrainie (22), w Serbii (10) i na Węgrzech (10).

Nieproporcjonalny wzrost podatków

Podatki dochodowe wzrosły w ujęciu rocznym o 291 mln euro do 415 mln euro w wyniku jednorazowych skutków odroczonego podatku w 2011 i 2010 roku. W 2011 roku nie udało się w pełni zrównoważyć strat dla celów podatkowych na Węgrzech poprzez uznanie przeniesień strat podatkowych. Ponadto zyski z własnych zobowiązań zwiększyły kwotę podatku odroczonego.

Z kolei w 2010 roku odnotowano ulgę podatkową, w szczególności na skutek dochodów z tytułu odroczonego podatku wynikających z uznania przeniesień strat podatkowych w Austrii (120 mln euro) oraz zmian przepisów podatkowych na Ukrainie (26 mln euro). W sumie efektywna stopa podatkowa wzrosła z 10 do 36 procent, częściowo w wyniku niższej bazy

przychodów spowodowanej stratami odnotowanymi przez podmioty stowarzyszone.

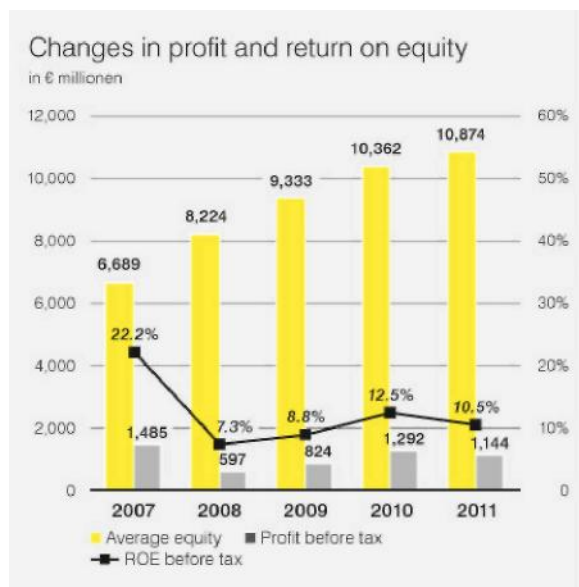
Wykres poniżej

Zmiany zysków i zwrot z kapitału własnego (w mln euro)

Średni kapitał własny

Zysk brutto

ROE przed opodatkowaniem

Zysk skonsolidowany wyniósł 472 mln euro

Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym spadł o 44 procent do 256 mln euro. Spowodowane było to przede wszystkim stratami na Węgrzech, gdzie udziały mniejszościowe stanowiły około 30 procent. Ponadto wzrost zysków można było w znacznej mierze przypisać jednostkom Grupy posiadającym niewiele udziałów mniejszościowych lub nieposiadającym takich udziałów w ogóle. Po odliczeniu dochodów możliwych do przypisania udziałom mniejszościowym zaksięgowany przez RZB zysk skonsolidowany wyniósł 472 mln euro, co oznacza spadek o 34 procent lub 241 mln euro w ujęciu rocznym.

Zysk na akcję w wysokości 78,18 euro

Zysk przypadający na każdą z 5,54 mln pozostających w obiegu akcji zwyczajnych wyniósł w 2011 roku 78,18 euro. W poprzednim roku wynosił 121,73 euro. Na Walnym Zgromadzeniu, które odbędzie się w czerwcu 2012 roku Zarząd zaproponuje wypłatę dywidendy za 2011 rok w wysokości 25,50 euro za akcję zwyczajną i 34,23 euro za akcję uprzywilejowaną. Całkowita wypłata wyniesie 160 mln euro.

ROE przed opodatkowaniem spada o 10,5 procent

Zwrot z kapitału własnego przed opodatkowaniem, który ma istotne znaczenie przy wycenie, spadł w ujęciu rocznym o 2,0 procent do 10,5 procent w wyniku zmiany stanu dochodów netto. Średni kapitał własny wzrósł o 5 procent do 10 874 mln euro. Do wzrostu kapitału przyczyniły się zyski zatrzymane oraz dopłaty kapitałowe, które zrównoważyły wahania kursów walut i wypłatę dywidendy. Gdyby nie uwzględniono odpisów wartości firmy, wskaźnik ROE wynoszący 12,2 procent byłby nieznacznie niższy niż w roku poprzednim. Skonsolidowany wskaźnik ROE – oparty na kapitale możliwym do przypisania akcjonariuszom RZB – także spadł o 5,2 punktu procentowego do 7,8 procent na skutek podwyższonych podatków.

Wzrost kapitału własnego o 2 procent do 11,5 mld euro

Kapitał własny, z uwzględnieniem udziałów mniejszościowych, wzrósł o 2 procent lub 238 mln euro w porównaniu do początku roku, tj. do 11 489 mln euro. Wzrost z tytułu pozostałych całkowitych dochodów w wysokości 520 mln euro oraz dopłat ze strony udziałowców mniejszościowych w wysokości 180 mln euro zrównoważył spadek wartości wypłacanej dywidendy za 2010 rok w łącznej wysokości 462 mln euro, z czego 160 mln euro można było przypisać akcjonariuszom RZB, 20 mln euro kapitałowi udziałowemu, a 282 mln euro udziałowcom mniejszościowym.

Na pozostałe całkowite dochody wpłynął z jednej strony zysk netto w wysokości 728 mln euro, a z drugiej strony wynoszące w sumie minus 319 mln euro różnice walutowe i zabezpieczenia kapitałowe z tytułu odpisów w Rosji, Białorusi i Polsce.

Dochody netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględniały zysk netto z wyceny w wysokości 118 mln euro. W wyniku wystornowania z rachunku zysków i strat zysku z wyceny wynikającego z zabezpieczenia przepływów

pieniężnych w wyniku zakończenia tego typu działalności hedgingowej odnotowano minus 36 mln euro (uwzględniając odroczone podatki). Rachunkowość hiperinflacyjna, której zasady należało zastosować w Białorusi spowodowała wzrost pozostałych całkowitych dochodów o 95 mln euro.

Wzrost wskaźnika kapitału Tier 1 do 9,9 procent

Regulacyjne fundusze własne wzrosły w ujęciu rocznym o 2 procent do 12 725 mln euro. Uwzględnione w kapitale własnym różnice (bez zysków netto z wyceny dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych, których nie stosuje się w celach regulacyjnych) spowodowały wzrost kapitału Tier 1 o 6 procent do 9 959 mln euro.

Z kolei kapitał Tier 2 spadł o 12 procent lub 458 mln euro do 3 318 mln euro w wyniku rozwiązania 465 mln euro ukrytych rezerw (korekta wartości zgodnie z art. 57 BWG). Dodatkowe krótkoterminowe fundusze własne (Tier 3) wzrosły o 45 procent do 100 mln euro na skutek zbliżających się terminów zapadalności instrumentów Tier 2.

Mimo wprowadzenia przepisów III Dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (dyrektywa CRD III), które mają przede wszystkim wpływ na ryzyko rynku oraz odpowiadają za wzrost o 324 mln euro, wymóg dotyczący funduszy własnych pozostał właściwie bez zmian (wzrósł o 17 mln euro do 7 982 mln euro). Na skutek zmiany metodologii 2-procentowy wzrost ryzyka kredytowego oraz 59-procentowy wzrost ryzyka rynkowego zrównoważył 64-procentowy spadek wymogu dotyczącego funduszy własnych dla ryzyka walutowego.

Kapitał Tier 1 (całkowite ryzyko) wzrósł o 0,6 punktu procentowego do 9,9 procent. Wskaźnik funduszy własnych wzrósł o 0,2 punktu procentowego do 12,8 procent. Wskaźnik Core Tier 1 (nie uwzględniając kapitału hybrydowego) wzrósł z 8,5 procent do 9,1 procent. Wskaźnik funduszy własnych także wzrósł o 0,2 punktu procentowego do 12,8 procent.

Powiązany z płynnością wzrost całkowitych aktywów o 10 procent

Od początku roku całkowite aktywa wzrosły o 10 procent lub 13,6 mld euro do 150,1 mld euro, przy czym różnice walutowe spowodowały spadek całkowitych aktywów o około 1 procent. Wzrost aktywów odzwierciedlał wyższe krótkoterminowe kredyty na rzecz banków, w tym częściowo transakcje repo, który przyczynił się do wzrostu udzielonych bankom kredytów i pożyczek o 2,7 mld euro. W wyniku wyższych sald w bankach centralnych o 6,2 mld euro wzrosły także rezerwy pieniężne. Kredyty i pożyczki udzielone klientom po odliczeniu rezerw wzrosły o 5,5 mld euro, głównie w wyniku kredytów na rzecz najważniejszych klientów oraz transakcji repo z instytucjami innymi niż banki.

Po stronie pasywów odnotowano głównie wzrost w przypadku dwóch pozycji – lokaty klientów wzrosły o 9,2 mld euro, z uwzględnieniem przede wszystkim klientów instytucjonalnych i korporacyjnych (6,3 mld euro) oraz klientów prywatnych (3,4 mld euro). Współczynnik kredytów do lokat (kredyty i pożyczki udzielone klientom podzielone przez lokaty klientów) poprawił się o 10 punktów procentowych w porównaniu do wyniku z końca 2010 roku i osiągnął 125 procent. Lokaty banków także wzrosły o 2,5 mld euro w wyniku napływu lokat krótkoterminowych, z kolei zobowiązania zabezpieczone spadły o 2,3 mld euro w wyniku osiągnięcia terminu zapadalności przez różne instrumenty, w szczególności 1,5 mld euro gwarantowanych przez państwo obligacji wyemitowanych w 2009 roku.

Szczegółowa analiza pozycji rachunku zysków i strat

Wynik z działalności operacyjnej

w mln euro	2011	zmiana	2010	2009
Dochody odsetkowe netto	3 585	(1,2)%	3 629	3 462
Dochody z opłat i prowizji netto	1 493	0,1%	1 492	1 422
Dochody handlowe netto	346	7,1%	323	419
Pozostałe dochody operacyjne netto ¹	(8)	-	52	80
Dochody z działalności operacyjnej	5 416	(1,5)%	5 496	5 383
Koszty osobowe	(1 599)	6,0%	(1 508)	(1 387)
Pozostałe koszty administracyjne	(1 214)	1,1%	(1 200)	(1 101)
Amortyzacja	(396)	9,7%	(361)	(307)
Koszty ogólnego zarządu	(3 208)	4,5%	(3 069)	(2 795)
Wynik z działalności operacyjnej	2 208	(9,0)%	2 427	2 588

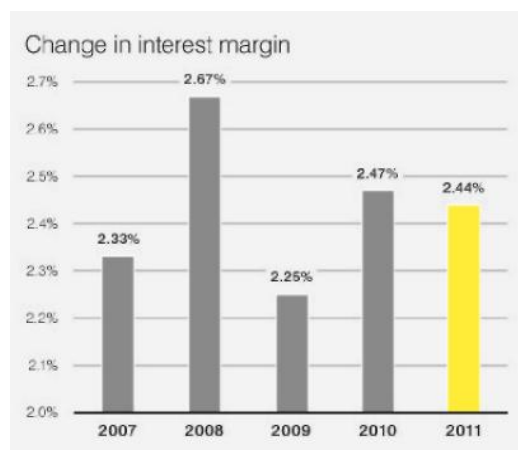
¹ Bez trwałej utraty wartości firmy

Dochody odsetkowe netto

Dochody odsetkowe netto spadły o 1 procent lub 44 mln euro do 3585 mln euro. Dochody odsetkowe netto stanowiły 66 procent dochodów z działalności operacyjnej. Marża odsetkowa netto (obliczona na podstawie średnich całkowitych aktywów) spadła o 3 punkty bazowe do 2,44 procent. W ujęciu rocznym średnie całkowite aktywa utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie i wyniosły 147,1 mln euro.

W roku sprawozdawczym na dochody odsetkowe netto wpływ miało szereg różnych czynników. Znacznej poprawie uległy transakcje z klientami w Rosji, Rumunii, Austrii i Słowacji. Do poprawy dochodów odsetkowych netto przyczyniły się również korzystniejsze warunki refinansowe. Dochody odsetkowe netto z inwestycji finansowych wzrosły dzięki wyższym stopom procentowym od obligacji rządowych zakupionych na Ukrainie i w Polsce w celu wykorzystania nadwyżkowej płynności.

Wykres poniżej - Zmiana marży odsetkowej

Na Węgrzech dochody spadły w znacznej mierze w wyniku trudnego środowiska kredytowego oraz spadku wolumenów klientów o 42 mln euro. Spadek dochodów o 18 mln euro odnotowała także Białoruś, ponieważ cena zamknięcia w dniu sprawozdawczym została zastosowana w odniesieniu do pozycji rachunku zysków i strat zgodnie ze MSR 29 (rachunkowość hiperinflacyjna). Ponadto wyniki przedsiębiorstw uwzględnione w kapitale własnym były ujemne i wyniosły minus 87 mln euro w porównaniu do 33 mln euro w poprzednim roku. Straty wynikały głównie z udziałów kapitałowych w UNIQA Versicherungen AG (minus 100 mln euro) oraz spółkach włoskich (minus 27 mln euro).

Wykres na stronie 13 wersji angielskiej raportu

Dochody z działalności operacyjnej

(w mln euro)

dochody odsetkowe netto dochody z opłat i prowizji netto
 dochody z działalności handlowej netto pozostałe dochody operacyjne netto

Marża odsetkowa dla segmentu grupy międzynarodowej Raiffeisen Banku wzrosła o 10 punktów bazowych do 2,61 procent. Najwyższe wyniki odnotował segment Grupy RBI obejmujący przedsiębiorstwa (*RBI Segment Group Corporates*), którego

marża odsetkowa wzrosła w wyniku poprawy marż na nowych transakcjach o 34 punkty bazowe do 1,97 procent. Segment ten obejmuje przede wszystkim klientów korporacyjnych w Wiedniu oraz w oddziałach i placówkach w Azji i Nowym Jorku. W Rosji marża odsetkowa netto wzrosła, odzwierciedlając tym samym przyrost nowych transakcji i poprawę warunków refinansowych, o 33 punktów bazowych, tj. do 4,47 procent. W regionie Europy Południowo-Wschodniej marża odsetkowa netto wzrosła o 17 punktów bazowych do 4,07 procent, głównie w wyniku poprawy warunków refinansowych oraz niższych stóp procentowych od lokat klientów w związku z nadwyżką płynności w większości państw tego regionu. Marża odsetkowa netto dla pozostałych państw WNP spadła w wyniku niższych dochodów odsetkowych netto na Białorusi o 9 punktów bazowych do 6,1 procent. Marża odsetkowa netto dla Europy Środkowej spadła o 13 punktów bazowych do 3,16 procent w wyniku trudnych warunków rynkowych (Węgry) oraz związanego z tym spadku wolumenów klientów.

Dochody z tytułu opłat i prowizji netto

Wykres na stronie 13 wersji angielskiej raportu

Zmiana dochodów z tytułu opłat i prowizji netto

(w mln euro)

przekazy płatnicze	kredyty i gwarancje
papiery wartościowe	dewizy i metale szlachetne
pozostałe usługi bankowe	

W ujęciu rocznym dochody z opłat i prowizji netto utrzymały się na stabilnym poziomie i stanowiły 28 procent dochodów z działalności operacyjnej. Dochody netto z przekazów płatniczych wzrosły o 12 mln euro, z kolei dochody netto z pozostałych usług bankowych wzrosły o 13 mln euro. Natomiast dochody z papierów wartościowych spadły o 16 mln euro. Dochody netto ze sprzedaży produktów własnych i produktów stron trzecich zmniejszyły się w ujęciu rocznym o 6 mln euro.

Dochody netto z przekazów płatniczych wyniosły 611 mln euro i stanowiły największą pozycję dochodów z opłat i prowizji netto (41 procent). Na taki wynik wpływ miała poprawa sytuacji gospodarczej oraz związany z tym wzrost wolumenów transakcji. Do wzrostu dochodów w największym stopniu przyczyniła się Ukraina (103 mln euro). Z kolei zoptymalizowana polityka cenowa w Czechach przyniosła wzrost o 13 mln euro. Dochody netto z kredytów i gwarancji pozostały w ujęciu rocznym na niezmiennym poziomie i wyniosły 282 mln euro, z uwzględnieniem najwyższego udziału Rosji i Rumunii, gdzie odnotowano odpowiednio dochody wynoszące 60 mln euro i 47 mln euro. Choć Rosja odnotowała wzrost o 26 mln euro, węższe marże i niższe wolumeny przyczyniły się do spadku dochodów w Rumunii o 25 mln euro.

Wynik z papierów wartościowych spadł o 16 mln euro do 119 mln euro głównie w wyniku redukcji w Austrii.

Wynoszące 330 mln euro dochody netto z dewiz i metali szlachetnych były takie same jak w poprzednim roku. Znaczącą część tego typu dochodów uzyskano w Rosji, Polsce, Czechach i Rumunii. Dzięki wzrostowi wolumenów najwyższe przyrosty odnotowano w Rosji i Czechach.

W ujęciu rocznym dochody netto z tytułu zarządzania funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi utrzymały się na niezmiennym poziomie i wyniosły 27 mln euro. Znaczącą część tego typu dochodów odnotowano w Słowacji i Chorwacji.

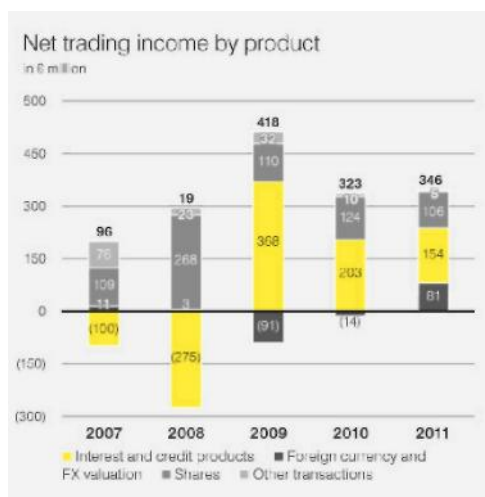
Dochody z działalności handlowej netto

Dochody z działalności handlowej netto wzrosły o 7 procent lub 23 mln euro do 346 mln euro. Pozycja ta uwzględnia dochody netto z transakcji oprocentowanych (spadek o 49 mln euro), dochody netto z transakcji walutowych (spadek o 18 mln euro), dochody netto z transakcji o charakterze kapitałowym oraz transakcji opartych na indeksach (spadek o 5 mln euro), kredytowych instrumentów pochodnych (wzrost o 3 mln euro) oraz z pozostałych transakcji (wzrost o 92 mln euro).

Dochody netto z transakcji oprocentowanych spadły o 24 procent lub 49 mln euro do 154 mln euro. Dochody netto w Rosji spadły o 15 mln euro w ujęciu rocznym, chociaż dane za 2010 rok były szczególnie wysokie z powodu zysków z wyceny produktów oprocentowanych. Dochody netto spadły również w Chorwacji w wyniku strat z wyceny obligacji rządowych, które znalazły się pod znacznym naciskiem w wyniku europejskiego kryzysu zadłużenia państwowego. W związku ze spłaszczeniem krzywej dochodowości spadła także wartość netto swapów stopy procentowej w Austrii.

Wykres poniżej – Dochody z działalności handlowej netto według produktów (w mln euro)

produkty odsetkowe i kredytowe	wycena walutowa
akcje	pozostałe transakcje

Dochody netto z transakcji walutowych spadły o 14 procent, tj. 18 mln euro do prawie 106 mln euro. Aby zaksięgować wysoką inflację na Białorusi, zastosowano MSR 29, co spowodowało spadek dochodów o 84 mln euro. Jednak na Białorusi spadek ten został częściowo zrównoważony wynoszącym 44 mln euro zyskiem z wyceny w związku z ogromną dewaluacją rubla białoruskiego w odniesieniu do strategicznej pozycji finansowej związanej z zabezpieczeniem kapitału własnego. Dochody netto w Rosji spadły w następstwie strat z wyceny transakcji walutowych. W Polsce, na Węgrzech oraz w Czechach dochody netto z transakcji walutowych wzrosły w wyniku zysków z wyceny swapów walutowych, walutowych kontraktów typu forward oraz transakcji typu spot. Dochody netto wzrosły także w Austrii na skutek zysków z wyceny kontraktów walutowych typu futures oraz zysków z banknotów i moment, które wzrosły z 17 mln euro do 25 mln euro.

Dochody netto z pozostałej działalności wynikały przede wszystkim z gwarancji kapitałowych wystawionych przez RBI. Aby odzwierciedlić zmiany wymogów ustawowych, skorygowano metody rachunkowe, w wyniku czego uzyskano dochody netto w wysokości 81 mln euro.

Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto

Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto, bez odpisów wartości firmy, spadły z 52 mln euro w 2010 roku do minus 8 mln euro. Spowodowane to było głównie podatkiem bankowym wprowadzonym w Austrii w 2011 roku, który wygenerował obciążenie w wysokości 90 mln euro. W związku z „Planem ochrony państwa” na Węgrzech straty z restrukturyzacji kredytów nieregularnych można było zrównoważyć podatkiem bankowym, co przyczyniło się do obniżenia kredytów nieregularnych o 31 mln euro do 10 mln euro w 2011 roku.

Dochody netto z nieruchomości inwestycyjnych, z uwzględnieniem leasingu operacyjnego (w odniesieniu do gruntów i budynków niewykorzystywanych przez Grupę) wzrosły o 10 mln euro w ujęciu rocznym, głównie w związku z nowymi umowami dzierżawy w Chorwacji oraz przychodami ze sprzedaży odnotowanymi przez nową jednostkę Grupy w Rosji. Dochody netto z utworzenia i rozwiązania pozostałych rezerw spadły o 16 mln euro do minus 12 mln euro, co stanowiło odzwierciedlenie wyższych rezerw w 2010 roku na sprawy prawne w Rosji i Słowacji. Przychody netto ze sprzedaży rzeczowych środków trwałych wzrosły głównie w wyniku wzrostu wartości w wyniku rewaloryzacji budynku o 17 mln euro.

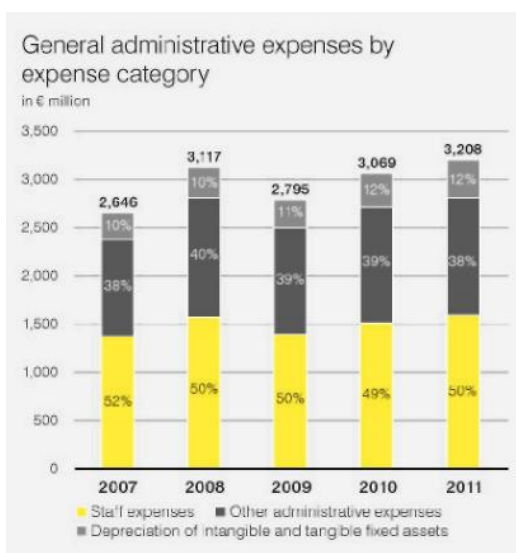
Dochody netto z działalności pozabankowej spadły nieznacznie w ujęciu rocznym, podobnie jak dochody netto z dodatkowych usług leasingowych.

Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu wzrosły o 5 procent, tj. o 139 mln euro do 3208 mln euro. Wskaźnik koszty/dochody wyniósł 59,2 procent (2010: 55,8 procent).

Wykres poniżej – Koszty ogólnego zarządu według kategorii wydatków (w mln euro)

koszty osobowe pozostałe koszty administracyjne
amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych środków trwałych

Koszty osobowe

Koszty osobowe stanowiły największą pozycję kosztów administracyjnych (50 procent). Koszty osobowe wzrosły o 6 procent w ujęciu rocznym, tj. o 91 mln euro do 1599 mln euro.

Wzrost ten był w znacznej mierze wynikiem podwyżki wynagrodzeń w związku ze zmianami rynkowymi oraz wypłaty premii na niektórych rynkach, a także zmianami w wysokości ustawowych składek na ubezpieczenia społeczne w Rosji i Słowacji. Ponadto do wzrostu kosztów osobowych przyczynił się wzrost średniej liczby pracowników w Czechach (ekspansja sieci oddziałów), na Ukrainie, w Rosji, Polsce i Słowacji. Średni poziom zatrudnienia w Grupie (z uwzględnieniem pełnych etatów) wzrósł o 1 procent (o 842) do 60 599 etatów. Największy wzrost odnotowano w Czechach (o 349), na Ukrainie (189), w Rosji (137), Polsce (87) i Słowacji (75).

Pozostałe koszty administracyjne. Pozostałe koszty administracyjne wzrosły o 1 procent lub 13 mln euro do 1214

mln euro. Wzrost ten obejmował zwiększenie wydatków informatycznych (o 10 procent), a także opłat z tytułu ubezpieczenia lokat (16 procent) i kosztów ochrony (11 procent). Z kolei zmalały pozostałe koszty administracyjne (spadek o 21 procent), koszty materiałów biurowych (spadek o 3 procent) i koszty komunikacji (spadek o 2 procent).

Wzrost kosztów informatycznych spowodowany był głównie realizacją nowych projektów oraz umów na obsługę oprogramowania w Rosji, Rumunii, Polsce i Słowacji. W Czechach do wzrostu kosztów ochrony lokat przyczyniły się nowe zasady obliczeniowe. Koszty ochrony wzrosły w wyniku zwiększonych wolumenów transakcji na metalach szlachetnych.

Liczba placówek spadła o 33 do 2937 na koniec roku, głównie na Ukrainie (o 22) i w Serii (o 10). Z kolei w Czechach (o 17) i Rumunii (o 9) liczba placówek wzrosła.

Amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

Amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialne i prawne wzrosła o 35 mln euro w ujęciu rocznym do 396 mln euro (2010: 361 mln euro). Największy wzrost odnotowano w przypadku amortyzacji wartości niematerialne i prawne, tj. o 12 procent, czyli 15 mln euro do 145 mln euro. Było to częściowo związane z masowym wdrożeniem nowego oprogramowania oraz krótszym okresem użyteczności wymienianych systemów. Nowe projekty z zakresu oprogramowania realizowane na Ukrainie, w Rumunii, Rosji i Austrii także przyczyniły się do wzrostu poziomu amortyzacji. Amortyzacja rzeczowych środków trwałych wzrosła o 17 mln euro do 213 mln euro, głównie w wyniku obniżenia wartości nieruchomości w Rosji o 11 mln euro.

W roku sprawozdawczym inwestycje w Grupie wyniosły w sumie 593 mln euro, z czego 49 procent (292 mln euro) zainwestowano w rzeczowe środki trwałe Grupy. Wartości niematerialne i prawne stanowiły 36 procent inwestycji i dotyczyły głównie systemów oprogramowania. Pozostałą część stanowiły aktywa w ramach działalności związanej z leasingiem operacyjnym.

Zysk skonsolidowany

w mln euro	2011	zmiana	2010	2009
Wynik z działalności operacyjnej	2 208	(9,0)%	2 427	2 588
Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości	(1 099)	(8,2)%	(1 198)	(2 247)
Pozostałe wyniki ¹	35	(44,3)%	63	483
Zysk brutto	1 144	(11,5)%	1 292	824
Podatki dochodowe	(415)	235,3%	(124)	(254)
Zysk netto	728	(37,6)%	1 168	571
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym	(256)	(43,6)%	(454)	(137)
Zysk skonsolidowany	472	(33,9)%	714	433

¹ z uwzględnieniem trwałej utraty wartości firmy

Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości

W 2011 roku poprawie uległa sytuacja na większości rynków RZB, co przyczyniło się także do poprawy ratingów kredytobiorców oraz spowolniło wzrost kredytów nieregularnych. Grupa utworzyła niższe rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości (saldo utworzonych i rozwiązanych rezerw na działalność kredytową i bezpośrednie odpisy z jednej strony oraz dochody w formie kwot odzyskanych z odpisanych kredytów i pożyczek z drugiej strony). Ponadto w trakcie kryzysu finansowego i gospodarczego RZB już podjęła działania, by ustabilizować i poprawić jakość swojego portfela kredytowego, na przykład poprzez ukierunkowaną restrukturyzację kredytów. Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości spadły w sumie o 8 procent lub 98 mln euro do 1099 mln euro. Pozycja ta uwzględniała także dochody ze sprzedaży kredytów o obniżonej wartości wynoszące 8 mln euro. Chociaż ogólna poprawa środowiska przyczyniła się do znacznego obniżenia poziomu rezerw netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości na większości rynków, na Węgrzech rezerwy na odpisy aktualizacyjne wzrosły o 144 procent do 478 mln euro.

Odnotowano poprawę w Rosji (spadek o 119 mln euro), na Ukrainie (spadek o 92 mln euro) i w Austrii (spadek o 49 mln euro). Spadki były głównie wynikiem poprawy środowiska dla klientów korporacyjnych. W Austrii jednostka leasingowa odnotowała wzrost o 29 mln euro przede wszystkim z powodu klientów korporacyjnych w Austrii i we Włoszech.

Dramatyczny spadek na Węgrzech był skutkiem sytuacji rynkowej oraz wprowadzenia nowych warunków prawnych dla kredytów w walutach obcych dla klientów detalicznych, zgodnie z którymi wymagane są ogromne rezerwy na straty kredytowe. W wyniku tego rezerwy netto wzrosły o 282 mln euro do 478 mln euro. Wartość ta uwzględniała 109 mln euro rezerw na rzecz rządowego planu ochrony, tj. węgierskich przepisów przewidujących, że kredyty w walutach obcych mogą być spłacane przed terminem po preferencyjnych kursach wymiany walut (koszty takiej operacji ponoszą banki). Odpowiada to wskaźnikowi spłaty na poziomie około 29 procent odpowiednich kredytów w walutach obcych.

Rezerwy na indywidualne straty kredytowe wzrosły w ujęciu rocznym o 1 procent (13 mln euro) do 1212 mln euro, z kolei zyski z wyceny portfela wyniosły 105 mln euro. Spadek ten spowodowany był poprawą ryzyka kredytów nieregularnych w Rosji i Słowacji, a także niższymi stopami procentowymi w przypadku niewywiązania się z płatności przez klientów korporacyjnych i detalicznych na Ukrainie.

Wskaźnik rezerw netto, tj. rezerwy na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości średnich aktywów ważonych ryzykiem kredytowym, wyniósł 1,26 procent (poprawa o 19 punktów bazowych). Wskaźnik straty, tj. współczynnik odpisanych kredytów do kredytów ogółem, wyniósł 0,39 procent (2010: 0,41 procent).

Uwzględniając różnice walutowe, wartość pozabankowych kredytów nieregularnych wzrosła o 375 mln euro do 7216 mln euro, a największy wzrost odnotowano na Węgrzech i w Bułgarii. Współczynnik kredytów nieregularnych do kredytów klientów ogółem (wskaźnik kredytów nieregularnych) uległ poprawie o 0,1 punktu procentowego i wyniósł 8,6 procent. Kredyty nieregularne zrównoważono rezerwami o łącznej wartości 4883 mln euro. Wskaźnik pokrycia wyniósł 67,7 procent, tj. o 1,3 punktu procentowego lepiej niż na koniec 2010 roku.

Pozostałe wyniki

Dochody netto z instrumentów pochodnych i określonych zobowiązań

Dochody netto z instrumentów pochodnych i określonych zobowiązań wzrosły o 496 mln euro do 408 mln euro. Pozycja ta uwzględnia dochody netto z operacji hedgingowych (wzrost o 4 mln euro), dochody netto z kredytowych instrumentów pochodnych (wzrost o 29 mln euro), dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych (wzrost o 258 mln euro) oraz dochody netto ze zobowiązań wycenianych według wartości godziwej w rachunku zysków i strat (wzrost o 206 mln euro).

Przeważającą część dochodów netto z pozostałych instrumentów pochodnych stanowiły transakcje swap o stałej stopie procentowej realizowane przez centralę Grupy, które wzrosły o 258 mln euro do 194 mln euro. Do wzrostu wartości tych produktów przyczynił się spadek długoterminowej krzywej dochodowości w euro począwszy od pierwszego kwartału 2011 roku.

Na wzrost dochodów netto z instrumentów pochodnych wpływ miały także zobowiązania wyceniane w rachunku zysków i strat według wartości godziwej (opcja wartości godziwej) od 2007 roku. Dzięki większym spreadom kredytowym portfel zawierający emisje RBI wygenerował zyski z wyceny o łącznej kwocie 249 mln euro w 2011 roku. To w powiązaniu z elementem odsetkowym pozwoliło zrealizować dochody w wysokości 183 mln euro w porównaniu do minus 22 mln euro w 2010 roku.

Zyski z wyceny nie wpływają na ustawowe środki trwałe i jako takie nie są uwzględniane w obliczeniach ustawowych wymogów kapitałowych (EBA).

Dochody netto z inwestycji finansowych

Europejski kryzys zadłużeniowy w roku sprawozdawczym miał poważny wpływ na międzynarodowe rynki kapitałowe, powodując wyraźne wahania wartości godziwej papierów wartościowych. Dochody netto z inwestycji finansowych spadły o 328 euro do minus 183 mln euro.

Dochody netto z papierów wartościowych uznawanych w rachunku zysków i strat według wartości godziwej, w tym zyski z wyceny i przychody ze sprzedaży, spadły w 2011 roku o 120 mln euro do minus 137 mln euro. Na spadek ten wpłynęły straty z wyceny udziałów w Austrii, spadki wartości obligacji gminnych na Węgrzech oraz niższa wartość papierów wartościowych o stałych dochodach na Ukrainie.

Dochody netto z udziałów kapitałowych spadły w ujęciu rocznym o 154 mln euro. Było to przede wszystkim związane z przekształceniem bułgarskiego kredytu uznanego w Austrii na udział kapitałowy, który został następnie odpisany. Jednak, ponieważ jednocześnie rozwiązano rezerwy na wypadek strat kredytowych, sytuacja taka nie miała miejsca na zysk skonsolidowany. Częściowa amortyzacja wartości udziałów RZB w Österreichische Volksbanken AG oraz udziałów kapitałowych w Medicur-Holding Gesellschaft m.b.H. zmniejszyła dochody netto w sumie o 36 mln euro.

Sprzedaż obligacji rządowych w RBI przyniosła dochody o łącznej wartości 94 mln euro, co przyczyniło się do wzrostu dochodów netto z aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności. Sprzedaż ta związana była z podwyższonymi wymogami kapitałowymi EBA.

Utrata wartości firmy

Na pozostałe wyniki w znaczącym stopniu wpłynęło obniżenie wartości firmy o 188 mln euro na Ukrainie, na Węgrzech i w Słowenii. Skorygowane prognozy makroekonomiczne dla Ukrainy oraz wzrost obowiązującej stopy dyskontowej spowodowały częściowe obniżenie wartości firmy o 183 mln euro dla Raiffeisen Banku Aval, w wyniku czego uznana w bilansie wartość firmy dla Banku wyniosła 29 mln euro. W całości odpisano i tak już niską wartość firmy dla banków na Węgrzech (3 mln euro) i w Słowenii (poniżej 1 mln euro). Na koniec roku całkowita wartość firmy wyniosła 410 mln euro.

Dochody netto ze sprzedaży aktywów Grupy

W 2011 roku dochody netto ze sprzedaży aktywów Grupy wyniosły minus 3 mln euro. Z konsolidacji wykluczono czterdzieści podmiotów zależnych, z których cztery z powodu nieistotności wyników. Siedem podmiotów zależnych zdekonsolidowano w wyniku zamknięcia, a trzy na skutek sprzedaży. Były to spółki oferujące głównie usługi leasingowe, inwestycyjne i finansowe.

Podatki dochodowe

W 2011 roku podatki wyniosły 415 mln euro w porównaniu do 124 mln euro w 2010 roku.

Powyższy wzrost spowodowały przede wszystkim zobowiązania z tytułu odroczonego podatku, które wyniosły w 2011 roku 51 mln euro. Z kolei w 2010 roku dochody z tytułu odroczonego podatku wynosiły 241 mln euro. Zmiana ta jest głównie wynikiem zysków z wyceny instrumentów pochodnych i własnych zobowiązań w Austrii według wartości godziwej. Ponadto nie można było w pełni zrównoważyć dla celów podatkowych strat na Węgrzech poprzez uznanie przeniesień strat podatkowej. Z kolei w 2010 roku odnotowano ulgę podatkową w wyniku dochodów z tytułu odroczonego podatku będących skutkiem uznania przeniesienia strat podatkowych w Austrii (120 mln euro) oraz zmian w przepisach podatkowych na Ukrainie (26 mln euro).

Podatki bieżące nie uległy zmianie w porównaniu do poprzedniego roku i wyniosły 365 euro.

W ujęciu netto efektywna stawka podatkowa wzrosła z 9,6 procent do 36,3 procent. Uwzględniając jednorazowe czynniki efektywna stawka podatkowa wyniosłaby około 31 procent.

Sprawozdanie z pozycji finansowej

Na 31 grudnia 2011 roku całkowite aktywa w RZB wynosiły 150,1 mld euro, tj. o 10 procent lub 13,6 mld więcej niż w na koniec 2010 roku.

Aktywa

Aktywa zdominowały kredyty i pożyczki udzielone klientom (po odliczeniu rezerw na wypadek strat kredytowych), które stanowiły 53 procent całkowitych aktywów. Inwestycje finansowe (z uwzględnieniem inwestycji przeznaczonych do obrotu) stanowiły 19 procent, kredyty i pożyczki udzielone bankom 15 procent i pozostałe aktywa 13 procent.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wzrosły w 2011 roku o 7 procent lub 5,8 mld euro do 84,1 mld euro (przed odliczeniem rezerw na wypadek strat kredytowych). W pozycji kredyty i pożyczki udzielone klientom ogółem działalność kredytowa stanowiła 53,6 mld euro lub 64 procent, a kredyty hipoteczne 17,9 mld euro lub 21 procent. Kredyty udzielone klientom korporacyjnym wyniosły 61,0 mld euro, z czego najwięksi klienci stanowili 57,1 mld euro. Największy wzrost na poziomie 11 procent lub 5,8 mld euro odnotowano w przypadku klientów korporacyjnych, przede wszystkim w centrali Grupy, Azji i Rosji. Kredyty udzielone klientom detalicznym wyniosły w sumie 21,4 mld euro, z czego osoby prywatne stanowiły 19,0 mld euro. Na koniec 2011 roku wskaźnik kredyty/lokaty (współczynnik kredytów klientów do lokat klientów) uległ poprawie i osiągnął 125 procent (2010: 135 procent).

Kredyty i pożyczki udzielone bankom wzrosły o 14 procent lub 2,7 mld euro do 22,5 mld euro. W związku z wymogami płynnościowymi powiązany z rynkiem wzrosły krótkoterminowe transakcje międzybankowe.

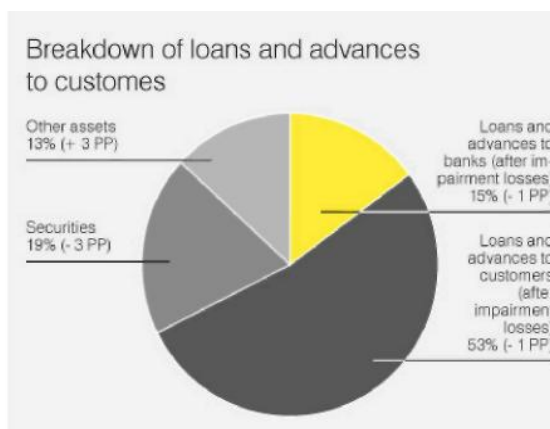
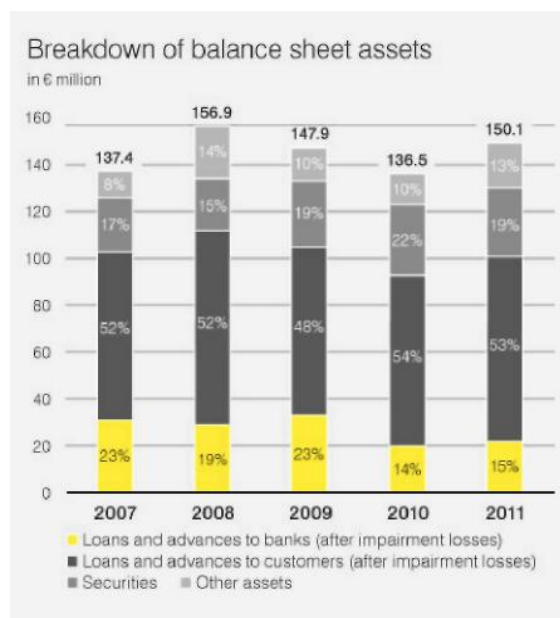
Na koniec roku odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości przez kredyty i pożyczki wyniosły 5,1 mld euro. Z czego 4,9 mld euro stanowiły rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i 0,2 mld euro rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone bankom. 3,1 mld euro rezerw dotyczyło klientów korporacyjnych, a 1,8 mld euro klientów detalicznych.

Wykres poniżej – Podział aktywów bilansowych (w mln euro)

- kredyty i pożyczki udzielone bankom (po odliczeniu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości)
- kredyty i pożyczki udzielone klientom (po odliczeniu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości)
- papiery wartościowe
- pozostałe aktywa

Wykres poniżej – Podział kredytów i pożyczek udzielonych bankom

- pozostałe aktywa 13%
- papiery wartościowe 19%
- kredyty i pożyczki udzielone bankom (po odliczeniu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości) 15%
- kredyty i pożyczki udzielone klientom (po odliczeniu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości) 53%

Wolumen inwestycji finansowych (z uwzględnieniem tych przeznaczonych do obrotu oraz inwestycji w podmioty stowarzyszone) spadł w ujęciu rocznym o 3 procent lub 0,8 mld euro do 28,9 mld euro. Z kolei aktywa przeznaczone do obrotu wzrosły o około 2,5 mld euro w wyniku wyceny instrumentów pochodnych i zakontraktowanych inwestycji finansowych (minus 3,1 mld euro). Spadek poziomu inwestycji finansowych był spowodowany głównie sprzedażą utrzymywanych do terminu zapadalności aktywów finansowych w celu spełnienia wyższych wymogów regulacyjnych EBA w odniesieniu do kapitału własnego, a także zmianą sytuacji rynkowej.

Pozostałe aktywa wzrosły w ujęciu rocznym o 31 procent do 19,8 mld euro (2010: 13,6 mld euro), z czego właściwie w całości w wyniku wyższej rezerwy pieniężnej (wzrost o 6,2 mld euro). Pozostałe aktywa obejmowały rezerwę pieniężną (13,0 mld euro), rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne (2,9 mld euro), instrumenty pochodne (1,4 mld euro) oraz pozostałe aktywa (2,5 mld euro).

Pasywa

W pasywach dominowały lokaty klientów, które stanowiły 45 procent pasywów. Lokaty banków stanowiły 26 procent. kapitał własny i kapitał podporządkowany stanowiły 11 procent pasywów w sprawozdaniu z pozycji finansowej, a pozostałe pasywa stanowiły w sumie 18 procent.

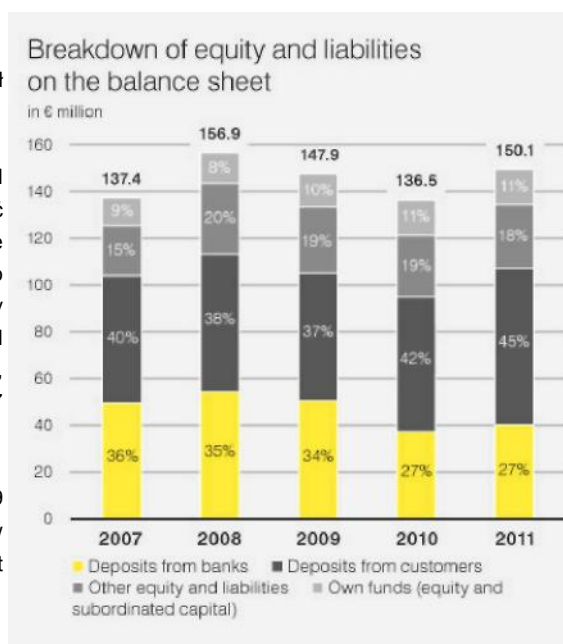
Wykres obok – **Podział pasywów w bilansie** (w mln euro)

lokaty banków lokaty klientów
pozostałe pasywa fundusze własne (kapitał własny i kapitał podporządkowany)

Do końca roku lokaty klientów wzrosły o 16 procent lub 9,1 mld euro do 67,1 mld euro, z czego 36,0 mld euro przypisać można było klientom korporacyjnym, którzy w głównej mierze odpowiadali za wzrost wartości lokat o 6,3 mld euro (z czego ok. 3,7 mld euro pochodziło z kontraktów repo). Lokaty klientów detalicznych wzrosły o 3,4 mld euro do 29,2 mld euro, głównie w wyniku wyższej liczby lokat w Czechach, Rosji i Polsce ZUNO Bank wniósł do powyższego wzrostu 0,7 mld euro.

Wolumen operacji refinansowych poprzez banki wyniósł 39,9 mld euro. Oznacza to wzrost o 7 procent lub 2,5 mld euro w porównaniu do końca 2010 roku. Na powyższy wzrost wpłynęły przede wszystkim lokaty banków komercyjnych.

Pozostałe pasywa wzrosły o 6 procent lub 1,5 mld euro do 27,2 mld euro. Największy przyrost odnotowano w przypadku zobowiązań handlowych, które wzrosły o 69 procent lub 4,0 mld euro do 9,7 mld euro głównie w wyniku wyceny kontraktów typu swap w Austrii. Zabezpieczone zobowiązania spadły o 14 procent lub 2,3 mld euro do 14,3 mld euro. W związku z sytuacją na rynku nie korzysta się już z niezabezpieczonych pozycji, przez co koncentrowano się w większym stopniu na prywatnych emisjach. Ogólnie rzecz ujmując, termin zapadalności trzyletnich gwarantowanych przez państwo obligacji RBI doprowadził do spadku w wysokości 1,5 mld euro.

Pasywa

Kapitał własny w sprawozdaniu z pozycji finansowej

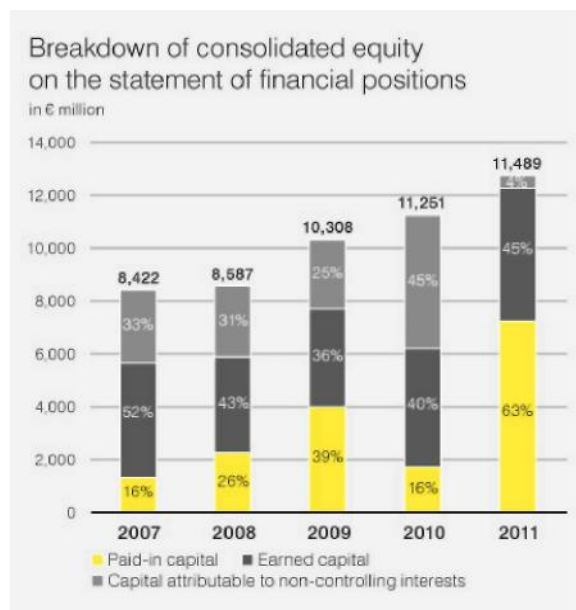
Na 31 grudnia 2011 roku kapitał własny Raiffeisen Zentralbanku, z uwzględnieniem zysku skonsolidowanego i udziałów mniejszościowych, wyniósł 11 489 mln euro, co oznacza wzrost o 2 procent lub 238 mln euro w ujęciu rocznym.

Wpłacony kapitał obejmuje kapitał subskrybowany, kapitał udziałowy oraz rezerwy kapitałowe w wysokości 2 086 mln euro. W analizowanym okresie wyemitowano kapitał udziałowy o wartości 342 mln euro.

Kapitał uzyskany z zysku skonsolidowanego i zysków zatrzymanych wyniósł 4 535 mln euro. W badanym okresie Grupa zaksięgowała zysk skonsolidowany po odliczeniu udziałów mniejszościowych w kapitale udziałowym na poziomie 472 mln euro. Na zyski zatrzymane wpłynął zysk podzielony, wypłaty dywidendy oraz całkowite dochody ogółem. Z wyniku za poprzedni rok do zysków zatrzymanych dodano 534 mln euro. Wypłacono 180 mln euro dywidendy, z czego 160 mln euro z tytułu akcji zwyczajnych i uprzywilejowanych. Ponadto wypłacono 20 mln euro dywidendy z tytułu kapitału udziałowego.

Pozostałe całkowite dochody zmalały o 141 mln euro głównie w wyniku ujemnych różnic walutowych, które wyniosły w sumie minus 213 mln euro (z uwzględnieniem hedgingów kapitałowych). Z kolei hiperinflacja na Białorusi miała pozytywny wpływ i

przyniosła 66 mln euro, podczas gdy dochody netto z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyniosły 118 mln euro po odliczeniu odroczonego podatku. W wyniku zmiany strategii hedgingowej w drugim kwartale 2011 roku zaprzestano zabezpieczania przepływów pieniężnych, które zastąpiono hedgingiem portfela. Straty z wyceny wynikające z zaprzestania hedgingu przepływów pieniężnych (uwzględniając odroczone podatki) wyniosły 36 mln euro.

Wykres obok – Podział skonsolidowanego kapitału własnego w sprawozdaniu z pozycji finansowej (w mln euro)
włacony kapitał uzyskany kapitał
kapitał możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym

Zysk skonsolidowany wyniósł 472 mln euro.

Kapitał możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym spadł z 169 mln euro do € 4 867 mln euro. Całkowite dochody ogółem zwiększyły udziały mniejszościowe o 189 mln euro, z czego 256 mln euro dotyczyły wyników rocznych. Wyплаты dywidendy spowodowały obniżenie udziałów mniejszościowych o 282 mln euro. Ponadto udziały mniejszościowe uległy dalszemu pomniejszeniu o 254 mln euro w wyniku nabycia akcji znajdujących się wcześniej w posiadaniu Raiffeisen Landesbanków w bankach Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej. Wpłaty od pozostałych akcjonariuszy spółek Grupy wpłynęły na podwyższenie udziałów mniejszościowych o 180 mln euro.

Fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG)

Wszystkie niedetaliczne obszary działalności RBI AG oraz podmiotów zależnych Grupy Bankowej RZB w Chorwacji, na Malcie, w Rumunii, Słowacji, Czechach, na Węgrzech i w Stanach Zjednoczonych stosowały do pomiaru ryzyka kredytowego podstawową metodę ratingów wewnętrznych (IRB). Z kolei znaczną część kredytów i pożyczek udzielonych klientom prywatnym w Słowacji i na Węgrzech wycenia się zgodnie z zaawansowaną metodą IRB. Wszystkie jednostki Grupy stosują standardowe podejście. Ryzyko rynkowe obliczane jest w znacznej mierze zgodnie ze standardowym podejściem na podstawie ust. 22 austriackiego prawa bankowego (BWG), chociaż RBI AG wykonuje obliczenia częściowo zgodnie z modelem wewnętrznym. Przedstawione poniżej dane skonsolidowane ustalono zgodnie z postanowieniami austriackiego prawa bankowego.

Skonsolidowane fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym wyniosły na 31 grudnia 2011 roku 12 725 mln euro, co oznacza wzrost o 2 procent lub 193 mln euro.

Podstawowy kapitał wzrósł o 6 procent lub 567 mln euro do 9 959 mln euro głównie w wyniku zysków za rok obrotowy oraz ukrytych rezerw wynoszących 465 mln euro, które rozwiązano z kapitału z aktualizacji wyceny w rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym zgodnie z art. 57 austriackiego prawa bankowego. Od podstawowego kapitału odliczono zaproponowaną przez Zarząd dywidendę do wypłaty za rok obrotowy 2011. Na kapitał własny niekorzystny wpływ miał spadek wartości białoruskiego rubla, węgierskiego forinta i polskiego złotego w stosunku do euro.

Dodatkowe fundusze własne wyniosły 3 318 mln euro (2010: 3 776 mln euro). Pozycja ta obejmuje długoterminowy kapitał podporządkowany, z czego największa część w wysokości 2 486 mln euro dotyczyła RBI AG, kapitał zapasowy RBI AG (599 mln euro) oraz rezerwę na wypadek nadwyżki dla pozycji IRB (234 mln euro). Wyżej wspomniane ukryte rezerwy, jakie rozwiązano z rezerwy z aktualizacji wyceny w rachunku zysków i strat zgodnie z art. 57 austriackiego prawa bankowego także wpłynęły na obniżenie dodatkowych funduszy własnych.

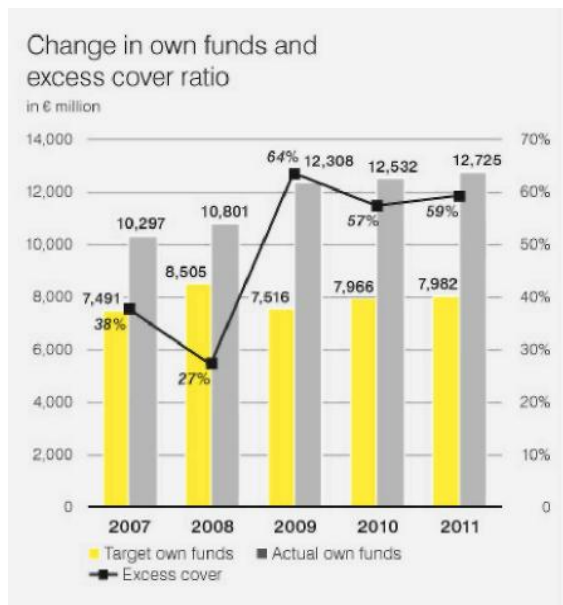
Krótkoterminowy kapitał podporządkowany wzrósł o 31 mln euro do 100 mln euro w wyniku zapadalności pozycji drugiego rzędu. Całkowite odliczenia dotyczące udziałów, towarzystw sekurytyzacyjnych i ubezpieczeniowych wyniosły 653 mln euro (2010: 706 mln euro).

Fundusze własne różniły się nieznacznie od wyższego wymogu dotyczącego funduszy własnych wynoszącego 7 982 mln

euro (wzrost o 17 mln euro). Wymóg dla funduszy własnych na ryzyko kredytowe wynosił 6 513 mln euro (wzrost o 114 mln euro), z czego 3 397 mln euro dotyczyło standardowego podejścia, a 3 117 mln euro metody IRB. Wymóg dotyczący ryzyka pozycji w obligacjach, kapitałowych papierach wartościowych oraz towarach wzrósł o 193 mln euro do 520 mln euro głównie w wyniku wprowadzenia dyrektywy CRD III. Z powodu zmiany metody obliczeniowej fundusze własne wymagane dla otwartych pozycji walutowych spadły o 245 mln euro do 140 mln euro pomimo wzrostu przewidzianego dyrektywą CRD III. Wymóg dla zysku operacyjnego wyniósł 809 mln euro (2010: 854 mln euro).

Powyższa sytuacja doprowadziła do poprawy wskaźnika pokrycia nadwyżki o 2,1 procent, tj. do 59,4 procent lub 4 742 mln euro.

Wykres poniżej – Zmiana stanu funduszy własnych i wskaźnika pokrycia nadwyżki (w mln euro)
 docelowe fundusze własne faktyczne fundusze własne
 pokrycie nadwyżki

Wskaźnik Tier 1 oparty na ryzyku kredytowym wyniósł 12,2 procent. Wskaźnik Tier 1 oparty na całkowitym ryzyku wyniósł 9,1 procent, a Wskaźnik podstawowego kapitału 9,9 procent. Wskaźnik funduszy własnych wyniósł 12,8 procent.

Rozwiązania mające na celu spełnienie wymogów EBA

Aby wesprzeć system finansowy, banki europejskie są zobowiązane do 30 czerwca 2012 roku podwyższyć swój wskaźnik Core Tier 1 ustalony przez europejską Komisję Nadzoru Bankowego (EBA) do 9 procent. W związku z powyższym Grupa RZB potrzebuje około 2,1 mld euro. Grupa RZB podejmuje niezbędne kroki w celu spełnienia nowego wymogu bez potrzeby korzystania z pomocy państwa. W tym celu aktualnie RZB wdraża około 20 programów, które mają przynieść około 3 mld euro.

Programy te obejmują między innymi:

- obniżenie wymaganego kapitału poprzez „czyszczenie kapitału” oraz obniżenie dodatkowej działalności (niepodstawowej), koncentrując się na pozycjach ryzyka rynkowego,
- przyciągnięcie kapitału regulacyjnego poprzez przekształcenie dodatkowych funduszy własnych (górną rząd 2) w twardy kapitał podstawowy (kapitał podstawowy rzędu 1 – Core Tier 1),
- zwiększenie ukrytych rezerw w celu uzyskania zysków oraz alokacja zysków (w ujęciu proporcjonalnym),
- uwzględnieniem kapitału udziałowego subskrybowanego przez podmioty prywatne jako twardego kapitału podstawowego spełniającego wymogi EBA,
- zmniejszenie działalności niepodstawowej (np. księgi handlowej, działalności poza rynkiem macierzystym).

Badania i rozwój

Jako uniwersalny bank RZB nie prowadzi prac badawczo-rozwojowych w ścisłym znaczeniu tego słowa.

W kontekście inżynierii finansowej jednak RZB opracowuje zindywidualizowane rozwiązania dotyczące inwestycji, finansowania lub zabezpieczania ryzyka. Inżynieria finansowa obejmuje nie tylko strukturyzowane produkty inwestycyjne, ale także zindywidualizowane finansowanie – koncepcje finansowe, które wykraczają poza zastosowanie standardowych instrumentów i są stosowane w związku z nabyciem lub finansowaniem projektów. RZB na przykład opracowuje indywidualne rozwiązania w celu zabezpieczenia szerokiego spektrum ryzyka – od ryzyka stóp procentowych i ryzyka walutowego po ryzyko zmiany cen towarów.

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do rachunkowości Grupy

Zrównoważona i kompleksowa sprawozdawczość finansowa stanowi priorytet RZB i organów zarządzających bankiem. Naturalnie raporty muszą spełniać wszystkie odpowiednie wymogi ustawowe. Za ustalenie i zdefiniowanie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, obejmującego cały proces księgowy, odpowiada Zarząd. System kontroli wewnętrznej dostarcza kierownictwu stale ulepszanych informacji koniecznych do zapewnienia efektywnej kontroli wewnętrznej dla celów rachunkowych. System kontroli zaprojektowano, tak aby był zgodny z wszystkimi właściwymi wytycznymi i przepisami, a także stwarzał optymalne warunki dla konkretnych metod kontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowywane jest zgodnie z odpowiednimi ustawami austriackimi, w szczególności austriackim prawem bankowym (BWG) i austriackim kodeksem handlowym (UGB), które regulują zasady sporządzania skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparte jest na przyjętych przez UE Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). RZB stosuje je od 2000 roku, początkowo w dobrowolny sposób.

Środowisko kontroli

System kontroli wewnętrznej wprowadzono w RBI wiele lat temu. Obejmuje on rozporządzenia i instrukcje dotyczące kluczowych, strategicznych tematów, w tym:

- ogólny proces decyzyjny dotyczący zatwierdzania rozporządzeń Grupy i spółki, a także instrukcji departamentów i pionów,
- opisy procesów dotyczące opracowania, kontroli jakości, zatwierdzania, publikacji, wdrożenia i monitorowania rozporządzeń i instrukcji,
- zasady korygowania i uchylania rozporządzeń i instrukcji.

Kierownictwo każdej jednostki Grupy odpowiada za wdrożenie ogólnogrupowych instrukcji. Przestrzeganie zasad Grupy podlega monitorowaniu w ramach kontroli przeprowadzanych przez audytorów wewnętrznych i lokalnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowywane jest na podstawie umowy dotyczącej poziomu usług w Departamencie Sprawozdawczości Finansowej Grupy RBI, który podlega Dyrektorowi Finansowemu. Zakres odpowiedzialności ustalany jest dla całej Grupy w ramach dedykowanych funkcji.

Ocena ryzyka

Znaczące ryzyko dotyczące procesów rachunkowych Grupy ocenia i monitoruje Zarząd. Złożone standardy rachunkowe mogą zwiększać ryzyko błędów, ponieważ pozwalają na zastosowanie różnych standardów wyceny, w szczególności w odniesieniu do podstawowych instrumentów finansowych Grupy. Ryzyko znaczących błędów w sprawozdawczości finansowej może także zwiększać trudne środowisko rynkowe. Dla celów opracowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego konieczne jest oszacowanie aktywów i pasywów, dla których nie można w wiarygodny sposób ustalić wartości rynkowej. Dotyczy to w szczególności działalności kredytowej, kapitału społecznego oraz rzeczywistej wartości papierów

wartościowych, udziałów i wartości firmy.

Środki kontrolne

Indywidualne sprawozdania finansowe opracowywane są w zdecentralizowany sposób przez każdą jednostkę Grupy zgodnie z wytycznymi Grupy RZB. Pracownicy i kierownicy jednostek Grupy odpowiadający za rachunkowość są zobowiązaniu zapewnić pełną prezentację i dokładną wycenę wszystkich transakcji. Różnice w terminach sprawozdawczych oraz lokalnych standardach rachunkowych mogą prowadzić do niespójności pomiędzy poszczególnymi sprawozdaniami finansowym a danymi przekazywanymi RBI. Lokalne kierownictwo odpowiada za przestrzeganie obowiązkowych zasad kontroli wewnętrznej, takich jak rozdział funkcji i podwójna kontrola.

Konsolidacja

Dane w sprawozdaniu finansowym, które podlega badaniu przez niezależnego audytora, są zazwyczaj wprowadzane bezpośrednio w systemie konsolidacyjnym Cognos Controller do końca stycznia każdego roku. Bezpieczeństwo systemu informatycznego zapewnia ograniczenie praw dostępu.

Wiarygodność sprawozdania finansowego każdej jednostki Grupy jest wstępnie sprawdzana przez odpowiedniego pracownika Departamentu Sprawozdawczości Finansowej Grupy. Następnie podejmowane są kroki konsolidacyjne poprzez zastosowanie systemu konsolidacyjnego Cognos Controller, które obejmują konsolidację kapitału, konsolidację kosztów i dochodów oraz konsolidację zadłużenia. W końcu eliminuje się ewentualne zyski wewnątrzgrupowe. Na zakończenie procesu konsolidacji zgodnie z MSSF, BWG i UGB opracowywane są noty do sprawozdania finansowego.

Poza Zarządem system kontroli ogólnej obejmuje także kierownictwo średniego szczebla (dyrektorów departamentów). Wszystkie środki kontrolne stanowią część codziennych procesów i są stosowane w celu uniemożliwienia, wykrywania i korygowania wszelkich potencjalnych błędów lub nieprawidłowości w sprawozdawczości finansowej. Środki kontroli obejmują kierownicze analizy wyników międzyokresowych, konkretne uzgodnienie rachunków aż po analizę stałych procesów rachunkowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe i raport Zarządu są analizowane przez Komitet Audytu przy Radzie Nadzorczej oraz prezentowane Radzie Nadzorczej do informacji. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe publikuje się na stronie internetowej Spółki oraz w oficjalnym rejestrze Wiener Zeitung, a także składa w rejestrze handlowym jako część raportu rocznego.

Informacje i komunikacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzane jest przy użyciu ogólnogrupowych standardowych formularzy. Standardy rachunkowe i metody wyceny, które należy stosować przy opracowaniu sprawozdania finansowego, są definiowane i objaśniane w instrukcji *RZB Group Accounts Manual*. Szczegółowe instrukcje dla jednostek Grupy w sprawie pomiaru ryzyka kredytowego i podobnych kwestii są określane w rozporządzeniach Grupy. Odpowiednie jednostki są na bieżąco informowane o zmianach w instrukcjach i standardach w ramach regularnych kursów szkoleniowych.

Za połączenie skonsolidowanych wyników w celu opracowania końcowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiada główny Departament Rachunkowości i Sprawozdawczości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlega badaniu przez niezależnego audytora. Ponadto uwagi na temat skonsolidowanych wyników są prezentowane zgodnie z ustawowymi wymogami w podsumowaniu Zarządu (raporcie Zarządu).

Grupa sporządza skonsolidowane raporty kwartalne. Ustawowe raporty międzyokresowe są opracowywane, tak aby były zgodne z postanowieniami MSR 34 i są publikowane raz na kwartał zgodnie z austriacką ustawą o spółkach giełdowych. Przed publikacją skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest kierownictwu wyższego szczebla i Dyrektorowi Finansowemu do ostatecznego zatwierdzenia. Następnie jest przekazywane Komitetowi Audytorskiemu przy Radzie Nadzorczej. Kierownictwo także regularnie otrzymuje analizy dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego, takie jak wstępne wyniki Grupy. System budżetowania finansowego obejmuje trzyletni budżet Grupy.

Monitoring

Za stały wewnętrzny monitoring odpowiadają Zarząd i Departament Kontrolingu. Ponadto dyrektorzy odpowiednich departamentów są zobowiązani monitorować swoje obszary, z uwzględnieniem regularnych kontroli i weryfikacji wiarygodności danych.

Audyty wewnętrzne stanowią integralną część procesu monitoringu. Za kontrole w RZB odpowiada Departament Audytu Grupy. Wszystkie czynności związane z audytem wewnętrznym podlegają standardom audytowym Grupy, które oparte są na austriackich minimalnych wymogach dotyczących audytu wewnętrznego opracowanych przez austriacką Komisję Nadzoru Rynku Finansowego oraz międzynarodowych dobrych praktykach. Grupa stosuje także zasady wewnętrzne Departamentu Audytu Grupy (w szczególności statut audytowy).

Departament Audytu Grupy regularnie i w niezależny sposób weryfikuje przestrzeganie zasad wewnętrznych przez jednostki Grupy RZB. Dyrektor Departamentu Audytu Grupy podlega bezpośrednio Zarządowi RZB i RBI.

Zasady finansowania

Banki refinansują swoją działalność przy użyciu kapitału własnego, lokat klientów oraz różnych narzędzi kapitałowych i narzędzi rynku międzybankowego. W 2011 roku środowisko bankowe znalazło się pod silnym wpływem kryzysu zadłużeniowego, co utrudniło refinansowanie działalności banków, szczególnie poprzez rynki finansowe.

Utrzymująca się niepewność na rynkach kapitałowych

Pogorszyła się sytuacja środowiska refinansowego banków, szczególnie w drugiej połowie 2011 roku, ponieważ nie udało się zabezpieczyć go przed zmianami dotyczącymi finansowania państw. Do ogólnej niepewności przyczyniły się także publiczna debata na temat wymogów kapitałowych dla banków europejskich oraz ich udziały w obligacjach państwowych.

Nadal istnieje zapotrzebowanie na daleko idące rozwiązania, w szczególności na interwencję Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w formie jeszcze szerszych zakupów obligacji państwowych wyemitowanych przez peryferyjne państwa europejskie. W obliczu takiej sytuacji 8 grudnia 2011 roku EBC ogłosił, że udzieli bankom wsparcia poprzez zwiększenie płynności, w tym szczególnie transakcje refinansowe o terminie zapadalności wynoszącym 36 miesięcy. Jednocześnie EBC uprościł wymagania dotyczące papierów wartościowych w transakcjach repo, a wcześniej do 1 procent obniżył główną stopę refinansową.

Mimo to nadmierna zależność od finansowania banku centralnego nie jest rozwiązaniem długoterminowym. Biorąc pod uwagę aktualny klimat oraz względnie ograniczone postępy na szczeblu politycznym, banki – w tym głównie banki z peryferyjnych państw członkowskich – nadal będą narażone na wyższe ryzyko.

Stabilna podstawa refinansowania

Refinansowanie RZB oparte jest na dwóch filarach. Pierwszy stanowią lokaty klientów, które wyniosły na koniec 2011 roku w sumie 67,1 mld euro, tj. 53 procent transakcji refinansowych. Drugi stanowi finansowanie hurtowe, które z uwzględnieniem zobowiązań podporządkowanych przyniosło 58,6 mld euro i stanowiło 47 procent, z czego transakcje refinansowe poprzez Grupę Bankową Raiffeisen wyniosły 13,4 mld euro. Wysoki udział lokat klientów stwarza stabilne podstawy refinansowe, dzięki czemu RBI jest w mniejszym stopniu narażony na wstrząsy na rynkach finansowych.

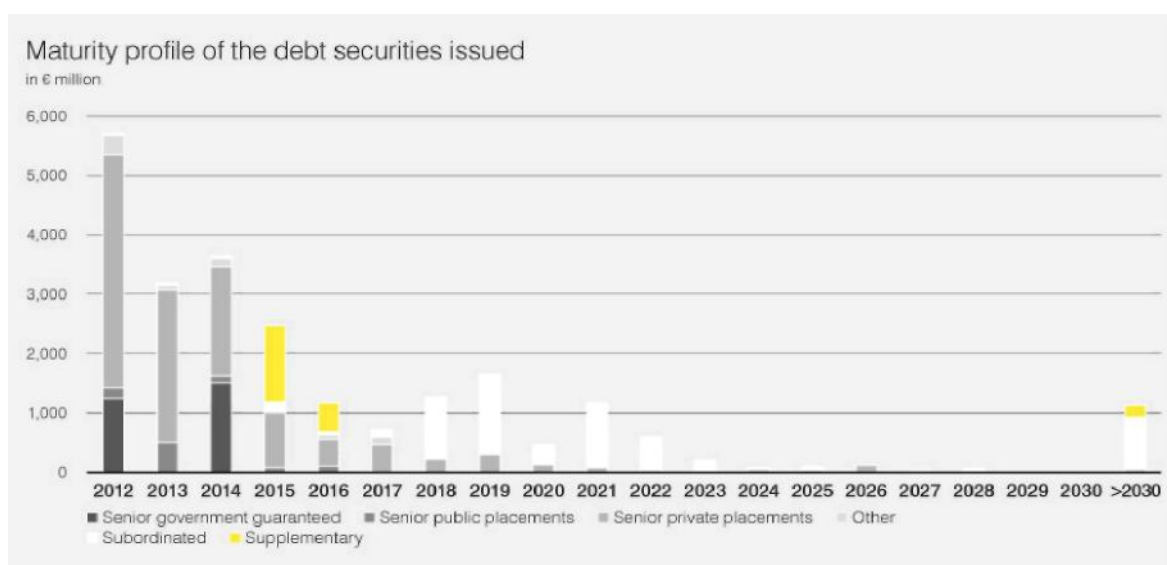
w mln euro	31.12.2011		31.12.2010	
Lokaty klientów	67 114	53%	57 936	50%
Refinansowanie średnio i długoterminowe	24 447	19%	26 950	23%
Refinansowanie krótkoterminowe	29 704	24%	27 010	23%
Zobowiązania podporządkowane	4 418	4%	4 254	4%
Refinansowanie ogółem	125 683	100%	116 150	100%

Zdywersyfikowane źródła finansowania

W 2011 roku prawie dwie trzecie średnio i długoterminowego finansowania hurtowego RZB generowała centrala Grupy. Pozostałą jedną trzecią uzyskiwały inne jednostki Grupy.

Banki Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej także pozyskiwały środki finansowe na rynkach międzynarodowych, np. poprzez kredyt konsorcjalny uzyskany przez rumuński podmiot zależny, udział Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) oraz finansowanie strukturyzowane w Chorwacji. Szczególnie istotne dla podmiotów zależnych w Europie Środkowo-Wschodniej jest finansowanie pochodzące ze źródeł, które są mniej narażone na zmiany na międzynarodowym rynku kapitałowym. W przyszłości jego znaczenie wzrośnie jeszcze bardziej.

Wykres poniżej – Profil zapadalności wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych (w mln euro)
papiery uprzywilejowane z gwarancją rządu; uprzywilejowane lokaty państwowe; uprzywilejowane lokaty prywatne; pozostałe
podporządkowane; uzupełniające

Poza finansowaniem zabezpieczanym przez agencje kredytowania eksportu, kolejne źródło finansowania stanowią instytucje ponadnarodowe. Na koniec 2011 roku około 11 procent wolumenu w obrocie pochodziło od takich instytucji, jak Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) lub EBOR. Są to z reguły kredyty długoterminowe, które znacząco poprawią strukturę kombinacji środków finansowych. Współpraca z ponadnarodowymi instytucjami stanowi ważny element finansowania w regionach, w których działa RBI, oraz będzie odgrywać ważną rolę w przyszłości. Współpraca dotyczy więc nie tylko kwestii finansowych, ale także innych obszarów, np. programów dzielenia się ryzykiem, które zapewniają optymalizację ważnych ryzykiem aktywów.

Kluczowym celem działalności finansowej RZB jest najszerza możliwa dywersyfikacja źródeł finansowania dla banków sieciowych. W powiązaniu z lokatami klientów powinno to w przyszłości doprowadzić do uzyskania jeszcze bardziej zrównoważonej i niezależnej struktury finansowania banków sieciowych.

Zarządzanie ryzykiem

W zasadzie proces zarządzania ryzykiem odbywa się na kilku szczeblach Grupy. Raiffeisen Zentralbank, jako bank macierzysty, posiada różne umowy dotyczące poziomu obsługi zawarte z jednostkami zarządzającymi ryzykiem RBI AG, które opracowują i wdrażają odpowiednie koncepcje w podmiotach zależnych Grupy. Centralne jednostki ds. zarządzania ryzykiem odpowiadają za prawidłowe i właściwe wdrożenie procesu zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Ustalają wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem, wymagania dla konkretnych obszarów działalności i narzędzia oraz procedury dla wszystkich przedsiębiorstw w ramach Grupy.

W różnych jednostkach prawnych Grupy działają również lokalne jednostki ds. zarządzania ryzykiem. Jednostki prawne Grupy wdrażają politykę ryzyka w odpowiednich kategoriach ryzyka oraz sterują działalnością w ramach zatwierzonego budżetu ryzyka w celu realizacji założeń polityki firmy. W związku z tym monitorują występujące ryzyko przy pomocy standardowych metod pomiaru i prezentują je centralnym jednostkom ds. zarządzania ryzykiem przy użyciu interfejsów sprawozdawczych.

Jak określono w prawie bankowym, funkcję centralnej i niezależnej kontroli ryzyka sprawuje pion organizacyjny ds. kontroli ryzyka. Jego zadania obejmują kompilację przepisów ogólnogrupowych oraz przepisów dotyczących poszczególnych kategorii ryzyka dla celów zarządzania ryzykiem Grupy, a także niezależną i bezstronną sprawozdawczość na temat profilu ryzyka adresowaną do Zarządu i dyrektorów poszczególnych pionów. Obejmuje to także ustalenie koniecznego kapitału ryzyka dla różnych jednostek organizacyjnych, a także wykorzystania budżetu kapitału ryzyka do oceny stosowności obliczonej adekwatności kapitałowej.

Pion Kontroli Ryzyka w Raiffeisen Zentralbanku wykorzystuje proces zarządzania ryzykiem RBI AG w celu wdrożenia ogólnogrupowej strategii i wytycznych zarządzania ryzykiem w Raiffeisen Bank International.

Niepewność na rynkach

W 2011 roku odnotowano znaczną niepewność na rynkach. Chociaż w pierwszej połowie roku trwało ożywienie globalnej gospodarki, sytuacja zmieniła się diametralnie w drugiej połowie roku. Kryzys zadłużeniowy w peryferyjnych państwach członkowskich UE oraz przeciągające się negocjacje, a także w szczególności brak zgody politycznej na kontrozwiazania, pogłębiły nerwowość i nieufność na europejskich rynkach. W lecie instytucje finansowe zaczęły gromadzić swoje nadwyżki płynności, umieszczając je częściej w bezpiecznym schronieniu Europejskiego Banku Centralnego niż na rynku międzybankowym. W porównaniu do lat poprzednich drastycznie spadła liczba i wolumen nowych emisji. Na rynkach kapitałowych także odczuć można było zwiększoną nerwowość, zarówno w wyniku ogromnych wahań cen, jak i znaczącego spadku wartości, w szczególności finansowych papierów wartościowych.

W takim środowisku proces zarządzania ryzykiem RBI oparto na kombinacji nowych i istniejących instrumentów, które miały zaradzić rosnącym wahaniom rynkowym oraz umożliwić wczesną reakcję na zmiany ogólnych okoliczności gospodarczych. Skoncentrowano się przede wszystkim na utrzymaniu silnej płynności. Kolejny raz obniżono pozycje ryzyka w stosunku do rządów i instytucji finansowych, w szczególności na rynkach narażonych na działanie kryzysu zadłużeniowego. Krytycznej ocenie poddano również procesy i struktury wewnętrzne, aby zapewnić pożądaną skuteczność systemu kontroli ryzyka oraz zabezpieczyć się przed potencjalnym ryzykiem wynikającym z procesów operacyjnych. Rozwiązania te przyczyniły się do poprawy odporności portfela kredytowego RBI.

Testy warunków skrajnych

W pierwszej połowie 2011 roku europejska Komisja Nadzoru Bankowego (EBA) przeprowadziła test warunków skrajnych obejmujący 90 banków europejskich. Bazując na takich zmiennych, jak stopy wzrostu PKB, kursy wymiany walut oraz premie ryzyka, szczególną uwagę zwrócono na bezpośrednie i pośrednie konsekwencje z góry ustalonych scenariuszy kryzysowych dla przyszłych wymogów kapitałowych, koniecznych rezerw na straty z tytułu trwałej utraty wartości, a także zysków i elementów kapitału.

EBA ustaliła wskaźnik pierwszego rzędu (Tier 1) na poziomie 5 procent (tj. wskaźnik Core Tier 1 zgodnie z dyrektywą CRD III) jako wartość docelową po realizacji scenariusza kryzysowego w ciągu dwóch lat. Wartość ta została wyraźnie przekroczona przez RBI o 7,8 procent. Minimalny spadek wskaźnika kapitału w badanym okresie o 0,3 punktu procentowego potwierdził odporność RBI na kryzys w odniesieniu do przedstawionych scenariuszy.

Publikacja szczegółowych informacji związanych z testami warunków skrajnych dotyczącymi kredytów bankowych dla państw zapewniła rynkom finansowym kluczowe informacje do oceny ryzyka. W tym zakresie RBI odnotował bardzo niewielkie zaangażowanie wobec europejskich państw peryferyjnych, które zostało jeszcze bardziej obniżone po publikacji powyższych danych. Jednocześnie, aby przeciwdziałać niekorzystnym konsekwencjom europejskiego kryzysu zadłużeniowego, kierownictwo ds. zarządzania ryzykiem obniżyło limity oraz kwoty ryzyka.

Po analizie wyników testów warunków skrajnych oraz uwzględniając zmiany makroekonomiczne, jesienią 2011 roku EBA zdecydowała się ponownie zweryfikować adekwatność kapitałową banków. By uzyskać wskaźnik kapitałowy na poziomie 9 procent, sprawdzono wymóg kapitałowy dla banków uczestniczących w testach. Aby w większym stopniu uodpornić europejskie instytucje finansowe na zmienne środowisko rynkowe i zabezpieczyć stabilność rynków finansowych, banki są

zobowiązane uzyskać ten wskaźnik do końca czerwca 2012 roku. RBI uczestniczył w badaniach jedynie pośrednio jako jednostka RZB. Stąd nie istnieją żadne szczegółowe wyniki dotyczące RBI. Niemniej jednak RBI, jako część RZB, opracował wiele inicjatyw mających na celu uzyskanie wymaganego wskaźnika. Rozwiązanie te były wdrażane począwszy od 2011 roku.

Poza wskaźnikiem Core Tier 1 wynoszącym 9 procent, EBA opracowała dodatkowy wymóg kapitałowy jako bufor dla uśpionych obciążeń w portfelu banków, z uwzględnieniem instytucji rządowych, wynikających z niezrealizowanych strat z tytułu zobowiązań instytucji rządowych, których wartość rynkowa spadła w trakcie kryzysu zadłużeniowego. Nie stworzyło to dodatkowych wymogów kapitałowych dla RZB.

Poza regulacyjnymi testami warunków skrajnych przeprowadzonymi przez organy nadzoru w 2011 roku wykonano także wewnętrzną analizę dalszych scenariuszy oraz potencjalnych czynników ryzyka. Bliska współpraca z wszystkimi jednostkami ds. zarządzania ryzykiem oraz pozostałymi ekspertami z banków sieciowych i jednostek kontrolingu stanowiła podwaliny do uwzględnienia dużej liczby czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność w wewnętrznych testach warunków skrajnych. Poza zwiększonym wymogiem kapitałowym oraz rosnącymi rezerwami na wypadek odpisów aktualizacyjnych portfela kredytowego w scenariuszu warunków skrajnych, w zintegrowanych rozważaniach uwzględniono także ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, zwiększone koszty finansowania oraz wiele innych elementów kapitałowych i elementów zysków. Wyniki testów warunków skrajnych oraz ich analiza są regularnie prezentowane Zarządowi, co umożliwia szybkie przyjmowanie rozwiązań w przypadku scenariuszy niosących za sobą jakiegokolwiek zagrożenia.

Węgry

Zarówno gospodarka, jak i klimat polityczny na Węgrzech stanowią szczególne wyzwanie w procesie zarządzania ryzykiem. W przeciwieństwie do pozostałych państw Europy Środkowo-Wschodniej węgierska gospodarka odnotowała dość niskie stopy wzrostu. Raiffeisen Research przewiduje spadek realnego PKB o około 2 procent. Zatem można oczekiwać dalszego wzrostu wskaźnika kredytów nieregularnych na węgierskim rynku. RBI przewidział dla Węgier w grudniu 2011 roku wskaźnik na poziomie 22,7 procent. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym stosuje się system wczesnego ostrzegania, którego celem jest minimalizacja strat poprzez identyfikację potencjalnych spadków jakości kredytów. Pozwala to następnie aktywnie obniżyć ekspozycję kredytową oraz zwiększyć zabezpieczenia klientów, których rating kredytowy jest słaby.

W 2011 roku dla Węgier utworzono rezerwy na wypadek ryzyka w wysokości 478 mln euro. Z kolei rezerwy z tytułu kredytów indywidualnych wyniosły 521 mln euro, a rezerwy na straty w portfelu 43 mln euro. Spowodowało to wzrost wskaźnika pokrycia do około 61,7 procent.

Poza podatkiem bankowym wprowadzonym na Węgrzech w 2010 roku oraz bieżącymi ograniczeniami prawnymi dla banków, np. w wycenie majątku, 20 września 2011 roku parlament węgierski przyjął ustawę, która zezwala klientom prywatnym posiadającym kredyty hipoteczne na wcześniejszą spłatę we frankach szwajcarskich, euro i jenach europejskich według z góry ustalonych kursów wymiany walut. Kursy wymiany dla wyniosły 180 HUF za 1 CHF, 250 HUF za 1 EUR oraz 200 HUF za 100 JPY. Faktyczne kursy wymiany na 31 grudnia 2011 roku wyniosły 259,3 HUF (CHF), 314,8 HUF (EUR) i 310,5 HUF (100 JPY). Kursy wymiany walut ustalone na 31 grudnia 2011 roku były niższe od faktycznych kursów o około 31 procent dla franka szwajcarskiego, około 21 procent dla euro i około 36 procent dla japońskiego jena. Ustawa ta ma zastosowanie do klientów banków, którzy zaciągnęli kredyty w walucie obcej, gdy kursy wymiany walut były równe podanym kursom lub od nich niższe. Do 30 grudnia 2011 roku klienci byli zobowiązani zawiadomić, czy zamierzają w całości spłacić kredyty, i następnie uregulować należność w ciągu 60 dni.

Poniższa tabela prezentuje wolumeny kredytów hipotecznych w walutach obcych udzielonych klientom detalicznym na Węgrzech.

w mln euro	2011	udział	2010	udział
euro	34	2,8%	38	2,6%
frank szwajcarski	1 185	97,2%	1 429	97,3%
pozostałe waluty obce	0	<0,1%	0	<0,1%
W sumie	1 218	100,0%	1 468	100,0%

Das Volumen der tatsächlichen oder noch zu erwartenden Rückzahlungen betrug per 31. Dezember 2011 € 401 Millionen, was einer Annahmequote von 28,9% entspricht. Rund die Hälfte davon wurde bereits im Jahr 2011 konvertiert, für den Restbetrag wurden entsprechende Vorsorgen getroffen. Der daraus resultierende Verlust betrug € 109 Millionen. Der in den Folgeperioden entgehende Zinsertrag beträgt rund € 18 Millionen.

Ryzyko płynności

W 2011 roku sytuacja gospodarcza i rynkowa miała największy wpływ na proces zarządzania ryzykiem płynności. Poza zwiększoną częstotliwością sprawozdawczości wewnętrznej oraz ogromną liczbą dodatkowych analiz po wyczerpaniu zasobów rynków emisyjnych przyjęto nadzwyczajne środki w celu zagwarantowania solidnego bufora płynności RBI. Jednocześnie opracowano analizy scenariuszy kryzysowych stosowane w wewnętrznym procesie oceny i zarządzania ryzykiem, które uwzględniono w zarządzaniu strukturą płynności i bilansu kluczowych jednostek Grupy.

Aby uwzględnić doświadczenia z poprzednich lat, w 2011 roku opracowano i rozwinięto nową wersję modelu przepływów pieniężnych dla regularnie przewidywanej sytuacji. W obliczeniach wewnętrznych kosztów produkcji uwzględniono także prognozy dotyczące wymogów w sprawie zobowiązań kapitałowych i refinansowania. Powinno to doprowadzić do większej przejrzystości faktycznych kosztów i faktycznego ryzyka, ale także stanowić naturalny prawidłowy impuls w procesie zarządzania.

Zaplanowane wdrożenie zasad płynnościowych zgodnie z postanowieniami Umowy kapitałowej Basel III stanowiło kolejny temat dotyczący ryzyka płynności w 2011 roku. Chociaż nie istnieje jeszcze końcowa wersja przepisów prawnych, co można interpretować na bardzo wiele sposobów, już teraz wykonano obliczenia dla RBI i poszczególnych jednostek Grupy. Rozpoczęto także wdrożenie wymaganego środowiska danych oraz odpowiednich aplikacji obliczeniowych, co będzie szczególnie istotnym zadaniem w 2012 roku.

Komitet ds. Płynności w Sytuacji Kryzysowej (*Liquidity Contingency Committee, LCC*) jest organem, który zajmuje się zarządzaniem płynnością oraz rozwiązaniami z zakresu płynności w przypadku napiętych warunków rynkowych lub kryzysów. W związku z napiętą sytuacją na rynku w drugiej połowie 2011 roku zwołano LCC, który do końca roku spotkał się jeszcze kilka razy.

Symulacja dochodów odsetkowych netto

Dochody odsetkowe netto RBI stanowią istotny element zysków oraz mają znaczący wkład we wzmocnienie kapitału RBI oraz powodzenie modelu działalności. Aby odpowiednio uznać znaczenie tego typu dochodów, obok zarządzania ryzykiem płynności realizowany jest proces zarządzania ryzykiem przepływów pieniężnych. By odzwierciedlić znaczenie tego procesu, w pionie zarządzania ryzykiem utworzono osobną jednostkę, która symuluje zyski w ramach różnych scenariuszy. W bliskiej współpracy z jednostkami rynkowymi RBI przygotowuje się na różne sytuacje rynkowe, tak aby móc szybko reagować na niekorzystne tendencje. W 2011 roku centralną rolę odegrało dalsze opracowanie dostępnej analizy oraz narzędzi sprawozdawczych, podobnie jak harmonizacja tych innowacyjnych systemów w ramach Grupy.

Ryzyko rynkowe

Począwszy od stycznia 2010 roku proces zarządzania ryzykiem rynkowym oparty jest na danych wynikających z modelu wewnętrznego. Model ten stosuje metodę hybrydową, tj. kombinację symulacji historycznych i symulacji Monte Carlo z około 5 000 scenariuszy, by obliczyć wartość narażoną na ryzyko (VaR) dla zmian czynników ryzyka wymiany walutowej, zmian stóp procentowych, spreadów kredytowych obligacji, kontraktów *credit default swap* oraz wskaźników kapitałowych. Aby usprawnić proces modelowania czynników ryzyka, w sytuacji gdy prawdopodobieństwo wystąpienia ekstremalnych zmian cen przekracza prawdopodobieństwo wynikające z normalnego rozkładu, model uwzględnia wiele dodatków, takich jak dodanie do scenariuszy zdarzeń nadzwyczajnych lub wzięcie pod uwagę aktualnej zmienności w procesie generowania scenariuszy, wraz z różnymi horyzontami czasowymi w szacunkowych obliczeniach zmienności. Metoda oparta na modelu stwarza odpowiednie podstawy do wdrożenia ścisłych wymogów Umowy kapitałowej Basel III w modelach wewnętrznych. Model dodatkowo poszerzono wokół modułu wartości narażonej na ryzyko w warunkach skrajnych zgodnie z aktualnymi wymogami regulacyjnymi obowiązującymi od 1 stycznia 2012 roku.

Model przeszedł proces przeglądu zarówno w FMA jak i OeNB oraz jest stosowany od 30 sierpnia 2010 r. do obliczania wymogów dotyczących funduszy własnych w walutach obcych oraz ogólnego ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej dla centrali Grupy. Codzienne zarządzanie obejmuje księgę handlową i bankową RBI oparte na wartości narażonej na ryzyko dla jednodniowego okresu utrzymywania przy 99-procentowym przedziale ufności, a także limity wrażliwości. Pozycja ryzyka rynkowego, przetwarzanie limitów oraz prezentacja wszystkich czynności na rynkach kapitałowych w rachunku zysków i strat to niektóre z regularnych pozycji porządku cotygodniowych spotkań Komitetu ds. Ryzyka Rynkowego.

Aby zapewnić właściwą jakość, model ten podlega codziennym testom wstecznym. W ciągu ostatnich kilku miesięcy wyniki testów zawsze mieściły się w zakresie oczekiwań i nie wykazywały istotnych błędów. Na podstawie dobrych wyników model wewnętrzny klasyfikowany jest do najlepszej kategorii regulacyjnej („zielone światło”).

Zarządzanie kredytami nieregularnymi

Rok 2011 był trudnym okresem dla Europy Środkowo-Wschodniej, co potwierdził także wzrost kredytów nieregularnych (o 5 procent lub 374 mln euro w porównaniu do 2010 roku). Rekonstrukcję odpowiednich rezerw netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości zrównoważyły jednak częściowo znaczne zyski z rozwiązań restrukturyzacyjnych. Ponadto odpowiednie zabezpieczenie stanowiła także rewaloryzacja. Problem ten będzie przedmiotem badań w 2012 roku.

W 2011 roku RBI odnotował także znaczną poprawę w zakresie wczesnego uznawania i traktowania zagrożonych kredytów, zapobiegając w związku z tym w znacznym zakresie dalszemu wzrostowi kredytów nieregularnych. Istotnymi kamieniami węgielnymi były tutaj zwiększony zakres badanych portfeli oraz lepsza skuteczność procesu, dalszy rozwój sprawozdawczości i stała wymiana doświadczeń pomiędzy poszczególnymi członkami Grupy Instytucji Finansowych.

Umowy kapitałowe Basel II i III – środowisko regulacyjne

W 2011 roku RBI poświęcił wiele czasu i wysiłków nadchodzącym zmianom regulacyjnym. Podstawowym elementem przewidywanej zmiany są wytyczne dotyczące wymogu kapitałowego UE CRD III oraz dalej idąca dyrektywa CRD IV/CRR. Szczegółowo przeanalizowano potencjalny wpływ nowych i zmodyfikowanych przepisów ustawowych na RBI. Tam, gdzie to konieczne, wydano powiązane wytyczne wewnętrzne dotyczące polityki oraz stosowności wynagrodzeń.

Poza tym rozpoczęto przygotowania związane z nowymi przepisami Basel III, koncentrując się na trwającym wdrożeniu skorygowanego podejścia Basel II w odniesieniu do zarządzania ryzykiem RBI. Czynności związane z Basel II obejmują wprowadzenie metody opartej na ratingach wewnętrznych (IRB) w segmencie detalicznym i niedetalicznym podmiotów zależnych w Europie Środkowo-Wschodniej, dalszy rozwój wewnętrznych modeli ryzyka rynkowego oraz ogólnogrupowe wprowadzenie standardowego podejścia do ryzyka operacyjnego. Poniższa tabela prezentuje przegląd bieżącego statusu projektów. Metoda IRB zostanie wprowadzona w podmiotach zależnych w Europie Środkowo-Wschodniej w 2012 roku.

jednostka	ryzyko kredytowe		ryzyko rynkowe	ryzyko operacyjne
	niedetaliczne	detaliczne		
Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń (Austria)	IRB ¹	nie dotyczy	STA	STA
RB International Finance (USA) LLC, Nowy Jork (USA)	IRB	nie dotyczy	model wewnętrzny ²	STA
Raiffeisenbank a.s., Praga (Czechy)	IRB	nie dotyczy	STA	STA
Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt (Węgry)	IRB	STA ³	STA	STA
Raiffeisen Malta Bank plc., Sliema (Malta)	IRB	IRB	STA	STA
Tatra banka a.s., Bratysława (Słowacja)	IRB	nie dotyczy	STA	STA
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (Rumunia)	IRB	IRB	STA	STA
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagrzeb (Chorwacja)	IRB	STA	STA	STA
Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń (Austria)	IRB ⁴	STA	STA	STA
Wszystkie pozostałe jednostki	STA	STA	STA	STA

1 – IRB – metoda oparta na ratingach wewnętrznych

2 – tylko dla ryzyka związanego z otwartymi pozycjami walutowymi i ogólnego ryzyka stóp procentowych w księdze handlowej

3 – STA – metoda standardowa

4 – tylko w ujęciu skonsolidowanym.

Metoda standardowa jest aktualnie stosowana we wszystkich jednostkach Grupy do obliczania wynikających z Umowy kapitałowej Basel II wymogów kapitałowych dla ryzyka operacyjnego.

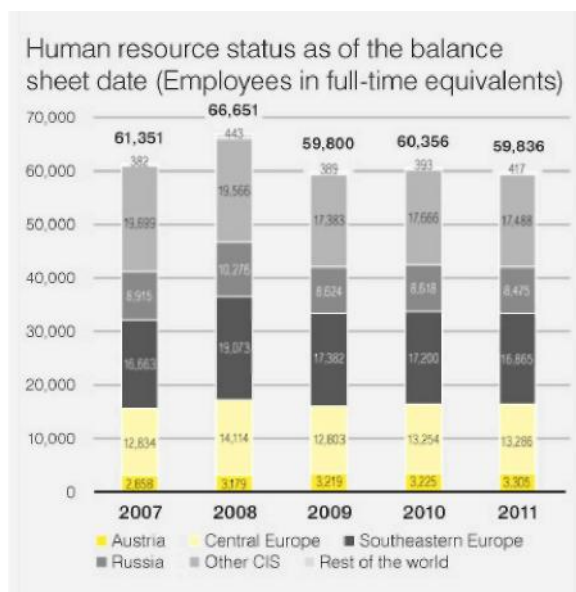
Zasoby ludzkie

Na 31 grudnia 2011 roku RZB zatrudniał 59 836 pracowników (licząc etaty), co oznacza spadek zatrudnienia o 520 pracowników lub 1 procent w porównaniu do poziomu z 2010 roku. W całej Grupie kobiety stanowiły średnio 68 procent pracowników. Średnia wieku pracowników wynosiła 36 lat. Ten względnie młody wiek odzwierciedla szybki rozwój w ostatnich latach i tym samym intensywne wysiłki rekrutacyjne. Wysoki poziom kwalifikacji zawodowych i osobistych

pracowników potwierdza między innymi 74-procentowy udział absolwentów uczelni wyższych.

Wykres poniżej – Zasoby ludzkie na dzień sporządzenia bilansu (pełne etaty)

Austria, Europa Środkowa, Europa Południowo-Wschodnia, Rosja, Pozostałe państwa WNP, Reszta świata

Znaczące zmiany wynagrodzeń

Zmiany wprowadzone w austriackim prawie bankowym (§39b BWG), oparte na dyrektywie KE (Dyrektywa dotycząca wymogów kapitałowych III, CRD III), wymagały wprowadzenia od 2011 roku obowiązkowych wymogów dotyczących zmiennych systemów wynagrodzeń w bankach. Ich celem jest zmotywowanie pracowników do podejmowania działań w większym stopniu skoncentrowanych na zrównoważonym rozwoju i długoterminowych prognozach. Biorąc pod uwagę taki horyzont czasowy, RZB odpowiednio skorygował swoje plany wynagrodzeń w 2011 roku i opracował szczególne przepisy dla członków Zarządu, nabywców ryzyka, pracowników pełniących funkcje kontrole oraz pracowników należących do tej samej kategorii zaszerogowania, co kierownictwo i nabywcy ryzyka, oraz pracowników mających znaczny wpływ na profil ryzyka (tak zwani pracownicy ryzyka).

Skutki konkretnych kryteriów, np. model biznesowy, aktywa, kapitał ekonomiczny itp., oceniono dla wszystkich spółek należących do RZB. Ustalono zasady stosowania nowo opracowanych wytycznych dotyczących wynagrodzeń oraz tak zwanych pracowników ryzyka. Na bazie powyższych czynników jako podstawę polityki i praktyk wynagradzania zdefiniowano bardzo szczegółowe ogólne zasady wynagradzania. Ponadto dla pracowników ryzyka wdrożono szczególne zasady, takie jak odroczone części wynagrodzenia zmiennego za ustalony okres.

W 2011 roku kontynuowano i zakończono harmonizację i restrukturyzację struktury wynagrodzeń, którą rozpoczęto w 2010 roku w ramach fuzji pomiędzy pionami biznesowymi RZB i Raiffeisen International.

Jednym z zadań na 2011 rok było opracowanie dla spółki nowego jednolitego systemu wynagrodzeń (z uwzględnieniem nowego systemu premiowania) zgodnego z nowymi warunkami regulacyjnymi. Ponadto porównano z rynkiem struktury płacy podstawowej oraz opracowano widełki pensji dla różnych grup pracowników.

Zdarzenia po dniu sporządzenia bilansu

Restrukturyzacja austriackiego Volksbanken AG

W lutym Republika Austrii doszła do porozumienia z właścicielami austriackiego Volksbanken AG (ÖVAG) odnośnie do restrukturyzacji banku. Restrukturyzacja obejmie znacznie rozwodnienie 5,7 procent znajdujących się w posiadaniu Raiffeisen udziałów pośrednich w ÖVAG w związku z obniżeniem kapitału. Raiffeisen Zentralbank nie będzie uczestniczyć w kolejnym podwyższeniu kapitału, podejmując raczej próbę wyjścia. W ramach kolejnej dopłaty restrukturyzacyjnej RZB do 31 sierpnia 2012 roku wpłaci 500 mln euro na rzecz płynności oraz 100 mln euro do kapitału własnego.

W ramach prowadzonej przez Republikę Austrii konsolidacji budżetu oraz w kontekście wydatków Republiki na proces restrukturyzacji ÖVAG tak zwane należności stabilizacyjne prawdopodobnie wzrosną o 25 procent. Ponadto rząd ogłosił, że obetnie o połowę subsydia rządowe na produkty mieszkaniowe i emerytalne.

Wzmocnienie podstawowego kapitału

5 marca 2012 roku upłynął termin składania ofert na wykup kilku emisji kapitału hybrydowego RBI. RBI wykupił papiery wartościowe o łącznej wartości nominalnej lub uprzywilejowanej kwocie likwidacyjnej wynoszącej 358 mln euro. W wyniku wykupu kapitał Core Tier 1 Grupy Instytucji Finansowych RZB wzrósł o około 113 mln euro (różnica pomiędzy wartością nominalną a wartością wykupu), a wskaźnik Core Tier 1 o 0,1 punktu procentowego. W konsekwencji struktura kapitału uległa wzmocnieniu na tle zmieniających się wymogów regulacyjnych.

Nabycie Polbanku

3 lutego 2011 roku RBI zawarł umowę z grecką spółką EFG Eurobank Ergasias S.A. (Eurobank EFG) dotyczącą zakupu 70-procentowego większościowego pakietu w Polbanku EFG (Polbank). Polbank, którego oferta koncentruje się w znacznej mierze na klientach prywatnych, właściwie uzupełnia ofertę Raiffeisen Banku Polska, który skupia się w większym stopniu na klientach korporacyjnych.

W roku obrotowym 2011 z powodzeniem zakończono istotne kroki mające na celu nabycie Polbanku, takie jak uzyskanie zgody Komisji UE oraz przeniesienie do banku posiadającego własną licencję, a także przygotowania do stworzenia przyszłej struktury organizacyjnej połączonego banku. Teraz zamknięcie transakcji jest uzależnione od zgody polskich organów nadzoru.

Grupa RZB w dalszym ciągu prowadzi aktywne działania w zakresie bankowości inwestycyjnej poprzez RBI. W pierwszych dwóch miesiącach 2012 roku spółka RBI AG wyemitowała około 40 obligacji, a wolumen emisyjny wyniósł 1 119 mln euro.

Prognozy

Prognozy gospodarcze

Europa Środkowa

Skorzystawszy ze stabilnych trendów na rynkach eksportowych w 2011 roku, prognozuje się, że sytuacja gospodarcza Europy Środkowej w 2012 roku będzie bardziej ponura. Na tym tle PKB Polski może spaść z 4,3 procent w 2011 roku do 2,8 procent w 2012 roku. Sytuacja będzie podobna na Słowacji, która w 2011 roku odnotowała 3,3 procentowy wzrost, ale prawdopodobnie jej wyniki gospodarcze spadną do 0,8 procent w 2012 roku. Dla Czech w związku ze utrzymującym się słabym popytem krajowym oraz gwałtownym spadkiem eksportu w wyniku oczekiwanej recesji w strefie euro prognozowany jest spadek ogólnej działalności gospodarczej o 0,2 procent. Podobnych zmian można oczekiwać w Słowenii ze względu na jej mocne uzależnienie od eksportu, słaby sektor bankowy oraz wstrzymanie reform politycznych. Na Węgrzech decyzje polityczne podważają zaufanie ze strony inwestorów. To w połączeniu ze słabym popytem krajowym prowadzi w prognozach do spadku gospodarczego w 2012 roku na poziomie 0,5 procent.

Europa Południowo-Wschodnia

Ponowne spowolnienie gospodarki strefy euro w powiązaniu z utrzymującą się na niskim poziomie działalnością inwestycyjną, będzie miało prawdopodobnie niekorzystny wpływ także na Europę Południowo-Wschodnią i może doprowadzić do stagnacji, a nawet recesji w niektórych państwach. Bardziej restrykcyjne zasady kredytowania, utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia oraz spadek przelewów z tytułu pracy obywateli państw Europy Południowo-Wschodniej za granicą osłabiają wydatki konsumentów. Rządy także mają niewielkie pole, by znacząco podwyższyć konsumpcję lub inwestycje finansowe. Stąd w 2012 roku oczekiwany jest zaledwie niewielki wzrost PKB o około 0,3 procent.

Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)

W 2012 roku pomimo oczekiwanych w dalszym ciągu wysokich cen ropy naftowej prognozowany dla Rosji wzrost gospodarczy będzie niższy niż w roku poprzednim. Rosja ma znaczące problemy z przekształceniem cen eksportu na korzystny wzrost gospodarczy. Jednak przy PKB wynoszącym 3,7 procent wzrost gospodarczy powinien w dalszym ciągu oscylować wokół pozytywnych wartości, wyższych niż w strefie euro. Czynniki krajowe napędzające gospodarkę zarówno poprzez popyt prywatny jak i inwestycje prawdopodobnie ulegną osłabieniu w ujęciu rocznym. Podobne zmiany może zanotować Ukraina. Podobnie jak Rosja kraj ten jest w dużym stopniu uzależniony od zmiennych cen towarów i w związku z tym szczególnie narażony na ryzyko w bieżącym środowisku globalnym. Wzrost gospodarczy na Ukrainie powinien spaść do 3,5 procent z 5,2 procent. Utrzymująca się na wysokim poziomie konsumpcja krajowa przewyższa zaledwie umiarkowany wkład ze strony eksportu netto. W 2012 roku Białoruś będzie musiała poradzić sobie z konsekwencjami kryzysu gospodarczego. Pomimo utrzymującej się wysokiej inflacji oraz nacisków dewaluacyjnych prognozuje się, że produkt krajowy brutto Białorusi wzrośnie o 3,0 procent.

Strefa euro

Wyniki badań gospodarczych sygnalizują wyraźne spadki gospodarcze na koniec 2011/początek 2012 roku. Większość państw nie jest właściwie w stanie podjąć żadnych środków zaradczych na wypadek spadku ze względu na wysokie koszty finansowania. Wręcz przeciwnie można oczekiwać, że w 2012 roku większość państw strefy euro stosować będzie w dalszym ciągu politykę fiskalną opartą na ograniczeniach. Ponadto w ciągu roku utrzymywać się będzie burzliwe środowisko polityczne. Pakietem oszczędnościowym na ogólnym szczeblu europejskim towarzyszyć będzie krytyka i protesty. W świetle

ogólnych warunków od końca 2011 roku do połowy 2012 roku przewidywana jest wyraźna recesja. Po stronie popytu recesja w strefie euro będzie szczególnie zauważalna poprzez spadek inwestycji oraz zapotrzebowania na konsumpcję w sektorze publicznym. Zakłada się, że część państw w strefie euro odnotuje w 2012 roku regres wyników gospodarczych – Belgia (minus 0,2 procent), Niemcy (0,0 procent), Finlandia (0,0 procent), Francja (0,1 procent), Irlandia (minus 0,7 procent), Włochy (minus 1,8 procent), Austria (0,3 procent) i Hiszpania (minus 1,2 procent). Najostrejsze spadki odnotują Grecja (minus 5,5 procent) i Portugalia Portugal (minus 3,8 procent).

Azja

W 2012 roku Chiny pozostaną siłą napędową regionu azjatyckiego nawet pomimo prognozowanego spowolnienia wzrostu gospodarczego w wyniku światowego spadku zapotrzebowania na eksport i wewnętrznych zaburzeń równowagi w sektorze nieruchomości. Malejące naciski inflacyjne stwarzają podstawy dla środków zaradczych polityki monetarnej. Jednocześnie oczekuje się, że polityka fiskalna nie będzie stanowiła tak silnego wsparcia, jak w 2009 roku (masywna ekspansja inwestycyjna), ale uciekać się będzie do mniejszych działań, które ponownie ożywią głównie konsumpcję, co powinno wesprzeć grupy osiągające niskie dochody. Ogólnie rzecz ujmując, istnieje możliwość, że 7,5 procentowy wzrost prognozowany przez rząd zostanie w 2012 roku jako całości przekroczony. Ponadto na znaczne spowolnienie rozwoju gospodarczego są także narażone Indie. Średni prognozowany wzrost na 2012 rok w tym kraju wynosi 7,0 procent.

Prognozy dotyczące działalności

Biorąc pod uwagę środowisko gospodarcze oraz restrykcyjne przepisy regulacyjne, na 2012 rok prognozujemy stabilne wolumeny w ramach działalności Grupy. Podstawę działalności RBI w dalszym ciągu stanowią będą klienci korporacyjni. W ujęciu średnioterminowym segment klientów detalicznych powinien zwiększyć swój udział w ogólnym wolumenie Grupy.

W świetle stale zmieniających się wymogów regulacyjnych oraz dalszego wzmocnienia struktury bilansu nieustannie analizujemy kwotę i strukturę naszego kapitału własnego, aby móc podjąć elastyczne działania w terminie. W zależności od dalszych zmian na rynku nadal rozważana jest możliwość podwyższenia kapitału RBI.

Mimo że prognozy zapowiadają powolny wzrost gospodarczy oczekujemy, że wskaźnik rezerw netto ustabilizuje się, a wolumen kredytów nieregularnych wzrośnie tylko nieznacznie. Biorąc pod uwagę aktualne zmiany w środowisku gospodarczym i politycznym, nie możemy dokładnie oszacować, kiedy osiągnięty zostanie punkt zwrotny, jeżeli chodzi o kredyty nieregularne.

W porównaniu do poprzedniego roku szacujemy, że w 2012 roku wzrosną podatki bankowe. Ich szacunkowy wpływ na wyniki wyniesie w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej 185 mln euro (z czego ok. 125 mln euro dla Austrii, ok. 40 mln euro dla Węgier i ok. 20 mln euro dla Słowacji).

W 2012 roku będziemy w dalszym ciągu kłaść znaczący nacisk na rozwój kosztów. W tym celu w szczególności w RBI i UNIQA wdrożono programy oszczędnościowe mające na celu uzyskanie jednolitego wzrostu kosztów. Liczba oddziałów w państwach Europy Środkowo-Wschodniej, nie uwzględniając Polbanku, w 2012 roku nie powinna ulec zmianie. Jednak może to doprowadzić do dalszej optymalizacji sieci oddziałów w poszczególnych krajach.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Rachunek zysków i strat

tys. euro	Nota	2011	2010	zmiana
Dochody odsetkowe		6 691 842	6 446 936	3,8%
Bieżące dochody z podmiotów stowarzyszonych		(86 590)	33 456	-
Koszty odsetkowe		(3 020 389)	(2 851 741)	5,9%
Dochody odsetkowe netto	(2)	3 584 863	3 628 651	(1,2)%
Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości	[3]	(1 099 305)	(1 197 730)	(8,2)%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw		2 485 558	2 430 921	2,2%
Dochody z opłat i prowizji		1 799 552	1 755 100	2,5%
Koszty opłat i prowizji		(306 693)	(263 206)	16,5%
Dochody z opłat i prowizji netto	(4)	1 492 860	1 491 894	0,1%
Dochody handlowe netto	[5]	345 718	322 649	7,1%
Dochody z instrumentów pochodnych i wyznaczonych zobowiązań netto	[6]	408 229	(88 041)	-
Dochody z inwestycji finansowych netto	[7]	(182 793)	145 360	-
Koszty ogólnego zarządu	[8]	(3 208 011)	(3 069 145)	4,5%
Pozostałe dochody operacyjne netto	[9]	(194 945)	52 439	-
Dochody ze zbycia aktywów grupy netto	[10]	(2 817)	6 051	-
Zysk brutto		1 143 798	1 292 128	(11,5)%
Podatki dochodowe	[11]	(415 333)	(123 884)	235,5%
Zysk netto		728 465	1 168 244	(37,6)%
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym		(256 005)	(454 580)	(43,7)%
Zysk skonsolidowany		472 459	713 664	(33,8)%

Przejsie do całkowitych dochodów ogółem

tys. euro	W sumie		Kapitał własny Grupy		Udziały mniejszościowe	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Zysk netto	728 465	1 168 244	472 459	713 664	256 005	454 580
Różnice walutowe	(350 072)	188 710	(347 563)	141 566	(112 509)	47 144
z czego niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	(350 072)	188 710	(237 563)	141 566	(112 509)	47 144
Zabezpieczenie kapitału	31 321	(11 332)	24 593	(8 898)	6 728	(2 434)
Hiperinflacja	85 152	0	65 553	0	29 599	0
Zysk (straty) netto z instrumentów pochodnych zabezpieczających wahania przepływów pieniężnych	(45 951)	38 578	(36 080)	30 292	(9 871)	8 287
z czego niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	(46 904)	38 578	(26 829)	30 292	(10 075)	8 287
z czego zyski (straty) netto przekwalifikowane do rachunku zysków i strat	953	0	748	0	205	0
Zmiana stanu kapitału własnego spółek wycenianych metodą kapitałową	(44 741)	11 576	(40 512)	7 341	(4 229)	4 235
Zyski (straty) netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	150 824	315	118 426	(1 863)	32 398	2 178
z czego niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	116 245	315	91 275	(1 863)	24 970	2 178
z czego zyski (straty) netto przekwalifikowane do rachunku zysków i strat	34 579	0	27 151	0	7 428	0
Odroczone podatki od dochodów i kosztów bezpośrednio uznanych w kapitale własnym	(44 556)	(7 680)	(34 985)	(5 816)	(9 571)	(1 865)
Pozostałe całkowite dochody	(208 022)	220 167	(140 567)	160 757	(67 455)	59 410
Całkowite dochody ogółem	520 443	1 388 411	331 892	874 421	188 551	513 990

Pozostałe całkowite dochody

Zabezpieczenia kapitału obejmują zabezpieczenie (hedging) inwestycji w podjednostkach niezależnych pod względem ekonomicznym.

Rezerwa na wartość godziwą pozycji (aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży) uwzględnia wartość inwestycji finansowych netto.

W związku ze zmianą planów odnośnie do części portfela instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności o wartości 3 165 000 tys. euro przekwalifikowano jako dostępne do sprzedaży. Zmiana klasyfikacji spowodowana była wzrostem pozostałych całkowitych dochodów w wysokości 116 917 tys. euro (netto).

W wyniku zastosowania na Białorusi MSR 29 (rachunkowość hiperinflacyjna) w pozostałych całkowitych dochodach bezpośrednio uznano 95 152 tys. euro.

W związku ze zmianą strategii hedgingowej w drugim kwartale 2012 roku rozwiązano część zabezpieczeń przepływów pieniężnych i zastąpiono je zabezpieczeniami (hedgingiem) portfela. Straty z tytułu wyceny w momencie rozwiązania zabezpieczeń przepływów pieniężnych wyniosły 36 mln euro (po odliczeniu odroczonego podatku).

Zyski zatrzymane

Poniższa tabela prezentuje zmiany stanu pozycji uznanych w ramach zysków zatrzymanych.

tys. euro	Różnice walutowe	Zabezp. kapitału	Zabezp. przepływów pieniężnych	Rezerwa na wartość godziwą (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży)	Hiperinflacja	Odroczone podatki
Stan na 1 stycznia 2010	(1 009 783)	41 382	(2 445)	35 911	0	340 018
Niezrealizowane zyski (straty) netto za okres	141 566	(8 898)	30 292	(1 863)	0	(7 680)
Stan na 31 grudnia 2010	(868 217)	32 484	27 846	34 048	0	332 338
Niezrealizowane zyski (straty) za okres	(237 563)	24 593	(36 829)	91 275	65 553	(34 985)
Zyski (straty) netto przekwalifikowane do rachunku zysków i strat	0	0	748	27 151	0	0
Stan na 31.12.2011	(1 105 780)	57 077	(8 234)	152 474	65 553	297 353

Zysk na akcję

w euro	Nota	2011	2010	zmiana
Zysk na akcję	[12]	78,2	121,7	(43,5)

Zysk na akcję uzyskano poprzez podzielenie skorygowanego zysku skonsolidowanego pomniejszonego o dywidendę z tytułu kapitału udziałowego i akcji uprzywilejowanych przez średnią liczbę akcji zwyczajnych w obiegu. W roku obrotowym liczba akcji zwyczajnych w obiegu nie uległa zmianie i wynosiła 5 539 885.

W obiegu nie znajdowały się żadne prawa konwersji ani opcje, w związku z powyższym zysk na akcję nie podlegał rozwodnieniu.

Wyniki kwartalne

tys. euro	I połowa 2010	II połowa 2010	I połowa 2011	II połowa 2011
Dochody odsetkowe netto	1 790 100	1 838 551	1 811 498	1 773 365
Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości	(608 300)	(589 430)	(411 333)	(687 972)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	1 181 800	1 249 121	1 400 165	1 085 393
Dochody z opłat i prowizji netto	715 000	776 894	737 494	755 366
Dochody handlowe netto	181 100	141 549	257 144	88 574
Dochody z instrumentów pochodnych i wyznaczonych zobowiązań netto	(135 000)	46 959	42 713	365 516
Dochody z inwestycji finansowych netto	52 700	92 660	11 961	(194 754)
Koszty ogólnego zarządu	(1 467 800)	(1 601 345)	(1 553 795)	(1 654 216)
Pozostałe dochody operacyjne netto	13 800	38 639	(16 021)	(178 923)
Dochody ze zbycia aktywów grupy netto	4 900	1 151	(2 587)	(231)
Zysk brutto	546 600	745 528	877 074	266 725
Podatki dochodowe	(59 200)	(64 684)	(200 127)	(215 206)
Zysk netto	487 400	680 844	676 946	51 519
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym	(85 700)	(368 880)	(188 951)	(67 054)
Zysk skonsolidowany	401 600	312 064	487 995	(15 536)

tys. euro	I połowa 2008	II połowa 2008	I połowa 2009	II połowa 2009
Dochody odsetkowe netto	1 733 461	2 276 849	1 792 006	1 669 600
Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości	(199 713)	(950 780)	(1 267 033)	(979 606)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	1 533 747	1 326 069	524 973	689 993
Dochody z opłat i prowizji netto	842 901	924 891	688 732	733 033
Dochody handlowe netto	101 662	(82 298)	266 302	152 193
Dochody z instrumentów pochodnych i wyznaczonych zobowiązań netto	(53 136)	(37 666)	141 906	30 535
Dochody z inwestycji finansowych netto	(96 832)	(861 396)	161 499	148 308
Koszty ogólnego zarządu	(1 493 613)	(1 623 373)	(1 390 741)	(1 403 901)
Pozostałe dochody operacyjne netto	37 626	780 485	69 656	10 630
Dochody ze zbycia aktywów grupy netto	6 108	1 483	1 009	43
Zysk brutto	878 464	(281 805)	463 337	360 833
Podatki dochodowe	(227 581)	62 901	(222 046)	(31 500)
Zysk netto	650 883	(218 905)	241 290	329 333
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym	(257 679)	(126 431)	(72 988)	(64 264)
Zysk skonsolidowany	393 203	(345 335)	168 302	265 070

Sprawozdanie z pozycji finansowej

Aktywa tys. euro	Nota	31.12.2011	31.12.2010	zmiana
Rezerwa gotówkowa	[14, 35]	12 951 118	6 734 734	92,3%
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	[15, 36, 36]	22 457 416	19 752 692	13,7%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	[16, 35, 36]	84 093 000	78 269 775	7,4%
Aktualizacja wartości kredytów i zaliczek	[17, 35]	(5 110 458)	(4 786 675)	6,8%
Aktywa handlowe	[18, 35, 36]	10 589 154	8 051 280	31,5%
Instrumenty pochodne	[19, 35, 36]	1 404 137	1 487 750	(5,6)%
Inwestycje finansowe	[20, 35, 36]	17 146 116	20 281 407	(15,5)%
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	[21, 35, 36]	1 159 080	1 314 670	(11,8)%
Wartości niematerialne i prawne	[22, 24, 35]	1 072 750	1 226 645	(12,5)%
Rzeczowe środki trwałe	[23, 24, 35]	1 850 528	1 777 118	4,1%
Pozostałe aktywa	[25, 35, 36]	2 474 216	2 387 369	3,6%
Aktywa ogółem		150 087 066	136 496 764	10,0%

Pasywa tys. euro	Nota	31.12.2011	31.12.2010	zmiana
Lokaty banków	[26, 35, 36]	39 873 123	37 391 030	6,6%
Lokaty klientów	[27, 35, 36]	67 114 176	57 935 950	15,8%
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	[28, 35, 36]	14 277 881	16 569 010	(13,8)%
Rezerwy na zobowiązania i opłaty	[29, 35, 36]	893 040	786 727	13,5%
Zobowiązania handlowe	[30, 35, 36]	9 713 365	5 738 419	69,3%
Instrumenty pochodne	[31, 35, 36]	804 746	1 272 451	(36,8)%
Pozostałe zobowiązania	[32, 35, 36]	1 504 372	1 297 879	15,9%
Kapitał podporządkowany	[33, 35, 36]	4 417 610	4 254 280	3,8%
Kapitał własny	[34, 35]	11 488 752	11 251 019	2,1%
Skonsolidowany kapitał własny		6 149 106	5 501 624	11,8%
Zysk skonsolidowany		472 459	713 664	(33,8)%
Udziały mniejszościowe		4 867 187	5 035 731	(3,3)%
Pasywa ogółem		150 087 066	136 496 764	10,0%

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

tys. euro	Kapitał objęty	Kapitał udziałowy	Rezerwy kapitałowe	Zyski zatrzymane	Zysk skonsolid.	Udziały mniejszość.	W sumie
Kapitał własny na 31.12.2009	443 714	2 500 000	1 050 634	3 306 510	433 372	2 573 529	10 307 760
Skutek reorganizacji	0	(2 500 000)	0	266 031	(227 182)	2 461 151	0
Kapitał własny na 1.01.2010	443 714	0	1 050 634	3 572 541	206 190	5 034 680	10 307 760
Podwyższenie/przeniesienie kapitału	0	250 000	0	0	0	(246 987)	3 013
Przeniesiony do zysków zatrzymanych	0	0	0	46 203	(46 203)	0	0
Wypłaty dywidendy	0	0	0	0	(159 987)	(259 489)	(419 477)
Całkowite dochody ogółem	0	0	0	160 757	713 664	513 990	1 388 411
Pozostałe zmiany	0	0	0	(22 225)	0	(6 463)	(28 688)
Kapitał własny na 31.12.2010	443 714	250 000	1 050 634	3 757 276	713 664	5 035 731	11 251 019
Podwyższenie/przeniesienie kapitału	0	341 843	0	0	0	179 710	521 553
Przeniesiony do zysków zatrzymanych	0	0	0	533 750	(533 750)	0	0
Wypłaty dywidendy	0	0	0	0	(179 914)	(282 381)	(462 295)
Całkowite dochody ogółem	0	0	0	(140 567)	472 459	188 551	520 443
Pozostałe zmiany	0	0	0	(87 544)	0	(254 424)	(341 968)
Kapitał własny na 31.12.2011	443 714	591 843	1 050 634	4 062 915	472 459	4 867 187	11 488 752

Skutki reorganizacji pozycji odzwierciedlają przekwalifikowanie z kapitału własnego do udziałów mniejszościowych w wyniku fuzji Raiffeisen International z głównymi obszarami działalności Raiffeisen Zentralbanku, w szczególności w wyniku kapitału udziałowego.

Pozostałe zmiany w kapitale własnym spowodowane były różnicami walutowymi pomiędzy rachunkiem zysków i strat a bilansem oraz zmianami stanu udziałów jednostek Grupy.

Więcej szczegółów na temat zmian przedstawiono w Notach do bilansu, Nota (34) Kapitał własny.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

tys. euro	2011	2010
Zysk netto	728 465	1 168 244
Pozycje niepieniężne w ramach zysków i przeniesienie do środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej:		
aktualizacja wartości rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	713 997	365 023
Rezerwy netto na zobowiązania, obciążenia i trwałą utratę wartości	1 362 558	1 516 909
Zyski (straty) ze zbycia rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	(113 683)	(22 975)
Pozostałe korekty (netto)	(871 298)	(677 192)
Podsuma	1 820 039	2 350 009
Zmiany aktywów i pasywów z działalności operacyjnej z uwzględnieniem korekt o pozycje niepieniężne:		
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom	(8 062 035)	10 555 164
Aktywa handlowe/zobowiązania handlowe (netto)	1 588 569	1 842 421
Pozostałe aktywa/pozostałe zobowiązania (netto)	(3 570 236)	(1 766 180)
Lokaty banków i klientów	11 184 949	(10 079 022)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(2 035 852)	(3 366 047)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	925 434	(463 655)
Przychody ze sprzedaży:		
Inwestycje finansowe	8 219 276	4 269 205
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	121 864	111 678
Przychody ze zbycia aktywów grupy	762	1 344
Zakup:		
Inwestycje finansowe	(2 424 258)	(4 142 276)
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	(593 120)	(652 160)
Płatności na zakup podmiotów zależnych	0	4 805
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 324 524	(407 404)
Podwyższenie kapitału	521 553	3 013
Wpływy/wydatki z tytułu kapitału podporządkowanego	163 330	(309 577)
Wpłaty dywidendy	(462 295)	(419 477)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	222 588	(726 041)
tys. euro	2011	2010
Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne na koniec poprzedniego okresu	6 734 734	8 271 124
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	925 434	(463 655)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 324 524	(407 404)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	222 588	(726 041)
Różnice walutowe	(256 163)	60 710
Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne na koniec okresu	12 951 118	6 734 734
Podatki, odsetki i dywidenda	2011	2010
Odsetki otrzymane	6 764 463	6 409 877
Dywidenda otrzymana	62 240	35 234
Odsetki zapłacone	(2 991 491)	(2 702 396)
Podatki dochodowe zapłacone	(190 854)	(122 202)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych prezentuje strukturę i zmiany środków pieniężnych i aktywów pieniężnych w roku obrotowym i dzieli się na trzy części: środki pieniężne netto z działalności operacyjnej, działalności inwestycyjnej i działalności finansowej.

Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom, lokat banków i klientów, a także wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych. W działalności operacyjnej uwzględniono także wpływy i wydatki z aktywów i zobowiązań handlowych, instrumentów pochodnych oraz pozostałych aktywów i zobowiązań. Odsetki, dywidendę i podatki z działalności operacyjnej wyszczególniono w osobnej tabeli.

Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej obejmują wpływy i wydatki z inwestycji finansowych, rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, przychody ze zbycia aktywów grupy oraz płatności z tytułu nabycia podmiotów zależnych.

Środki pieniężne netto z działalności finansowej obejmują wpływy i wydatki związane z kapitałem własnym i

podporządkowanym, w tym podwyższenia kapitału, dywidendę oraz zmiany kapitału podporządkowanego.

Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne obejmują rezerwę pieniężną uznaną w sprawozdaniu z pozycji finansowej, która obejmuje środki pieniężne w kasie oraz salda na żądanie w bankach centralnych. W pozycji tej nie uwzględniono kredytów i pożyczek na żądanie dla banków, które mieszczą się w działalności operacyjnej.

R

Sprawozdawczość według segmentów

Podział segmentów operacyjnych

Zasady segmentacji

Wewnętrzna sprawozdawczość zarządcza RZB oparta jest na aktualnej strukturze organizacyjnej. Segmentację oparto na jednostkach generujących środki pieniężne. W związku z powyższym organy zarządzające RBI – Zarząd i Rada Nadzorcza – podejmują kluczowe decyzje określające zasoby przydzielone do danego segmentu na podstawie jego kondycji finansowej oraz rentowności. Dla celów segmentacji takie kryteria sprawozdawczości uznano za istotne zgodnie z MSSF 8.

Ponieważ Raiffeisen Zentralbank jest przede wszystkim wiodącym członkiem Grupy Bankowej Raiffeisen (RBG) oraz spółką holdingową dla podmiotów uczestniczących, segmenty definiuje się na podstawie struktury udziałów po fuzji głównych obszarów działalności z Raiffeisen International Bank-Holding AG. Poza udziałami większościowymi w obecnej spółce Raiffeisen Bank International AG (RBI) i działalnością wiodącego członka Grupy Bankowej Raiffeisen, w ramach swojego portfela udziałowego Raiffeisen Zentralbank posiada także udziały w innych spółkach.

Te trzy główne obszary działalności odpowiadają segmentom. Segmentację oparto na aktualnej strukturze Grupy. Ponieważ segment RBI jest największy, dla uzyskania maksymalnej przejrzystości sprawozdawczość według segmentów uwzględniono w skonsolidowanym raporcie rocznym RBI. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe RBI w znacznej mierze odzwierciedla segment RBI w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Raiffeisen Zentralbanku.

Grupa Raiffeisen Bank International (RBI)

Segment ten obejmuje dochody netto grupy Raiffeisen Bank International AG (RBI). RBI stanowi największą część RZB. Jako wiodący bank w grupie instytucji kredytowych RZB, Raiffeisen Zentralbank pełni funkcje zarządcze i kontrolne. Wraz z przedstawicielami swoich właścicieli Raiffeisen Zentralbank mianuje ośmiu z dziesięciu członków Rady Nadzorczej RBI, a Dyrektor ds. Ryzyka Raiffeisen Zentralbanku zasiada w Zarządzie RBI. Poza bezpośrednimi dochodami netto z działalności RBI segment ten obejmuje także koszty poniesione na usługi dostarczone przez RZB w różnych obszarach, takich jak audyt lub ryzyko.

Grupa Bankowa Raiffeisen (RBG)

Ten segment konsoliduje działalność i udziały, które umożliwiają RZB wykonywanie zadań wiodącego banku Grupy Bankowej Raiffeisen. Segment ten odpowiednio prezentuje wszystkie dochody netto z działalności bankowej Raiffeisen Zentralbank w sektorze Raiffeisen. Ponadto obejmuje działalność leasingową RZB wraz z licznymi spółkami projektami w Austrii i zagranicą. W segmencie tym uwzględnia się także dochody ze spółek wycenione i uznane w kapitale własnym o strategicznym charakterze, w tym w szczególności UNIQA Versicherungen AG oraz obszary działalności obsługiwane wspólnie z Raiffeisen Landesbankami, takimi jak towarzystwo budowlane i fundusze. Dochody netto z portfela inwestycji kapitałowych w odniesieniu do reszty sektora Raiffeisen oraz przydzielone koszty usług ogólnogrupowych, w tym usług takich jak marketing sektora lub usługi sektora, są również prezentowane w ramach tego segmentu.

Pozostałe udziały kapitałowe

Segment pozostałych udziałów kapitałowych prezentuje dochody netto z udziałów niezwiązanych z funkcją Raiffeisen Zentralbanku jako wiodącego członka Grupy Bankowej Raiffeisen. Portfel udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbanku zawiera przede wszystkim udziały mniejszościowe z obszaru pozabankowego, a dochody od spółek wyceniane i uznawane w kapitale własnym nie należą do Grupy Bankowej Raiffeisen. Segment pozostałych udziałów kapitałowych uwzględnia również koszty i dochody z alokacji wewnętrznej i unettowienia.

Ocena zysków i strat segmentów

Zgodnie z MSSF 8 sprawozdawczość według segmentów uwzględnia wyniki segmentów na podstawie wewnętrznej sprawozdawczości zarządczej uzupełnionej o przeniesienie wyników segmentów do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Sprawozdawczość zarządcza w RZB oparta jest na MSSF. W związku z tym zasady rachunkowe przyjęte dla sprawozdawczości według segmentów operacyjnych oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego są takie same.

Aby zapewnić przejrzystość i informacyjny charakter prezentacji wyników segmentów operacyjnych RZB, wyniki poszczególnych jednostek generujących zyski oblicza się zgodnie z następującymi kryteriami zarządczymi i sprawozdawczymi:

- **zwrot z kapitału własnego brutto** mierzy rentowność jednostki generującej zyski i jest liczony jako wskaźnik zysku brutto do średniego wykorzystanego kapitału. Wskaźnik ten prezentuje zwrot z kapitału wykorzystanego w danym segmencie. Inną miarą rentowności stosowaną w zarządzaniu wewnętrznym jest zwrot z kapitału skorygowanego o ryzyko (RORAC). Wskaźnik ten odzwierciedla zwrot z kapitału ważonego ryzykiem (kapitału ekonomicznego), jednak nie jest kryterium uznawanym przez MSSF;
- **wskaźnik koszty/dochody** prezentuje efektywność kosztową segmentów operacyjnych. Jest to współczynnik wydatków administracyjnych do dochodów netto z odsetek, opłat i prowizji, handlowych i pozostałych dochodów operacyjnych;
- **aktywa ważne ryzykiem** stanowią istotny wskaźnik zmiany wolumenu działalności. Zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG, opartym na Umowie kapitałowej Basel II) aktywa ważne ryzykiem stanowią charakterystyczny dla sektora dodatek do aktywów segmentu, ponieważ pozycja ta oparta jest na regulacyjnym minimalnym wymogu kapitałowym wynoszącym 8 procent.

Podstawą sprawozdawczości według segmentów jest rachunek zysków i strat. Dochody i koszty są przydzielane do kraju, w którym generowane są dochody. Dochody obejmują dochody odsetkowe netto, dochody z opłat i prowizji netto, dochody z działalności handlowej netto i pozostałe dochody operacyjne. Wyniki prezentuje się także dla podmiotów stowarzyszonych uznanych w kapitale własnym. Główne pozycje kosztów, które stanowią część wyników segmentu, są księgowane w rachunku zysków i strat. Wynik finansowy segmentu prezentuje się aż do skonsolidowanych dochodów/strat netto. Aktywa segmentu prezentowane są jako całkowite aktywa i aktywa ważne ryzykiem. Zobowiązania obejmują wszystkie pozycje po stronie pasywów bilansu, z wyjątkiem kapitału własnego.

Pozycja "uzgodnienie" obejmuje przede wszystkim kwoty wynikające z eliminacji wyników wewnątrzgrupowych oraz z konsolidacji pomiędzy segmentami. Ostatecznie rachunek zysków i strat uzupełniany jest o standardowe stosowane do oceny wyników wskaźniki finansowe danego sektora.

rok obrotowy 2011	RBI	RBG	Pozostałe udziały kapitałowe	Uzgodnienie	W sumie
tys. euro					
Dochody odsetkowe netto	3 653 691	81 602	16 839	(167 269)	3 584 863
Dochody z opłat i prowizji netto	1 490 447	2 171	(81)	323	1 492 860
Dochody handlowe netto	363 261	(1 107)	0	(16 436)	345 718
Pozostałe dochody operacyjne netto	(237 130)	34 733	53 551	(46 099)	(194 945)
Dochody z działalności operacyjnej	5 270 268	117 400	70 308	(229 481)	5 228 496
Koszty ogólnego zarządu	(3 140 099)	(80 901)	(34 042)	47 031	(3 208 011)
Wynik z działalności operacyjnej	2 130 169	36 499	36 266	(182 449)	2 020 484
Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości	(1 063 551)	(35 756)	2	0	(1 099 305)
Pozostałe wyniki	269 175	(19 710)	(36 237)	9 392	222 619
Zysk (strata) brutto	1 335 792	(18 967)	30	(173 058)	1 143 798
Podatki dochodowe	(422 817)	3 759	2 737	988	(415 333)
Zysk (strata) netto	912 975	(15 208)	2 767	(172 070)	728 465
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym	(315 418)	59 413	0	0	(256 085)
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	597 557	44 205	2 767	(172 070)	472 459
Udział w zyskach brutto	101,4%	(1,4)%	0,0%	-	100,0%
Aktywa wazone ryzykiem (kredytowym)	77 304 996	7 108 401	918 993	(3 916 102)	81 416 287
Całkowite wymagane fundusze własne	7 653 591	581 884	73 519	(326 500)	7 982 494
Aktywa ogółem	147 268 879	16 976 929	5 000 054	(19 158 796)	150 087 066
Zobowiązania	147 332 592	16 111 205	999 124	(25 844 608)	138 598 314
Wskaźnik ryzyko/zyski	29,1%	43,8%	0,0%	-	30,7%
Wskaźnik koszty/dochody	59,6%	68,9%	48,4%	-	61,4%
Średni kapitał własny	10 530 060	773 796	102 952	(532 345)	10 874 463
Zwrot z kapitału własnego brutto	12,7%	-	-	-	10,5%
Placówki	2 928	8	0	1	2 937

W wyniku struktury organizacyjnej w poprzednim roku zgodnie z sprawozdawczością według segmentów uzyskano następujące wyniki.

rok obrotowy 2010	RBI	RBG	Pozostałe udziały kapitałowe	Uzgodnienie	W sumie
tys. euro					
Dochody odsetkowe netto	3 559 603	65 303	19 253	(15 509)	3 628 651
Dochody z opłat i prowizji netto	1 490 792	755	(80)	428	1 491 894
Dochody handlowe netto	328 121	843	(1)	(6 314)	322 649
Pozostałe dochody operacyjne netto	17 750	44 862	35 752	(45 926)	52 439
Dochody z działalności operacyjnej	5 396 266	111 764	54 925	(67 321)	5 495 634
Koszty ogólnego zarządu	(3 007 561)	(67 559)	(33 509)	39 484	(3 069 145)
Wynik z działalności operacyjnej	2 388 705	44 205	21 416	(27 837)	2 426 489
Rezerwy netto na straty z tytułu trwałej utraty wartości	(1 194 084)	(3 649)	3	0	(1 197 730)
Pozostałe wyniki	57 772	(7 561)	12 577	581	63 369
Zysk (strata) brutto	1 252 393	32 995	33 996	(27 256)	1 292 128
Podatki dochodowe	(117 891)	(1 620)	(4 497)	124	(123 884)
Zysk (strata) netto	1 134 502	31 374	29 499	(27 131)	1 168 244
Zysk możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym	(463 897) ¹	9 316	0	0 ¹	(454 580)
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	670 605 ¹	40 690	29 499	(27 131) ¹	713 664
Udział w zyskach brutto	94,9%	2,5%	2,6%	-	100,0%
Aktywa wazone ryzykiem (kredytowym)	75 949 764	6 584 434	960 909	(3 499 167)	79 995 940
Całkowite wymagane fundusze własne	7 642 119	608 238	76 873	(361 417)	7 965 813
Aktywa ogółem	138 747 211	9 284 126	4 996 821	(16 531 394)	136 496 764
Zobowiązania	138 390 975	4 393 925	625 297	(18 164 452)	125 245 745
Wskaźnik ryzyko/zyski	33,5%	5,6%	-	-	33,0%
Wskaźnik koszty/dochody	55,7%	60,4%	61,0%	-	55,8%
Średni kapitał własny	9 940 465	791 164	99 992	(470 112)	10 361 509
Zwrot z kapitału własnego brutto	12,6%	4,2%	34,0%	0,0%	12,5%
Placówki	2 961	8	0	1	2 970

¹ Dostosowanie danych za poprzedni rok w wyniku różnic alokacyjnych

Noty

Podmiot sporządzający sprawozdanie

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft (RZB AG) jest wiodącym członkiem austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen, zarejestrowanym w wiedeńskim sądzie gospodarczym pod numerem FN 58.882 t. Siedziba spółki mieści się przy Am Stadtpark 9, 1030 Wiedeń

Banki Raiffeisenlandes skonsolidowały swoje udziały w Raiffeisen Zentralbank AG w odrębnym podmiocie, Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH (RLBHOLD). Poprzez swój podmiot zależny R-Landesbanken-Beteiligung GmbH, spółka posiada około 81 procent RZB AG i jest podmiotem macierzystym Grupy jako całości. Zgodnie z austriackimi zasadami dotyczącymi prezentacji danych skonsolidowane sprawozdania finansowe RLBHOLD są składane w sądzie gospodarczym, w którym zarejestrowano spółkę, i publikowane w „*Amtsblatt zur Wiener Zeitung*”.

Przedmiot działalności

RZB specjalizuje się w bankowości komercyjnej i bankowości inwestycyjnej w Austrii oraz jest jednym z największych w kraju banków oferujących finansowanie korporacyjne oraz finansowanie eksportu i handlu. Pozostałe obszary działalności spółki obejmują zarządzanie środkami pieniężnymi i majątkiem oraz operacje skarbowe. Jako wysoce wyspecjalizowany podmiot finansowy RZB przede wszystkim oferuje usługi najważniejszym klientom krajowym i zagranicznym, przedsiębiorstwom wielonarodowym oraz podmiotom dostarczającym usługi finansowe. Spółki RZB aktywnie działają także w sektorach private banking, inwestycji kapitałowych, leasingu i nieruchomości, a także w zakresie usług związanych z bankowością. Poprzez swoje podmioty zależne RZB posiada ścisłą sieć oddziałów w całej Europie Środkowo-Wschodniej. Ponadto posiada oddziały, podmioty specjalnego przeznaczenia i przedstawicielstwa w światowych wiodących centrach finansowych, wybranych miejscach w Europie Zachodniej oraz najważniejszych punktach w Azji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd 13 marca 2012 roku i następnie przekazane Radzie Nadzorczej do wglądu i informacji.

Zasady dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Polityki

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2011 oraz porównywalne dane za rok obrotowy 2010 opracowano zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) opublikowanymi przez Międzynarodową Radę ds. Standardów Rachunkowych (IASB) w zakresie, w jakim zostały przyjęte przez UE na podstawie rozporządzenia MSR (EC) 1606/2002. Pod uwagę wzięto już obowiązujące interpretacje Międzynarodowego Komitetu ds. Interpretacji Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC/SIC). Zastosowano wszystkie przyjęte przez UE standardy opublikowane przez IASB jako Międzynarodowe Standardy Rachunkowe (MSR), jakie należy stosować w odniesieniu do sprawozdań finansowych za 2011 rok. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi ust. 245a austriackiego kodeksu handlowego (UGB) i ust. 59a austriackiego prawa bankowego (BWG) dotyczące zwolnienia skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które opracowano zgodnie z zasadami rachunkowymi przyjętymi na poziomie międzynarodowym. Nie stosowano postanowień MSR 20, MSR 31, MSR 41, MSSF 4 i MSSF 6, ponieważ nie dotyczą one transakcji zawieranych przez Grupę.

Zastosowanie nowych i skorygowanych standardów

Od początku 2011 roku obowiązkowe jest stosowanie skorygowanego MSR 24 (transakcje z powiązаныmi podmiotami; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011). Z jednej strony standard ten przewiduje częściowe zwolnienie z obowiązku ujawnienia dla przedsiębiorstw, które znajdują się pod kontrolą, współkontrolą lub znacznym oddziaływaniem sektora publicznego, a z drugiej strony zawiera wyjaśnienie definicji powiązanej strony. RZB AG oraz podmioty zależne spółki stanowią podmioty, które nie znajdują się pod kontrolą, współkontrolą ani istotnym wpływem sektora publicznego. W związku z powyższym wyżej wspomniane zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

Zmiany w MSR 32 (klasyfikacja emisji praw; data wejścia w życie: 1 lutego 2010) dotyczą klasyfikacji przyznanych praw, opcji lub warrantów na zakup ustalonej liczby własnych akcji po ustalonej cenie w dowolnej walucie. Tego typu prawa należy uznać w kapitale własnym, jeżeli przyznano je proporcjonalnie wszystkim istniejącym akcjonariuszom posiadającym tej samej

klasy akcje. Zmiany w MSR 24 nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

Dodano zmiany w MSSF 1 (zwolnienie związane z pierwszym zastosowaniem MSSF w sprawozdaniach), które wprowadzają zwolnienie z wstępnego zastosowania dodatkowych wymogów prezentacyjnych przyjętych w MSSF 7 w marcu 2009 roku for po raz pierwszy. Ponieważ RBI nie stosuje MSSF po raz pierwszy, MSSF 1 nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

IFRIC 14 (limit aktywów z tytułu świadczeń zdefiniowanych, wymagania dotyczące minimalnego finansowania oraz ich interakcje; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011) określa dodatkowe kryteria, które ograniczają uznanie aktywów z tytułu planów ustalonych zgodnie z MSR 19. Spółka musi wykorzystywać nadwyżkowe aktywa w celu zmniejszenia przyszłych płatności, aby uznać je jako aktywa. Zmiany te nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

IFRIC 19 (splata zobowiązań finansowych przy użyciu instrumentów kapitałowych; data wejścia w życie: 1 lipca 2010) wyjaśnia, że instrumenty kapitałowe wydane wierzycielom w celu umorzenia zobowiązania finansowego stanowią część wynagrodzenia zapłaconego zgodnie z MSR 39.41 oraz że instrumenty kapitałowe należy wyceniać według wartości godziwej. Jeżeli nie można w wiarygodny sposób ustalić wartości godziwej, instrumenty pochodne należy wycenić według wartości godziwej splacanego zobowiązania. Zmiany te nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

Ponadto w ramach „Projektu usprawnień – 2010” zmieniono następujące standardy i interpretacje.

- Zmiany wprowadzone w MSSF 1 (treść raportu międzyokresowego, zasady zwolnienia w odniesieniu do kosztów lub kosztów wytworzenia, kontrola cen; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011) wprowadziły zwolnienie z pierwszego zastosowania MSSF. Ponieważ RBI nie stosuje MSSF po raz pierwszy zmiany w MSSF 1 nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.
- Skorygowany MSSF 3 wyjaśnia z jednej strony, że wymogi MSR 39, MSR 32 i MSSF 7 nie mają zastosowania do warunkowych umów zakupu w ramach fuzji korporacyjnych, jeżeli termin nabycia przypada przed datą przyjęcia skorygowanego MSSF, a z drugiej strony, w jaki sposób należy wyceniać udziały mniejszościowe. Ponadto zamknięto lukę prawną w MSSF 3 dotyczącą sposobu księgowania porozumień w sprawie płatności opartych na akcjach w przypadku połączenia przedsiębiorstw. Zmiany te nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.
- MSSF 7 (zmiana koniecznej prezentacji; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011) obecnie uwzględnia wyjaśnienie kwantyfikacji oddziaływania finansowego zabezpieczenia z tytułu ryzyka naruszenia warunków umownych. Zmiany te nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.
- Zmiana MSR 1 (prezentacja sprawozdania finansowego; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011) wyjaśnia, że podmiot przedstawia analizę pozostałych całkowitych dochodów dla każdej z pozycji w ramach kapitału własnego albo w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym albo w notach do sprawozdania finansowego. Zmiany te nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.
- Skorygowany MSR 27 (skonsolidowane i indywidualne sprawozdania finansowe; data wejścia w życie: 1 lipca 2010) aktualnie wyjaśnia, że zmiany wynikające z MSR 21, MSR 28 i MSR 31, które są skutkiem poprzednich zmian w MSR 27, należy stosować wraz z nowymi przepisami MSR 27. Zmiany te nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.
- Zmieniony MSR 34 (międzyokresowa sprawozdawczość finansowa; data wejścia w życie: 1 stycznia 2011) aktualnie podkreśla, że w sprawozdaniach międzyokresowych należy uwzględnić odpowiednie transakcje i zdarzenia. Są to dodatkowe postanowienia dotyczące danych zmian wartości godziwej oraz aktualizacji odpowiednich informacji z ostatniego raportu rocznego. Zmiany te nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok.

Nie przyjęto przed terminem żadnych innych nowych ani zmienionych standardów i interpretacji, które zostały przyjęte, ale których zastosowanie nie jest obowiązkowe. Dotyczy to MSSF 9 (instrumenty finansowe; data wejścia w życie: 1 stycznia 2015), MSSF 10 (skonsolidowane sprawozdanie finansowe; data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSSF 11 (wspólne ustalenia umowne, data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSSF 12 (ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki; data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSR 27 (indywidualne sprawozdania finansowe; data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSR 28 (inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach; data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSSF 13 (wycena wartości godziwej; data wejścia w życie: 1 stycznia 2013), MSSF 1 (zastosowanie międzynarodowych

standardów sprawozdawczości finansowej po raz pierwszy; data wejścia w życie: 1 lipca 2011), MSR 1 (prezentacja sprawozdania finansowego; data wejścia w życie: 1 lipca 2011), MSR 12 (podatek dochodowy; data wejścia w życie: 1 stycznia 2012) i MSSF 7 (instrumenty finansowe, przeniesienie wartości aktywów finansowych; data wejścia w życie: 1 lipca 2011).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparte jest na pakietach sprawozdawczych wszystkich w pełni skonsolidowanych członków Grupy, które sporządza się zgodnie z zasadami MSSF oraz jednolitymi standardami Grupy. Z wyjątkiem pięciu podmiotów zależnych, w przypadku których rok sprawozdawczy kończy się 30 czerwca i które w związku z tym uwzględniane są w międzyokresowych sprawozdaniach finansowych, wszystkie w pełni skonsolidowane spółki opracowują swoje roczne sprawozdania finansowe według stanu na 31 grudnia. Różnice w terminach sporządzenia sprawozdań wynikają z polityki dotyczącej wypłaty dywidendy oraz sezonowych transakcji spółek. Dane w sprawozdaniu finansowym przedstawiono w tysiącach euro. Poniższe tabele mogą uwzględniać różnice wynikające z zaokrągleń.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparte jest na zasadzie kontynuacji działalności. Aktywa finansowe uznaje się, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że przedsiębiorstwo uzyska z nich przyszłe korzyści ekonomiczne lub istnieje możliwość wiarygodnej wyceny kosztów nabycia albo przekształcenia. Zobowiązania finansowe uznaje się, gdy prawdopodobne jest, że odpływ zasobów odpowiadający korzyściom ekonomicznym spowoduje rozliczenie zobowiązania oraz można wiarygodnie wycenić kwotę rozliczenia.

Jeżeli zgodnie z zasadami MSR/MSSF konieczne jest zaksięgowanie i wycena szacunkowych wartości, odbywa się to zgodnie z odpowiednimi standardami, na podstawie przeszłych doświadczeń oraz innych czynników, takich jak planowanie i oczekiwania lub prognozy dotyczące przyszłych zdarzeń, które wydają się prawdopodobne z aktualnej perspektywy. Z zasady dotyczy to odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek, wartości godziwej oraz obniżenia wartości instrumentów finansowych, podatków odroczonej, rezerw na świadczenia emerytalne i podobne, możliwości odzyskania wartości firmy oraz wartości niematerialnych i prawnych, które są uznawane w trakcie połączeń firm. Faktyczne dane mogą różnić się od wartości szacunkowych.

Odroczonych podatków nie wykazano odrębnie w rachunku zysków i strat ani w sprawozdaniu z pozycji finansowej. Szczegóły przedstawiono w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz w notach 11 (Podatki dochodowe), 25 (Pozostałe aktywa) i 29 (Rezerwy na zobowiązania i obciążenia).

Metody konsolidacji

Wszystkie istotne podmioty zależne, w których RZB AG bezpośrednio lub pośrednio posiada ponad 50 procent praw głosu albo w inny sposób kontroluje polityki finansowe i operacyjne, podlegają pełnej konsolidacji. Z zasady tego typu podmioty zależne są po pierwsze integrowane w ramach skonsolidowanej grupy na dzień, w którym RBI uzyska kontrolę nad daną spółką, oraz wykluczane w momencie zakończenia takiej kontroli. Grupa sprawdza adekwatność wcześniejszych decyzji w sprawie konsolidowanych spółek przynajmniej raz na kwartał. W związku z tym bezzwłocznie uwzględniane są wszelkie zmiany organizacyjne. Dotyczy to zmian własności oraz zmian wynikających z istniejących lub nowo podpisanych umów jednostki Grupy. Podmioty zależne stosujące inne terminy sporządzania sprawozdań uwzględnia się na podstawie międzyokresowych sprawozdań finansowych. Wyniki podmiotów zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku księguje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat od faktycznego dnia nabycia albo do faktycznego dnia sprzedaży.

Podmioty specjalnego przeznaczenia, które są kontrolowane przez Grupę z ekonomicznego punktu widzenia, integruje się zgodnie z zasadą SIC 12. Aby ustalić, czy podmiot specjalnego przeznaczenia jest kontrolowany z ekonomicznego punktu widzenia, pod uwagę branych jest szereg czynników. Obejmuje to badania, czy działalność prowadzona przez podmiot specjalnego przeznaczenia na rzecz Grupy jest zgodna z jej konkretnymi potrzebami biznesowymi, tak aby mogła Grupa skorzystać z działalności podmiotu specjalnego przeznaczenia, czy Grupa posiada uprawnienia decyzyjne, by czerpać większość korzyści z podmiotu specjalnego przeznaczenia, czy Grupa faktycznie otrzymuje większość korzyści z działalności podmiotu specjalnego przeznaczenia lub czy Grupa zatrzymuje większość aktywów związanych z pozostałym ryzykiem lub ryzykiem własności, aby czerpać korzyści z jego działalności.

Jeżeli w ramach istniejącej kontroli nabyto dalsze udziały lub udziały sprzedano bez utraty kontroli, transakcje takie uznaje się bezpośrednio w kapitale własnym w trakcie nieustającej konsolidacji.

Wewnątrzgrupowe połączenia jednostek (transakcje pod wspólną kontrolą) wykazuje się poprzez przeniesienie wartości księgowych.

Udziały mniejszościowe prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z pozycji finansowej w ramach kapitału własnego, jednak niezależnie od kapitału akcyjnego Raiffeisen Banku International. Zyski możliwe do przypisania udziałom

mniejszościowym prezentuje się odrębnie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Istotne udziały w podmiotach stowarzyszonych, w których Grupa wywiera istotny wpływ na politykę finansową i operacyjną, wycenia się w ramach kapitału własnego, w pozycji „inwestycje w podmioty stowarzyszone”. Zyski lub straty ponoszone przez spółki wyceniane metodą praw własności prezentuje się według wartości netto w pozycji „dochody bieżące z podmiotów stowarzyszonych”. Do spółek wycenianych metodą praw własności (zrównoważenie kosztów nabycia proporcjonalną wartością godziwą netto aktywów) stosuje się takie same zasady, jak te dotyczące w pełni skonsolidowanych podmiotów. Z zasady wykorzystuje się sprawozdania finansowe podmiotów stowarzyszonych opracowane zgodnie z MSSF. Zmiany kapitału własnego spółek wycenionych metodą praw własności prezentuje się w sprawozdaniu skonsolidowanym w pozycji „pozostałe całkowite dochody”.

Udziały w podmiotach zależnych nieuwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ze względu na ich nieduże znaczenie oraz udziały w spółkach, których nie wyceniono metodą praw własności uznaje się w pozycji „inwestycje finansowe” według kosztów nabycia.

W ramach konsolidacji zadłużenia z raportu skonsolidowanego eliminuje się salda wewnątrzgrupowe pomiędzy podmiotem macierzystym a podmiotami zależnymi oraz salda wewnątrzgrupowe pomiędzy podmiotami zależnymi. Pozostałe różnice tymczasowe wykazuje się w pozycji „pozostałe aktywa/pozostałe zobowiązania”.

Dochody i koszty wewnątrzgrupowe podlegają eliminacji, a tymczasowe różnice wynikające z transakcji bankowych wykazuje się częściowo w dochodach odsetkowych netto i częściowo w dochodach z działalności handlowej netto. Pozostałe różnice prezentowane są w pozycji „pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto”.

Wewnątrzgrupowe wyniki finansowe eliminuje się, jeżeli mają istotny wpływ na pozycje rachunku zysków i strat. Transakcje bankowe pomiędzy członkami Grupy są zazwyczaj realizowane na warunkach rynkowych.

Połączenia podmiotów

W trakcie konsolidacji kapitału wszystkie możliwe do ustalenia aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe podmiotu zależnego wycenia się według wartości godziwej na dzień nabycia zgodnie z MSSF3. Koszty nabycia równoważą proporcjonalne aktywa netto. Powstałe w wyniku powyższej operacji dodatnie różnice księgowane są w ramach wartości firmy. Wartość firmy sprawdzana jest raz w roku pod kątem trwałej utraty wartości. Ujemne różnice wynikające z wstępnej konsolidacji uznaje się natychmiast w ramach zysków.

Badanie wartości firmy pod kątem trwałej utraty wartości

W każdym dniu sporządzenia sprawozdania wartość firmy jest badana pod kątem jej przyszłej przydatności gospodarczej na podstawie jednostek generujących środki pieniężne. Jednostka generująca środki pieniężne jest ustalana przez zarząd i odpowiada ona najmniejszej możliwej do ustalenia grupie aktywów spółki, która generuje wpływy pieniężne z działalności operacyjnej. W ramach RBI zgodnie ze sprawozdawczością według segmentów operacyjnych wszystkie segmenty stanowią jednostki generujące środki pieniężne. Z kolei w ramach segmentów jednostkę generującą środki pieniężne dla celów badania stanu wartości firmy stanowią podmioty prawne. Wartość bilansową jednostki generującej środki pieniężne (z uwzględnieniem przydzielonej wartości firmy) porównuje się do możliwej do odzyskania wartości. Możliwa do odzyskania wartość oznacza wartość użytkową danej pozycji lub wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa. Oparta jest ona na oczekiwanych zyskach jednostki. Zyski te podlegają zdyskontowaniu według stopy procentowej odzwierciedlającej powiązane ryzyko. Aby oszacować przyszłe przychody, konieczna jest ocena przeszłych i faktycznych wyników, oczekiwanego rozwoju na odpowiednich rynkach, a także ogólnego środowiska makroekonomicznego.

Szacunkowa wycena przyszłych zmian dotyczących jednostek generujących środki pieniężne rozpoczyna się od analizy faktów makroekonomicznych (PKB, inflacji) i uwzględnia warunki konkretnego rynku oraz polityki firmy. Dane te są następnie wykorzystywane do ustalenia wartości końcowej zgodnie z koncepcją kontynuacji działalności. Zdyskontowanie przychodów w związku z wyceną (oczekiwane dywidendy) oparte jest na różnych wskaźnikach kosztu i kapitału własnego poszczególnych krajów, które oparte są na kapitałowym modelu wyceny aktywów. Poszczególne elementy (stopa procentowa wolna od ryzyka, różnice inflacyjne, premia ryzyka rynkowego, ryzyko charakterystyczne dla danego kraju oraz czynniki beta) ustala się, korzystając z zewnętrznych źródeł informacji. Metodę taką stosowano, by obliczyć możliwą do odzyskania kwotę w planowanym horyzoncie czasowym wynoszącym 10 lat, który miał w lepszym stopniu odpowiadać średnioterminowym zmianom w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Okres planistyczny podzielono na dwie fazy – faza pierwsza obejmuje pierwsze dziesięć lat, a faza druga obejmuje okres po zakończeniu dziesięciu lat.

W 2011 roku wartość firmy na szczeblu Grupy RZB pomniejszono o odpisy aktualizacyjne z tytułu trwałej utraty wartości w wysokości 187 mln euro. Największe odpisy (183 mln euro) odnotował ukraiński Raiffeisen Bank Aval JSC w związku ze zmianą perspektyw makroekonomicznych (PKB, stopa wzrostu, wskaźnik cen, zmian w aktywach bankowych). Proces ożywienia gospodarki ukraińskiej postępował wolniej niż prognozowano w 2010 r. W efekcie docelowy udział rynkowy i wskaźnik ROE były niższe niż zakładano w poprzednim roku. Stopa dyskontowa stosowana w testach badania trwałej utraty wartości firmy Raiffeisen Banku Aval JC wynosiła od 21,7 procent do 13,7 procent, w zależności od parametrów. Odnotowano także mniej istotne odpisy aktualizacyjne wartości firmy dla węgierskiego Raiffeisen Banku Zrt. (3,4 mln euro) i słoweńskiego Raiffeisen Bank Sh.a..(0,6 mln euro).

Istotną wartość firmy odnotowały następujące jednostki generujące środki pieniężne: Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów (AVAL), Ukraińskie Centrum Przetwarzania PJSC, Kijów (UPC), ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RBRU), Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana (RBAL) oraz Raif-feisenbank a.s, Praga (RBCZ).

Jednostki generujące środki pieniężne w mln euro	AVAL	RBRU	RBCZ	RBAL	UPC
Wartość firmy	29	257	40	53	15
Kapitał własny Grupy	64,2%	78,9%	64,2%	78,9%	78,9%
Metoda obliczania wartości godziwej	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży	FV minus koszty sprzedaży
Stopy dyskontowe (netto)	13,7% - 21,7%	13,8% - 15,1%	9,3% - 9,9%	11,2% - 14,8%	13,7% - 21,7%
Stopy wzrostu w II fazie	6,5%	7,0%	3,0%	4,0%	0,0%
Okres planistyczny	10 lat	10 lat	10 lat	10 lat	10 lat
Trwała utrata wartości	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie

Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości była stosowana w celu sprawdzenia prawidłowości badania trwałej utraty wartości firmy, które oparto na powyższych założeniach. Z wielu opcji wybrano dwa parametry, tj. koszt kapitału własnego oraz obniżenie przychodów. Poniższa tabela prezentuje, na ile możliwy jest wzrost kosztu kapitału własnego lub obniżenie przychodów bez spadku wartości godziwej jednostek generujących środki pieniężne poniżej wartości bilansowej (kapitał własny plus wartość firmy).

Maksymalna wrażliwość ¹	AVAL	RBRU	RBCZ	RBAL	UPC
Wzrost stopy dyskontowej	-	7,3 pp	9,6 pp	15,4 pp	13,4 pp
Obniżenie przychodów	-	(48,0%)	(58,0%)	(76,0%)	(53,0%)

¹ Tylko zmiana założeń dotyczących wartości końcowej.

Test pod kątem trwałej utraty wartości w odniesieniu wartości niematerialnych i prawnych

Aby odróżnić swoje usługi od konkurencji, spółki Grupy stosują marki. Zgodnie z MSSF 3 marki nabytych spółek uznano odrębnie w pozycji „wartości niematerialne i prawne”. Marki posiadają niemożliwy do ustalenia okres użyteczności, w związku z czym nie podlegają planowemu umorzeniu. Marki należy badać pod kątem trwałej utraty wartości raz w roku oraz dodatkowo, gdy pojawiają się jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na taką utratę wartości.

Wartość marek ustalono zgodnie z metodą porównywalnych kosztów historycznych, ponieważ w momencie przydziału ceny zakupu nie odnotowano żadnych porównywalnych transakcji, nie istniał też rynek pozwalający na zaobserwowanie cen. Za podstawę danych w metodzie kosztów historycznych przyjęto dokumentację wydatków marketingowych związanych z marką w poprzednich latach.

Jeżeli w ramach połączenia firm nabywane są umowy z klientami oraz relacje z klientami stowarzyszonymi, należy je uznać niezależnie od wartości firmy, chyba że nie są oparte na prawach umownych lub innych prawach. W przypadku istniejących klientów nabyte spółki spełniają kryteria odrębnego uznania pozaumownych relacji z klientami. Bazę danych wycenia się zgodnie z metodą wielookresowych nadwyżkowych przychodów na podstawie prognozowanych przyszłych dochodów i wydatków, jakie można przypisać odpowiedniej bazie klientów. Prognozy opiera się na danych planistycznych za odpowiednie lata.

Grupa skonsolidowana

Liczbę spółek podlegających pełnej konsolidacji oraz spółek wycenianych metodą praw własności przedstawiono w tabeli poniżej.

Liczba jednostek	Pełna konsolidacja		Metoda kapitałowa	
	2011	2010	2011	2010
Na początek okresu	334	371	14	13
Uwzględnione w sprawozdaniu po raz pierwszy	17	15	0	1
Połączone w roku obrotowym	0	(1)	0	0
Wykluczone w roku obrotowym	(14)	(51)	0	0
Na koniec okresu	337	334	14	14

Z 337 jednostek Grupy 170 posiadało swoją centralę w Austrii (2010: 171), a 167 zagranicą (2010: 163). Spółki obejmowały 23 banki, 187 instytucji finansowych, 23 dostawców usług powiązanych, 3 holdingi finansowe oraz 91 innego rodzaju podmiotów. Ze względu na nieduże znaczenie aktywów, pozycji finansowej i przychodów konsolidacją nie objęto 337 podmiotów zależnych (2010: 324). Podmioty takie uznaje się według kosztów jako udziały w podmiotach powiązanych w ramach papierów wartościowych i udziałów kapitałowych. Całkowite aktywa spółek nieskonsolidowanych stanowią mniej niż 1 procent całkowitych aktywów Grupy.

Listę w pełni skonsolidowanych spółek, spółek wycenionych metodą praw własności oraz pozostałych udziałów kapitałowych przedstawiono na stronie 152ff.

Uwzględnione jednostki

W roku obrotowym 2011 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po raz pierwszy uwzględniono następujące spółki:

Nazwa	Udział	Data uwzględnienia	Powód
Instytucje finansowe			
CERES Raiffeisen-Immobilien-Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	57,12%	1/6	istotność
Hainburger Strasse 15 ProjektentwicklungsgmbH, Wiedeń (AT)	57,12%	1/4	rozpoczęcie działalności
Raiffeisen Investment Financial Advisory Services Ltd. Co., Stambuł (TR)	78,11%	1/6	rozpoczęcie działalności
RL-Nordic Mörby Förvaltnings AB, Sztokholm (SE)	51,0%	1/12	rozpoczęcie działalności
Holdingi finansowe			
Raiffeisen CIS Region Holding GmbH, Wiedeń (AT)	78,9%	1/12	istotność
Raiffeisen RS Beteiligungs GmbH, Wiedeń (AT)	78,9%	1/11	istotność
RIRE Holding GmbH, Wiedeń (AT)	78,9%	1/3	istotność
Spółki świadczące uzupełniające usługi związane z bankowością			
OOO „R3”, Nowosybirsk (RUS)	78,9%	1/3	istotność
S.C. PLUSFINANCE ESTATE 1 S.R.L. Bukareszt (RO)	78,9%	1/9	istotność
Pozostałe spółki			
Abrawiza Immobilienleasing GmbH & Co. Projekt Fernwald KG, Eschborn (DE)	3,43%	1/12	istotność
Abrawiza Immobilienleasing GmbH, Eschborn (DE)	57,13%	1/12	istotność
Julius Baer Multiflex SICAV-SIF Verto Recovery Fund, Wiedeń (AT)	78,9%	1/12	rozpoczęcie działalności
Raiffeisen-Rent-ImmobilienprojektentwicklungsgmbH, Objekt Lenagugasse 11 KG, Wiedeń (AT)	57,13%	1/12	istotność
Raiffeisen-Rent-ImmobilienprojektentwicklungsgmbH, Objekt Lenagugasse 12 KG, Wiedeń (AT)	57,13%	1/12	istotność
Raiffeisen Widnpark Scharndorf GmbH, Wiedeń (AT)	57,13%	1/12	istotność
Raiffiesen Widnpark Trautmannsdorf Nord GmbH, Wiedeń (AT)	57,13%	1/13	istotność
Viktor Property, s.r.o., Praga (CZ)	66,15%	1/4	istotność

Wykluczone jednostki

W roku obrotowym 2011 z grupy skonsolidowanej wykluczono następujące spółki:

Nazwa	Udział	Data wykluczenia	Powód
Institucje finansowe			
ALTHAIA Raiffeisen-Immobilien-Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	28/2	sprzedaż
BRISEIS Raiffeisen-Immobilien-Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	28/2	sprzedaż
ICS Raiffeisen Leasing s.r.l, Chisinau (MD)	75,22%	1/1	bez znaczenia
NISOS Raiffeisen-Immobilien-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	51,00%	31/8	sprzedaż
MOVEO Raiffeisen- Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	40,24%	1/1	bez znaczenia
OOO „Vneshleasing”, Moskwa (RUS)	78,91%	1/1	bez znaczenia
Raiffeisen-Fachmarktzentrum DREI GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	31/5	koniec działalności
Raiffeisen-Fachmarktzentrum EINS Immobilienholding GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	31/5	koniec działalności
Raiffeisen-Fachmarktzentrum FUNF Immobilienholding GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	31/5	koniec działalności
Raiffeisen-Fachmarktzentrum SECHS GmbH, Wiedeń (AT)	51,00%	31/5	koniec działalności
RIL XVI Raiffeisen-Immobilien-Leasing Ges.m.b.H., Wiedeń (AT)	51,00%	31/5	koniec działalności
St. Stephan Domauhütte Errichtungsgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	51,00%	31/8	koniec działalności
Holdingi finansowe			
R.L. Holding GmbH, Wiedeń (AT)	78,91%	28/2	bez znaczenia
Pozostałe spółki			
REH Limited, Limassol (CY)	78,91%	31/3	koniec działalności

Tabela poniżej prezentuje wyniki z tytułu zbycia w ramach sprzedaży.

tys. euro	2011	2010
Aktywa	36 896	(6 661)
Zobowiązania	(36 575)	5 876
Aktywa netto	321	(785)
Udziały mniejszościowe	157	20
Aktywa netto po odliczeniu udziałów mniejszościowych	164	(765)
Cena sprzedaży	759	1 450
Dochód netto ze zbycia aktywów grupy	595	685

W wyniku zbycia aktywów Grupy uzyskano płynność wynoszącą 762 tys. euro (2010: 1 344 tys. euro).

Przeliczenia walutowe

Sprawozdania finansowe w pełni skonsolidowanych spółek sporządzone w walutach obcych przeliczono na euro zgodnie z metodą zmodyfikowanego kursu bieżącego opartą na MSR 21. Kapitał własny przeliczono według historycznych kursów walutowych, natomiast pozostałe aktywa, zobowiązania i noty przeliczono według kursów walutowych obowiązujących w dniu sporządzenia sprawozdania. Różnice wynikające z przeliczenia kapitału własnego (historyczne kursy walutowe) zrównoważono zatrzymanymi zyskami.

Pozycje rachunku zysków i strat przeliczono według średnich kursów wymiany walut w danym roku obliczonych na podstawie kursów z końca miesiąca. Różnice pomiędzy kursem wymiany na dzień sporządzenia sprawozdania a średnim kursem wymiany stosowanym w rachunku zysków i strat zrównoważono kapitałem własnym.

W przypadku czterech podmiotów zależnych nieposiadających centrali w strefie euro jako walutę sprawozdawczą w celach wyceny stosowano dolar amerykański, zważywszy na treść ekonomiczną podstawowych transakcji oraz ze względu na fakt, że zarówno transakcje jak i refinansowanie wyrażono w dolarach amerykańskich.

Do transakcji walutowych zastosowano następujące kursy wymiany walut.

kursy w jednostkach na euro	2011		2010	
	kurs na 31.12	kurs średni 1.1-31.12	kurs na 31.12	kurs średni 1.1-31.12
albański lek (ALL)	138,930	140,498	138,770	138,041
białoruski rubel (BYR)	10 800,000	7 056,431	3 972,600	3 953,672
bośniacka marka (BAM)	1,956	1,956	1,956	1,956
bułgarski lew (GBN)	1,956	1,956	1,956	1,956
chorwacka kuna (HRK)	7,537	7,444	7,383	7,295
czeska korona (CZK)	25,787	24,635	25,061	25,356
brytyjski funt (GBP)	0,835	0,870	0,861	0,858
węgierski forint (HUF)	314,580	280,460	277,950	276,039
kazachski tenge (KZT)	191,720	204,444	195,230	196,093
litewski lit (LTL)	3,453	3,453	3,456	3,453
mołdawski lej (MDL)	15,074	16,421	16,105	16,436
polski złoty (PLN)	4,458	4,125	3,975	4,013
rumuński lej (RON)	4,323	4,242	4,262	4,218
rosyjski rubel (RUB)	41,765	41,022	40,820	40,447
serbski dinar (RSD)	104,641	102,306	105,498	102,903
singapurski dolar (SGD)	1,682	1,751	1,714	1,812
szwedzka korona (SEK)	8,912	9,004	8,966	9,551
szwajcarski frank (CHF)	1,216	1,233	1,250	1,379
turecka lira (TRY)	2,443	2,333	2,096	2,333
ukraińska hrywnia (UAH)	10,298	11,092	10,573	10,550
amerykański dolar (USD)	1,294	1,395	1,336	1,330

Sprawozdawczość w warunkach hiperinflacji - MSR 29

Od 1 stycznia 2011 roku Białoruś zakwalifikowano zgodnie z MSR 29 (Sprawozdawczość w warunkach hiperinflacji) jako wysoce inflacyjną gospodarkę. W efekcie lokalnej działalności RBI nie uznaje się już na podstawie historycznych kosztów nabycia i produkcji, a dopiero po skorygowaniu o skutki inflacji. W tym celu wykorzystywany jest lokalny wskaźnik inflacji.

Zastosowanie odpowiednich postanowień MSR 29 w związku z IFRIC 7 (Zastosowanie metod przekształcenia zgodnie z MSR 29) dotyczy sprawozdań finansowych RBI z 31 grudnia 2011 roku, a także sprawozdań finansowych z kolejnych okresów. Wcześniej opublikowane skonsolidowane sprawozdania finansowe za poprzednie okresy nie podlegają przekształceniu.

Skutki zastosowania MSR 29 dla RBI są następujące:

31 grudnia 2011 roku wszystkie niepieniężne aktywa poddano jednorazowej korekcie inflacyjnej począwszy od dnia zakupu lub końca ostatniego zastosowania MSR 29 w 2006 roku. Doprowadziło to do aktualizacji wyceny niepieniężnych pozycji bilansowych oraz w dalszej konsekwencji do wyższych odpisów amortyzacyjnych. W kolejnych okresach takie niepieniężne pozycje nadal będą korygowane w okresie sprawozdawczym o wskaźnik inflacji.

Wszystkie pozycje rachunku zysków i strat na 1 stycznia 2011 zostaną skorygowane o inflację ze skutkiem wstecznym oraz przeliczone na euro zgodnie z kursem wymiany walut. Zyski i straty wynikające z korekty inflacyjnej aktywów i zobowiązań pieniężnych są prezentowane oddzielnie.

MSR 29 stosuje się w białoruskich rublach, tj. przed przeliczeniem walutowym.

Zasady księgowania i wyceny

Instrumenty finansowe: księgowanie i wycena (MSR 39)

Zgodnie z MSR 39 wszystkie aktywa finansowe, zobowiązania finansowe oraz finansowe instrumenty pochodne należy uznać w sprawozdaniu z pozycji finansowej. Instrument finansowy definiowany jest jako każdy kontrakt, który generuje aktywa finansowe jednego podmiotu i zobowiązania finansowe lub instrumenty kapitałowe drugiego podmiotu. Instrumenty finansowe wycenia się zgodnie z kategorią wyceny, do której należą. Instrumenty finansowe obejmują:

1. aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat
 - a) aktywa handlowe/zobowiązania handlowe
 - b) oznaczone instrumenty finansowe według wartości godziwej
2. aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
3. kredyty i pożyczki
4. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
5. zobowiązania finansowe.

1. Aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

a. Aktywa handlowe/zobowiązania handlowe

Aktywa handlowe/zobowiązania handlowe są nabywane lub zaciągane przede wszystkim w celu generowania zysków z krótkoterminowych wahań cen rynkowych. Papiery wartościowe (w tym krótka sprzedaż papierów wartościowych) oraz finansowe instrumenty pochodne utrzymywane do obrotu uznaje się według wartości godziwej. Jeżeli papiery wartościowe są notowane na giełdzie, wartość godziwa oparta jest na cenach giełdowych. W przypadku braku takiej ceny stosuje się ceny wewnętrzne oparte na obliczeniach wartości bieżącej dla uzyskanych instrumentów finansowych oraz kontraktów futures albo na modelach wyceny opcji. Obliczenia wartości bieżącej oparte są na krzywej odsetkowej, która obejmuje stopy rynku pieniężnego, stopy kontraktów futures oraz stopy swap i nie uwzględnia premii z tytułu ryzyka. Jako cenę opcji stosuje się, w zależności od rodzaju opcji, wzory Black-Scholes 1972, Blacka 1976 lub Garmana-Kohlhagena.

Finansowe instrumenty pochodne utrzymywane do obrotu prezentuje się w ramach pozycji „aktywa handlowe” lub „zobowiązania handlowe”. Dodatnią wartość godziwą uwzględniającą naliczone odsetki („brudna cena”) prezentuje się w ramach aktywów handlowych. Ujemną wartość godziwą księguje się w ramach zobowiązań handlowych. Dodatnia i ujemna wartość godziwa nie podlega unnettowaniu. Zmiany brudnych cen uznaje się w dochodach z działalności handlowej netto. Instrumenty pochodne, które nie są wykorzystywane ani w celach handlowych ani zabezpieczeniowych, księguje się w pozycji „instrumenty pochodne”. Ponadto w zobowiązaniach krótkoterminowych uznaje się wszystkie zobowiązania wynikające z krótkiej sprzedaży papierów wartościowych.

W 2011 roku metodologię wyceny produktów gwarantowanych kapitałem dostosowano do zmienionych ram prawnych. Produkty gwarantowane kapitałem (fundusze gwarancyjne i plany emerytalne) prezentuje się jako sprzedane opcje put w odpowiednich podlegających gwarancji funduszach. Wycena oparta jest na symulacji Monte-Carlo. RBI odnotował zobowiązania z tytułu gwarancji kapitałowych w ramach finansowanych przez rząd i sponzorowanych przez państwo planów emerytalnych zgodnie z ust. 108h (1) Z 3 EStG. Bank gwarantuje, że dostępna do wypłaty emerytura nie będzie niższa niż suma kwot wpłaconych przez podatnika powiększona o podlegające opodatkowaniu składki w rozumieniu ust. 108g EStG.

b. Oznaczone instrumenty finansowe według wartości godziwej

Kategoria ta obejmuje przede wszystkim wszystkie te aktywa finansowe, które w nieodwołalny sposób oznaczono jako instrumenty finansowe według wartości godziwej (tak zwane opcje wartości godziwej) po wstępnym uznaniu w sprawozdaniu z pozycji finansowej niezależnie od zamiaru obrotu. Podmiot może stosować takie oznaczenie wyłącznie wtedy, gdy przyczynia się to do większej przejrzystości sprawozdania finansowego dla jego użytkownika. Dotyczy to tych aktywów finansowych, które należą do portfela zarządzanego i wycenianego według wartości godziwej.

Powyższe instrumenty obejmują obligacje, weksle oraz pozostałe papiery wartościowe lub udziały o stałym oprocentowaniu, a także inne papiery wartościowe przynoszące zmienne dochody. Takie instrumenty finansowe wycenia się według wartości godziwej zgodnie z MSR 39. W sprawozdaniu z pozycji finansowej prezentuje się je w pozycji „inwestycje finansowe”, bieżące dochody uznaje się w pozycji „dochody odsetkowe netto”, a wyniki wyceny i przychody ze zbycia w pozycji „dochody netto z inwestycji finansowych”.

Z drugiej strony zobowiązania finansowe są oznaczane jako instrumenty finansowe według wartości godziwej, by uniknąć rozbieżności wyceny w odniesieniu do powiązanych instrumentów pochodnych. Wartość godziwa zobowiązań finansowych wynikająca z opcji wartości godziwej obejmuje wszystkie czynniki ryzyka rynkowego, z uwzględnieniem tych związanych z ryzykiem kredytowym Grupy emitentów.

W czwartym kwartale 2011 roku pogłębiający się kryzys finansowy doprowadził do obniżenia aktywności na rynkach, w takim zakresie, że brakowało możliwych do zaobserwowania cen rynkowych do wyceny ryzyka kredytowego. W związku z powyższym zmieniono metodę wyceny. Aby ocenić własną wiarygodność kredytową składającą się ze spreadów kredytowych z wolumenów lokat prywatnych za ostatnie 12 miesięcy oraz wskaźników rynkowych dla własnych pozycji referencyjnych, ustalono ważony spread kredytowy proporcjonalnie do przekazanych wolumenów. Obliczenia spreadu kredytowego emisji podporządkowanych oparto na średnich, zauważalnych spreadach podporządkowanych za ostatnie 12 miesięcy w iTraxx Senior Financials. Zobowiązania finansowe stanowią przede wszystkim obligacje strukturalne. Wartość godziwą takich zobowiązań finansowych oblicza się poprzez zdyskontowanie umownych przepływów pieniężnych o krzywą przychodów skorygowanych o ryzyko kredytowe, która odzwierciedla poziom, na którym Grupa mogłaby wyemitować podobne instrumenty finansowe w dniu sporządzenia bilansu. Parametry ryzyka rynkowego ocenia się zgodnie z podobnymi instrumentami finansowymi, które są utrzymywane jako aktywa finansowe. Wyniki wyceny zobowiązań oznaczonych jako instrumenty finansowe według wartości godziwej uznaje się w pozycji „dochody z finansowych instrumentów pochodnych”.

2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Niepochodne aktywa finansowe (papiery wartościowe o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach oraz stałych terminach zapadalności) nabyte z zamiarem i możliwością utrzymywania ich do terminu zapadalności są prezentowane w pozycji „inwestycje finansowe” według umorzonych kosztów wraz z różnicami umorzonymi w okresie do terminu zapadalności i uznanymi w rachunku zysków i strat w ramach dochodów odsetkowych netto. Ewentualną trwałą utratę wartości bierze się pod uwagę przy ustalaniu kosztów umorzonych i księguje w pozycji „dochody netto z inwestycji finansowych”. Płatności z tytułu kuponów także wykazuje się w ramach dochodów odsetkowych netto. Sprzedaż tego typu instrumentów finansowych jest możliwa wyłącznie w przypadkach określonych w MSR 39.

3. Kredyty i pożyczki

Kategoria ta obejmuje niepochodne aktywa finansowe o stałej lub możliwej do ustalenia kwocie bez aktywnego rynku. Tego typu aktywa wycenia się według umorzonych kosztów, które ustala się, uwzględniając ewentualną trwałą utratę wartości. W przypadku różnicy pomiędzy kwotą zapłaconą a wartością nominalną, która ma charakter odsetkowy, stosowana jest metoda efektywnych stóp procentowych, a uzyskaną kwotę nalicza się jako zysk lub stratę. Zyski ze sprzedaży kredytów o obniżonej wartości uznaje się w rachunku zysków i strat w pozycji „rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości”. Ponadto kategoria ta uwzględnia także instrumenty dłużne, jeżeli nie ma dla nich aktywnego rynku. Aktywa finansowe usuwa się z powyższej kategorii w ramach sekurytyzacji na podstawie badania ryzyka i korzyści albo badania kontrolnego zgodnie z MSR 39 po sprawdzeniu, czy zabezpieczonego podmiotu specjalnego przeznaczenia nie należy uwzględnić w sprawozdaniu skonsolidowanym oraz po ustaleniu utraty kontroli nad prawami umownymi wynikającymi z danych aktywów finansowych.

4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje udziały kapitałowe oraz te instrumenty finansowe, które nie kwalifikują się do żadnej innej z trzech pozostałych kategorii. Aktywa takie wycenia się według wartości godziwej, pod warunkiem że można ją zmierzyć w wiarygodny sposób. Różnice z wyceny uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach oraz uznaje wyłącznie w rachunku zysków i strat w pozycji „dochody netto z inwestycji finansowych”, jeżeli istnieje obiektywna przesłanka do trwałej utraty wartości. Przyjmuje się, że nastąpiła trwała utrata wartości instrumentów kapitałowych, jeżeli między innymi ich wartość godziwa jest znacząco poniżej kosztów lub przez dłuższy czas utrzymuje się poniżej kosztów.

W Grupie instrumenty kapitałowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży odpisuje się, gdy wartość godziwa w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed dniem sporządzenia sprawozdania finansowego była przez cały czas o 20 procent niższa niż wartość bilansowa lub przez ostatnie dwanaście miesięcy średnio o 10 procent poniżej wartości bilansowej. Poza wskaźnikami ilościowymi pod uwagę bierze się także wynikające z MSR 39.59 wskaźniki jakościowe. W rachunku zysków i strat nie wolno uwzględniać zwiększenia wartości instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, które należy raczej uznać w pozostałych całkowitych dochodach wynikających z rezerwy na wartość godziwą (dostępne do sprzedaży aktywa finansowe). Oznacza to, że w rachunku zysków i strat wykazuje się wyłącznie trwałą utratę wartości lub transakcje zbycia.

Nienotowane instrumenty finansowe, dla których nie można w regularny sposób wycenić wiarygodnej wartości godziwej, wycenia się według kosztów pomniejszonych o straty z tytułu trwałej utraty wartości. Tego typu instrumenty nie mogą wykazywać wzrostu wartości.

Powyższe instrumenty finansowe księguje się w pozycji „inwestycje finansowe”.

5. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania są w znaczącej mierze uznawane według umorzonych kosztów. Zdyskontowane dłużne papiery wartościowe i podobne zobowiązania wycenia się według wartości bieżącej. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej uznaje się w pozycji „zobowiązania według wartości godziwej w rachunku zysków i strat”.

Zmiana klasyfikacji

Zgodnie z MSR 39.50 niepochodne instrumenty finansowe sklasyfikowane jako aktywa handlowe i dostępne do sprzedaży instrumenty finansowe można w wyjątkowej sytuacji przekwalifikować jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty i pożyczki. Konsekwencje takiego przekwalifikowania zaprezentowano w nocie 20 „inwestycje finansowe”.

Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za którą aktywa można byłoby wymienić, a zobowiązania można byłoby rozliczyć pomiędzy znającymi się na rzeczy, chętnymi stronami w ramach transakcji realizowanej na warunkach rynkowych.

Notowanie na aktywnym rynku (I poziom)

Jeżeli dostępne są ceny rynkowe, wartość godziwą najlepiej odzwierciedla cena rynkowa. Kategoria ta obejmuje instrumenty kapitałowe będące przedmiotem obrotu na giełdzie, instrumenty dłużne będące przedmiotem obrotu na rynku międzybankowym oraz instrumenty pochodne notowane na giełdzie.

Techniki wyceny oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (II poziom)

W przypadku braku dostępnych aktualnych cen zakupu i sprzedaży instrumentów finansowych aktualną wartość godziwą ustala się na podstawie cen podobnych instrumentów finansowych albo poprzez zastosowanie akceptowanych metod wyceny obejmujących możliwe do zaobserwowania ceny lub parametry (w szczególności obliczenie bieżącej wartości lub model wyceny opcji). Metody te dotyczą większości pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz nienotowanych instrumentów dłużnych.

Techniki wyceny nieoparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (III poziom)

W przypadku braku możliwych do zaobserwowania notowań giełdowych lub cen wartość godziwą wycenia się przy użyciu odpowiednich modeli wyceny. Zastosowanie tego typu modeli wymaga opracowania założeń i szacunków przez zarząd. Zakres założeń i szacunków zależy od przejrzystości cen instrumentu finansowego, rynku oraz złożoności instrumentu.

Kategorie instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 7

Ponieważ charakter instrumentów finansowych odzwierciedla klasyfikacja pozycji sprawozdania z pozycji finansowej, kategorie tworzy się zgodnie z tymi pozycjami, które uwzględniają instrumenty finansowe. Kategorie instrumentów finansowych po stronie aktywów obejmują przede wszystkim rezerwy pieniężne, kredyty i pożyczki udzielone bankom, kredyty i pożyczki udzielone klientom, aktywa handlowe, finansowe instrumenty pochodne, instrumenty pochodne dla celów rachunkowości zabezpieczeń oraz inwestycje finansowe (w tym odrębnie aktywa finansowe niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, które są uznawane według kosztów). Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań obejmują głównie zobowiązania z działalności handlowej, finansowe instrumenty pochodne, instrumenty pochodne dla celów rachunkowości zabezpieczeń, lokaty banków, lokaty klientów, wyemitowane dłużne papiery wartościowe oraz kapitał podporządkowany.

Klasa	Wycena		Kategoria zgodnie z MSR 39
	wartość godziwa	koszt umorzony	
Klasy aktywów			
		inne	nie dotyczy
		wart. nomin.	
Aktywa handlowe	X		przeznaczone do obrotu
Instrumenty pochodne	X		przeznaczone do obrotu
Kredyty i pożyczki udzielone bankom		X	kredyty i pożyczki
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		X	kredyty i pożyczki
z czego leasing finansowy		X	nie dotyczy
Inwestycje finansowe	X		wartość godziwa poprzez rachunek zysków i strat
Inwestycje finansowe	X		dostępne do sprzedaży
Inwestycje finansowe		X	utrzymywane do terminu zapadalności
z czego bez aktywnego rynku			wg kosztów
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X		nie dotyczy
Klasy zobowiązań			
Zobowiązania handlowe	X		przeznaczone do obrotu
Instrumenty pochodne	X		przeznaczone do obrotu
Lokaty banków		X	zobowiązania finansowe
Lokaty klientów		X	zobowiązania finansowe
Kapitał podporządkowany		X	zobowiązania finansowe
Wyemitowane papiery dłużne		X	zobowiązania finansowe
Wyemitowane papiery dłużne	X		wartość godziwa poprzez rachunek zysków i strat
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X		nie dotyczy

Instrumenty pochodne

Grupa stosuje takie instrumenty pochodne, jak swapy, standardowe kontrakty typu forward, kredytowe instrumenty pochodne, opcje i podobne kontrakty. W ramach swojej działalności operacyjnej Grupa wykonuje różnego rodzaju transakcje na finansowych instrumentach pochodnych dla celów handlowych i hedgingowych. Grupa stosuje instrumenty pochodne, by spełnić wymagania klientów dotyczące procesu zarządzania ryzykiem, by zarządzać ryzykiem oraz zabezpieczyć ryzyko, a także by generować zyski z transakcji własnych. Instrumenty pochodne wstępnie uznaje się w momencie wykonania transakcji według wartości godziwej, a następnie transakcje podlegają rewaloryzacji do wartości godziwej. Uzyskane w ten sposób zyski lub straty z wyceny są natychmiast uznawane w dochodach netto z instrumentów pochodnych, chyba że instrumenty pochodne oznaczono jako instrumenty hedgingowe dla celów rachunkowości zabezpieczeń i operacja hedgingowa jest w toku. W takiej sytuacji termin uznania instrumentu zależy od rodzaju relacji hedgingowych.

Instrumenty pochodne stosowane do zabezpieczenia przed ryzykiem rynkowym (z wykluczeniem aktywów handlowych/zobowiązań handlowych) w niejednorodnym portfelu nie spełniają warunków rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. W związku z powyższym uznaje się je w następujący sposób – brudną cenę księguje się w pozycji „instrumenty pochodne” w sprawozdaniu z pozycji finansowej (dodatnia wartość godziwa po stronie aktywów i ujemna wartość godziwa po stronie pasywów). Zmianę wartości takich instrumentów pochodnych prezentuje się na podstawie czystej ceny w dochodach netto z instrumentów pochodnych, a odsetki w dochodach odsetkowych netto.

Kredytowe instrumenty pochodne, których wartość zależy od wystąpienia lub niewystąpienia przyszłych określonych zdarzeń kredytowych prezentuje się w pozycji „instrumenty pochodne” (dodatnia wartość godziwa po stronie aktywów i ujemna wartość godziwa po stronie pasywów). Zmiany wartości uznaje się w pozycji „dochody netto z instrumentów pochodnych”.

Rachunkowość zabezpieczeń

Jeżeli instrumenty pochodne są utrzymywane dla celów zarządzania ryzykiem oraz jeżeli odpowiednie transakcje spełniają wyznaczone kryteria, Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń. Grupa oznacza określone instrumenty hedgingowe jako zabezpieczenia wartości godziwej, zabezpieczenia przepływów pieniężnych lub zabezpieczenia kapitału. Są to w większości instrumenty pochodne. Na wstępie operacji hedgingowej dokumentowane są relacje pomiędzy instrumentem zabezpieczanym i zabezpieczającym, z uwzględnieniem założeń dotyczących zarządzania ryzykiem. Ponadto należy regularnie, na początku oraz

w trakcie operacji zabezpieczającej, dokumentować, czy zabezpieczenie wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozostaje w znaczącej mierze w mocy.

a. Zabezpieczenie wartości godziwej

Rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 ma zastosowanie do takich instrumentów pochodnych, które stosuje się w celu zabezpieczenia wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych. Ryzyku zmian wartości godziwej podlega przede wszystkim działalność kredytowa oparta na kredytach o stałej stopie procentowej. Aby zabezpieczyć się przed ryzykiem zmian stóp procentowych wynikającym z poszczególnych kredytów lub transakcji refinansowych, Grupa nabywa swapy stopy procentowej, które spełniają z góry ustalone warunki dotyczące rachunkowości zabezpieczeń. Tak więc zabezpieczenia są formalnie dokumentowane, stale wyceniane oraz oceniane jako wysoce efektywne. Innymi słowy w całym okresie operacji zabezpieczającej można przyjąć, że zmiany wartości godziwej zabezpieczanej pozycji zostaną prawie w całości zrównoważone zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz że faktyczne wyniki będą się mieścić w przedziale od 80 do 125 procent.

Instrumenty pochodne utrzymywane w celu zabezpieczenia wartości godziwej poszczególnych pozycji w sprawozdaniu z pozycji finansowej (z wyjątkiem aktywów handlowych/zobowiązań handlowych) uznaje się według wartości godziwej (brudnych cen) w pozycji „instrumenty pochodne” (po stronie aktywów dodatkowo brudne ceny i po stronie pasywów ujemne brudne ceny). Zmiany wartości bilansowych zabezpieczonych pozycji (aktywów lub zobowiązań) przydziela się bezpośrednio do odpowiednich pozycji sprawozdania z pozycji finansowej i prezentuje osobno w notach.

Zarówno wpływ zmian na wartości bilansowe pozycji wymagających zabezpieczenia, jak i wpływ zmian na czyste ceny instrumentów pochodnych księguje się w ramach dochodów netto z instrumentów pochodnych (dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń).

Zabezpieczenie ryzyka stóp procentowych na poziomie portfela zastosowano w RZB po raz pierwszy w 2011 roku. Zabezpieczono poszczególne transakcje lub grupy transakcji o podobnej strukturze ryzyka podzielone w portfelu według terminów zapadalności zgodnie z oczekiwanym terminem spłaty i terminem korekty stopy procentowej. Portfele mogą obejmować wyłącznie aktywa, wyłącznie zobowiązania lub obydwa elementy. Dla celów rachunkowości zabezpieczeń zmiana wartości zabezpieczanych aktywów lub zobowiązań prezentowana jest jako osobna pozycja w ramach pozostałych aktywów/zobowiązań. Zabezpieczoną kwotę zabezpieczonych pozycji ustala się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, z wykluczeniem lokat na żądanie oraz lokat oszczędnościowych (nie stosuje się UE zasad dotyczących wydzielenia części przedsiębiorstwa).

b. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 39 dotyczy takich instrumentów pochodnych, które są wykorzystywane do zabezpieczenia przed ryzykiem wahań przyszłych przepływów pieniężnych. Swapy stopy procentowej stosowane do zabezpieczenia przed ryzykiem wahań przepływów pieniężnych wynikającymi z konkretnych pozycji o zmiennej stopie procentowej uznaje się w następujący sposób – instrument zabezpieczający jest uznawany według wartości godziwej, a zmiany czystej ceny są prezentowane jako odrębna pozycja w ramach pozostałych całkowitych dochodów. Nieefektywną część uznaje się w rachunku zysków i strat w pozycji „finansowe instrumenty pochodne oraz oznaczone zobowiązania”.

c. Zabezpieczenie inwestycji netto w operacjach zagranicznych (zabezpieczenie kapitałowe)

Grupa zabezpiecza inwestycje w gospodarczo niezależnych podjednostkach (MSR 39.102), aby zmniejszyć różnice wynikające z przeliczenia kapitału własnego. Jako instrumenty zabezpieczające stosuje się przede wszystkim zobowiązania w walutach obcych, opcje walutowe, walutowe kontrakty typu futures i swap. Jeżeli hedging jest skuteczny, zyski lub straty wynikające z przeliczeń walutowych uznaje i prezentuje się osobno w ramach pozostałych całkowitych dochodów. Ewentualna nieefektywna część tego typu relacji hedgingowej jest uznawana w dochodach z działalności handlowej netto. Powiązane elementy odsetkowe prezentuje się w dochodach odsetkowych netto. W odniesieniu do dochodów z zabezpieczeń kapitałowych nie nalicza się odroczonego podatku ze względu na stosowane zgodnie z MSR 12.39 przepisy dotyczące wyjątków.

Kompensata

W przypadku relacji pomiędzy kredytobiorcą i kredytodawcą kompensata obejmuje kredyty i zobowiązania o korespondujących terminach zapadalności i walutach, pod warunkiem że istnieje umowy lub inny tytuł prawny oraz jeżeli kompensata taka jest zgodna z faktycznie oczekiwanym trybem działalności.

Rezerwa gotówkowa

Rezerwa gotówkowa obejmuje środki pieniężne w kasie oraz należne na żądanie salda w bankach centralnych. Pozycje te uznaje się według wartości nominalnej.

Trwała utrata wartości kredytów i pożyczek

W dniu sporządzenia sprawozdania wykonywana jest ocena, czy istnieją obiektywne dowody potwierdzające utratę wartości przez określoną pozycję lub grupę aktywów finansowych. Odpisu aktualizacyjnego aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych dokonuje się, gdy:

- istnieją obiektywne dowody na utratę wartości w wyniku zdarzenia wywołującego szkodę, która miała miejsce po wstępnym uznaniu aktywów do dnia sporządzenia sprawozdania („zdarzenie wywołujące szkodę”),
- zdarzenie wywołujące szkodę miało wpływ na szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne z danych aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz
- można w wiarygodny sposób oszacować kwotę.

Ryzyko kredytowe uwzględnia się poprzez utworzenie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości poszczególnych pozycji oraz rezerw na wypadek trwałej utraty wartości portfela. Te ostatnie rezerwy obejmują rezerwy na wypadek trwałej utraty wartości portfeli kredytowych o ustalonych profilach ryzyka, które utworzono zgodnie z określonymi warunkami. W segmencie detalicznym rezerwy tworzy się zgodnie z portfelem produktowym oraz dniami zaległości. Rezerwy na wypadek trwałej utraty wartości poszczególnych pozycji i portfela nie podlegają unettowaniu o odpowiednie należności, ale są wykazywane oddzielnie w sprawozdaniu z pozycji finansowej.

Na ryzyko kredytowe związane z kredytami i pożyczkami udzielonymi klientom i bankom Grupa tworzy rezerwy w wysokości oczekiwanej straty zgodnie ze swoimi jednolitymi standardami. Ryzyko straty istnieje, jeżeli zdyskontowane prognozowane spłaty oraz płatności odsetkowe są niższe niż wartość bilansowa kredytów, z uwzględnieniem zabezpieczenia. Trwała utrata wartości portfela obliczana jest zgodnie z modelami wyceny, które szacują oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne dla kredytów w odpowiednim portfelu kredytowym na podstawie historii doświadczeń związanych ze stratami. Odbywa się to regularnie poprzez uwzględnienie warunków ekonomicznych. W przypadku portfeli niedetalicznych, które nie posiadają własnej udokumentowanej historii strat, jako bazę porównawczą stosuje się dane referencyjne grupy rówieśniczej.

Wszystkie rezerwy na wypadek trwałej utraty wartości kredytów wykazywane w sprawozdaniu z pozycji finansowej (rezerwy na wypadek straty z tytułu poszczególnych kredytów oraz rezerwy na wypadek strat z tytułu portfela kredytowego) wykazuje się jako odrębną pozycję po stronie aktywów, poniżej kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom. Rezerwy na wypadek trwałej utraty wartości w wyniku transakcji poza sprawozdaniem z pozycji finansowej są wykazywane w ramach rezerw na zobowiązania i obciążenia.

Wyksięgowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Wyksięgowanie aktywów finansowych

Aktywa finansowe podlegają wyksięgowaniu w przypadku wygaśnięcia praw umownych do przepływów finansowych wynikających z aktywów finansowych lub przeniesienia przez Grupę tego typu praw albo jeżeli Grupa jest zobowiązana w określonej sytuacji przenieść przepływy pieniężne na jednego lub kilku odbiorców. Przeniesione aktywa podlegają wyksięgowaniu, jeżeli wraz z nimi przeniesiono całe istotne ryzyko oraz tytułu własności do aktywów.

Transakcje sekuraryzacyjne

Grupa zabezpiecza kilka aktywów finansowych wynikających z transakcjami z klientami prywatnymi i biznesowymi poprzez ich sprzedaż podmiotowi specjalnego przeznaczenia, który emituje papiery wartościowe dla inwestorów. Przeniesione aktywa podlegają całkowitemu lub częściowemu wyksięgowaniu. Prawa do zabezpieczonych aktywów finansowych można zatrzymać w formie transz typu junior lub transz podporządkowanych, roszczeń odsetkowych lub pozostałych roszczeń (prawa zatrzymane).

Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe, jeżeli zobowiązania Grupy zostały zapłacone, wygasły lub zostały anulowane.

Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu

W ramach oryginalnych transakcji sprzedaży i wykupu Grupa sprzedaje aktywa stronie trzeciej i jednocześnie zgadza się je wykupić po uzgodnionej cenie i w uzgodnionym terminie. Aktywa pozostają w sprawozdaniu z pozycji finansowej Grupy i są wyceniane tak, jak pozycja sprawozdania z pozycji finansowej, w której je zaksięgowano. Wpływy pieniężne wynikające z transakcji sprzedaży i wykupu uznaje się w sprawozdaniu z pozycji finansowej jako lokaty banków lub lokaty klientów w zależności od partnera transakcyjnego.

W ramach umów zwrotnego wykupu (reverse repo) aktywa są nabywane z obowiązkiem ich sprzedaży w przyszłości. Wydatki pieniężne wynikające z tego typu umów księguje się w sprawozdaniu z pozycji finansowej w pozycji „kredyty i pożyczki udzielone bankom” lub „kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

Koszty odsetkowe wynikające z umów sprzedaży i wykupu oraz dochody odsetkowe z umów zwrotnej sprzedaży i wykupu nalicza się liniowo w całym okresie obowiązywania umów do terminu zapadalności oraz uznaje w pozycji „dochody odsetkowe netto”.

Kredyty w formie papierów wartościowych

Kredyty w formie papierów wartościowych uznaje się w takim samym sposób jak oryginalne umowy sprzedaży i wykupu. Oznacza to, że wypożyczone papiery wartościowe są nadal utrzymywane w portfelu papierów wartościowych i wyceniane zgodnie z MSR 39. Pożyczone papiery wartościowe nie podlegają uznaniu ani wycenie. Zabezpieczenia pieniężne dostarczone w ramach transakcji kredytowych w formie papierów wartościowych wykazuje się jako roszczenia, a otrzymane zabezpieczenia jako zobowiązania.

Leasing

Transakcje leasingowe klasyfikuje się zgodnie z ich strukturą umowną w niżej opisany sposób.

Leasing finansowy

Jeżeli prawie całe ryzyko i prawie wszystkie korzyści z leasingowanych aktywów są przenoszone na leasingobiorcę, Grupa jako leasingodawca uznaje kredyt dla banków lub klientów. Kwota kredytu odpowiada kwocie inwestycji netto. Przychody z leasingu finansowego dzieli się według stałej stopy okresowej znajdujących się w obiekcie inwestycji netto w ramach umów leasingowych. W ramach leasingu finansowego leasingobiorca posiada aktywa, które są prezentowane w odpowiadającej zobowiązaniu leasingowemu, odpowiedniej pozycji rzeczowych środków trwałych.

Leasing operacyjny

Leasing operacyjny ma miejsce wtedy, gdy ryzyko i korzyści z tytułu własności pozostają po stronie leasingodawcy. Leasingowane aktywa przydziela się Grupie w ramach rzeczowych środków trwałych oraz amortyzuje zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do określonego rodzaju środków trwałych.

Dochody z tytułu wynajmu odpowiedniego przedmiotu leasingu są umarzane liniowo przez cały okres obowiązywania umowy leasingu i wykazywane w pozycji „pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto”. Koszty leasingu operacyjnego z zasady umarza się liniowo przez cały okres obowiązywania umowy leasingu i wykazuje jako koszty administracyjne.

Udziały kapitałowe

Udziały w podmiotach zależnych nieuwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ze względu na ich nieduże znaczenie oraz udziały w spółkach niewycenianych metodą praw własności są prezentowane w ramach inwestycji finansowych według umorzonych kosztów, chyba że dostępne są ceny udziałów.

Pozostałe udziały klasyfikuje się po ich wstępnym uznaniu jako „aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”. Zmiany wartości są więc uznawane w ramach pozostałych całkowitych dochodów, a odpisy aktualizacyjne w dochodach netto z inwestycji finansowych.

Wartości niematerialne i prawne

Pozycja ta uwzględnia wewnętrznie opracowane i nabyte oprogramowanie, prawa do marki, nabyte bazy klientów oraz w szczególności wartość firmy. Wartości niematerialne i prawne nabyte w wyniku połączenia spółek wykazuje się odrębnie od wartości firmy i wycenia według wartości godziwej. Wartość firmy i pozostałe wartości niematerialne i prawne (np. prawa do

marki), w przypadku których nie określono okresu użyteczności, sprawdza się pod kątem utraty wartości w każdym dniu sporządzenia sprawozdania, a także w ciągu roku w przypadku wystąpienia zdarzenia mogącego taką utratę wartości wywołać. Za każdym razem, gdy zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na zakończenie oczekiwanych korzyści, należy dokonać odpisu aktualizacyjnego zgodnie z MSR 36.

Nabyte wartości niematerialne i prawne (oprogramowanie, baza klientów) o możliwym do ustalenia okresie użyteczności podlegają kapitalizacji według kosztów nabycia oraz umorzeniu w całym szacunkowym okresie użyteczności.

Wewnętrznie opracowane wartości niematerialne i prawne obejmują wyłącznie oprogramowanie. Oprogramowanie podlega kapitalizacji, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że przedsiębiorstwo uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne możliwe do przypisania danej wartości oraz istnieje możliwość wiarygodnej wyceny jej kosztów. Koszty prac badawczych uznaje się jako koszty w momencie poniesienia. Okres użyteczności oprogramowania wynosi od czterech do sześciu lat i może być dłuższy w przypadku podstawowych projektów oprogramowania. Okres użyteczności nabytej bazy klientów ustalono na siedem lat dla klientów korporacyjnych. Okres użyteczności nabytej bazy klientów w segmencie detalicznym Raiffeisen Banku Aval JSC ustalono na 20, a dla OAO Impexbank (który w międzyczasie połączył się z ZAO Raiffeisenbankiem) i eBanka a.s. (który w międzyczasie połączył się z Raiffeisenbankiem a.s.) na pięć lat.

Rzeczowe środki trwałe

Rzeczowe środki trwałe wycenia się według kosztu nabycia lub przekształcenia pomniejszonego o planową amortyzację. Grupa stosuje amortyzację liniową opartą na następujących okresach użyteczności:

Okres użyteczności	lata
Budynki	25-50
Meble i sprzęt biurowy	5-10
Sprzęt komputerowy	3-5

Grunty nie podlegają planowej amortyzacji.

Oczekiwane okresy użyteczności, pozostałe wartości oraz metody amortyzacji są przedmiotem corocznego przeglądu, w trakcie którego pod uwagę brane są wszelkie konieczne przyszłe zmiany wartości szacunkowych. Jeżeli oczekiwana jest trwała utrata wartości, Grupa stosuje odpisy nadzwyczajne. Jeżeli wygasa potrzeba tego typu odpisu, wartość aktywów jest podwyższana do kwoty umorzonych kosztów.

Zyski lub straty ze sprzedaży aktywów ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami i wartością bilansową aktywów oraz uznaje w pozostałych dochodach z działalności operacyjnej netto. W przypadku wycofania aktywów w pozycji tej uznaje się także pozostałą wartość bilansową.

Nieruchomości inwestycyjne

Są to nieruchomości, które Grupa utrzymuje w celu uzyskania dochodów z najmu i/lub wzrostu kapitału. Nieruchomości inwestycyjne wykazuje się według umorzonych kosztów zgodnie z modelem kosztów opisanym w MSR 40 oraz prezentuje w ramach rzeczowych środków trwałych ze względu na ich nieduże znaczenie. Dochody z nieruchomości inwestycyjnych księguje się w pozostałych dochodach z działalności operacyjnej netto.

Zapasy

Zapasy wycenia się według kosztów lub możliwej do zrealizowania wartości netto, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Odpisy mają miejsce, jeżeli koszt nabycia przekracza możliwą do zrealizowania wartość na dzień sporządzenia sprawozdania lub jeżeli ograniczone wykorzystanie albo dłuższe okresy przechowywania spowodowały spadek wartości zapasów.

Aktywa długoterminowe przeznaczone na sprzedaż i zaprzestana działalność

Aktywa długoterminowe i zaprzestaną działalność klasyfikuje się jako przeznaczoną na sprzedaż w momencie, gdy powiązana wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wtedy, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna i aktywa (lub zaprzestana działalność) są

natychmiast dostępne do sprzedaży, a zarząd zobowiązał się do sprzedaży. Ponadto transakcję sprzedaży należy zakończyć w ciągu 12 miesięcy.

Aktywa długoterminowe oraz zaprzestaną działalność zakwalifikowaną jako przeznaczoną na sprzedaż wycenia się według pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, i księguje w ramach pozostałych aktywów.

Rezerwy na zobowiązania i obciążenia

Rezerwy są uznawane, gdy Grupa posiada bieżące zobowiązania wynikające z przeszłych zdarzeń, które prawdopodobnie będzie zobowiązana uregulować, pod warunkiem że możliwe jest wiarygodne oszacowanie ich kwoty. Poziom rezerw stanowi najlepszy możliwy szacunek oczekiwanego wypływu korzyści ekonomicznych na dzień sporządzenia sprawozdania, uwzględniając ryzyko i niepewności związane ze zobowiązaniem do wypełnienia powyższego obowiązku. Ryzyko i niepewności uwzględnia się w obliczeniach szacunkowych. Rezerwy długoterminowe są uznawane według wartości bieżącej.

Rezerwy na emerytury i podobne zobowiązania

Wszystkie zdefiniowane plany świadczeń dotyczące tak zwanego kapitału społecznego (rezerwy na emerytury, rezerwy na odprawy i rezerwy na premie jubileuszowe) wycenia się zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych zgodnie z MSR 19 – Świadczenia pracownicze.

Aktuarialne obliczenia zobowiązań emerytalnych dla aktywnych pracowników oparto na następujących założeniach:

Procent	2011	2010
Stopa procentowa	4,5	4,25
Efektywna podwyżka wynagrodzenia dla aktywnych pracowników	3,0	2,5
Indywidualne tendencje kariery dla aktywnych pracowników	-	2,5
Oczekiwany wzrost świadczeń emerytalnych	2,0	2,0
Oczekiwany zwrot z aktywów objętych planem	4,5	4,25

Obliczenia oparto na założeniach dotyczących wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat dla mężczyzn i 62 lata dla kobiet, a także przejściowych ustawowych przepisach i szczególnych ustaleniach zawartych w poszczególnych umowach.

Zyski lub straty aktuarialne obliczane dla zobowiązań emerytalnych uznaje się bezpośrednio w ramach wyniku finansowego. Grupa nie stosuje „metody korytarzowej” zgodnie z MSR 19.92.

Aktuarialne obliczenia odpraw i premii jubileuszowych oparto na następujących założeniach:

Procent	2011	2010
Stopa procentowa	4,5	4,25
Średnia podwyżka wynagrodzenia	3,0	2,5
Indywidualne tendencje kariery	-	2,5

Biometryczne podstawy obliczeń rezerw na emerytury, odprawy i premie jubileuszowe austriackich spółek podaje AVÖ 2008-P-Rechnungsgrundlagen für die Pensionsversicherung (Ramy obliczeniowe dotyczące ubezpieczeń emerytalnych) – Pagler & Pagler, przy zastosowaniu wariantu dla pracowników wynagradzanych na podstawie umowy o pracę. W pozostałych krajach w obliczeniach stosowane są porównywalne parametry aktuarialne.

Plany składek zdefiniowanych

W ramach planów składek zdefiniowanych spółka płaci składki na rzecz odrębnego podmiotu (funduszu). Tego typu płatności uznaje się jako koszty osobowe w rachunku zysków i strat.

Plany wynagrodzeń pracowniczych

Wynagrodzenie zmienne – specjalne polityki dotyczące wynagrodzeń

W RZB wynagrodzenia zmienne oparto na funduszach premiowych na szczeblu banku lub centrum zysków. Każdy system

płaty zmiennej posiada poziom minimalny i maksymalny, a tym samym ustala maksymalne wartości wypłat.

Na rok obrotowy 2010 fundusze premii oparto na wskaźniku zysków netto, wskaźnikach koszty/dochody oraz zwrocie z kapitału skorygowanego o ryzyko (RORAC) na podstawie porównania budżetu z danymi z końca roku. Premie wszystkich członków zarządu banków powiązanych w Europie Środkowo-Wschodniej już w 2010 roku traktowano jako płatności odroczone przy założeniu, że 30 procent premii rocznej podlega odroczeniu na 3 lata. Wypłata na początku 2014 roku zależy od średniej docelowej rocznej realizacji (porównanie budżetu z danymi na koniec roku) wskaźnika zysku netto i RORAC przez odpowiednią jednostkę Grupy.

Od roku obrotowego 2011 Grupa stosuje następujące ogólne i szczególne zasady dotyczące przydziału, dochodzenia i wypłaty zmiennego wynagrodzenia (z uwzględnieniem wypłaty odroczonej części premii) dla członków zarządu RBI AG i określonych jednostek Grupy, a także wyznaczonych pracowników („pracowników mających wpływ na profil ryzyka”), które przedstawiono bardziej szczegółowo w części poświęconej zasobom ludzkim.

- 60 procent premii rocznej wypłaca się proporcjonalnie, w tym 50 procent w gotówce bezzwłocznie (z góry) i 50 procent poprzez plan akcji fantomowych po rocznym okresie zatrzymania. Wyjątek stanowią banki w Bułgarii, w których z góry wypłacana część stanowi 40 procent, a okres zatrzymania wynosi dwa lata, oraz w Czechach, gdzie okres zatrzymania wynosi 1,5 roku.
- 40 procent premii rocznej podlega odroczeniu na trzy lata (w Austrii pięć lat). Wypłaty regulowane są proporcjonalnie, w tym 50 procent w gotówce i 50 procent na podstawie planu akcji fantomowych.

Przydział, dochodzenie i wypłata zmiennego wynagrodzenia (z uwzględnieniem wypłaty części premii odroczonej) zależy od następujących kryteriów:

- uzyskania zysku netto,
- osiągnięcia prawnie wymaganego twardego podstawowego wskaźnika kapitału Grupy RBI,
- ponadto w jednostkach Grupy na szczeblu lokalnym osiągnięcie prawnie wymaganego lokalnego minimalnego „wskaźnika Core Tier 1 z wykluczeniem buforów” oraz
- wyników obszarów biznesowych i odpowiednich osób.

Obowiązek wynikający z art. 11 aneksu do ust. 39b austriackiego prawa bankowego, zgodnie z którym przynajmniej 50 procent zmiennego wynagrodzenia dla pracowników jednostek zarządzających ryzykiem powinny stanowić akcje lub odpowiednich niepieniężnych instrumentów płatniczych, został zabezpieczony w Grupie RBI poprzez plan akcji fantomowych. 50 procent części premii wypłacanej z góry i odroczonej zostanie podzielone przez średnią cenę zamknięcia notowań akcji RBI na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych za dany rok, jako podstawę obliczenia premii. Tym samym ustalona zostanie określona kwota akcji fantomowych. Kwota ta będzie stała przez cały czas trwania okresu odroczenia. Po wygaśnięciu odpowiedniego okresu odroczenia kwota określonych akcji fantomowych zostanie pomnożona przez cenę akcji RBI za poprzedni rok obrotowy. Uzyskane w ten sposób środki pieniężne zostaną wypłacone w momencie zapłaty następnej dostępnej pensji miesięcznej.

Powyższe zasady należy stosować, chyba że obowiązujące przepisy lokalne przewidują inną procedurę.

Więcej szczegółów planów wynagrodzeń pracowniczych opisano w raporcie zarządu.

Wynagrodzenie oparte na akcjach

Zarząd po uzyskaniu akceptacji Rady Nadzorczej RBI AG zatwierdził program motywacyjny oparty na akcjach, który oferuje pracownikom spełniającym określone kryteria w kraju i zagranicą przydziały akcji oparte na uzyskanych w danym okresie wynikach. Wspomniane kryteria spełniają aktualni członkowie zarządu oraz wybrani dyrektorzy RBI AG, a także dyrektorzy powiązanych bankowych podmiotów zależnych i innych powiązanych spółek.

Liczba akcji zwyczajnych RBI AG, która zostanie ostatecznie przyznana, zależy od spełnienia dwóch kryteriów wyników – docelowego zwrotu na kapitale własnym (ROE) oraz wyników z tytułu udziału RBI AG w porównaniu do całkowitego zwrotu akcjonariuszy z udziałów spółek w indeksie DJ EURO STOXX Banks po trzyletnim okresie utrzymywania akcji. Ponadto wymagana jest umowa o pracę z RBI. Uczestnictwo w programie motywacyjnym opartym na akcjach jest dobrowolne.

Koszty związane z programem motywacyjnym opartym na akcjach zgodnie z MSSF 2 (płatności oparte na akcjach) uwzględnia się w kapitale własnym.

Kapitał podporządkowany

Pozycja ta obejmuje kapitał podporządkowany oraz kapitał zapasowy. Udokumentowane lub nieudokumentowane zobowiązania podlegają podporządkowaniu jeżeli w przypadku likwidacji lub upadłości można je spełnić jedynie po zaspokojeniu roszczeń innych – niepodporządkowanych – wierzycieli. Kapitał zapasowy obejmuje wszystkie wpłacone fundusze własne, które są dostępne spółce przez przynajmniej osiem lat, dla których odsetki wypłacane są wyłącznie z zysków oraz które można spłacić w sytuacji wypłacalności wyłącznie po zaspokojeniu pozostałych dłużników.

Dochody odsetkowe netto

Dochody odsetkowe i podobne do odsetkowych obejmują przede wszystkim dochody z kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom oraz z papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu. Ponadto pozycja „dochody odsetkowe netto” uwzględnia także dochody bieżące z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie (w szczególności dywidendy), dochody z udziałów kapitałowych i inwestycji księgowanych zgodnie z metodą praw własności własnego oraz podobne dochody liczone jako odsetki. Dochody z dywidendy są uznawane, jeżeli istnieje prawo właściciela do wypłaty. Koszty odsetkowe i podobne do odsetkowych obejmują przede wszystkim odsetki zapłacone od lokat banków i klientów oraz odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i kapitału podporządkowanego. Dochody odsetkowe i koszty odsetkowe są naliczane w okresie sprawozdawczym.

Dochody z opłat i prowizji netto

Dochody z opłat i prowizji netto obejmują przede wszystkim dochody i koszty wynikające z przelewów płatniczych, wymiany walutowej oraz działalności kredytowej. Dochody i koszty z tytułu opłat i prowizji są naliczane w okresie sprawozdawczym.

Dochody z działalności handlowej netto

Dochody z działalności handlowej netto obejmują marże handlowe wynikające z wymiany walutowej, różnice walutowe oraz wszystkie zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty z aktywów finansowych i zobowiązań według wartości godziwej. Ponadto pozycja ta uwzględnia wszystkie dochody odsetkowe i dochody z dywidendy możliwe do przypisania działalności handlowej oraz powiązanym kosztom refinansowym.

Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty pracownicze i pozostałe koszty administracyjne, a także umorzenia/amortyzacje i odpisy aktualizacyjne rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Podatki dochodowe

Podatki bieżące obliczane są na podstawie podlegających opodatkowaniu dochodów za bieżący rok. Dochody podlegające opodatkowaniu wynikają z zysków uznanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu kosztów i dochodów, które podlegają opodatkowaniu lub odliczeniu od podatku w następnych latach lub które w ogóle nie podlegają opodatkowaniu ani odliczeniu od podatków. Zobowiązania Grupy z tytułu podatków bieżących uznaje się na podstawie faktycznej stawki podatku lub przyszłej stawki podatku, która zostanie wprowadzona w życie do końca okresu sprawozdawczego.

Podatki odroczone są uznawane i obliczane zgodnie z MSR 12 zgodnie z metodą zobowiązań. Podatki odroczone oparte są na wszystkich tymczasowych różnicach, jakie wynikają z porównania wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w raporcie sporządzonym zgodnie z MSSF z podstawą podatkową aktywów i zobowiązań, które zostaną odwrócone w przyszłości. Podatki odroczone oblicza się poprzez zastosowanie stawek podatkowych obowiązujących w odpowiednich krajach. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania wystarczającego podlegającego opodatkowaniu zysku, który będzie można wykorzystać na pokrycie przeniesień strat podatkowych w ramach tego samego podmiotu, w przeniesieniach strat podatkowych należy także uznać aktywa z tytułu odroczonego podatku. W każdym dniu sporządzenia sprawozdania Grupa przegląda i obniża wartość bilansową aktywów z tytułu odroczonego podatku, jeżeli znikło prawdopodobieństwo dostępności wystarczających podlegających opodatkowaniu dochodów w celu częściowej lub całkowitej realizacji aktywów z tytułu podatku. Aktywa z tytułu odroczonego podatku i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku w tym samym podmiocie podlegają unettowieniu.

Należności i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego rejestruje się oddzielnie odpowiednio w pozycji „pozostałe aktywa” i „rezerwy z tytułu podatku”.

Podatki bieżące i odroczone są uznawane jako zyski lub straty. Jeżeli są powiązane z pozycjami uznawanymi w ramach pozostałych całkowitych dochodów, podatki bieżące i odroczone są także bezpośrednio uznawane w pozostałych całkowitych dochodach.

Pozostałe całkowite dochody

Pozostałe całkowite dochody obejmują wszystkie dochody i wydatki bezpośrednio uznane w kapitale własnym zgodnie z MSSF. Pozostałe całkowite dochody obejmują różnice walutowe wynikające z przeliczenia kapitału własnego utrzymywanego w walucie obcej, zmiany wynikające z zabezpieczenia inwestycji netto w zagraniczny podmiot (zabezpieczenie kapitałowe), efektywną część zabezpieczenia przepływów pieniężnych, zmiany wynikające z wyceny dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych, a także odroczone podatki z tytułu wspomnianych pozycji.

Działalność powiernicza

W sprawozdaniu z pozycji finansowej nie uwzględnia się transakcji wynikających z posiadania i inwestowania aktywów w imieniu stron trzecich. Opłaty z tytułu tego typu transakcji są księgowane w ramach dochodów z opłat i prowizji netto.

Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancja finansowa to umowa, na mocy której gwarant zobowiązuje się uregulować płatności na rzecz strony, dla której gwarancja jest wydawana, z tytułu strat wynikających z niewypełnienia w terminie obowiązków płatniczych przez konkretnego dłużnika zgodnie z pierwotnymi warunkami instrumentu dłużnego. W dniu uznania gwarancji finansowej wstępna wartość godziwa odpowiada na warunkach rynkowych premii na dzień podpisania umowy. W kolejnych wycenach zobowiązanie kredytowe należy uznać jako rezerwę zgodnie z MSR 37.

Zobowiązania warunkowe

Grupa posiada zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji, gwarancji kredytowych, akredytyw i zobowiązań kredytowych uznanych według wartości nominalnej. Gwarancje stosuje się w sytuacji, gdy Grupa gwarantuje zapłatę wierzycielowi w celu wypełnienia obowiązku strony trzeciej. Nieodwołalne linie kredytowe należy wykazać, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka kredytowego. Pozycja ta obejmuje zobowiązania udzielenia kredytów, zakupu papierów wartościowych lub przyznania gwarancji i akceptów. Rezerwy na wypadek strat kredytowych w odniesieniu do zobowiązań warunkowych oraz nieodwołalnych zobowiązań kredytowych rejestruje się w ramach rezerwy na zobowiązania i obciążenia.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych rejestruje zmiany stanu środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych spółki w ramach środków pieniężnych netto z działalności gospodarczej, inwestycyjnej i finansowej. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej uwzględniają przede wszystkim przychody ze sprzedaży lub zapłatę z tytułu nabycia inwestycji finansowych i rzeczowych środków trwałych. Środki pieniężne netto z działalności finansowej zawierają wszystkie przepływy pieniężne z kapitału własnego, kapitału podporządkowanego i kapitału udziałowego. Wszystkie pozostałe przepływy pieniężne przypisuje się – zgodnie z międzynarodową praktyką instytucji finansowych – działalności operacyjnej.

Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Noty na temat sprawozdawczości według segmentów operacyjnych przedstawiono w rozdziale poświęconym raportom segmentów.

Noty na temat charakteru i zakresu ryzyka

Informacje na temat ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych przedstawiono w notach objaśniających. Szczegółowe informacje o ryzyku kredytowym, ryzyku kraju, ryzyku koncentracji, ryzyku rynkowym i ryzyku płynności zawiera w szczególności raport na temat ryzyka.

Zarządzanie kapitałem

Informacje na temat zarządzania kapitałem, ustawowych funduszy własnych oraz aktywów ważonych ryzykiem przedstawiono w notcie 53 (Zarządzanie kapitałem i ustawowe fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym).

Noty do rachunku zysków i strat

(1) Rachunek zysków i strat według kategorii wyceny

Tabela poniżej prezentuje rachunek zysków i strat zgodnie z kategoriami wyceny określonymi w MSR 39.

tys. euro	2011	2010 ¹
Zyski (straty) netto z aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	753 816	290 406
Aktywa i zobowiązania finansowe według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	378 660	365 364
Dochody odsetkowe	331 852	253 491
Zyski (straty) netto z aktywów i zobowiązań finansowych według wartości godziwej w rachunku zysków i strat	46 808	111 874
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(68 373)	52 558
Dochody odsetkowe	67 354	33 354
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	14 092	26 870
Odpisy aktualizacyjne aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(149 818)	(7 865)
Kredyty i pożyczki	4 455 115	4 192 001
Dochody odsetkowe	5 554 362	5 403 948
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	8 147	2 879
Odpisy aktualizacyjne aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(1 107 395)	(1 214 825)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	532 430	452 050
Dochody odsetkowe	442 806	445 896
Zrealizowane zyski (straty) netto z aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	91 793	5 010
Odpisy aktualizacyjne aktywów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej w rachunku zysków i strat	(2 169)	1 144
Zobowiązania finansowe	(3 010 384)	(2 849 041)
Koszty odsetkowe	(3 010 384)	(2 849 041)
Instrumenty pochodne (hedging)	23 729	(10 282)
Dochody odsetkowe netto	(6 104)	(9 718)
Zyski (straty) netto z rachunkowości zabezpieczeń	29 834	(564)
Ponowna wycena netto różnic walutowych	78 309	284 376
Pozostałe dochody/koszty działalności operacyjnej	(1 999 504)	(1 485 304)
Zysk brutto z kontynuowanej działalności	1 143 798	1 292 128

¹ Dostosowanie danych za poprzedni rok w związku z różnicami w alokacji

(2) Dochody odsetkowe netto

Dochody odsetkowe netto obejmują dochody i koszty odsetkowe z tytułu pozycji działalności bankowej, dochody z dywidendy oraz opłaty i prowizje zbliżone do odsetek.

tys. euro	2011	2010
Dochody odsetkowe i zbliżone ogółem	6 691 842	6 446 936
Dochody odsetkowe	6 593 284	6 399 079
z sald w bankach centralnych	80 914	99 718
z kredytów i pożyczek udzielonych bankom	384 083	408 368
z kredytów i pożyczek udzielonych klientom	4 790 612	4 610 793
z inwestycji finansowych	783 019	708 837
z roszczeń leasingowych	269 195	264 015
z finansowych instrumentów pochodnych (pozatransakcyjnych) netto	285 463	307 348
Bieżące dochody	58 993	24 104
z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie	3 554	1 959
z akcji w podmiotach powiązanych	44 876	8 674
z innych udziałów	10 562	13 471
Dochody zbliżone do odsetkowych	39 564	23 753
Dochody bieżące od podmiotów stowarzyszonych	(86 590)	33 456
Koszty odsetkowe i zbliżone ogółem	(3 020 389)	(2 851 741)
Koszty odsetkowe	(2 976 798)	(2 803 714)
z tytułu lokat banków centralnych	(10 004)	(2 700)
z tytułu lokat banków	(695 047)	(718 957)
z tytułu lokat klientów	(1 426 151)	(1 262 515)
z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(614 355)	(610 492)
z tytułu kapitału podporządkowanego	(231 240)	(209 050)
Koszty zbliżone do odsetkowych	(43 590)	(48 027)
W sumie	3 584 863	3 628 651

Marża odsetkowa od odpowiednich średnich podanej bazy wyniosła:

procent	2011	2010
Marża odsetkowa (aktywa ogółem)	2,44	2,47
Marża odsetkowa (aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	4,11	4,72 ¹

¹ Dostosowanie danych za poprzedni rok.

Dochody odsetkowe uwzględniają dochody odsetkowe z tytułu kredytów udzielonych klientom o obniżonej wartości oraz kredytów udzielonych bankom o obniżonej wartości w wysokości 204 960 tys. euro (2010: 234 803 tys. euro). Dochody odsetkowe z udzielonych klientom i bankom kredytów i pożyczek o obniżonej wartości uznano według stopy procentowej stosowanej przy dyskoncie przyszłych przepływów pieniężnych dla celów wyceny odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości.

(3) Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości

Rezerwy netto na odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości pozycji uwzględnionych i nieuwzględnionych w sprawozdaniu wynosiły:

tys. euro	2011	2010
Rezerwy na straty kredytowe z tytułu indywidualnych kredytów	(1 212 384)	(1 199 747)
Utworzenie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	(1 716 183)	(1 699 083)
Zwolnienie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	561 001	544 470
Bezpośrednie odpisy	(133 188)	(90 195)
Dochody uzyskane z roszczeń z tytułu odpisów	75 986	45 061
Rezerwy na straty kredytowe oparte na portfelu	104 932	(862)
Utworzenie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	(280 577)	(390 664)
Zwolnienie rezerw na wypadek trwałej utraty wartości	385 510	389 802
Zyski ze sprzedaży kredytów	8 147	2 879
W sumie	(1 099 305)	(1 197 730)

Szczegółowe informacje na temat rezerwy na wypadek ryzyka przedstawiono w nocie 17 („Odpisy aktualizacyjne kredytów i pożyczek”).

Wskaźniki	2011	2010
Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	1,26%	1,45%
Wskaźnik rezerw netto (kredyty w obrocie ogółem)	0,59%	0,70%
Stopa strat	0,39%	0,41%
Stopa portfela (kredyty w obrocie ogółem)	2,81%	2,88%

(4) Dochody z opłat i prowizji netto

tys. euro	2011	2010
Przelewy płatnicze	610 911	598 892
Kredyty i gwarancje	281 671	282 583
Papiery wartościowe	118 755	134 522
Waluty obce, banknoty/monety i metale szlachetne	329 764	329 905
Zarządzanie inwestycjami i funduszami emerytalnymi	26 550	26 337
Sprzedaż produktów własnych i produktów stron trzecich	41 323	47 176
Kredytowe instrumenty pochodne	1 462	2 804
Pozostałe usługi bankowe	82 423	69 675
W sumie	1 492 860	1 491 894

(5) Dochody z działalności handlowej netto

Dochody z działalności handlowej netto obejmują dochody odsetkowe i dochody z dywidendy, koszty refinansowania, prowizje oraz zmiany wartości godziwej portfeli handlowych.

tys. euro	2011	2010
Transakcje na stopach procentowych	154 207	202 769
Transakcje na walutach	106 227	124 006
Transakcje na kapitale własnym/indeksowane	4 583	9 570
Kredytowe instrumenty pochodne	2 132	(700)
Pozostałe transakcje	78 569	(12 996)
W sumie	345 718	322 649

W wyniku zmian legislacyjnych w 2011 roku zmieniono metodę wyceny przyznanych gwarancji kapitałowych. Korekta ta miała wpływ na zyski w wysokości 81 224 tys. euro w ramach pozostałych transakcji. Nie można przeliczyć wpływu zmiany na dane za poprzedni rok.

Transakcje walutowe uwzględniały skutek zastosowania MSR 29 (Hiperinflacja) w Białorusi w wysokości 84 345 tys. euro.

(6) Dochody netto z instrumentów pochodnych i oznaczonych zobowiązań

tys. euro	2011	2010
Dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń	3 373	(564)
Dochody netto z kredytowych instrumentów pochodnych	31 669	2 348
Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych	189 632	(67 282)
Dochody netto ze zobowiązań oznaczonych według wartości godziwej	183 555	(22 544)
W sumie	408 229	(88 042)

Dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń uwzględniają zyski z wyceny instrumentów pochodnych w wysokości 87 529 tys. euro (2010: minus 14 563 tys. euro) oraz zmiany wartości bilansowej pozycji zabezpieczonych wartością godziwą w wysokości minus 84 156 tys. euro (2010: 13 999 tys. euro).

Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych uwzględniają wynik z wyceny instrumentów pochodnych, które są utrzymywane jako zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym (z wyjątkiem aktywów handlowych/zobowiązań handlowych). Są one jednak oparte na niejednorodnym portfelu i zgodnie z MSR 39 nie spełniają wymogów rachunkowości zabezpieczeń.

Dochody netto ze zobowiązań oznaczonych według wartości godziwej uwzględniają zysk ze zmian własnego ryzyka kredytowego w wysokości 248 491 tys. euro (2010: 33 000 tys. euro) oraz stratę ze zmian rynkowych stóp procentowych.

(7) Dochody netto z inwestycji finansowych

Dochody netto z inwestycji finansowych obejmują wynik z wyceny oraz przychody netto z papierów wartościowych portfela inwestycji finansowych (utrzymywanych do terminu zapadalności), papierów wartościowych według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz udziały kapitałowe, które uwzględniają udziały w podmiotach powiązanych, spółkach wycenianych metodą praw własności i pozostałych podmiotach.

tys. euro	2011	2010
Dochody netto z inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	89 623	6 154
Wartość netto inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	(2 169)	1 144
Przychody netto ze sprzedaży inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	91 793	5 010
Dochody netto z udziałów kapitałowych	(135 256)	19 057
Wartość netto udziałów kapitałowych	(149 348)	(7 813)
Przychody netto ze sprzedaży udziałów kapitałowych	14 092	26 870
Dochody netto z papierów wartościowych wg wartości godziwej jako zysk lub strata	(137 160)	120 149
Wartość netto papierów wartościowych wg wartości godziwej jako zysk lub strata	(126 410)	57 941
Przychody netto ze sprzedaży papierów wartościowych wg wartości godziwej jako zysk lub strata	(10 751)	62 208
W sumie	(182 793)	145 360

W wyniku istotnego wzrostu ustawowego kapitału własnego wymaganego przez Europejską Komisję Nadzoru Bankowego (EBA) w 2011 roku zastosowano przepisy MSR 39 AG22e, które umożliwiają sprzedaż części portfela utrzymwanego do terminu zapadalności w kwocie 2 518 602 tys. euro bez uruchomienia sankcji związanych z wcześniejszą sprzedażą papierów wartościowych z portfela utrzymwanego do terminu zapadalności. W efekcie zrealizowano zysk w wysokości 91 793 tys. euro. W związku z wymogami ustalonymi przez EBA począwszy od 30 czerwca 2012 roku grupa kredytowa RZB jest zobowiązana utrzymywać 9-procentowy wskaźnik Core Tier 1.

(8) Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu Grupy obejmują koszty osobowe, pozostałe koszty administracyjne oraz amortyzację rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Tabela poniżej prezentuje podział kosztów ogólnego zarządu.

tys. euro	2011	2010
Koszty osobowe	(1 598 505)	(1 508 002)
Wynagrodzenia	(1 238 976)	(1 155 946)
Koszty ubezpieczeń społecznych i podatki związane z pracownikami	(291 223)	(273 291)
Pozostałe dobrowolne koszty socjalne	(44 077)	(41 488)
Koszty emerytur i pozostałych świadczeń	(17 019)	(31 802)
Koszty programu motywacyjnego w formie akcji	(7 210)	(5 475)
Pozostałe koszty administracyjne	(1 213 660)	(1 200 428)
Koszty powierzchni biurowej	(330 142)	(331 037)
Koszty informatyczne	(225 314)	(204 113)
Koszty komunikacji	(92 804)	(94 435)
Koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych	(126 322)	(123 825)
Koszty reklam, PR i promocji	(115 188)	(115 005)
Opłaty z tytułu ubezpieczeń	(85 001)	(73 429)
Materiały biurowe	(31 619)	(32 549)
Koszty samochodów	(21 021)	(21 796)
Koszty ochrony	(50 565)	(45 382)
Koszty podróży	(25 835)	(25 950)
Koszty szkoleń dla pracowników	(19 117)	(18 284)
Różne koszty administracyjne	(90 731)	(114 623)
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych środków trwałych	(395 846)	(360 715)
Rzeczowe środki trwałe	(212 750)	(195 651)
Wartości niematerialne i prawne	(144 899)	(129 848)
Leasingowane aktywa (leasing operacyjny)	(38 197)	(35 216)
W sumie	(3 208 011)	(3 069 145)

Koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych uwzględniają opłaty z tytułu audytu spółek Grupy, które obejmują wydatki na badanie sprawozdań finansowych w wysokości 9 168 tys. euro (2010: 8 515 tys. euro) oraz doradztwo podatkowe i pozostałe usługi konsultingowe udzielone przez audytorów w wysokości 5 455 tys. euro (2010: 3 345 tys. euro), z czego 2 573 tys. euro (2010: 1 949 tys. euro) stanowiło wynagrodzenie audytora Grupy z tytułu badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a 2 135 tys. euro (2010: 1 360 tys. euro) wynagrodzenie za pozostałe usługi konsultingowe.

Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych skapitalizowanych w trakcie wstępnej konsolidacji wyniosło 5 854 tys. euro (2010: 5 994 tys. euro). Powyższa kwota dotyczy planowanego umorzenia nabytej bazy klientów.

Amortyzacja rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uwzględnia odpis aktualizacyjny w wysokości 20 040 tys. euro (2010: 5 332 tys. euro).

(9) Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto

Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto obejmują między innymi przychody ze sprzedaży oraz koszty działalności pozabankowej, dochody i koszty z tytułu zbycia oraz dochody z aktualizacji wyceny rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

tys. euro	2011	2010
Dochody netto z działalności pozabankowej	57 659	61 729
Przychody ze sprzedaży z działalności pozabankowej	8654 604	928 798
Koszty wynikające z działalności pozabankowej	(806 944)	(867 069)
Dochody netto z dodatkowych usług leasingowych	(9 320)	482
Przychody z dodatkowych usług leasingowych	91 809	105 607
Koszty dodatkowych usług leasingowych	(101 129)	(105 125)
Dochody z tytułu najmu w ramach leasingu operacyjnego (pojazdy i sprzęt)	44 193	42 033
Dochody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych, w tym leasing operacyjny (nieruchomości)	20 891	10 841
Przychody netto ze zbycia/zwiększenia wartości rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	7 798	(8 904)
Pozostałe podatki	(140 763)	(70 890)
z czego specjalne obciążenia bankowe	(101 251)	(41 439)
Odpis aktualizacyjny wartości firmy	(188 391)	0
Dochody ze zwolnienia ujemnej wartości firmy	299	425
Koszty netto z tytułu utworzenia i zwolnienia pozostałych rezerw	(11 551)	(27 188)
Różne dochody z działalności operacyjnej	87 173	99 205
Różne koszty działalności operacyjnej	(62 933)	(55 294)
W sumie	(194 945)	52 439

Pozostałe dochody z działalności operacyjnej netto uwzględniają odpis aktualizacyjny wartości firmy w wysokości 188 391 tys. euro na Ukrainie, Węgrzech, w Słowenii, Finlandii, Szwecji i Austrii.

(10) Dochody netto z tytułu zbycia aktywów Grupy

W okresie sprawozdawczym z powodu nieistotności wyników z grupy skonsolidowanej wykluczono cztery podmioty zależne. Jeden podmiot zależny wykluczono w związku z zakończeniem działalności. Dochody netto z tytułu zbycia aktywów Grupy wyniosły minus 2 817 tys. euro (2010: 6 051 tys. euro).

(11) Podatki dochodowe

Tabela poniżej przedstawia podział podatków dochodowych.

tys. euro	2011	2010
Bieżące podatki dochodowe	(364 767)	(364 997)
Austria	(48 402)	(49 137)
zagranica	(316 365)	(315 860)
Odroczone podatki	(50 566)	241 113
W sumie	(415 333)	(123 884)

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft jest podmiotem macierzystym grupy podatkowej składającej się z 19 w pełni skonsolidowanych podmiotów oraz 10 podmiotów zależnych, które nie były przedmiotem pełnej konsolidacji. Dzięki temu istnieje możliwość przypisania ujemnego wyniku podatkowego członków grupy wynikowi podatkowemu podmiotu macierzystego.

Poniższe uzgodnienie odzwierciedla relacje pomiędzy zyskiem brutto a efektywnym obciążeniem podatkowym.

tys. euro	2011	2010
Zysk brutto	1 143 798	1 292 128
Teoretyczny koszt podatku dochodowego w roku obrotowym na podstawie krajowej stawki podatku dochodowego wynoszącej 25%	(285 950)	(323 032)
Skutek rozbieżnych zagranicznych stawek podatkowych	92 334	60 901
Obniżenie podatku w wyniku zwolnionych z podatku dochodów z tytułu udziałów kapitałowych i pozostałych dochodów	173 542	99 071
Zwiększenie podatku w wyniku kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(135 513)	(69 204)
Pozostałe odliczenia i zwiększenia podatkowe	(259 746)	108 380
Efektywne obciążenie podatkowe	(415 333)	(123 884)
Stawka podatkowa w procentach	36,31%	9,59%

Pozostałe odliczenia i zwiększenia podatkowe obejmują przede wszystkim aktywa z tytułu odroczonego podatku utworzone w odniesieniu do przeniesień straty podatkowej i powiązanych płatności podatkowych.

(12) Zysk na akcję

tys. euro	2011	2010
Zysk skonsolidowany	472 459	854 999
minus wynagrodzenie za prawa udziałowe	(20 000)	(161 300)
minus dywidenda uprzywilejowana	(19 374)	(19 312)
Dostosowany zysk skonsolidowany	433 086	674 387
Średnia liczba akcji zwyczajnych w obrocie	5 539 885	5 539 885
Zysk na akcję w euro	78,18	121,73

Nie przeprowadzono konwersji, a w obiegu nie znajdowały się żadne prawa opcji, tak więc nierozwodniony zysk na akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi na akcję.

Noty do sprawozdania z pozycji finansowej

(13) Sprawozdanie z pozycji finansowej według kategorii wyceny

Poniższa tabela prezentuje sprawozdanie z pozycji finansowej zgodnie z kategoriami wyceny określonymi w MSR 39.

Aktywa według kategorii wyceny tys. euro	2011	2010
Aktywa z tytułu towarów i usług	11 566 940	8 613 621
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	8 243 025	4 169 777
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	209 935	430 428
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	3 107 108	4 013 416
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów handlowych	6 872	0
Aktywa finansowe wg wartości godziwej jako zysk lub strata	7 384 458	8 094 969
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	261 258	286 988
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	7 123 200	7 807 981
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 159 090	1 314 670
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 379 222	984 523
Inwestycje w pozostałe podmioty powiązane	426 301	361 200
Pozostałe udziały	278 530	369 214
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	3 422 069	0
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	252 321	254 109
Kredyty i pożyczki	116 825 898	102 318 126
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	35 406 780	26 487 118
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 055 361	78 230 314
Pozostałe niepochodne aktywa finansowe	2 474 216	2 387 369
Odpisy aktualizacyjne kredytów i pożyczek z tytułu trwałej utraty wartości	(5 110 458)	(4 786 675)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	5 421 828	11 241 683
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	5 382 435	11 201 915
Nabyte kredyty	39 393	39 768
Instrumenty pochodne (hedging)	426 350	925 409
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedging)	426 350	825 409
Pozostałe aktywa	2 923 278	3 003 763
Wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe środki trwałe	2 923 278	3 003 763
Aktywa ogółem	150 087 066	136 496 764
Pasywa według kategorii wyceny	2011	2010
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	10 475 409	6 534 106
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	9 166 413	5 323 431
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	565 628	425 730
Wyemitowane świadectwa	743 369	784 945
Zobowiązania finansowe	123 841 252	114 890 752
Lokaty banków	39 873 123	37 391 030
Lokaty klientów	67 114 176	57 935 950
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	10 931 970	14 011 614
Kapitał podporządkowany	4 417 610	4 254 280
Pozostałe niepochodne zobowiązania finansowe	1 504 372	1 297 878
Zobowiązania według wartości godziwej jako zysk lub strata	3 345 911	2 557 396
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	3 345 911	2 557 396
Instrumenty pochodne (hedging)	42 702	476 764
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedging)	42 702	476 764
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	893 040	786 727
Kapitał własny	11 488 752	11 251 019
Pasywa ogółem	150 087 066	136 496 764

(14) Rezerwa gotówkowa

tys. euro	2011	2010
Srodki pieniężne w kasie	2 054 030	1 639 518
Salda w bankach centralnych	10 897 088	5 095 216
W sumie	12 951 118	6 734 734

(15) Kredyty i pożyczki udzielone bankom

tys. euro	2011	2010
Transfery pieniężne typu giro i działalność rozliczeniowa	2 292 931	1 409 809
Operacje na rynku pieniężnym	16 165 313	13 189 598
Kredyty udzielone bankom	2 938 120	3 605 123
Nabyte kredyty	120 374	34 510
Roszczenia leasingowe	52 646	88 990
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	888 032	1 424 662
W sumie	22 457 416	19 752 692

Kredyty nabyte w wysokości 120 374 tys. euro obejmowały 118 620 tys. euro z tytułu kredytów i pożyczek (2010: 34,203 tys. euro) oraz 1 754 tys. euro z tytułu utrzymywanych do terminu zapadalności (2010: 307 tys. euro).

Kredyty i pożyczki udzielone bankom według regionów (siedziby kontrahenta) wyniosły:

tys. euro	2011	2010
Austria	9 832 856	9 009 244
Zagranica	12 624 561	10 743 448
W sumie	22 457 416	19 752 692

Kredyty i pożyczki udzielone bankom w podziale na segmenty działalności wyniosły:

tys. euro	2011	2010
Banki centralne	1 817 016	1 483 988
Banki komercyjne	20 634 810	18 258 721
Wielostronne banki rozwoju	5 591	9 983
W sumie	22 457 416	19 752 692

(16) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

tys. euro	2011	2010
Działalność kredytowa	53 615 425	48 437 137
Operacje na rynku pieniężnym	6 102 272	6 282 668
Kredyty hipoteczne	17 944 342	16 887 910
Nabyte kredyty	1 271 258	1 179 516
Roszczenia leasingowe	4 545 514	4 586 359
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	614 189	896 185
W sumie	84 093 000	78 269 775

Kredyty nabyte w wysokości 1 233 619 tys. euro (2010: 1 140 056 tys. euro) przypisano do kategorii wyceny „kredyty i pożyczki”. Nabyte kredyty zakwalifikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności wyniosły w sumie 37 639 tys. euro (2010: 39 460 tys. euro).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom dzielą się na aktywa zgodnie z definicją zawartą w Umowie Kapitałowej Basel II.

tys. euro	2011	2010
Państwa	1 461 445	1 605 272
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	57 092 850	51 122 439
Klienci korporacyjni – średni rynek	3 952 539	4 100 432
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	19 022 397	18 567 216
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 356 913	2 478 914
Pozostali	206 857	395 502
W sumie	84 093 000	78 269 775

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według regionów (siedziby kontrahenta) wyniosły:

tys. euro	2011	2010
Austria	9 077 282	9 267 427
Zagranica	75 015 718	69 002 348
W sumie	84 093 000	78 269 775

(17) Odpisy aktualizacyjne z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek

Rezerwy na odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z jednolitymi standardami Grupy. Obejmują one wszystkie możliwe do uznania ryzyka kredytowe. Tabelę prezentującą zmiany odpisów aktualizacyjnych kredytów i pożyczek przedstawiono w raporcie na temat ryzyka na str. 106 (*wersji angielskiej raportu*). Rezerwy na wypadek odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości uwzględnia się w ramach następujących klas aktywów zgodnie z Basel II:

tys. euro	2011	2010
Państwa	5 912	7 000
Banki	227 643	255 020
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	2 665 454	2 446 196
Klienci korporacyjni – średni rynek	437 852	417 500
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	1 524 558	1 418 100
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	249 038	242 859
W sumie	5 110 458	4 786 675

Tabela poniżej prezentuje kredyty i pożyczki oraz rezerwy na wypadek strat kredytowych w ramach odpowiednich klas aktywów zgodnie z Basel II.

31.12.2011 tys. euro	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Indywidualne odpisy aktualizacyjne	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Rezerwy oparte na portfelu	Wartość bilansowa netto
Banki	22 162 345	22 457 416	231 069	208 591	19 052	22 229 773
Państwa	1 362 367	1 461 445	11 277	5 912	0	1 455 533
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	53 265 443	57 299 706	4 120 985	2 291 771	373 682	54 634 253
Klienci korporacyjni – średni rynek	3 551 782	3 952 539	648 691	405 228	32 624	3 514 686
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	18 098 367	19 022 397	2 306 726	1 281 857	242 701	17 497 839
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 182 804	2 356 913	333 895	217 487	31 551	2 107 874
W sumie	100 623 109	106 550 417	7 652 643	4 410 848	699 610	101 439 958

31.12.2010 tys. euro	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Indywidualne odpisy aktualizacyjne	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Rezerwy oparte na portfelu	Wartość bilansowa netto
Banki	19 486 734	19 752 692	271 087	236 579	18 440	19 497 673
Państwa	1 510 359	1 605 272	20 637	7 000	0	1 598 272
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	48 364 631	51 517 941	3 658 065	2 040 223	405 973	49 071 745
Klienci korporacyjni – średni rynek	3 733 506	4 100 432	677 113	385 843	31 657	3 682 931
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	17 936 617	18 567 215	1 789 512	1 115 626	302 474	17 149 116
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 416 573	2 478 914	320 013	192 826	50 033	2 236 055
W sumie	93 448 420	98 022 466	6 736 427	3 978 097	808 577	93 235 792

Aktywa będące przedmiotem odpisów aktualizacyjnych

Tabela poniżej prezentuje wartość bilansową aktywów podlegających indywidualnym odpisom aktualizacyjnym, indywidualnie przydzielane rezerwy oraz odpowiednią wartość netto dostępnych zabezpieczeń.

31.12.2011 tys. euro	Odpisy aktualizacyjne i zabezpieczenia				
	Indywidualne odpisy aktualizacyjne aktywów	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Indywidualne odpisy aktualizacyjne po odliczeniu rezerw na indywid. straty kredyt.	Zabezpieczenia aktywów podlegających indywidualnym odpisom aktualizac.	Odsetki od aktywów podlegających indywidualnym odpisom aktualiz.
Banki	231 069	208 591	22 478	0	1 514
Państwa	11 277	5 912	5 365	5 224	118
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	4 120 985	2 291 771	1 829 214	1 272 792	110 715
Klienci korporacyjni – średni rynek	648 691	405 228	243 463	221 291	24 752
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	2 306 726	1 281 857	1 024 869	800 645	58 958
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	333 895	217 487	116 408	80 951	8 902
W sumie	7 652 643	4 410 848	3 241 797	2 380 903	204 960

31.12.2010 tys. euro	Odpisy aktualizacyjne i zabezpieczenia				
	Indywidualne odpisy aktualizacyjne aktywów	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Indywidualne odpisy aktualizacyjne po odliczeniu rezerw na indywid. straty kredyt.	Zabezpieczenia aktywów podlegających indywidualnym odpisom aktualizac.	Odsetki od aktywów podlegających indywidualnym odpisom aktualiz.
Banki	271 087	236 580	34 507	0	4 623
Państwa	20 637	7 000	13 637	32	853
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	3 658 065	2 040 223	1 617 842	1 114 480	1074 469
Klienci korporacyjni – średni rynek	677 113	385 843	291 270	288 731	26 233
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	1 789 512	1 115 626	673 886	638 964	87 960
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	320 013	192 826	127 187	95 020	10 664
W sumie	6 736 427	3 978 098	2 758 329	2 137 228	234 803

(18) Aktywa handlowe

Aktywa handlowe obejmują następujące papiery wartościowe i instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu:

tys. euro	2011	2010
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	3 107 108	4 013 416
Bony skarbowe i bony organów państwowych kwalifikujące się do refinansowania	889 762	1 083 173
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor państwowy	430 402	870 387
Obligacje i weksle emitentów niepaństwowych	1 786 944	2 059 856
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	209 935	430 428
Akcje	155 296	267 613
Fundusze powiernicze	41 818	72 323
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	12 821	90 492
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	7 265 238	3 607 437
Transakcje na stopach procentowych	6 366 068	2 804 536
Transakcje na walutach	715 139	640 184
Transakcje na kapitale własnym/indeksach	81 985	95 885
Kredytowe instrumenty pochodne	89 123	47 789
Pozostałe transakcje	12 923	19 042
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów handlowych	6 872	0
W sumie	10 589 154	8 051 280

Zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub ponownego zastawienia przez stronę przekazującą przypisano odpowiednim kategoriom papierów wartościowych w powyższej tabeli. Więcej szczegółowych informacji przedstawiono w nocie 40 „Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu”.

(19) Instrumenty pochodne

tys. euro	2011	2010
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej (MSR 39)	426 350	360 827
Transakcje oparte na stopach procentowych	426 350	360 827
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (MSR 39)	0	564 583
Transakcje oparte na stopach procentowych	0	564 583
Dodatnia wartość godziwa kredytowych instrumentów pochodnych	74 723	9 472
Dodatnia wartość godziwa pozostałych instrumentów pochodnych	903 064	552 868
Transakcje na stopach procentowych	724 265	452 976
Transakcje na walutach	178 682	98 547
Transakcje na kapitale własnym/indeksach	117	1 345
W sumie	1 404 137	1 487 750

Do czasu gdy spełnione są warunki dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej (brudnych cen) jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczone w związku z zabezpieczeniem wartości godziwej obejmują kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe, które należy zabezpieczyć na wypadek ryzyka wahań stóp procentowych. Zmiany wartości bilansowej zabezpieczonych podstawowych transakcji w ramach zabezpieczeń wartości godziwej zgodnie z MSR 39 uwzględniono w odpowiednich pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej.

Pozycja ta uwzględnia także dodatnią wartość godziwą finansowych instrumentów pochodnych, które nie są przeznaczone do obrotu, ani nie stanowią instrumentów zabezpieczających wartość godziwą zgodnie z MSR 39.

(20) Inwestycje finansowe

Pozycja ta obejmuje papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, aktywa finansowe według wartości godziwej jako zysk lub strata oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, a także strategiczne długoterminowe udziały kapitałowe.

tys. euro	2011	2010 ¹
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	15 927 705	19 009 896
Bony skarbowe i bony organów państwowych kwalifikujące się do refinansowania	7 713 518	9 886 294
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor państwowy	3 856 656	3 687 021
Obligacje i weksle emitentów niepaństwowych	4 337 213	5 416 263
Pozostałe	20 318	20 318
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	513 580	541 097
Akcje	86 188	94 979
Fundusze powiernicze	165 469	182 549
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	261 923	263 569
Udziały kapitałowe	704 831	730 414
Udziały w podmiotach powiązanych	426 301	361 200
Pozostałe udziały	278 530	369 214
W sumie	17 146 116	20 281 407

¹ Dostosowanie danych za poprzedni rok w związku z różnicami w alokacji.

Zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub ponownego zastawienia przez stronę przekazującą przypisano odpowiednim kategoriom papierów wartościowych w powyższej tabeli. Więcej szczegółowych informacji przedstawiono w nocie 40 „Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu”.

Wartość księgowa papierów wartościowych, których klasyfikację zmieniono na papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, wyniosła w momencie zmiany klasyfikacji 452 188 tys. euro, z czego zmiany klasyfikacji wykonane w 2008 roku stanowiły 371 686 tys. euro, a w 2011 roku 80 502 tys. euro. Na 31 grudnia 2011 roku wartość księgowa wyniosła 304 247 tys. euro, a wartość godziwa 305 775 tys. euro. Dochody z przeklasyfikowanych papierów wartościowych uznane w 2011 roku wyniosły 13 955 tys. euro (2010: 16 343 tys. euro). Gdyby klasyfikacja papierów wartościowych nie uległa zmianie, odnotowano by¹ w wysokości 4 812 tys. euro (2010: 9 042 tys. euro).

Wartość księgowa papierów wartościowych, których klasyfikację zmieniono na kredyty i pożyczki, wyniosła w momencie zmiany klasyfikacji w 2008 roku 1 559 682 tys. euro. Na 31 grudnia 2011 wartość księgowa wyniosła 806 491 tys. euro, a wartość godziwa 795 978 tys. euro. Dochody z powyższych papierów wartościowych uznane w 2011 roku wyniosły 27 306 tys. euro (2010: 41 306 tys. euro). Gdyby nie zmiana klasyfikacji, odnotowano by stratę wysokości 36 298 tys. euro (2010: zysk w wysokości 69 648 tys. euro).

Wartość bilansowa papierów wartościowych, których klasyfikację zmieniono z papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyniosła na 31 grudnia 2011 roku 3 193 708 tys. euro.

Udziały kapitałowe wycenione według umorzonych kosztów, których wartości godziwej nie można było zmierzyć w wiarygodny sposób, wyniosły 198 211 tys. euro (2010: 273 425 tys. euro).

W przypadku następujących czterech podmiotów zależnych zawarto umowy konsorcjum pomiędzy RBI AG a odpowiednimi akcjonariuszami – Raiffeisenbank a.s. (Czechy), Tatra banka a.s. (Słowacja), Raiffeisen Bank Zrt. (Węgry) i Raiffeisen-RBHU Holding GmbH (Austria), a także Raiffeisen Banka d.d. (Słowenia) oraz Raiffeisenbank Austria d.d. (Chorwacja). Umowy konsorcjum regulują przede wszystkim zasady dotyczące opcji zakupu pomiędzy bezpośrednimi i pośrednimi akcjonariuszami.

Umowy konsorcjum wygasają automatycznie w przypadku zmiany kontroli nad spółką, także w wyniku oferty przejęcia. Zawarto następujące porozumienie z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) w odniesieniu do Priorbanku, OAO (Białoruś) – w przypadku zmiany kontroli nad spółką EBOR może sprzedać spółce wszystkie udziały posiadane w Priorbanku.

(21) Inwestycje w podmiotach stowarzyszonych

Poniższa tabela prezentuje udziały w spółkach wycenianych metodą praw własności.

tys. euro	2011	2010
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 159 090	1 314 670
w tym wartość firmy	201 431	201 431

Poniższa tabela przedstawia dane finansowe podmiotów stowarzyszonych.

¹ (przypis tłumacza) Brak fragmentu zdania.

tys. euro	Całkowite aktywa	Przychody ogółem	Zysk/strata netto	Kapitał własny
A-Real Estate SpA, Bozen (IT)	114 739	3 420	(11 335)	(366)
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	713 114	6 533	(41 875)	22 411
Card Complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	573 719	68 326	15 927	46 000
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs AG, Wiedeń (AT) ¹	1 307 233	1 171 945	18 439	458 872
NORARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	1 157 968	19 363	9 685	23 669
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Ges.m.b.H., Wiedeń (AT)	1 078 576	5 805	1 939	27 456
Österreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	37 978 215	158 297	50 167	595 372
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT) ¹	10 525 069	236 064	42 823	364 516
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	75 112	4 168	102	15 054
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT) ¹	500 955	114 657	(2 886)	224 783
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	6 525 000	1 394 000	9 055	105 630
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT) ¹	127 480	71 180	3 293	36 684
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	2 063 201	1 797	824	7 770
UNIQUA Versicherungen AG, Wiedeń (AT) ^{1,2}	28 695 200	5 379 138	46 434	1 291 589

¹ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – zysk i kapitał własny przed odliczeniem udziałów mniejszościowych.

² Dane skonsolidowane za 2010 rok, ponieważ Uniqą jest spółką notowaną na giełdzie i nie opublikowała jeszcze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2011 rok. Wartość godziwa posiadanych akcji oparta na notowaniach giełdowych z 31 grudnia 2011 roku wyniosła 803 148 tys. euro (2010: 959 860 tys. euro).

Więcej informacji na temat podmiotów stowarzyszonych przedstawiono na stronie 154 (*wersji angielskiej raportu*).

(22) Wartości niematerialne i prawne

tys. euro	2011	2010
Wartość firmy	409 758	616 262
Oprogramowanie	530 968	479 923
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	132 024	130 460
W sumie	1 072 750	1 226 645

Pozycja „oprogramowanie” uwzględnia nabyte oprogramowanie w kwocie 471 736 tys. euro (2010: 424 708 tys. euro) oraz opracowane oprogramowanie w kwocie 59 232 tys. euro (2010: 55 215 tys. euro).

Poniższa tabela przedstawia podział wartości bilansowej wartości firmy według jednostek generujących środki pieniężne:

tys. euro	2011	2010
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów	29 138	220 606
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa	257 171	263 124
Raiffeisenbank a.s., Praga	39 697	42 443
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana	52 650	52 711
Ukrainian Processing Center PJSC, Kijów	15 377	14 977
Pozostałe	15 726	22 401
W sumie	409 758	616 262

W jednostkach Grupy na Ukrainie, Węgrzech i w Słowenii odnotowano odpisy aktualizacyjne z tytułu trwałej utraty wartości firmy w wysokości 188 391 tys. euro. Informacje na temat testów pod kątem trwałej utraty wartości przedstawiono w rozdziale poświęconym połączeniom przedsiębiorstw na stronie 39 (*wersji angielskiej raportu*).

(23) Aktywa rzeczowe

tys. euro	2011	2010
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	734 733	662 913
Pozostałe grunty i budynki (nieruchomości inwestycyjne)	158 681	154 868
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	514 881	582 178
Aktywa leasingowane (leasing operacyjny)	442 233	377 159
W sumie	1 850 528	1 777 118

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wyniosła w sumie 160 478 tys. euro (2010: 152 769 tys. euro).

(24) Utworzenie środków trwałych

Poniższa tabela prezentuje rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne utworzone w roku obrotowym 2011.

tys. euro	Na 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Koszt nabycia lub przekształcenia				Stan na 31/12/2011
			Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1 869 031	1 677	(32 146)	216 267	(20 001)	21	2 034 849
Wartość firmy	654 910	3 037	(5 797)	0	(1 624)	0	650 525
Oprogramowanie	1 018 825	60	(30 576)	200 948	(16 450)	10 952	1 183 759
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	195 296	(1 420)	4 227	15 319	(1 927)	(10 931)	200 565
Rzeczowe środki trwałe	2 954 838	46 254	(37 706)	376 853	(231 870)	(21)	3 108 349
Grunty i budynki użytkowane przez Grupę dla własnych celów	953 576	0	(12 732)	105 492	(37 684)	16 206	1 024 858
Pozostałe grunty i budynki	165 047	29 482	1 415	44 710	(2 090)	(56 306)	182 257
w tym wartość utworzonych gruntów	14 213	0	146	7	(384)	0	13 982
Mebel i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1 361 447	808	(15 860)	141 773	(114 282)	(18 287)	1 355 599
Aktywa leasingowane (leasing operacyjny)	474 768	15 964	(10 528)	84 878	(77 814)	58 366	545 634
W sumie	4 823 869	47 931	(69 851)	593 120	(251 871)	0	5 143 198

tys. euro	Odpisy, umorzenia, amortyzacja, trwała utrata wartości skumulowana	w tym odpisy	Wartość bilansowa w tym amortyzacja	
				Wartości niematerialne i prawne
Wartość firmy	(240 767)	0	(188 288)	409 758
Oprogramowanie	(652 791)	0	(135 458)	530 968
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(68 541)	780	(9 441)	132 024
Rzeczowe środki trwałe	(1 257 821)	20 977	(250 947)	1 850 528
Grunty i budynki użytkowane przez Grupę dla własnych celów	(290 125)	18 845	(37 750)	734 733
Pozostałe grunty i budynki	(23 576)	0	(16 834)	158 681
w tym wartość utworzonych gruntów	(132)	0	(7)	13 851
Mebel i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(840 718)	1 583	(158 166)	514 881
Aktywa leasingowane (leasing operacyjny)	(103 401)	548	(38 197)	442 233
W sumie	(2 219 920)	21 757	(584 134)	2 923 278

Tabela poniżej przedstawia wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe środki trwałe utworzone w roku obrotowym 2010.

tys. euro	Na 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Koszt nabycia lub przekształcenia				Stan na 31/12/2011
			Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1 672 912	(35 597)	52 299	204 027	(28 322)	3 712	1 869 031
Wartość firmy	633 664	(15 237)	37 563	0	(1 080)	0	654 910
Oprogramowanie	863 497	(20 357)	7 133	182 583	(25 852)	11 821	1 018 825
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	175 750	(3)	7 604	21 444	(1 390)	(8 109)	195 296
Rzeczowe środki trwałe	2 646 428	60 907	39 304	448 132	(236 221)	(3 712)	2 954 838
Grunty i budynki użytkowane przez Grupę dla własnych celów	903 520	3 546	17 255	40 688	(15 536)	4 103	953 576
Pozostałe grunty i budynki	84 939	(5 815)	3 226	85 679	(1 222)	(1 760)	165 047
w tym wartość utworzonych gruntów	13 631	125	420	37	0	0	14 213
Mebel i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1 274 560	53 663	19 495	189 458	(172 036)	(3 693)	1 361 447
Aktywa leasingowane (leasing operacyjny)	383 410	9 513	(673)	132 307	(47 427)	(2 362)	474 768
W sumie	4 319 340	25 310	91 603	652 159	(264 543)	0	4 823 869

tys. euro	Odpisy, umorzenia, amortyzacja, trwała utrata wartości			Wartość bilansowa
	skumulowana	w tym odpisy	w tym amortyzacja	
Wartości niematerialne i prawne	(642 386)	1 258	(129 848)	1 226 645
Wartość firmy	(38 647)	0	0	616 262
Oprogramowanie	(538 902)	0	(118 988)	479 923
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(64 836)	1 258	(10 850)	130 460
Rzeczowe środki trwałe	(1 177 720)	1 102	(230 867)	1 777 118
Grunty i budynki użytkowane przez Grupę dla własnych celów	(290 663)	0	(38 482)	662 913
Pozostałe grunty i budynki	(10 178)	0	(6 774)	154 868
w tym wartość utworzonych gruntów	(125)	0	0	14 088
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(779 270)	500	(150 395)	582 178
Aktywa leasingowane (leasing operacyjny)	(97 609)	602	(35 217)	377 159
W sumie	(1 820 106)	2 360	(360 715)	3 003 763

Zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych środków trwałych nie uwzględniają najważniejszych inwestycji indywidualnych.

(25) Pozostałe aktywa

tys. euro	2011	2010
Aktywa podatkowe	499 766	553 646
aktywa z tytułu podatku bieżącego	115 544	71 617
aktywa z tytułu podatku odroczonego	384 222	482 029
Należności wynikające z działalności pozabankowej	142 468	165 837
Rozliczenia międzyokresowe	267 781	271 681
Roszczenia rozliczeniowe dotyczące papierów wartościowych i przelewów bankowych	457 827	356 015
Leasing w toku	96 510	155 241
Aktywa przeznaczone do sprzedaży (MSSF 5)	26 564	5 296
Zapasy	174 374	146 989
Portfel zabezpieczeń wartości godziwej	6 987	0
Pozostałe aktywa	801 940	732 663
W sumie	2 474 216	2 387 368

Tabela poniżej przedstawia podział odroczonego podatku.

tys. euro	2011	2010
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	384 222	482 029
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku	(37 149)	(32 107)
Odroczone podatki netto	347 073	449 922

Odroczone podatki netto wynikają z następujących pozycji:

tys. euro	2011	2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	71 701	97 592
Odpisy aktualizacyjne z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	123 428	120 723
Rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	14 340	20 585
Pozostałe aktywa	26 982	5 302
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	58 986	57 787
Zobowiązania handlowe	18 111	4 684
Pozostałe zobowiązania	72 552	82 737
Przeniesienia straty podatkowej	248 427	279 606
Pozostałe pozycje sprawozdania z pozycji finansowej	65 403	51 353
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	699 930	720 369
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	9 569	3 170
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31 807	44 073
Odpisy aktualizacyjne z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	562 19	23 326 ¹
Aktywa handlowe	6 360	17 690
Inwestycje finansowe	29 563	22 652
Rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	79 210	73 248
Pozostałe aktywa	35 257	46 223
Lokaty klientów	13 527	887
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	43	9 808
Pozostałe zobowiązania	11 921	12 323
Pozostałe pozycje sprawozdania z pozycji finansowej	79 380	17 047 ¹
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku	352 856	270 447
Odroczone podatki netto	347 073	449 922

¹ Korekty danych finansowych za poprzedni rok w związku z różnicami w prezentacji.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazano aktywa z tytułu odroczonego podatku w związku z niewykorzystanymi przeniesieniami straty podatkowej w wysokości 248 427 tys. euro (2010: 279 606 tys. euro). Przeniesienia straty podatkowej w większości przypadków nie są ograniczone czasowo. Grupa nie uznała aktywów z tytułu odroczonego podatku w wysokości 98 809 tys. euro (2010: 31 036 tys. euro), ponieważ z aktualnego punktu widzenia brak jest prawdopodobieństwa, że zostaną one zrealizowane w rozsądnym okresie.

(26) Lokaty banków

tys. euro	2011	2010
Transfery pieniężne typu giro i działalność rozliczeniowa	3 065 683	3 167 903
Operacje na rynku pieniężnym	28 017 125	24 045 097
Długoterminowe operacje refinansowe	8 790 315	10 178 030
W sumie	39 873 123	37 391 030

Tabela poniżej prezentuje podział lokat banków według regionów (siedziby kontrahenta).

tys. euro	2011	2010
Austria	22 513 399	19 761 324
Zagranica	17 359 724	17 629 706
W sumie	39 873 123	37 391 030

Tabela poniżej prezentuje podział lokat banków według segmentów bankowych.

tys. euro	2011	2010
Banki centralne	837 458	1 399 269
Banki komercyjne	37 118 077	34 680 346
Wielostronne banki rozwoju	1 917 587	1 311 415
W sumie	39 873 123	37 391 030

(27) Lokaty klientów

tys. euro	2011	2010
Lokaty na żądanie	27 871 387	24 091 030
Lokaty terminowe	37 961 762	32 375 150
Depozyty oszczędnościowe	1 281 027	1 469 770
W sumie	67 114 176	57 935 950

Tabela poniżej prezentuje podział lokat klientów zgodnie z definicją Umowy Kapitałowej Basel II.

tys. euro	2011	2010
Państwa	1 318 407	1 722 770
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	33 553 923	27 226 939
Klienci korporacyjni – średni rynek	2 438 661	2 489 184
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	25 422 490	22 122 522
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	3 722 900	3 672 738
Pozostali	657 795	701 797
W sumie	67 114 176	57 935 950

Tabela poniżej prezentuje podział lokat klientów według regionów (siedziby kontrahenta).

tys. euro	2011	2010
Austria	6 463 452	5 994 353
Zagranica	60 650 724	51 941 597
W sumie	67 114 176	57 935 950

(28) Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

tys. euro	2011	2010
Wyemitowane obligacje i weksle	12 659 087	15 917 240
Wyemitowane instrumenty rynku pieniężnego	828 722	51
Pozostałe wyemitowane dłużne papiery wartościowe	790 073	651 719
W sumie	14 277 881	16 569 010

Poniższa tabela prezentuje wyemitowane papiery dłużne, których wartość nominalna przekracza 200 000 tys. euro.

Emitent	ISIN	Rodzaj	Waluta	Wartość nominalna w tys. euro	Kupon	Termin
RBI AG	XS0412067489	uprzywilejowane, gwarantowane przez rząd	EUR	1 500 000	3,6%	5/2/2014
RBI AG	XS0417093753	uprzywilejowane, gwarantowane przez rząd	EUR	1 250 000	3,0%	13/3/2012
RBI AG	XS0584381544	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	1 000 000	3,6%	27/1/2014
RBI AG	XS0597215937	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	1 000 000	2,4%	4/3/2013
RBI AG	XS0305474461	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	500 000	4,8%	15/6/2011
RBI AG	XS0284781431	uprzywilejowane lokaty państwowe	GBP	440 180	1,1%	2/2/2012
RBI AG	XS0307006436	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	350 000	1,5%	25/6/2012
RBI AG	QOXDBA005028	uprzywilejowane lokaty państwowe	PLN	213 728	0,0%	30/11/2015
RBI AG	AT000B011804	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	200 000	3,1%	30/1/2012
RBI AG	AT000B012000	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	200 000	5,0%	16/10/2012
RBI AG	XS0341159316	uprzywilejowane lokaty państwowe	EUR	200 000	2,3%	21/1/2013

(29) Rezerwy na zobowiązania i obciążenia

tys. euro	Na 1/1/2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Przydział	Zwolnienie	Wykorzystanie	Przeniesienia, różnice walutowe	Stan na 31/12/2011
Odprawy	70 387	0	13 739	(13 904)	(2 413)	(14)	67 795
Świadczenia emerytalne	73 472	0	3 808	(2 552)	(25)	259	74 961
Podatki bieżące	145 714	(238)	150 007	(20 756)	(50 497)	(791)	223 439
odroczone	113 608	0	132 254	(9 423)	(49 754)	(395)	186 290
Zobowiązania warunkowe i inne	32 107	(238)	17 753	(11 333)	(742)	(396)	37 149
Sprawy prawne w toku	131 948	0	98 831	(66 977)	(2 839)	(7 639)	153 324
Zaległe urlopy	107 755	0	13 681	(15 243)	(14 443)	(1 305)	90 446
Premie	54 116	(10)	7 521	(5 963)	0	(840)	54 824
Restrukturyzacja	149 874	(15)	143 055	(11 669)	(98 911)	(3 646)	178 688
Pozostałe	5 037	0	0	(2 643)	(469)	(273)	1 653
W sumie	48 424	(1 075)	35 514	(14 142)	(22 406)	1 596	47 911
W sumie	786 727	(1 339)	466 156	(153 847)	(192 003)	(12 654)	893 040

RZB uczestniczy w sprawach prawnych w toku, które mogą mieć miejsce w sektorze bankowym. Zdaniem RZB jednak takie sprawy prawne nie będą miały istotnego wpływu na pozycje finansową Grupy.

W okresie sprawozdawczym rezerwy na sprawy prawne w toku wyniosły 90 446 tys. euro (2010: 107 755 tys. euro). W rosyjskiej jednostce utworzono rezerwę w wysokości 15 834 tys. euro w związku z anulowaniem umowy najmu przez Raiffeisenbank Moscow. W RBI AG utworzono rezerwę w wysokości 12 000 tys. euro na sprawę prawną dotyczącą pozwu klienta spółki zajmującej się zarządzaniem funduszami w związku z przekazem płatniczym wykonanym przez byłą RZB. Poza tym nie odnotowano żadnych spraw przekraczających jednostkowo 10 000 tys. euro.

Tabela poniżej prezentuje rezerwy na odprawy i podobne zobowiązania.

tys. euro	2011	2010
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych na 1/1	70 387	63 657
Różnice walutowe	10	(285)
Zmiany w grupie skonsolidowanej	0	360
Koszty obsługi	4 454	3 767
Koszty odsetkowe	2 673	2 392
Wyплаты	(8 512)	(8 971)
Zyski/straty aktuarialne	(1 216)	9 467
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych na 31/12 (= rezerwa)	67 795	70 387

Tabela poniżej przedstawia rezerwy na świadczenia emerytalne.

tys. euro	2011	2010
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych na 1/1	112 875	108 349
Zmiany w grupie skonsolidowanej	(232)	(957)
Aktualne koszty obsługi	1 858	1 702
Koszty obsługi w przeszłości	500	0
Koszty odsetkowe	4 685	4 975
Wypłata świadczeń	(4 846)	(5 372)
Zyski/straty aktuarialne	(3 381)	4 178
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych na 31/12 (= rezerwa)	111 458	112 875

Tabela poniżej prezentuje zmiany stanu aktywów objętych planem.

tys. euro	2011	2010
Aktywa objęte planem według wartości godziwej na 1/1	39 403	37 060
Zmiany w grupie skonsolidowanej	(977)	(462)
Oczekiwany zwrot z aktywów objętych planem	1 674	1 559
Wpłaty na rzecz aktywów objętych planem	1 324	1 444
Płatności w ramach planu	(1 351)	(1 265)
Zyski/straty aktuarialne	(3 574)	1 066
Aktywa objęte planem według wartości godziwej na 31/12	36 498	39 403

Tabela poniżej prezentuje uzgodnienie zobowiązań z tytułu świadczeń zdefiniowanych.

tys. euro	2011	2010
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych	111 458	112 875
Aktywa objęte planem według wartości godziwej	36 498	39 403
Rezerwa na 31/12	74 960	73 472

Tabela poniżej prezentuje strukturę aktywów objętych planem.

tys. euro	2011	2010
Obligacje	55%	46%
Akcje	26%	38%
Inne inwestycje	7%	91%
Nieruchomości	4%	1%
Środki pieniężne	8%	6%

Tabela poniżej prezentuje faktyczny zwrot z aktywów objętych planem

tys. euro	2011	2010
Faktyczny zwrot z aktywów objętych planem	(1 260)	2 625

Tabela poniżej prezentuje podział zobowiązań z tytułu świadczeń zdefiniowanych na finansowane w całości/częściowo/w ogólnie.

tys. euro	2011	2010
Finansowane w całości	11 681	10 906
Finansowane częściowo	60 545	61 908
W ogólnie niefinansowane	39 232	40 061
Zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych	111 458	112 875

(30) Zobowiązania handlowe

tys. euro	2011	2010
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	8 404 369	4 527 744
Transakcje oparte na stopach procentowych	6 390 869	3 017 469
Transakcje oparte na walutach	1 365 323	921 863
Transakcje oparte na kapitale własnym/indeksach	566 323	525 677
Kredytowe instrumenty pochodne	57 530	43 920
Pozostałe transakcje	14 325	18 815
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	565 628	425 730
Wyemitowane świadectwa	743 369	784 945
W sumie	9 713 365	5 738 419

(31) Instrumenty pochodne

tys. euro	2011	2010
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w ramach zabezpieczeń wartości godziwej (MSR 39)	37 315	23 487
Transakcje oparte na stopach procentowych	37 315	23 487
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w ramach zabezpieczeń przepływów pieniężnych (MSR 39)	5 387	453 276
Transakcje oparte na stopach procentowych	5 387	453 276
Ujemna wartość godziwa kredytowych instrumentów pochodnych	12 967	18 332
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	749 076	777 356
Transakcje oparte na stopach procentowych	666 330	488 296
Transakcje oparte na walutach	58 437	245 169
Transakcje oparte na kapitale własnym/indeksach	24 309	43 891
W sumie	804 746	1 272 451

Przez cały czas, w którym spełnione są warunki dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej (brudne ceny) jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczane w związku z zabezpieczeniem wartości godziwej obejmują kredyty i pożyczki udzielone klientom, lokaty banków oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe, które przyjęto, by zabezpieczyć się przed ryzykiem stóp procentowych.

W wyniku zmiany strategii hedgingowej w drugim kwartale 2011 roku zakończono stosowanie zabezpieczeń przepływów pieniężnych i zastąpiono je zabezpieczeniami portfela.

(32) Pozostałe zobowiązania

tys. euro	2011	2010
Zobowiązania z działalności pozabankowej	162 127	162 294
Rozliczenia międzyokresowe czynne i pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne	203 419	210 590
Zobowiązania z tytułu dywidendy	520	596
Roszczenia rozliczeniowe z tytułu papierów wartościowych oraz przekazów płatniczych	416 961	405 518
Wartość portfela zabezpieczeń wartości godziwej	22 432	0
Pozostałe zobowiązania	698 913	518 881
W sumie	1 504 372	1 297 879

(33) Kapitał podporządkowany

tys. euro	2011	2010
Kapitał hybrydowy Tier 1	819 010	819 077
Zobowiązania podporządkowane	2 742 483	2 576 374
Kapitał zapasowy	602 540	605 647
Świadczenia udziałowe	253 577	253 182
W sumie	4 417 610	4 254 280

Tabela poniżej prezentuje pożyczki stanowiące ponad 10 procent kapitału podporządkowanego.

Emitent	ISIN	Rodzaj	Waluta	Wartość nominalna w tys. euro	Kupon ¹	Termin
RBI AG	XS0619437147	kapitał podporządkowany	EUR	500 000	6,625%	18/5/2012
RFJ4	XS0253262025	kapitał hybrydowy Tier 1	EUR	500 000	5,169%	-
RBI AG	XS0289338609	kapitał podporządkowany	EUR	500 000	4,500%	5/3/2019
RBI AG	XS0326967832	kapitał zapasowy	EUR	600 000	5,770%	29/10/2015

¹ Bieżąca stopa procentowa. Uzgodniono klauzule odsetkowe.
RFJ4 ... RZB Finance (Jersey) IV Limited, St. Helier

W okresie sprawozdawczym koszty z tytułu kapitału podporządkowanego wyniosły w sumie 227 394 tys. euro (2010: 205 143 tys. euro).

(34) Kapitał własny

tys. euro	2011	2010
Kapitał skonsolidowany	6 149 106	5 501 624
Kapitał subskrybowany	443 714	443 714
Kapitał udziałowy	591 843	250 000
Kapitał rezerwowy	1 050 634	1 050 635
Zyski zatrzymane	4 062 915	3 757 275
Zysk skonsolidowany	472 459	713 664
Udziały mniejszościowe	4 867 187	5 035 731
W sumie	11 488 752	11 251 019

Subskrybowany kapitał

Subskrybowany kapitał spółki Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft dzieli się na 6 105 874 akcji bez wartości nominalnej, z czego 5 539 885 stanowią imienne akcje zwyczajne, a 565 989 uprzywilejowane akcje na okaziciela. Całkowita wartość nominalna zgodnie ze Statutem wynosi 443 714 tys. euro.

Kapitał statutowy

Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia z 20 czerwca 2007 r. Zarząd ma prawo – po uzyskaniu akceptacji Rady Nadzorczej – podwyższyć kapitał o 101 738 tys. euro najpóźniej do 14 sierpnia 2012 r. poprzez opartą na wkładach pieniężnych lub rzeczowych emisję do 1 400 000 akcji, jeżeli to możliwe w kilku transzach, z zachowaniem przysługującego akcjonariuszom prawa do subskrypcji. W 2008 roku Zarząd skorzystał z tego uprawnienia poprzez uchwałę z 15 września 2008 r., zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą 18 września 2008 r., w sprawie wzrostu kapitału o 18 123 tys. euro poprzez emisję 249 391 akcji zwyczajnych oraz o 1 869 tys. euro poprzez emisję 25 719 akcji uprzywilejowanych. W badanym roku obrotowym Zarząd z powyższego prawa nie skorzystał. Nadal istnieje możliwość podwyższenia kapitału z poziomu kapitału ustawowego o 62 487 tys. euro w ramach upoważnienia nadanego przez Walne Zgromadzenie 20 czerwca 2007 r.

Kapitał udziałowy

Spółka Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitowała kapitał udziałowy w kontekście § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej wynoszącej 2 500 000 tys. euro. Kapitał ten jest dostępny przez cały okres działalności spółki i nie może zostać przez inwestora wycofany. Pierwszą transzę w wysokości 750 000 tys. euro wpłacono 30 grudnia 2008 r. Drugą transzę w wysokości 1 750 000 tys. euro wpłacono 6 kwietnia 2009 r. Transza ta została w całości objęta przez Republikę Austrii. Świadczenia udziałowe wyemitowano według wartości nominalnej. Uprawniają one do zysku stanowiącego 8 procent wartości świadectw udziałowych rocznie. W latach obrotowych 2014 i 2015 dywidenda z tytułu udziałów wzrosła o 50 punktów bazowych rocznie do 75 punktów bazowych w 2016 r. i 100 punktów bazowych w każdym kolejnym roku obrotowym. Górną granicę dywidendy wyznacza 12-miesięczny EURIBOR powiększony o 1 000 punktów bazowych. W trakcie fuzji podstawowych obszarów działalności RZB z Raiffeisen International Bank-Holding AG kapitał udziałowy przeniesiono do RBI AG.

Spółka Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitowała kapitał udziałowy w kontekście § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej wynoszącej 250 000 tys. euro 11 października 2010 r. Świadczenia udziałowe wyemitowano według wartości nominalnej. Uprawniają one do zysku stanowiącego 8 procent wartości świadectw udziałowych rocznie. W latach obrotowych 2014 i 2015 dywidenda z tytułu udziałów wzrosła o 50 punktów bazowych rocznie do 75 punktów bazowych w 2016 r. i 100 punktów bazowych w każdym kolejnym roku obrotowym. Górną granicę dywidendy stanowi 12-miesięczny EURIBOR powiększony o 1 000 punktów bazowych. Kapitał jest dostępny przez cały okres działalności spółki, tj. subskrybentom kapitału udziałowego nie przysługuje zwyczajne lub nadzwyczajne prawo do jego rozwiązania.

Spółka Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitowała kapitał udziałowy w kontekście § 23 (4) i (5) BWG do wartości nominalnej wynoszącej 342 mln euro 29 grudnia 2011 r. Świadczenia udziałowe wyemitowano według wartości nominalnej i zostały one objęte przez akcjonariuszy RZB AG. Warunki emisji są identyczne do warunków dotyczących wyemitowanego w poprzednim roku kapitału udziałowego.

Posiadacze akcji uprzywilejowanych bez prawa głosu otrzymują dywidendę uprzywilejowaną z tytułu swoich udziałów w kapitale. Dywidenda uprzywilejowana za rok obrotowy 2011 wyniosła 34,23 euro za akcję uprzywilejowaną, co daje całkowitą wypłatę w wysokości 19 374 tys. euro.

Zarząd przedstawi Walnemu Zgromadzeniu propozycję podziału dywidendy w wysokości 25,50 euro na akcję zwyczajną z

dochodów netto uzyskanych w 2011 roku przez Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft. Wypłata z tego tytułu wyniesie w sumie 141 267 tys. euro.

Zmiany w kapitale własnym oraz pozostałe informacje przedstawiono na stronie 39 (*wersji angielskiej raportu*).

(35) Podział ze względu na termin zapadalności

31/12/2011	Na żądanie lub bez terminu	Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesiące do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
tys. euro					
Rezerwa gotówkowa	12 951 118	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	2 699 006	16 145 195	2 141 503	1 143 638	328 075
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 291 740	15 895 859	14 224 346	29 092 146	17 588 909
Odpisy aktualizacyjne kredytów i zaliczek	(5 110 458)	0	0	0	0
Aktywa handlowe	285 826	585 897	1 103 401	4 415 556	4 198 473
Inwestycje finansowe	1 166 558	3 495 003	2 569 972	7 170 697	2 743 885
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 159 090	0	0	0	0
Aktywa różne	3 445 928	1 420 977	507 426	867 560	559 739
Aktywa ogółem	23 888 808	37 542 931	20 546 649	42 689 597	25 419 080
Lokaty banków	3 000 917	20 912 766	4 171 494	8 799 063	2 988 884
Lokaty klientów	27 085 687	22 299 694	11 192 027	4 302 508	2 234 260
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	3 296 420	2 444 332	8 238 888	298 242
Zobowiązania handlowe	506 363	904 648	628 585	3 683 948	3 989 821
Kapitał podporządkowany	0	5 364	9 243	822 521	3 580 482
Zobowiązania różne	1 787 230	774 475	125 422	192 271	321 760
Podsuma	32 380 197	48 194 366	18 571 103	26 039 199	13 413 448
Kapitał własny	11 488 752	0	0	0	0
Pasywa ogółem	43 868 949	48 194 366	18 571 103	26 039 199	13 413 448

31/12/2010	Na żądanie lub bez terminu	Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesiące do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
tys. euro					
Rezerwa gotówkowa	6 734 734	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	2 165 012	13 254 847	1 955 202	2 004 413	373 218
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 953 872	12 825 338	13 873 441	27 146 281	17 470 843
Odpisy aktualizacyjne kredytów i zaliczek	(4 786 675)	0	0	0	0
Aktywa handlowe	472 370	898 824	1 479 216	3 194 510	2 006 360
Inwestycje finansowe	1 267 270	2 947 203	2 383 399	8 040 134	5 643 401
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 314 670	0	0	0	0
Aktywa różne	3 482 751	1 305 721	569 265	1 156 907	364 237
Aktywa ogółem	17 604 004	31 231 933	20 260 523	41 542 245	25 858 059
Lokaty banków	3 064 230	17 007 220	6 286 402	7 951 514	3 081 664
Lokaty klientów	24 680 509	19 402 410	8 641 225	3 115 732	2 096 074
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	1 651 424	4 958 046	9 134 666	824 874
Zobowiązania handlowe	412 115	495 096	510 551	2 381 658	1 938 999
Kapitał podporządkowany	0	193 923	16 457	790 090	3 253 809
Zobowiązania różne	262 664	926 922	255 482	777 952	1 134 037
Podsuma	28 419 518	39 676 995	20 668 163	24 151 612	12 329 457
Kapitał własny	11 251 019	0	0	0	0
Pasywa ogółem	39 670 537	39 676 995	20 668 163	24 151 612	12 329 457

(36) Informacje na temat spółek powiązanych

Spółki mogą zawierać transakcje ze stronami powiązanymi, które mogą wpływać na aktywa, pozycję finansową i przychody podmiotu. Informacje na temat stron powiązanych dotyczą najwyższego szczebla grupy skonsolidowanej spółki Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH.

Podmiotami macierzystymi są nieprowadząca operacji spółka holdingowa Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH z siedzibą w Wiedniu oraz jej podmiot zależny R-Landesbanken-Beteiligung GmbH z siedzibą w Wiedniu, które są udziałowcami większościowymi Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft z siedzibą w Wiedniu.

Spółki, które posiadają znaczący wpływ, to przede wszystkim spółka Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG z siedzibą w Wiedniu, jako największy udziałowiec pośredni, oraz jej podmiot macierzysty Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung z siedzibą w Wiedniu. Podmioty powiązane obejmują 337 podmiotów zależnych nieuwzględnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w związku z zasadą istotności.

Informacje na temat relacji RZB z najważniejszymi przedstawicielami kadry zarządzającej przedstawiono w Nocie 56 – Relacje z najważniejszymi przedstawicielami kadry zarządzającej.

Na 31 grudnia 2011 r. odnotowano następujące transakcje ze stronami powiązаныmi:

tys. euro	Spółki macierzyste	Spółki posiadające istotny wpływ	Spółki powiązane	Spółki wyceniane wg kapitału własnego	Pozostałe udziały
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	0	3 851 750	484	234 676	213 901
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	899 498	406 106	520 334
Aktywa handlowe	0	330	1 732	16 861	3 229
Inwestycje finansowe	0	0	427 267	2 477	461 666
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	0	0	0	1 159 000	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	40	0	9 593	177	616
Lokaty banków	0	4 944 816	1 298	6 002 400	157 081
Lokaty klientów	942	0	471 385	243 325	637 680
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	0	391	0	0
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	0	0	64	0	14 647
Zobowiązania handlowe	0	0	14 636	37 355	2 178
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	13 026	600	636	126
Kapitał podporządkowany	0	29 023	0	0	0
Gwarancje udzielone	0	851	21 236	70 789	23 019
Gwarancje otrzymane	0	129 600	6 100	145 720	2 605

Na 31 grudnia 2010 r. odnotowano następujące transakcje ze stronami powiązаныmi:

tys. euro	Spółki macierzyste	Spółki posiadające istotny wpływ ¹	Spółki powiązane	Spółki wyceniane wg kapitału własnego	Pozostałe udziały
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	0	2 701 384	142	274 313	243 862
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	13 006	784 008	437 453	1 096 422
Aktywa handlowe	0	27 467	0	20 260	18 554
Inwestycje finansowe	0	0	362 164	2 483	685 078
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	0	0	0	1 314 670	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	20	0	21 757	28	52
Lokaty banków	0	3 265 540	2 660	6 908 279	115 820
Lokaty klientów	1 038	0	409 464	1 950	1 252 168
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	0	0	310	0	18 844
Zobowiązania handlowe	0	0	0	25 840	17 756
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	17 846	69 939	25	42
Kapitał podporządkowany	0	28 930	0	0	0
Gwarancje udzielone	0	784	14 283	264 031	4 937
Gwarancje otrzymane	0	124 355	670	142 505	998

¹ Dostosowanie danych za poprzedni rok w związku z różnicami w alokacji

(37) Aktywa i zobowiązania w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia następujące aktywa i zobowiązania w walutach obcych:

tys. euro	2011	2010
Aktywa	63 514 682	59 443 076
Zobowiązania	53 361 958	45 583 629

(38) Zagraniczne aktywa/zobowiązania

Tabela poniżej prezentuje aktywa i zobowiązania w ramach transakcji z kontrahentami spoza Austrii.

tys. euro	2011	2010
Aktywa	108 493 098	106 501 832
Zobowiązania	86 646 984	76 258 244

(39) Sekuratyżacja

RZB jako podmiot inicjujący

Sekuratyżacja stanowi powiązanie wyznaczonych portfeli obejmujących kredyty lub roszczenia leasingowe wraz z odpowiednim poziomem poprawy sytuacji kredytowej oraz ponowną dystrybucją tego typu portfeli wśród dystrybutorów. Celem transakcji sekuratyżacyjnych RZB jest złagodzenie nacisku na ustawowe fundusze własne Grupy oraz wykorzystanie dodatkowych źródeł refinansowania.

W roku obrotowym 2011 nie zawarto żadnych transakcji sekuratyżacyjnych. Transakcje sprzedaży (magazynowania) ROOF Bulgaria 2008-1 i ROOF Romania 2008-1 zamknięte już w 2008 roku nie zostały jeszcze przekazane do pełnej sekuratyżacji ze względu na zmiany na międzynarodowych rynkach kapitałowych oraz związane z tym ograniczenia płynności. W zamian przedłużono proces magazynowania, a aktualne struktury magazynowe utrzymywane są w mocy poprzez ulokowanie obligacji na rzecz inwestorów wewnętrznych Grupy do odwołania. W związku z powyższym znaczące szanse i ryzyka związane z portfelem także pozostają w Grupie. Na koniec 2011 roku niewyksięgowane kredyty ROOF Bulgaria 2008-1 wyniosły 73 099 tys. euro (2010: 104 031 tys. euro), z czego kredyt ROOF Romania 2008-1 wynosił 103 899 tys. euro (2010: 140 747 tys. euro).

Jeżeli chodzi o transakcję sprzedaży ROOF Poland 2008-1 obejmującą umowy leasingu samochodów, całkowity wolumen kredytów wynosił na 31 grudnia 2011 r. 8 574 tys. euro (2010: 195 020 tys. euro). Spadek wolumenu wynika z osiągnięcia przez portfel terminu zapadalności, a także wahań kursów wymiany walut.

Z perspektywy Grupy niewyksięgowane kredyty wynikające z prawdziwej transakcji sprzedaży ROOF Russia 2007-1 wyniosły na koniec 2011 r. 18 764 tys. euro (2010: 53 178 tys. euro). W tym przypadku spadek wartości bilansowej można wyjaśnić przede wszystkim terminem zapadalności wolumenu kredytów konsumenckich w oryginalnej walucie, a także różnicami walutowymi wynikającymi z przeliczenia USD na EUR. W ciągu roku przypadający do zapłaty wolumen kredytów konsumenckich w oryginalnej walucie wyniósł 34 414 tys. euro. Nie odnotowano możliwości uzupełnienia już spłaconych wolumenów.

W ramach sekuratyżacji syntetycznej ROOF CEE 2006-1 niewyksięgowane kredyty wyniosły na koniec 2011 r. 162 480 tys. euro (2010: 392 616 tys. euro). Różnice w stosunku do wolumenów na początku transakcji wynikają z terminu zapadalności oraz zmian kursów wymiany walut.

Do tej pory zawarto następujące transakcje z kontrahentami zewnętrznymi (wskazane kwoty odpowiadają wolumenom transakcji na dzień zamknięcia):

tys. euro	Sprzedawca roszczeń lub strona zabezpieczona	Data umowy	Termin zapadalności	Wolumen	Portfel	Transza typu junior	
	Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Poland 2008-1	Raiffeisen-leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	styczeń 2008	grudzień 2014	290 000	umowy leasingu samoch.	1,3%
	Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Russia 2007-1	ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RUS)	maj 2007	maj 2017	297 000	kredyty na zakup samochodu	1,9%
	Syntetyczna transakcja ROOF CEE 2006-1	Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL) Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	marzec 2006	marzec 2019	450 000	kredyty firmowe	1,8%

RZB jako inwestor

Poza wyżej wspomnianym refinansowaniem i przygotowaniem wyznaczonych portfeli kredytów i roszczeń leasingowych RZB działa także w strukturach ABS jako inwestor. W szczególności dotyczy to inwestycji w Zorganizowane Produkty Kredytowe. W roku obrotowym 2011 zmiany wartości rynkowej doprowadziły do uzyskania ujemnego wyniku z wyceny wynoszącego około 2 mln euro (2010: wynik dodatni wynoszący 9 mln euro).

Na 31 grudnia 2011 r. spółka RZB odnotowała następujący poziom zaangażowania inwestycyjnego (bez CDS):

tys. euro	2011		2010	
	Nieuregulowana kwota nominalna	Wartość bilansowa	Nieuregulowana kwota nominalna	Wartość bilansowa
Papiery wartościowe oparte na aktywach (ABS)	197 661	197 649	283 991	283 809
Papiery wartościowe oparte na hipotekach (MBS)	255 093	250 939	190 193	180 618
Zabezpieczone zobowiązania dłużne (CDO)	143 843	26 243	394 519	148 477
Pozostałe	29 504	1 004	29 203	1 466
W sumie	626 101	475 835	897 906	614 370

(40) Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu

Na dzień 31 grudnia odnotowano następujące zobowiązania z tytułu wykupu i ponownej dostawy:

tys. euro	2011	2010
Oryginalne umowy wykupu jako kredytobiorca		
Lokaty banków	1 548 670	4 976 815
Lokaty klientów	3 719 912	1 342 934
W sumie	5 268 582	6 319 750
Oryginalne umowy wykupu jako kredytodawca (umowy reverse repo)		
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	3 577 362	1 457 117
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 468 720	110 791
W sumie	5 046 083	1 567 908
Papiery wartościowe sprzedane w ramach prawdziwych umów sprzedaży i wykupu		
z czego sprzedane lub ponownie zastawione	4 742 840	5 355 684
z czego obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	4 607 688	5 355 684
z czego akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	0	0
Papiery wartościowe nabyte w ramach prawdziwych umów sprzedaży i wykupu		
z czego sprzedane lub ponownie zastawione	1 485 715	57 059
z czego obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	1 453 894	56 433
z czego akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	31 326	0
z czego kredyty i pożyczki	495	626

W ramach kredytów w formie papierów wartościowych papiery wartościowe wypożyczone od innych podmiotów stanowiły 1 053 999 tys. euro (2010: 886 353 tys. euro), a papiery wartościowe pożyczone innym podmiotom stanowiły 2 528 461 tys. euro (2010: 3 912 527 tys. euro).

(41) Aktywa zastawione jako zabezpieczenie

Tabela poniżej prezentuje zobowiązania zabezpieczone aktywami przedstawionym w sprawozdaniu z pozycji finansowej.

tys. euro	2011	2010
Lokaty banków	5 092 553	8 145 418
Lokaty klientów	157 652	111 290
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	21 802
Pozostałe zobowiązania	154 992	157 208
Zobowiązania warunkowe	1 266	2 231
W sumie	5 406 464	8 437 949

Tabela poniżej prezentuje aktywa przekazane jako zabezpieczenie zobowiązań.

tys. euro	2011	2010
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	3 517 290	4 120 064
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 366 315	2 632 093
Aktywa handlowe	285 047	647 692
Inwestycje finansowe	2 581 263	2 032 817
W sumie	7 749 915	9 432 666

(42) Leasing finansowy

tys. euro	2011	2010
Wartość inwestycji brutto	5 310 930	5 333 771
Minimalne płatności leasingowe	4 773 400	4 853 135
do 3 miesięcy	464 949	499 815
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	950 905	1 014 303
powyżej 1 roku do 5 lat	2 437 759	2 307 780
powyżej 5 lat	977 263	1 031 237
Niegwarantowana pozostała wartość	480 054	480 636
Nieuzyskane dochody finansowe	831 881	740 551
do 3 miesięcy	61 389	61 592
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	155 543	147 950
powyżej 1 roku do 5 lat	401 665	341 090
powyżej 5 lat	213 284	189 919
Wartość inwestycyjna netto	4 479 049	4 593 220

Na 31 grudnia 2011 r. odpisy z tytułu niemożliwych do odzyskania zaległych płatności leasingowych wyniosły w sumie 90 742 tys. euro (2010: 39 958 tys. euro).

Tabela poniżej prezentuje podział aktywów w ramach leasingu finansowego.

tys. euro	2011	2010
Leasing pojazdów	1 894 569	1 900 065
Leasing nieruchomości	1 749 798	1 820 021
Leasing sprzętu	834 682	873 134
W sumie	4 479 049	4 564 915

(43) Leasing operacyjny

Leasing operacyjny z perspektywy leasingodawcy

Przyszłe minimalne płatności leasingowe w ramach niemożliwych do anulowania umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

tys. euro	2011	2010
do 1 roku	47 184	51 087
powyżej 1 roku do 5 lat	90 065	80 889
powyżej 5 lat	66 499	84 068
W sumie	203 748	216 044

Leasing operacyjny z perspektywy leasingobiorcy

Przyszłe minimalne płatności leasingowe w ramach niemożliwych do anulowania umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

tys. euro	2011	2010
do 1 roku	89 812	101 383
powyżej 1 roku do 5 lat	200 030	195 206
powyżej 5 lat	14 618	22 356
W sumie	304 460	318 945

Raport na temat ryzyka

(44) Ryzyko wynikające z instrumentów finansowych

Podstawowym umiejętnością dla RZB jest aktywne zarządzanie ryzykiem. Aby móc efektywnie uznawać, wyceniać ryzyko oraz zarządzać ryzykiem, Grupa opracowała kompleksowy program zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część ogólnego procesu zarządzania Bankiem i poza wymogami prawnymi oraz ustawowymi bierze pod uwagę charakter, skalę i złożoność działalności gospodarczej i związanego z nią ryzyka. Raport na temat ryzyka wyjaśnia zasady i organizację procesu zarządzania ryzykiem, a także przedstawia aktualną pozycję pod względem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka.

Zasady zarządzania ryzykiem

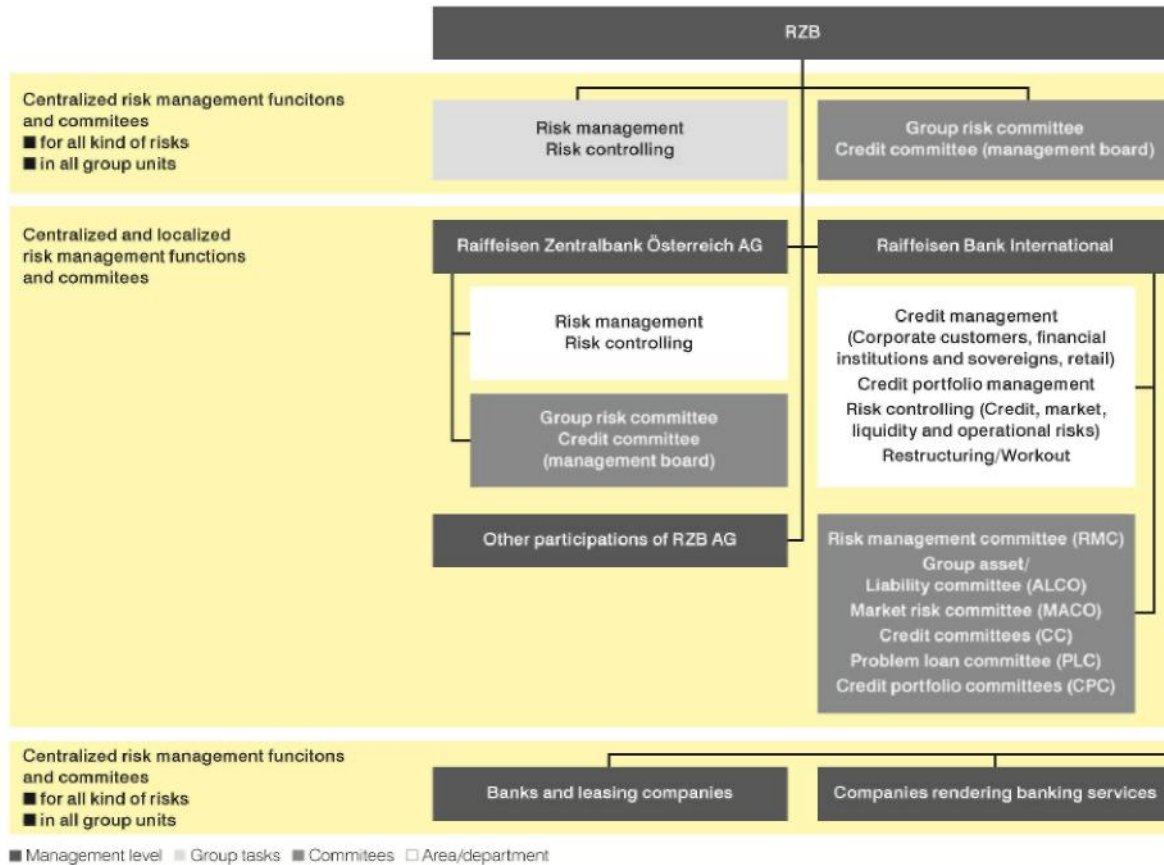
RZB posiada system zasad dotyczących ryzyka, a także procesy pomiaru i monitorowania ryzyka, których celem jest kontrola najważniejszych rodzajów ryzyka oraz zarządzanie nimi we wszystkich bankach i specjalistycznych spółkach Grupy. Polityka i zasady dotyczące zarządzania ryzykiem określa Zarząd RZB. Obejmują one następujące zasady:

- *zintegrowane zarządzanie ryzykiem* – podstawowymi rodzajami ryzyka podlegającymi zarządzaniu w całej Grupie są ryzyko kredytowe i ryzyko państwa, ryzyko udziału, rynkowe i płynności, a także ryzyko operacyjne. W tym celu ryzyko takie mierzy się, ogranicza, sumuje i porównuje z dostępnymi aktywami na pokrycie ryzyka;
- *jednolite metody* – aby zapewnić spójne i konsekwentne zarządzanie ryzykiem, w całej Grupie stosowane są jednolite metody oceny i ograniczania ryzyka. Takie podejście sprzyja opracowaniu metod zarządzania ryzykiem oraz stanowi podstawę jednolitego zarządzania ryzykiem we wszystkich krajach i segmentach, w których działa RZB;
- *stałe planowanie* – strategię ryzyka oraz kapitał ryzyka są analizowane i zatwierdzane w trakcie dorocznego procesu budżetowania i planowania. Szczególną uwagę zwraca się na unikanie grup ryzyka;
- *niezależna kontrola* – istnieje wyraźny podział pracowników i stanowisk pomiędzy zarządzaniem działalnością a wszystkimi czynnościami związanymi z zarządzaniem ryzykiem i kontrolą ryzyka;
- *obliczenia ex ante i ex post* – ryzyko jest stale brane pod uwagę w sprzedaży produktów oraz wycenie wyników skorygowanych o ryzyko. Zapewnia to, że transakcję realizowane są wyłącznie wtedy, gdy uwzględniono wszystkie aspekty ryzyka, oraz że unika się zachęty do przyjmowania większego ryzyka.

Zgodnie z powyższymi zasadami jednostki Grupy ds. zarządzania ryzykiem opracowują szczegółowe strategię ryzyka, które przenoszą ogólne wytyczne na konkretne cele i szczególne standardy dotyczące ryzyka. Ogólna strategia zarządzania ryzykiem w Banku jako całości wynika ze strategii działalności Grupy i uzupełnia ją ustaleniami dotyczącymi ryzyka planowanej struktury działalności oraz strategicznego rozwoju. Tego typu aspekty uwzględniają na przykład limity strukturalne oraz docelowe wskaźniki kapitału, których należy przestrzegać przy podejmowaniu decyzji w sprawie budżetu i działalności. Pozostałe konkretne cele dotyczące poszczególnych kategorii ryzyka są ustalane w ramach szczegółowych strategii ryzyka. Na przykład strategia ryzyka kredytowego RZB określa limity portfela kredytowego dla poszczególnych krajów i segmentów, a także limity autoryzacyjne dla poszczególnych decyzji kredytowych.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Zarząd RZB zapewnia właściwą organizację i stały rozwój procesu zarządzania ryzykiem. Decyduje, które procedury należy zastosować w celu identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka, a także podejmuje decyzje zgodnie z opracowanymi raportami i analizami ryzyka. W tego typu działalności Zarząd wspierają niezależne jednostki ds. zarządzania ryzykiem oraz specjalne komitety.

Objaśnienia do wykresu powyżej:

Scentralizowane jednostki i komitety ds. zarządzania ryzykiem: - wszystkie rodzaje ryzyka - wszystkie jednostki grupy	Zarządzanie ryzykiem Kontrola ryzyka	Komitety ds. Ryzyka Grupy Komitety Kredytowe (Zarząd)
Scentralizowane i zdecentralizowane jednostki i komitety ds. zarządzania ryzykiem	Zarządzanie ryzykiem Kontrola ryzyka Komitety ds. Ryzyka Grupy Komitety Kredytowe (Zarząd) Pozostałe udziały RZB AG	Zarządzanie Kredytami (klienci korporacyjni, instytucje finansowe i państwa, detal) Zarządzanie portfelem kredytowym Kontrola ryzyka (kredytowego, rynkowego, płynności i operacyjnego) Restrukturyzacja Komitety ds. Zarządzania Ryzykiem (RMC) Komitety ds. Aktywów/Pasywów Grupy (ALCO) Komitety ds. Ryzyka Rynkowego (MACO) Komitety Kredytowe (CC) Komitety ds. Kredytów Zagrożonych (PLC) Komitety ds. Portfela Kredytowego (CPC)
Scentralizowane jednostki i komitety ds. zarządzania ryzykiem: - wszystkie rodzaje ryzyka - wszystkie jednostki grupy	Banki i towarzystwa leasingowe	Spółki świadczące usługi bankowe

Poziom zarząd

Zadania Grupy

Komitety

Obszar/departament

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany na kilku szczeblach Grupy. Raiffeisen Zentralbank, jako bank macierzysty, posiada różne umowy dotyczące poziomu obsługi z jednostkami RBI AG ds. zarządzania ryzykiem, dzięki czemu opracowuje i wdraża odpowiednie koncepcje wraz z podmiotami zależnymi Grupy. Centralne jednostki ds. zarządzania ryzykiem odpowiadają za właściwe i odpowiednie wdrożenie procesu zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Ustalają wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem, a także wymagania, narzędzia i procedury dostosowane do wymogów poszczególnych obszarów działalności dla wszystkich przedsiębiorstw Grupy.

W różnych jednostkach prawnych Grupy umiejscowione są także lokalne jednostki ds. zarządzania ryzykiem, które wprowadzają politykę ryzyka w odpowiednich kategoriach ryzyka oraz zarządzają działalnością w ramach zatwierdzonego budżetu ryzyka w celu realizacji polityki biznesowej, a także monitorują występujące ryzyko przy pomocy standardowych metod pomiaru i przy użyciu określonych interfejsów sprawozdawczych informują centralne jednostki ds. zarządzania ryzykiem o zaobserwowanym ryzyku.

Jeżeli chodzi o wszystkie kwestie dotyczące ryzyka w RZB, najwyższym organem decyzyjnym jest Komitet ds. Ryzyka Grupy, który ustala koncepcje zarządzania ryzykiem do zastosowania w Grupie jako całości oraz w jej najważniejszych częściach. Koncepcje takie uwzględniają tolerancję ryzyka, różne budżety ryzyka, limity na ogólnym poziomie Banku oraz monitorowanie aktualnej sytuacji ryzyka przy użyciu odpowiednich miar zarządczych.

Komitety ds. ryzyka

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem odpowiada za stały rozwój i wdrażanie metod i parametrów do pomiaru ryzyka, a także udoskonalanie instrumentów zarządczych. Komitet ten ocenia także aktualną sytuację pod kątem ryzyka, biorąc pod uwagę odpowiednie poziomy kapitału własnego i związane z nimi limity ryzyka. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem zatwierdza różne działania z zakresu zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka (np. w odniesieniu do alokacji budżetów ryzyka), a także udziela Zarządowi stosownego wsparcia.

Komitet ds. Ryzyka Rynkowego kontroluje ryzyko rynku wynikające z operacji RBI w ramach księgi handlowej i bankowej, a także ustala odpowiednie limity i procedury. Proces ten obejmuje w szczególności wyniki działalności, ustalone ryzyko oraz odpowiednie wykorzystanie limitów, a także wyniki analizy scenariuszy i testów warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego.

W skład Komitetów Kredytowych wchodzi przedstawiciele obszarów rynkowych i back-office'owych, a konkretne funkcje członków komitetu zależą od grupy klientów (klienci korporacyjni, banki, sektor państwowy i klienci detaliczni). Komitety Kredytowe podejmują decyzje w ramach procesu zatwierdzania i oceny kredytów, a także zorientowanych na wolumeny limitów autoryzacyjnych. Komitety Kredytowe rozpatrują wszystkie dotyczące ich decyzje kredytowe.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy ocenia ryzyko bilansu i płynności oraz zarządza nim, a także realizuje najważniejsze funkcje dotyczące refinansowania, planowania i ustalania rozwiązań mających na celu zabezpieczenie Grupy przed ryzykiem strukturalnym.

Komitety ds. Portfela Kredytowego ustalają strategię dotyczącą odpowiedniego portfela kredytowego dla różnych segmentów klientów. W ramach tego typu komitetów przedstawiciele jednostek ds. zarządzania rynkiem i ryzykiem wspólnie oceniają ryzyko i potencjał różnych grup klientów (np. sektorów przemysłowych, krajów, segmentów detalicznych). Na tej podstawie kierownictwo ds. portfela kredytowego opracowuje wytyczne i limity kredytowe dla przyszłej struktury portfela kredytowego.

Zapewnienie jakości i kontrola wewnętrzna

Zapewnienie jakości w procesie zarządzania ryzykiem oznacza zagwarantowanie integralności, wiarygodności oraz bezbłędności procesów, modeli, obliczeń i źródeł danych. Celem jest zapewnienie przestrzegania przez Grupę przepisów oraz osiągnięcie najwyższego poziomu jakości czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem. Kontrola Grupy odpowiada za niezależny przegląd procesu zarządzania ryzykiem we wszystkich jednostkach Grupy. Niezależna kontrola wewnętrzna to wymóg ustawowy oraz centralny element systemu kontroli wewnętrznej. Kontrola wewnętrzna Grupy okresowo sprawdza wszystkie procesy biznesowe oraz stanowi podstawową jednostkę przyczyniającą się do ich zabezpieczenia i poprawy. Raporty z tego procesu są przekazywane bezpośrednio Zarządowi RZB i omawiane na posiedzeniach Zarządu.

Koordynacja powyższych aspektów leży w gestii centralnego departamentu ds. organizacji i systemu kontroli wewnętrznej, który stale monitoruje system kontroli wewnętrznej oraz dostosowuje go do najnowszych standardów. W przypadku potrzeby modyfikacji departament ten odpowiada także za monitorowanie procesu wprowadzania zmian.

Dwie istotne funkcje niezależnej kontroli realizują jednostki kontroli wewnętrznej i zapewnienia zgodności z przepisami.

Niezależna kontrola wewnętrzna stanowi wymóg ustawy oraz centralny element systemu kontroli wewnętrznej. Kontrola wewnętrzna Grupy okresowo bada wszystkie procesy biznesowe oraz stanowi podstawową jednostkę przyczyniającą się do ich zabezpieczenia i poprawy. Raporty z tego procesu są przekazywane bezpośrednio Zarządowi RZB i omawiane na posiedzeniach Zarządu

Biuro ds. Zapewnienia Zgodności z Przepisami uzupełnia system kontroli wewnętrznej, jako jeden z jego elementów, oraz odpowiada za wszystkie kwestie związane z przestrzeganiem wymogów ustawowych. Pomaga to uniknąć naruszenia w codziennych procedurach istniejących przepisów.

Ponadto audyt rocznego sprawozdania finansowego przez niezależnego audytora obejmuje w pełni niezależną i obiektywną kontrolę wolną od potencjalnych konfliktów interesów. W końcu RZB podlega monitoringowi austriackiej Komisji Nadzoru Rynków Finansowych, a także lokalnych organów w krajach, w których posiada swoje oddziały lub podmioty zależne.

Zarządzanie ryzykiem Grupy

Zapewnienie adekwatności kapitałowej jest jednym z podstawowych celów procesu zarządzania ryzykiem RZB. Niezbędna adekwatność kapitałowa podlega regularnej ocenie na podstawie oceny ryzyka według modeli wewnętrznych wybieranych w zależności od poziomu istotności ryzyka. Tego typu koncepcja zarządzania ryzykiem Grupy uwzględnia potrzeby kapitałowe zarówno z punktu widzenia organów nadzorujących (tj. z perspektywy zrównoważonego rozwoju i ciągłości działalności), a także z ekonomicznego punktu widzenia (tj. z perspektywy docelowego ratingu). Koncepcja ta jest zgodna z ilościową procedurą oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej (*internal capital adequacy assessment procedure*, ICAAP) wymaganą zgodnie z drugim filarem Umowy Kapitałowej Basel II. Procedura ICAAP w RZB podlega corocznemu badaniu w ramach oceny przeprowadzanej przez austriacką Komisję Nadzoru Rynków Finansowych.

Cel	Opis ryzyka	Technika pomiaru	Poziom ufności
Rating docelowy	Ryzyko niemożności zaspokojenia roszczeń uprzywilejowanych wierzycieli Grupy	Nieoczekiwane straty w ujęciu rocznym (kapitał ekonomiczny) nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kapitału własnego i zobowiązań podporządkowanych	99,95 procent w wyniku prawdopodobieństwa naruszenia ustalonego przez docelową ocenę
Ciągłość działalności	Ryzyko niespełnienia wymogu dotyczącego kapitału ustawowego	Możliwości przyjmowania ryzyka (zyski prognozowane powiększone o kapitał przekraczający wymogi regulacyjne) nie mogą spaść poniżej zanalizowanej wartości zagrożonej Grupy	99 procent – odzwierciedlenie chęci właścicieli do przekazania dodatkowych funduszy własnych
Zrównoważony rozwój	Ryzyko spadku zrównoważonego wskaźnika podstawowego kapitału w pełnym cyklu działalności	Prognozy kapitału i strat w trzyletnim okresie planistycznym oparte na scenariuszu poważnego spadku makroekonomicznego	70-90 procent na podstawie decyzji zarządu, że Grupa może musieć na pewien czas obniżyć ryzyko lub zwiększyć dodatkowy kapitał podstawowy.

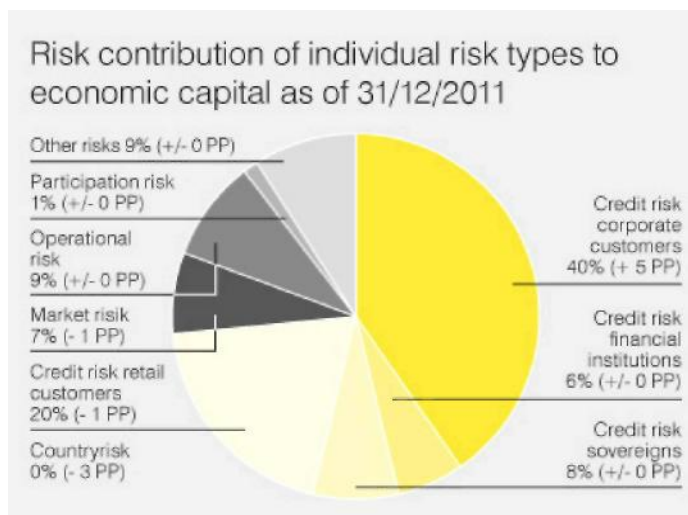
Powyższa koncepcja zarządzania ryzykiem Grupy spełnia także wynikający z Basel II (II filar) wymóg wdrożenia procedury oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej (ICAAP).

Rating docelowy

Z perspektywy ratingu docelowego ryzyko mierzy się na podstawie kapitału ekonomicznego, który stanowi porównywalny wskaźnik wyceny wszystkich rodzajów ryzyka. Oblicza się go jako sumę nieoczekiwanych strat z transakcji we wszystkich jednostkach Grupy w ramach różnych kategorii ryzyka (ryzyko kredytowe, ryzyko udziału, ryzyko rynkowe i ryzyko operacyjne). Ponadto na szczeblu Grupy tworzony jest ogólny bufor dla wszystkich rodzajów ryzyka, które nie podlegają jednoznacznej kwantyfikacji.

Wykres poniżej – Udział procentowy w poszczególnych rodzajach ryzyka w kapitale ekonomicznym na 31.12.2011.

pozostałe ryzyko 9%, ryzyko udziałowe 1%, ryzyko operacyjne 9%, ryzyko rynkowe 7%, ryzyko kredytowe – klienci detaliczni 20%, ryzyko kraju 0%, ryzyko kredytowe – klienci korporacyjni 40%, ryzyko kredytowe – instytucje finansowe 6%, ryzyko kredytowe – państwa 8%.

By obliczyć kapitał ekonomiczny, RZB stosuje 99,95 procentowy poziom ufności wynikający z prawdopodobieństwa nieuzyskania docelowego ratingu. Kapitał ekonomiczny obliczany jest w celu ustalenia kapitału, który byłby niezbędny, by spełnić wszystkie roszczenia klientów i wierzycieli, nawet w przypadku tak rzadkiej straty.

Kapitał ekonomiczny pokazuje – jak w poprzednim roku – że największym ryzykiem RZB jest ryzyko kredytowe związane z aktywami klientów korporacyjnych. Ryzyko to stanowi 40 procent całkowitego ryzyka, a ogólne ryzyko kredytowe stanowi 73 procent kapitału ekonomicznego. Udział ryzyka rynkowego wynosi 7 procent, a ryzyka operacyjnego 9 procent. Ponadto dla pozostałych rodzajów ryzyka dodano ogólny bufor ryzyka.

Kapitał ekonomiczny odpowiada kapitałowi wewnętrznemu, który obejmuje przede wszystkim kapitał własny i kapitał podporządkowany Grupy oraz w przypadku straty stanowi podstawowe źródło pokrycia ryzyka w celu spełnienia zobowiązań wobec wierzycieli uprzywilejowanych. Całkowite wykorzystanie dostępnego kapitału ryzyka (współczynnik kapitału ekonomicznego i wewnętrznego) wyniosło na 31 grudnia 2011 r. około 64 procent.

Kapitał ekonomiczny stanowi istotny instrument w procesie zarządzania ryzykiem Grupy. W tym celu w trakcie opracowania budżetu rocznego poszczególnym obszarom działalności gospodarczej przydziela się limity kapitału ekonomicznego, które uzupełniają limity wolumenów, limity wrażliwości oraz limity wartości narażonej na ryzyko w ramach zarządzania operacyjnego.

Na tego typu mierze ryzyka oparte są także wyniki skorygowane o ryzyko, które wykorzystują wskaźnik dochodów jednostki organizacyjnej do przydzielonego jej kapitału ekonomicznego (wskaźnik dochodów skorygowanych o ryzyko do kapitału skorygowanego o ryzyko, RORAC). W ten sposób uzyskuje się porównywalny pomiar wyników dla wszystkich jednostek organizacyjnych Grupy, który jest stosowany jako podstawowy wskaźnik w ogólnym procesie zarządzania Bankiem, alokacji przyszłego kapitału oraz wynagradzania kadry zarządzającej Grupy.

Ciągłość działalności

Jednocześnie oceniana jest adekwatność kapitałowa pod kątem ciągłości działalności gospodarczej Grupy. Ponownie ryzyko porównuje się z możliwościami poniesienia ryzyka, uwzględniając wymagania regulacyjne dotyczące kapitału własnego i funduszy własnych.

Zgodnie z powyższym założeniem możliwości ponoszenia ryzyka oblicza się jako kwotę planowanych zysków, oczekiwane koszty ryzyka oraz nadwyżkę funduszy własnych (uwzględniając różne limity kapitału spełniającego określone wymagania). Wyniki porównuje się z wartością narażoną na ryzyko (z uwzględnieniem oczekiwanych strat) obliczoną zgodnie z procedurą porównywalną (przy niższym poziomie ufności wynoszącym 99 procent) do procedury stosowanej w podejściu opartym na ratingu docelowym. W ramach tej metody Grupa zapewnia adekwatność kapitałową dla celów regulacyjnych (ciągłość działalności) przy pożądanym poziomie prawdopodobieństwa.

Wewnętrzne docelowe wartości wskaźników kapitału regulacyjnego są odpowiednio ustalone powyżej wymogów ustawowych, aby przez cały czas spełniać minimalne ustawowe wymagania dotyczące funduszy własnych, a także pokryć inne rodzaje ryzyka, które nie są przedmiotem obliczeń w celach regulacyjnych. Wymagania dotyczące kapitału regulacyjnego oblicza się na szczeblu Grupy zgodnie z austriackimi wymogami prawnymi. Lokalne dodatkowe przepisy dotyczące adekwatności kapitałowej

dla poszczególnych jednostek Grupy można spełnić poprzez zastosowanie odpowiedniej struktury bilansu.

W 2011 roku stale przekraczano docelową adekwatność kapitałową na szczeblu Grupy. Nieznacznie obniżenie możliwości ponoszenia ryzyka w trzecim kwartale wyjaśniono przede wszystkim sposobem traktowania dochodów netto za rok zgodnie z przepisami organów nadzorujących. Dochody netto są jedynie uznawane w ramach regulacyjnych funduszy własnych w momencie badania rocznego sprawozdania finansowego (po odliczeniu planowanych wypłat z tytułu dywidendy), w związku z czym zwiększają tylko możliwości ponoszenia ryzyka w grudniu. Jednak wymagania regulacyjne dotyczące funduszy własnych wzrosły we wcześniejszych miesiącach, przede wszystkim w wyniku ekspansji akcji kredytowej.

Zrównoważony rozwój

Celem zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie posiadania przez RZB odpowiedniego wskaźnika podstawowego kapitału na koniec wieloletniego okresu planistycznego, nawet w przypadku nieoczekiwanego pogorszenia środowiska makroekonomicznego. Analiza opiera się na wieloletnich testach makroekonomicznych warunków skrajnych, w których po znaczącym, chociaż realnym, spadku gospodarczym symuluje się hipotetyczne zmiany rynkowe. Parametry ryzyka obejmują krzywe stóp procentowych, kursy wymiany walut oraz notowania papierów wartościowych, a także zmiany w prawdopodobieństwie naruszeń oraz migrację ratingu w portfelu kredytowym.

Zintegrowane testy warunków skrajnych koncentrują się na powiązonym wskaźniku kapitału podstawowego na koniec wieloletniego okresu. Wskaźnik ten nie może spaść poniżej zrównoważonego poziomu, co pozwoli uniknąć potrzeby znacznego podwyższenia kapitału albo gwałtownego ograniczenia wolumenu działalności. Aktualny wymóg dotyczący podstawowego kapitału jest więc wynikiem potencjalnych spadków gospodarczych. Założony scenariusz tendencji zniżkowych uwzględnia utworzenie niezbędnych rezerw, a także potencjalne skutki cykliczne (które zwiększają wymagania dotyczące kapitału regulacyjnego), konsekwencje dla kursów walut oraz inne elementy wyceny i zysków.

Powyższa perspektywa uzupełnia standardowy pomiar ryzyka oparty na koncepcji wartości narażonej na ryzyko (która jest przede wszystkim uzależniona od danych historycznych). Metoda zrównoważonego rozwoju pozwala w momencie szacowania potencjalnych skutków zmian uwzględnić nawet takie sytuacje rynkowe, które są nietypowe i nigdy wcześniej nie miały miejsca. Test warunków skrajnych umożliwi również analizę grup ryzyka (np. w ujęciu indywidualnym, według sektorów lub regionów), a także rentowności, płynności i wypłacalności w nietypowych okolicznościach. Jednostki RZB ds. zarządzania ryzykiem stosują tę metodę w celu aktywnego zarządzania dywersyfikacją portfela, np. poprzez ustalenie górnych limitów całkowitego zaangażowania w poszczególne sektory i kraje albo poprzez stałą korektę powiązanych standardów kredytowych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe RZB wynika głównie z ryzyka naruszenia warunków umowy w ramach transakcji z klientami detalicznymi i korporacyjnymi, innymi bankami oraz państwami. Jest to niewątpliwie najistotniejsza kategoria ryzyka w RZB, co potwierdzają wewnętrzne i regulacyjne wymagania dotyczące kapitału. Ryzyko kredytowe jest monitorowane i analizowane w Grupie na podstawie poszczególnych kredytów, a także klientów i portfeli. Podstawę zarządzania ryzykiem kredytowym i decyzji kredytowych stanowią polityka zarządzania ryzykiem kredytowym, instrukcje dotyczące ryzyka kredytowego oraz opracowane w tym celu metody i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym.

System kontroli wewnętrznej ryzyka kredytowego obejmuje różne formy monitoringu zintegrowane bezpośrednio w ramach procedur podlegających monitorowaniu, od wniosku kredytowego klienta poprzez decyzję kredytową Banku aż do spłaty kredytu.

Decyzje kredytowe

W działalności niedetalicznej kredyty udzielane są wyłącznie na podstawie decyzji kredytowej. Proces ten obejmuje nie tylko nowe kredyty, ale także podwyższenie wartości kredytu, przedłużenie kredytu, zadłużenia w rachunkach bieżących oraz zmiany czynników ryzyka, na których oparto pierwotną decyzję kredytową (np. okoliczności finansowe kredytobiorcy, planowane zastosowanie lub zabezpieczenia). Dotyczy to także ustalania limitów dla kredytobiorcy w ramach transakcji handlowych i emisyjnych, pozostałych limitów pociągających za sobą ryzyko kredytowy oraz udziałów kapitałowych.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z hierarchią uprawnień uzależnioną od rozmiaru i rodzaju danego kredytu. W przypadku indywidualnych decyzji kredytowych oraz regularnej oceny ryzyka naruszenia warunków umowy przez kontrahenta za każdym razem należy uzyskać zgodę jednostek rynkowych i jednostek backoffice'owych. W razie różnicy zdań poszczególnych decydentów zasady dotyczące uprawnień określają sposób eskalacji decyzji na kolejny szczebel decyzyjny.

Cały proces podejmowania decyzji kredytowych oparty jest na jednolitych zasadach i wytycznych. Na przykład jako pomoc

we współpracy biznesowej z klientami wielonarodowymi zawierającymi transakcje z różnymi jednostkami Grupy jednocześnie, stosuje się Globalny System Zarządzania Klientami (*Global Account Management System*). Umożliwia to ogólnogrupową weryfikację tożsamości klientów niedetalicznych.

Proces wydawania decyzji kredytowych w działalności detalicznej jest bardziej zautomatyzowany ze względu na dużą liczbę transakcji oraz niższe kwoty kredytów. Wnioski kredytowe są w znacznej mierze oceniane i zatwierdzane w centralnych jednostkach przetwarzających stosujących kredytowe karty scoringowe. W procesie tym stosuje się także odpowiednie systemy informatyczne.

Zarządzanie portfelem kredytowym

Zarządzanie portfelem kredytowym RZB oparte jest na strategii portfela, która wprowadza ograniczenia dotyczące udzielania kredytów w różnych krajach, sektorach lub dla różnych rodzajów produktów, a tym samym zapobiega niepożądanego koncentracji ryzyka. Ponadto stale analizuje się długoterminowe perspektywy rozwoju na poszczególnych rynkach, co umożliwia podjęcie decyzji w sprawie strategicznego kierunku już na wczesnym etapie w odniesieniu do przyszłego zaangażowania kredytowego.

Poniższa tabela przelicza pozycje sprawozdania z pozycji finansowej (pozycji banku i pozycji księgi handlowej) na maksymalne zaangażowanie kredytowe stosowane w procesie zarządzania portfelem. Tabela uwzględnia zaangażowanie uwzględnione i nieuwzględnione w sprawozdaniu z pozycji finansowej przed zastosowaniem współczynników przeliczeniowych. Wartości w tabeli nie pomniejszono o skutki złagodzenia ryzyka kredytowego, takie jak gwarancje i fizyczne zabezpieczenia, które są jednak uwzględniane w wewnętrznej ocenie ryzyka kredytowego. Aby zaprezentować zaangażowanie we wszystkich kolejnych tabelach w raporcie na temat ryzyka zastosowano maksymalny poziom zaangażowania kredytowego, chyba że wyraźnie określono inaczej. Różnice pomiędzy wartościami zastosowanymi w procesie wewnętrznego zarządzania portfelem a wartościami zastosowanymi w rachunkowości zewnętrznej wynikają z różnic konsolidacyjnych (rachunkowość ustawowa a rachunkowość korporacyjna zgodnie z MSSF), różnic w określaniu wolumenów kredytowych oraz różnych zasad wyceny.

Uzgodnienie danych przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF z całkowitym zaangażowaniem kredytowym (zgodnie z Basel II)

tys. euro	2011	2010 ¹
Rezerwa gotówkowa	10 897 088	4 806 891
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	22 457 416	19 752 692
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 093 000	78 269 775
Aktywa handlowe	10 589 154	8 051 280
Instrumenty pochodne	1 404 137	1 487 750
Inwestycje finansowe	15 927 705	19 009 896
Pozostałe aktywa	320 267	552 174
Zobowiązania warunkowe	13 752 690	12 039 285
Zobowiązania	12 779 677	12 178 748
Możliwe do odwołania linie kredytowe	14 713 219	11 679 868
Różnice w wycenie i prezentacji	48 312	2 960 753
W sumie	186 982 664	170 789 111

¹ Korekty danych za poprzedni rok w wyniku różnic w prezentacji. Pozycje bilansowe uwzględniają jedynie części ryzyka kredytowego.

Bardziej szczegółowa analiza portfela kredytowego jest oparta na podziale na klasy aktywów i ratingi. Wiarygodność kredytową ocenia się przy użyciu centralnie zatwierdzanych, wewnętrznych procedur klasyfikacji ryzyka (modeli ratingowych i scoringowych). Przy ustalaniu prawdopodobieństwa naruszenia warunków umownych w odniesieniu do różnych ratingów różne klasy aktywów analizuje się oddzielnie. Oznacza to, że prawdopodobieństwo naruszenia w przypadku tego samego poziomu ratingu (np. 1,5 dla klientów korporacyjnych, A3 dla instytucji finansowych i A3 dla sektora państwowego) nie jest bezpośrednio porównywalne w ramach różnych klas aktywów.

Modele ratingowe w głównych klasach aktywów niedetalicznych (klienci korporacyjni, instytucje finansowe i sektor państwowy) są jednolite w całej Grupie i zawsze oparte na dziesięciu poziomach oceny. Z kolei karty scoringowe stosowane w odniesieniu do aktywów detalicznych dostosowuje się do potrzeb konkretnego kraju zgodnie z jednolitymi ogólnogrupowymi wytycznymi. Proces opracowania i autoryzacji ratingów wspierają odpowiednie narzędzia oprogramowania (np. wyceny spółek, baza ratingów i naruszeń).

Portfel kredytowy – klienci korporacyjni

Wewnętrzny model oceny klientów korporacyjnych uwzględnia czynniki jakościowe oraz różne dane dotyczące działalności i wyników (np. pokrycie odsetkowe, marżę EBT, marżę EBITDA, wskaźnik kapitału własnego, zwrot z aktywów, okres umorzenia zadłużenia), które są dostosowywane do różnych sektorów oraz standardów sprawozdawczości finansowej.

Poniższa tabela prezentuje zaangażowanie kredytowe według oceny wewnętrznej dla klientów korporacyjnych (podstawowi klienci i małe przedsiębiorstwa) w tysiącach euro. W ogólnej ocenie wewnętrznej ryzyka kredytowego należy także uwzględnić zabezpieczenie oraz przychody w przypadku naruszenia warunków umownych.

tys. euro		2011	udział	2010	udział
0.5	Minimalne ryzyko	1 275 365	1,4%	1 180 736	1,4%
1.0	Minimalne ryzyko	7 938 656	8,7%	8 475 599	10,2%
1.5	Bardzo dobra pozycja kredytowa	9 292 416	10,2%	8 115 833	9,7%
2.0	Dobra pozycja kredytowa	12 668 147	13,9%	9 833 334	11,8%
2.5	Odpowiednia pozycja kredytowa	16 056 118	17,6%	11 610 470	13,9%
3.0	Akceptowalna pozycja kredytowa	14 925 283	16,4%	12 664 324	15,2%
3.5	Znikoma pozycja kredytowa	12 800 012	14,1%	13 287 909	16,0%
4.0	Słaba pozycja kredytowa/poniżej standardu	6 548 302	7,2%	7 826 255	9,4%
4.5	Bardzo słaba pozycja kredytowa/wątpliwa	3 895 111	4,3%	4 384 267	5,3%
5.0	Naruszenie	4 704 013	5,2%	4 348 048	5,2%
NR	Brak oceny	991 974	1,1%	1 532 090	1,8%
W sumie		91 095 397	100,0%	83 258 864	100,0%

Całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych na koniec 2011 roku wyniosło 91 095 397 tys. euro. Całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych wzrosło o 7 837 mln w porównaniu do końca 2010 r. Największy udział odnotowała grupa Raiffeisen Bank International, która zaksięgowiała z tego tytułu 89 165 748 tys. euro.

Przy podziale portfela na poszczególne grupy ratingowe zauważalna jest poprawa średniej jakości portfela. Udział średnich kategorii ratingowych (2.0 do 3.0) w ogólnych wolumenach kredytowych wzrósł o 7 punktów procentowych do 47,9 procent w związku z nową działalnością i częściowo także w wyniku lepszych ratingów. W porównaniu do końca 2010 roku wzrost bezwzględny wyniósł 9 541 mln euro. Z kolei dla ratingu 2.0 odnotowano przede wszystkim wzrost w Europie Środkowej i Austrii, a za prawie połowę wzrostu dla ratingu 2.5 odpowiada nowa działalność w regionie Rosji. W przypadku ratingu 3.0 wzrost miał miejsce w Austrii. W przypadku niższych ratingów wolumeny kredytowe utrzymały się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku, ale ich udział w ogólnym portfelu spadł o 5,1 punktu procentowego do 25,5 procent.

Ogólnie rzecz ujmując odnotowano wzrost w sektorach preferowanych, takich jak niecykliczne towary konsumenne i energia. Z kolei wzrost w sektorach podlegających ograniczeniom kredytowym (np. nieruchomości, handel budowlany) był znacznie niższy.

Kategoria „Naruszenia” zgodnie z Basel II (rating 5.0) stanowiła 5,2 procent całkowitego zaangażowania kredytowego (704 013 tys. euro). Za wynik taki odpowiadała przede wszystkim Europa Środkowa (1 252 363 tys. euro). Prawie połowę zaangażowania sklasyfikowanego jako „brak oceny” stanowiły małe kredyty. Wolumen nieocenionego zaangażowania wobec klientów korporacyjnych uległ gwałtownemu obniżeniu po wzroście związanym z fuzją w 2010 r.

Tabela poniżej prezentuje całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych na podstawie ostatecznego ryzyka według regionów.

tys. euro		2011	udział	2010	udział
Europa Środkowa		18 648 001	20,5%	18 410 566	22,1%
Austria		17 891 714	19,6%	11 662 436	14,0%
Rosja		13 264 767	14,6%	11 330 339	13,6%
Europa Zachodnia		12 574 907	13,8%	9 614 875	11,5%
Europa Południowo-Wschodnia		11 239 604	12,3%	17 041 048	20,5%
Azja		8 547 278	9,4%	4 398 099	5,3%
Pozostałe regiony		4 835 141	5,3%	5 690 192	6,8%
Pozostałe państwa WNP		4 093 986	4,5%	5 111 309	6,1%
W sumie		91 095 397	100,0%	83 258 864	100,0%

Wysoki poziom wzrostu akcji kredytowej w regionach Azji i Rosji wyrównał spadki odnotowane w pozostałych państwach WNP, gdzie zaangażowanie spadło w związku z restrykcyjnymi warunkami kredytowymi na Ukrainie oraz dewaluacją białoruskiego rubla.

Tabela poniżej prezentuje całkowite zaangażowanie kredytowe dla klientów korporacyjnych oraz w związku z finansowaniem projektu według sektorów.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Handel hurtowy i detaliczny	23 832 637	23,7%	21 512 850	23,8%
Produkcja	21 351 872	21,3%	20 157 499	22,3%
Nieruchomości	10 872 700	10,8%	12 830 708	14,2%
Pośrednictwo finansowe	9 691 591	9,7%	6 948 258	7,7%
Budownictwo	7 522 216	7,5%	5 064 203	5,6%
Transport, magazynowanie i komunikacja	3 861 613	3,8%	4 943 498	5,5%
Pozostałe sektory	23 215 703	23,1%	18 921 958	20,9%
W sumie	100 348 332	100,0%	90 378 973	100,0%

W przypadku finansowania projektów Grupa stosuje pięciogwiazdkowy model ratingowy. Strukturę zaangażowania związanego z finansowaniem projektów przedstawiono w poniższej tabeli w tysiącach euro. Ocena projektów uwzględnia zarówno prawdopodobieństwo naruszenia warunków spłaty w każdym konkretnym przypadku, jak i dostępne zabezpieczenie.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
6.1 Doskonały profil ryzyka projektu – bardzo niskie ryzyko	3 014 256	32,6%	2 608 236	36,6%
6.2 Dobry profil ryzyka projektu – niskie ryzyko	3 548 279	38,3%	2 425 672	34,1%
6.3 Akceptowalny profil ryzyka projektu – średnie ryzyko	1 404 527	15,2%	1 157 508	16,3%
6.4 Słaby profil ryzyka projektu – duże ryzyko	718 247	7,8%	414 678	5,8%
6.5 Naruszenie	540 871	5,8%	416 219	5,8%
NR Brak oceny	26 754	0,3%	97 797	1,4%
W sumie	9 252 935	100,0%	7 120 109	100,0%

Zaangażowanie kredytowe związane z finansowaniem projektów wyniosło na koniec 2011 roku 9 252 935 tys. euro. Na kwotę tą składało się przede wszystkim zaangażowanie w ramach dwóch najwyższych poziomów ratingowych, które stanowiły w sumie 70,9 procent – doskonały profil ryzyka projektu – bardzo niskie ryzyko (rating 6.1) oraz dobry profil ryzyka projektu – niskie ryzyko (rating 6.2). Wynika to głównie z wysokiego poziomu ogólnych zabezpieczeń przekazanych w ramach tego typu specjalistycznych transakcji finansowania. Udział zaangażowania bez oceny (brak oceny) spadł w stosunku do poprzedniego roku do 0,3 procent (26 754 tys. euro).

Portfel kredytowy – klienci detaliczni

Klientów detalicznych podzielono na osoby fizyczne oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP). W przypadku klientów detalicznych stosowany jest podwójny system scoringowy, składający się z oceny wstępnej i oceny doraźnej opartej na danych klienta oraz ocenie behawioralnej opartej na danych wynikających z rachunku klienta. Poniższa tabela prezentuje sumy kredytowe dla klientów detalicznych RZB.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	20 778 317	88,2%	20 301 385	88,3%
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 567 762	11,8%	2 687 265	11,7%
W sumie	23 346 079	100,0%	22 988 650	100,0%
z czego kredyty nieregularne	2 454 576	10,5%	1 399 036	10,4%
z czego rezerwy na indywidualne straty kredytowe	1 498 758	6,4%	1 308 243	5,7%
z czego rezerwa na straty kredytowe oparte na portfelu	274 839	1,2%	353 230	0,5%

W porównaniu do 2010 roku detaliczny portfel kredytowy odnotował wzrost o 357 429 tys. euro do 23 346 079 tys. euro. Największe zaangażowanie odnotowano w Europie Środkowej (11 186 960 tys. euro), chociaż jego kwota ta była o 280 409 tys. euro niższa niż w roku poprzednim, głównie z powodu tendencji spadkowych węgierskiego forinta i polskiego złotego. Na drugim miejscu znalazła się Europa Południowo-Wschodnia, gdzie odnotowano 7 258 423 tys. euro. Region ten zanotował wzrost o 163 351 tys. euro w porównaniu do poprzedniego roku głównie z powodu zwiększenia akcji kredytowej dla osób fizycznych w Rumunii.

Także w Rosji o jedną trzecią wzrosło zaangażowanie kredytowe wobec osób fizycznych, które obejmowało przede wszystkim kredyty konsumenckie. Z kolei pozostałe państwa WNP odnotowały spadek portfela detalicznego w wyniku hiperinflacji na Białorusi. Spadł wolumen kredytów w walutach obcych, tj. w frankach

szwajcarskich i dolarach amerykańskich, natomiast wolumen kredytów w euro nieznacznie wzrósł.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Kredyty hipoteczne	10 678 823	45,7%	11 308 761	49,2%
Kredyty osobiste	5 708 251	24,5%	5 217 686	22,7%
Kredyty na samochód	2 149 028	9,2%	2 055 963	8,9%
Karty kredytowe	2 036 026	8,7%	1 635 330	7,1%
Zadłużenie w rachunku bieżącym (overdraft)	1 754 043	7,5%	1 922 619	8,4%
Finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw	1 019 907	4,4%	848 291	3,7%
W sumie	23 346 079	100,0%	22 988 650	100,0%

mln euro	2011	udział	2010	udział
euro	3 321 774	42,2%	3 011 385	35,3%
frank szwajcarski	2 905 186	36,9%	3 539 300	41,4%
dolar amerykański	1 444 798	18,4%	1 740 966	20,4%
pozostałe waluty obce	191 622	2,4%	250 566	2,9%
Kredyty w walutach obcych	7 863 380	100,0%	8 542 217	100,0%
Udział w kredytach ogółem	33,7%		37,2%	

Część portfela detalicznego obejmująca kredyty w walutach obcych wskazuje na potencjalne przesunięcie domyślnych stóp w przypadku zmiany kursu wymiany waluty lokalnej. Wewnętrzna ocena tego typu ryzyka uwzględnia udział kredytów w walutach obcych, ale także zazwyczaj znacznie bardziej restrykcyjne wytyczne kredytowe mające zastosowanie do takich kredytów oraz fakt, że w wielu krajach dochody klientów mogą być często wyrażone w takiej samej walucie obcej, jak ich kredyty.

Portfel kredytowy – instytucje finansowe

Aktywa instytucji finansowych obejmują głównie zaangażowanie wobec banków i firm zajmujących się obrotem papierami wartościowymi. Wewnętrzny model ratingowy dla instytucji finansowych oparto na podejściu do grupy rówieśniczej, które uwzględnia zarówno informacje na temat jakości, jak i ilości. Końcowy maksymalny rating instytucji kredytowych odpowiada ratingowi odpowiedniego kraju macierzystego.

Tabela poniżej prezentuje zaangażowanie kredytowe według ratingu wewnętrznego dla instytucji finansowych. Zważywszy na niską liczbę klientów (i możliwych do zaobserwowania naruszeń) w tej klasie aktywów różnym poziomom prawdopodobieństwa naruszenia przypisano inne oceny, bazując na kombinacji danych wewnętrznych i zewnętrznych.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
A1 Doskonała pozycja kredytowa	85 187	0,2%	246 893	0,8%
A2 Bardzo dobra pozycja kredytowa	3 409 599	9,8%	2 173 720	7,4%
A3 Dobra pozycja kredytowa	20 014 243	57,7%	15 340 217	51,9%
B1 Odpowiednia pozycja kredytowa	5 233 225	15,1%	4 497 944	15,2%
B2 Średnia pozycja kredytowa	2 993 010	8,6%	3 531 552	12,0%
B3 Mierna pozycja kredytowa	1 344 037	3,9%	1 678 374	5,7%
B4 Słaba pozycja kredytowa	620 881	1,8%	893 845	3,0%
B5 Bardzo słaba pozycja kredytowa	370 186	1,1%	476 950	1,6%
C Wątpliwa/wysokie ryzyko zaległości	184 310	0,5%	128 145	0,4%
D Naruszenie	352 391	1,0%	383 262	1,3%
NR Brak oceny	83 799	0,2%	191 034	0,6%
W sumie	34 690 866	100,0%	29 541 936	100,0%

Zaangażowanie kredytowe wobec instytucji finansowych wynosi w sumie 34 690 866 tys. euro. Biorąc pod uwagę podział według poziomów ratingów, rating A3 (bardzo dobra pozycja kredytowa) odnotował największą zmianę, jednak przy kwocie 20 014 243 tys. euro mimo to stanowi największą kategorię (57,7 procent). Ratingi B1 (dobra pozycja kredytowa) do B3 (mierna pozycja kredytowa) stanowią około 28 procent całkowitego zaangażowania kredytowego.

Część zaangażowania kredytowego obejmuje roszczenia wobec instytucji finansowych, które wchodzi w skład ogólnej struktury własności RZB. Ze względu na wielopoziomą strukturę austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen roszczenia z tytułu bilansowania płynności w ramach grupy bankowej prezentowane są jako element zaangażowania kredytowego w tej klasie aktywów. Aby zabezpieczyć się przed tego typu ryzykiem, zawierane są umowy rozliczeń wzajemnych i stosowane wspólne systemy monitorowania ryzyka.

Udział kredytów dla instytucji kredytowych sklasyfikowanych w pozycji „brak oceny” nie przekroczył na koniec 2011 roku jednego procent. Pozycja ta uwzględniała przede wszystkim roszczenia krótkoterminowe wobec względnie małych instytucji, dla których nie zakończono jeszcze procesu oceny ryzyka.

Biorąc pod uwagę kryzys finansowy oraz ryzyko, jakie wniósł do tego sektora, zarząd zdecydował, że zaangażowanie w tej klasie aktywów nie powinno rosnąć, a powinno zostać raczej zmniejszone, gdy umowy w normalny sposób wygasną. Oczywiście nie dotyczy to transakcji kredytowych z innymi instytucjami finansowymi w Grupie Bankowej Raiffeisen, które także podlegają swojemu własnemu systemowi monitorowania ryzyka.

Tabela poniżej prezentuje całkowite zaangażowanie kredytowe wobec instytucji finansowych (bez banków centralnych) w podziale na produkty.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Rynek pieniężny	13 126 781	37,8%	9 826 449	33,3%
Obligacje	4 450 385	12,8%	6 151 875	20,8%
Umowy wykupu	2 681 168	7,7%	589 936	2,0%
Kredyty	4 984 158	14,4%	4 852 706	16,4%
Instrumenty pochodne	8 325 306	24,0%	7 143 831	24,2%
Pozostałe	1 123 069	3,2%	977 033	3,3%
W sumie	34 690 866	100,0%	29 541 831	100,0%

Biorąc pod uwagę kategorie produktów, zaangażowanie kredytowe w tej klasie aktywów obejmowało przede wszystkim lokaty terminowe, transakcje wykupu, potencjalne przyszłe roszczenia z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych, lokaty na żądanie i obligacje. Takiej strukturze produktów towarzyszy wysoki poziom zabezpieczenia dla tego typu kredytów (np. dla transakcji wykupu lub poprzez umowy nettingowe).

Zaangażowanie kredytowe – sektor państwowy

Ten segment klientów obejmuje państwa, banki centralne i samorządy lokalne, a także pozostałe podmioty sektora państwowego. Tabela poniżej prezentuje podział zaangażowania kredytowego wobec sektora państwowego (w tym banków centralnych) według ratingu wewnętrznego. Ponieważ naruszenia w ten klasie aktywów notowane są bardzo rzadko, zmienne prawdopodobieństwo naruszenia potwierdza się, stosując pełny zakres danych pochodzących od zewnętrznych agencji ratingowych.

tys. euro		2011	udział	2010	udział
A1	Doskonała pozycja kredytowa	11 155 643	39,0%	10 316 584	37,0%
A2	Bardzo dobra pozycja kredytowa	484 481	1,7%	644 100	2,3%
A3	Dobra pozycja kredytowa	4 532 617	15,8%	3 938 226	14,1%
B1	Odpowiednia pozycja kredytowa	1 839 688	6,4%	1 681 239	6,0%
B2	Średnia pozycja kredytowa	770 372	2,7%	1 410 819	5,1%
B3	Mierna pozycja kredytowa	5 523 010	19,3%	5 976 910	21,4%
B4	Słaba pozycja kredytowa	2 254 210	7,9%	2 097 541	7,5%
B5	Bardzo słaba pozycja kredytowa	1 658 844	5,8%	1 691 510	6,1%
C	Wątpliwa/wysokie ryzyko zaległości	155 561	0,5%	39	0,0%
D	Naruszenie	139 390	0,5%	60 035	0,2%
NR	Brak oceny	83 573	0,3%	62 250	0,2%
W sumie		28 597 387	100,0%	27 879 552	100,0%

Zaangażowanie kredytowe wobec sektora państwowego wynosi 28 597 387 tys. euro i stanowi 15,3 procent całkowitego zaangażowania kredytowego. Pod względem ratingów największy udział (39%) odnotowała doskonała pozycja kredytowa (A1), co można przypisać inwestycjom w nowe papiery wartościowe, tj. austriackie obligacje rządowe. Kolejną co do wielkości grupę stanowią podmioty o miernej pozycji kredytowej (B3), których udział wynosi 19,3 procent. Grupa ta obejmuje papiery wartościowe z Węgier i Rumunii. Pozycja określona jako „bardzo dobra pozycja kredytowa (A3)” także odnotowała znaczący udział na poziomie 15,8 procent i obejmuje roszczenia w Czechach. Wysoki poziom zaangażowania w pozycjach w środku tabeli jest wynikiem lokat otwartych przez banki Grupy w lokalnych bankach centralnych w Europie Środkowej i Europie Południowo-Wschodniej, których celem jest spełnienie odpowiednich wymogów dotyczących rezerw minimalnych, a także krótkoterminowe ulokowanie nadwyżkowej płynności. Tego typu lokaty są więc nierozzerwalnie związane z prowadzeniem działalności w tych krajach. W związku z finansowaniem rządu lokalnego na Węgrzech oraz lokatami w banku centralnym na Białorusi wzrósł udział niższych ratingów (C i D).

Tabela poniżej prezentuje całkowite zaangażowanie w sektorze państwowym (w tym bankach centralnych) według produktów.

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Obligacje	14 809 947	51,8%	6 166 179	22,1%
Kredyty	9 023 119	31,6%	11 831 287	42,4%
Instrumenty pochodne	1 028 086	3,6%	6 093 603	21,9%
Pozostałe	3 736 234	13,1%	3 788 484	13,6%
W sumie	28 597 387	100%	27 879 552	100,0%

Tabela poniżej prezentuje zaangażowanie kredytowe wobec sektora państwowego w segmencie nieinwestycyjnym (rating B3 i niższy):

tys. euro	2011	udział	2010	udział
Rumunia	2 000 334	20,4%	2 242 595	22,8%
Węgry	1 911 614	19,5%	2 016 987	20,5%
Chorwacja	1 303 903	13,3%	1 226 787	12,5%
Albania	1 218 253	12,4%	1 144 440	11,6%
Ukraina	992 915	10,1%	1 072 953	10,9%
Pozostałe	2 387 568	24,3%	2 184 821	22,1%
W sumie	9 814 587	100,0%	9 888 584	100,0%

Na koniec 2011 roku zaangażowanie kredytowe o charakterze nieinwestycyjnym wobec sektora kredytowego (rating B3 i niższy) praktycznie nie uległo zmianie w porównaniu do 2010 roku i wyniosło 9 809 234 tys. euro. Kwotę tą można przypisać przede wszystkim lokatom założonym przez jednostki Grupy w lokalnych bankach centralnych w Europie Środkowej i Europie Południowo-Wschodniej, których celem było spełnienie odpowiednich wymogów dotyczących minimalnego poziomu kapitału, a także krótkoterminowe ulokowanie nadwyżkowej płynności. Tego typu lokaty są więc nierozzerwalnie związane z prowadzeniem działalności w tych krajach.

Łagodzenie ryzyka kredytowego

Wykres na stronie 118 wersji angielskiej raportu:

Rodzaje zabezpieczeń na 31.12.2011

cesja należności 3%

gwarancja 26%

zastaw innych aktywów 12%

hipoteki 37%

zastaw aktywów i papierów wartościowych 22%

Uzyskanie zabezpieczenia kredytowego stanowi podstawową strategię oraz sposób na aktywne obniżenie potencjalnego ryzyka kredytowego. Wartość zabezpieczenia oraz konsekwencje pozostałych metod łagodzenia ryzyka wycenia się w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowych. Za wartość łagodzącą ryzyko uznaje się taką wartość, jaką RZB może uzyskać poprzez zrealizowanie zabezpieczenia w odpowiednim terminie. Uznawane zabezpieczenia określono w katalogu zabezpieczeń oraz towarzyszących wytycznych Grupy dotyczących wyceny. Wartość zabezpieczenia oblicza się zgodnie z jednolitymi metodami, które obejmują standardowe metody obliczeniowe oparte na wartościach rynkowych, z góry ustalonych odliczeniach oraz opiniach rzeczoznawców. Zabezpieczenia kredytowe dzieli się na zabezpieczenia osobowe (np. gwarancje) i zabezpieczenia materialne. RZB akceptuje głównie zabezpieczenia w formie zastawów nieruchomości. Dotyczy to przede wszystkim nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych.

Tabela poniżej prezentuje maksymalne ryzyko kredytowe oraz wartość rynkową (wartość godziwą) zabezpieczeń.

31.12.2011	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa
tys. euro	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wydatki gwarancyjne	zabezpieczenia
Banki	22 229 773	2 250 743	5 361 351
Państwa	1 449 529	257 206	374 125
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	54 433 403	35 043 119	43 132 854
Klienci korporacyjni – średni rynek	3 514 686	898 882	2 884 820
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	17 497 839	2 402 307	11 095 904
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 107 874	369 784	1 483 057
Pozostali	206 857	23 783	31 139
W sumie	101 439 961	41 245 824	64 363 250

31.12.2010	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa
tys. euro	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wydatki gwarancje	zabezpieczenia
Banki	19 497 673	1 899 784	4 126 775
Państwa	1 598 272	260 259	577 893
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	48 676 243	30 259 519	35 187 022
Klienci korporacyjni – średni rynek	3 682 931	898 743	2 683 142
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	17 149 116	2 201 819	11 294 349
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 236 046	347 148	1 553 402
Pozostali	395 502	30 902	45 373
W sumie	93 235 783	35 898 174	55 467 956

Zabezpieczenia, które można odsprzedać lub ponownie zastawić bez naruszenia postanowień umownych przez dostawcę zabezpieczenia, wyniosły 25 724 543 tys. euro (2010: 16 820 440 tys. euro).

Zarządzanie kredytami zagrożonymi

Portfel kredytowy oraz kredytobiorcy podlegają stałemu monitorowaniu. Podstawowym celem czynności monitorujących jest zapewnienie wykorzystania kredytów zgodnie z planowanym przeznaczeniem oraz bieżąca kontrola sytuacji finansowej kredytobiorców. W przypadku niedetalicznych klas aktywów, tj. klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i sektora państwowego, tego typu przegląd kredytowy przeprowadzany jest przynajmniej raz w roku i obejmuje zarówno ponowną ocenę wiarygodności kredytowej, jak i wycenę zabezpieczenia finansowego i fizycznego.

Kredyty zagrożone, tj. takie zaangażowania, w przypadku których oczekuje się trudności finansowych lub spóźnionych płatności po stronie kredytobiorców, wymagają intensywniejszych prac. W przypadku niedetalicznych klas aktywów decyzje w sprawie problematycznych kredytów są podejmowane w ramach regularnych rund obejmujących zagrożone kredyty w poszczególnych jednostkach Grupy. W przypadku konieczności restrukturyzacji zagrożone kredyty przekazuje się specjalistom lub jednostkom restrukturyzacyjnym (departamentom restrukturyzacji). Pracownicy takich departamentów poprzez wczesną interwencję mogą ograniczyć straty z tytułu kredytów zagrożonych.

Standardy dotyczące zarządzania kredytami zagrożonymi w działalności detalicznej obejmują proces całkowitej restrukturyzacji i ostrzegania w odniesieniu do osób fizycznych oraz średnich i małych przedsiębiorstw. Wytyczne restrukturyzacyjne określają jednolitą, ogólnogrupową strategię, strukturę organizacyjną, metody, zasady monitorowania procesu restrukturyzacji oraz zarządzania nim. W procesie restrukturyzacji klientów detalicznych dzieli się na trzy kategorie „Przed terminem”, „Spóźnienie” i „Odzyskanie” i na podstawie takiego podziału wybierane jest standardowe podejście do klientów.

W ocenie perspektyw pozytywnego rozstrzygnięcia roszczeń kluczową rolę odgrywa długość okresu opóźnienia w spłacie. Poniższa tabela prezentuje wolumen zaległych kredytów, bez indywidualnej korekty wartości, udzielonych instytucjom kredytowym i klientom na różne okresy.

31/12/2011	Zaległe						Zabezpieczenia
tys. euro	Bieżące	do 31 dni	powyżej 31 do 90 dni	powyżej 91 do 180 dni	powyżej 181 dni do 1 roku	powyżej 1 roku	otrzymane za zaległe aktywa
Banki	22 220 166	5 693	26	11	451	0	0
Państwa	1 326 759	113 395	2 319	1 090	409	97	1 945
Klienci korpor. – duże przedsiębiorstwa	51 246 610	1 384 870	385 260	36 673	36 324	95 083	771 902
Klienci korpor. – średni rynek	3 065 309	139 740	66 148	8 124	6 504	18 023	165 846
Klienci detal. – osoby fizyczne	14 921 135	1 273 151	272 556	126 967	22 331	99 532	791 279
Klienci detal. – małe i średnie przedsiębiorstwa	1 731 876	204 187	48 190	17 120	9 492	12 152	217 041
W sumie	94 511 855	3 121 036	774 498	189 987	75 511	224 887	1 948 012

31/12/2010	Bieżące	Zaległe					Zabezpieczenia otrzymane za zaległe aktywa
		do 31 dni	powyżej 31 do 90 dni	powyżej 91 do 180 dni	powyżej 181 dni do 1 roku	powyżej 1 roku	
tys. euro							
Banki	19 478 501	284	57	3	0	2 760	142
Państwa	1 572 595	5 969	5 785	177	0	109	551
Klienci korpor. – duże przedsiębiorstwa	46 410 777	963 483	402 078	17 704	29 846	35 988	697 595
Klienci korpor. – średni rynek	3 113 919	183 152	91 876	10 497	6 465	17 410	208 647
Klienci detal. – osoby fizyczne	14 677 573	1 446 951	337 421	198 673	39 279	77 806	1 107 660
Klienci detal. – małe i średnie przedsiębiorstwa	1 816 250	231 405	63 126	21 525	12 051	14 544	256 082
W sumie	87 069 614	2 831 244	900 343	248 579	87 641	148 617	2 270 676

Restrukturyzacja kredytów

Na 31 grudnia 2011 r. wartość księgowa kredytów, których warunki renegotjowano w związku ze znaczącą i bezpośrednią stratą wartości pieniężnej i których wartość należałoby w innym przypadku skorygować lub w przypadku których odnotowano zaległości, wyniosły 811 108 tys. euro (2010: 588 276 tys. euro). Jeżeli chodzi o klasy aktywów, klienci korporacyjni stanowili 317 269 tys. euro, a klienci detaliczni 493 213 tys. euro.

Kredyty nieregularne i rezerwy na straty kredytowe

Zgodnie z wewnętrzną definicją naruszenie i tym samym kredyt nieregularny ma miejsce, jeżeli można założyć, że klient nie wypełni swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku w całości lub będzie zalegać z zaspokojeniem istotnych roszczeń Banku przez przynajmniej 90 dni. W RZB naruszenia w przypadku klientów niedetalicznych ustala się na podstawie 12 różnych wskaźników. Na przykład przyjmuje się, że naruszenie ma miejsce, jeżeli klient uczestniczy w postępowaniu upadłościowym lub podobnym postępowaniu, jeżeli dokonano korekty wartości lub bezpośredniego odpisu kredytu klienta albo jeżeli zespół ds. zarządzania ryzykiem kredytowym oceni kredyt klienta jako niemożliwy do odzyskania w całości lub jednostka restrukturyzacyjna rozważa restrukturyzację klienta.

W związku z projektem Basel II, by rejestrować i dokumentować naruszenia warunków umów kredytowych przez klientów, stworzono ogólnogrupową bazę danych dotyczących takich naruszeń, która uwzględnia naruszenia oraz ich przyczyny, umożliwiając obliczenie i aktualizację prawdopodobieństw naruszeń.

Rezerwy na straty kredytowe są tworzone zgodnie z określonymi wytycznymi Grupy, które oparto na zasadach rachunkowych MSSF, i obejmują wszystkie możliwe do ustalenia rodzaje ryzyka kredytowego. W działalności niedetalicznej poszczególne jednostki Grupy przeprowadzają regularne rundy dotyczące kredytów zagrożonych, by podjąć decyzję o utworzeniu rezerw na straty kredytowe w odniesieniu do poszczególnych kredytów. W sektorze detalicznym rezerwy na straty kredytowe obliczają departamenty ds. zarządzania ryzykiem detalicznym w poszczególnych jednostkach Grupy. Dzięki temu wymagane rezerwy na straty kredytowe są tworzone na podstawie ustalonych zasad obliczeniowych raz w miesiącu zgodnie z potwierdzeniem uzyskanym od lokalnego departamentu rachunkowości.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kredytów nieregularnych wśród kredytów we wskazanych klasach aktywów w następujących pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” i „Kredyty i pożyczki dla instytucji finansowych” (bez transakcji pozabilansowych) w roku obrotowym.

tys. euro	Na 1.01.2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na 31.12.2011
Klienci korpor.	4 430 957	(335)	(88 103)	1 797 100	(1 390 172)	4 749 445
Klienci detal.	2 398 263	(73)	(56 706)	892 044	(778 952)	2 454 576
Państwa	12 098	0	(215)	3 935	(3 544)	12 274
Nie banki w sumie	6 841 318	(408)	(145 025)	2 693 079	(2 172 669)	7 216 295
Banki	267 834	0	1 904	97 172	(125 634)	241 276
W sumie	7 109 152	(408)	(143 121)	2 790 251	(2 298 303)	7 457 571

tys. euro	Na 1.01.2010	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Na 31.12.2010
Klienci korpor.	3 560 477	0	124 761	1 722 433	(976 715)	4 430 957
Klienci detal.	1 858 434	0	62 691	981 510	(504 372)	2 398 263
Państwa	15 898	0	(136)	19 921	(23 585)	12 098
Nie banki w sumie	5 434 809	0	187 316	2 723 864	(1 504 671)	6 841 318
Banki	576 740	0	3 470	18 772	(331 147)	267 834
W sumie	6 011 549	0	190 785	2 742 636	(1 835 818)	7 109 152

Rezerwy na straty kredytowe wzrosły o 7 procent do 5 110 458 tys. euro, a tym samym pokrycie wynosi 69 procent.

Tabela poniżej prezentuje kredyty nieregularne jako część kredytów we wskazanych klasach aktywów w następujących pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej „Kredyty i pożyczki dla instytucji finansowych” i „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” (bez pozycji pozabilansowych) oraz powiązaną część zabezpieczeń i rezerw na straty kredytowe.

tys. euro	2011	2010 ¹
Klienci korporacyjni		
Kredyty zagrożone	4 749 445	4 430 957
z czego zabezpieczone	1 811 053	1 538 228
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	3 097 302	2 863 696
Kredyty	61 252 245	55 409 527
Wskaźnik kredytów nieregularnych	7,8%	8,0%
Wskaźnik pokrycia	65,2%	64,6%
Klienci detaliczni		
Kredyty zagrożone	2 454 576	2 398 263
z czego zabezpieczone	1 003 990	1 057 853
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	1 773 597	1 658 504
Kredyty	21 379 310	21 046 130
Wskaźnik kredytów nieregularnych	11,5%	11,4%
Wskaźnik pokrycia	72,3%	69,2%
Państwa		
Kredyty zagrożone	12 274	12 098
z czego zabezpieczone	720	0
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	11 917	9 455
Kredyty	1 461 445	1 605 272
Wskaźnik kredytów nieregularnych	0,8%	0,8%
Wskaźnik pokrycia	97,1%	78,2%
Banki		
Kredyty zagrożone	241 276	267 834
z czego zabezpieczone	55 671	0
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek	227 643	255 020
Kredyty	22 457 416	5 316 687
Wskaźnik kredytów nieregularnych	1,1%	5,0%
Wskaźnik pokrycia	94,3%	95,2%

W sektorze klientów korporacyjnych odnotowano całkowity wzrost kredytów nieregularnych o 7 procent lub 318 489 tys. euro do 4 749 445 tys. euro. Rezerwy na straty kredytowe (straty z tytułu trwałej utraty wartości) wzrosły o 8 procent lub 233 606 tys. euro do 3 097 302 tys. euro, co oznacza wzrost pokrycia o 0,6 punktu procentowego do 65,2 procent.

W sektorze detalicznym kredyty nieregularne wzrosły o 2 procent lub 56 313 tys. euro do 2 454 576 tys. euro. Współczynnik kredytów nieregularnych do zaangażowania kredytowego wzrósł o 0,1 punktu procentowego do 11,5 procent. Całkowita rezerwa na straty kredytowe w sektorze klientów detalicznych wzrosła do 1 773 597 tys. euro, dzięki czemu pokrycie wzrosło o 3,1 punktu procentowego do 72,3 procent.

Na koniec roku kredyty nieregularne instytucji finansowych wyniosły w sumie 241 276 tys. euro, rezerwy utworzone na straty kredytowe z tytułu tego typu kredytów wyniosły 227 643 tys. euro.

Poniższa tabela prezentująca rezerwy na straty kredytowe podsumowuje zmiany stanu odpisów aktualizacyjnych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe w roku obrotowym, a także pozycje sprawozdania z pozycji finansowej stanowiące podstawę rezerw na straty kredytowe.

tys. euro	Na 1.01.2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Utworzenie ¹	Rozwiązanie	Wykorzystanie ²	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2011
Rezerwy na straty kredytowe z tytułu indywidualnych kredytów	4 030 624	(182)	1 773 386	(561 001)	(660 250)	(81 572)	4 501 005
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	236 579	0	(3 666)	(4 540)	(21 540)	1 758	208 591
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 741 519	(182)	1 708 274	(533 659)	(635 871)	(77 824)	4 202 257
Zobowiązania pozabilansowe	52 526	0	68 777	(22 802)	(2 839)	(5 506)	90 157
Rezerwy na straty kredyt. oparte na portfelu	887 999	(15)	280 577	(385 510)	0	(20 275)	762 777
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	18 440	0	634	(41)	0	19	19 052
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	790 137	(15)	249 889	(341 293)	0	(18 160)	680 558
Zobowiązania pozabilansowe	79 422	0	30 054	(44 176)	0	(2 134)	63 167
W sumie	4 918 623	(197)	2 053 963	(946 511)	(660 250)	(101 846)	5 263 782

1 Utworzenie uwzględnia bezpośrednie odpisy oraz dochody z tytułu odpisanych roszczeń.

2 Wykorzystanie uwzględnia bezpośrednie odpisy oraz dochody z odpisanych roszczeń.

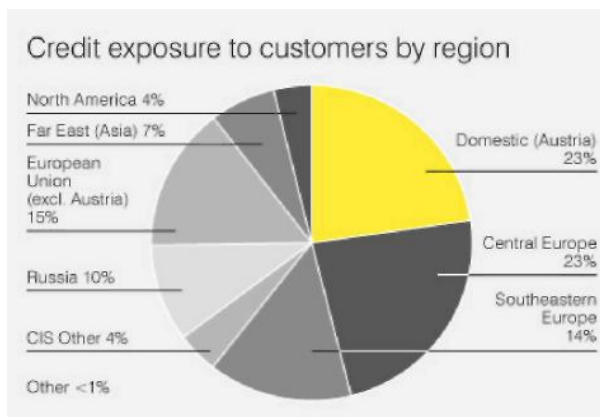
tys. euro	Na 1.01.2010	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Utworzenie ¹	Rozwiązanie	Wykorzystanie ²	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2010
Rezerwy na straty kredytowe z tytułu indywidualnych kredytów	3 400 315	(786)	1 744 217	(544 470)	(694 710)	126 058	4 030 624
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	406 563	0	7 932	(4 733)	(177 363)	4 180	236 579
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 955 120	(786)	1 676 107	(512 367)	(498 400)	121 845	3 741 519
Zobowiązania pozabilansowe	38 632	0	60 178	(27 370)	(18 947)	33	52 526
Rezerwy na straty kredyt. oparte na portfelu	859 404	(26)	390 664	(389 803)	0	27 759	887 999
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	8	0	18 438	(76)	0	71	18 440
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	814 898	(26)	315 170	(367 013)	0	27 107	790 137
Zobowiązania pozabilansowe	44 498	0	57 056	(22 714)	0	581	79 422
W sumie	4 259 719	(812)	2 134 881	(934 273)	(694 710)	153 817	4 918 623

1 Utworzenie uwzględnia bezpośrednie odpisy oraz dochody z tytułu odpisanych roszczeń.

2 Wykorzystanie uwzględnia bezpośrednie odpisy oraz dochody z odpisanych roszczeń.

Wykres poniżej – Zaangażowanie kredytowe wobec klientów według regionów

Ameryka Północna 4%, Daleki Wschód (Azja) 7%, Unia Europejska (bez Austrii) 15%, Rosja 10%, pozostałe państwa WNP 4%, pozostałe państwa 1%, kraj (Austria) 23%, Europa Środkowa 23%, Europa Południowo-Wschodnia 14%.

Ryzyko kraju

Ryzyko kraju obejmuje ryzyko dotyczące przelewów i przeliczeń, a także ryzyko polityczne, wynikające z transakcji transgranicznych lub inwestycji bezpośrednich w innych krajach. Spółka RZB jest narażona na tego typu ryzyko w związku ze swoją działalnością gospodarczą na niezależnych rynkach Europy Środkowo-Wschodniej, na których ryzyko polityczne i ekonomiczne nadal miewają istotne znaczenie.

Ryzyko kraju jest blisko związane z ryzykiem wynikającym z instytucji państwowych i dlatego wycenia się je w taki sam sposób przy użyciu tego samego dziesięcioetapowego modelu oceny. W opisie ryzyka politycznego model ten uwzględnia zarówno ilościowe czynniki makroekonomiczne

jak i czynniki jakościowe. Proces aktywnego zarządzania ryzykiem kraju w RZB oparty jest na Polityce dotyczącej ryzyka kraju ustalonej raz na sześć miesięcy przez Zarząd. Polityka ta, jako jeden z elementów systemu limitów portfela kredytowego, określa ściśle zdefiniowane limity ryzyka w odniesieniu do krajów.

W ramach swojej codziennej działalności, wykonując transakcje transgraniczne, jednostki organizacyjne są także zobowiązane przestrzegać limitów oraz ustalać limity dla konkretnych klientów. Ryzyko kraju jest uwzględniane w obliczeniach produktowych oraz pomiarze wyników skorygowanych o ryzyko. W ten sposób Grupa zachęca jednostki organizacyjne do pokrycia ryzyka kraju w ramach ubezpieczeń (poprzez towarzystwa oferujące ubezpieczenia kredytów eksportowych) albo gwarancje wydane przez inne kraje.

W końcu analiza skutków poważnych kryzysów w wybranych krajach i regionach dla przychodów Grupy uwzględnia także testy warunków skrajnych, które podkreślają znaczenie przypisywane temu obszarowi w procesie zarządzania ryzykiem RZB.

Ryzyko koncentracji

Portfel kredytowy RZB jest dobrze zdywersyfikowany pod względem regionów geograficznych i gałęzi przemysłu. Pojedyncze koncentracje kredytowe także podlegają aktywnemu zarządzaniu (zgodnie z koncepcją grup powiązanych klientów) poprzez limity i regularną sprawozdawczość. W konsekwencji poziom szczegółowości portfela jest wysoki. Dziesięć największych grup zaangażowania (bez zabezpieczeń) wobec klientów korporacyjnych stanowi 66 procent dostępnego podstawowego kapitału. Zgodnie z polityką ryzyka grupy te uwzględniają jedynie klientów posiadających bardzo dobry rating lub – w wyjątkowych przypadkach – średni rating, jeżeli zapewniono wysoki poziom pokrycia (w formie zabezpieczenia, które można szybko zrealizować).

Podział regionalny zaangażowania kredytowego odzwierciedla szeroką dywersyfikację na rynkach europejskich. Poniższa tabela prezentuje zaangażowanie kredytowe we wszystkich klasach aktywów w podziale na pogrupowane w regiony kraje pochodzenia klientów. Pozycja „Pozostałe państwa” obejmuje przede wszystkim kredyty udzielone klientom w krajach Europy Zachodniej, takich jak Szwajcaria, Holandia i Francja, a także w pozostałych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w których RBI jest reprezentowany poprzez banki sieciowe (np. Słowenia, Białoruś itp.).

tys. euro	2011	udział	2010 ¹	udział
Europa Środkowa	43 217 166	23,1%	41 782 853	24,5%
Słowacja	11 947 936	6,4%	11 251 295	6,6%
Czechy	11 035 329	5,9%	9 972 697	5,8%
Węgry	8 940 207	4,8%	9 913 876	5,8%
Polska	8 903 746	4,8%	7 936 316	4,6%
Pozostałe państwa	2 389 948	1,3%	2 708 669	1,6%
Austria	42 100 828	22,5%	39 481 690	23,1%
Unia Europejska	27 427 983	14,7%	21 711 225	12,7%
Niemcy	8 002 234	4,3%	6 203 783	3,6%
Wielka Brytania	7 365 436	3,9%	3 999 797	2,3%
Holandia	2 961 568	1,6%	2 147 731	1,3%
Pozostałe państwa	9 098 745	4,9%	9 359 914	5,5%
Europa Południowo-Wschodnia	26 949 342	14,4%	25 692 188	15,0%
Rumunia	8 660 212	4,6%	7 402 218	4,3%
Chorwacja	6 240 402	3,3%	6 621 679	3,9%
Bułgaria	4 378 913	2,3%	4 120 288	2,4%
Serbia	2 549 325	1,4%	2 557 240	1,5%
Pozostałe państwa	5 120 489	2,7%	4 990 764	2,9%

Rosja	18 488 685	9,9%	14 465 135	8,5%
Daleki Wschód	12 277 528	6,6%	7 721 888	4,5%
Chiny	6 555 672	3,5%	3 348 754	2,0%
Pozostałe państwa	5 721 856	3,1%	4 373 134	2,6%
Pozostałe państwa WNP	7 802 674	4,2%	8 170 856	4,8%
Ukraina	4 674 211	2,5%	6 165 432	3,6%
Pozostałe państwa	3 128 463	1,7%	2 005 424	1,2%
USA	7 085 828	3,8%	4 368 637	2,6%
Reszta świata	1 632 632	0,9%	7 394 639	4,3%
W sumie	186 982 664	100,0%	170 789 111	100,0%

¹ Korekty danych za poprzedni rok wynikają z różnic w prezentacji.

W 2010 roku wątpliwości dotyczące równowagi finansów rządowych znalazły odzwierciedlenie w postaci szerszych spreadów z tytułu obligacji państwowych w kilku krajach strefy euro. RZB nie posiada banków zależnych w żadnym z państw peryferyjnych UE, ale odnotowano roszczenia w odniesieniu do klientów w tych krajach w związku z finansowaniem międzynarodowych klientów korporacyjnych, a także transakcjami na rynkach kapitałowych. Grupa właściwie nie posiada obligacji rządowych w powyższych krajach (z wyjątkiem Włoch).

Polityka dotycząca ryzyka oraz oceny kredytowej w RZB biorą pod uwagę sektor, do którego należy kredytobiorca. Największy sektor obejmuje bankowość i ubezpieczenia, jednak wynika to głównie z zaangażowania, jakie można przypisać członkom austriackiego sektora Raiffeisen (centralna funkcja bilansowania płynności). Drugim co do wielkości sektorem są prywatne gospodarstwa domowe, w tym głównie klienci detaliczni w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Poniższa tabela przedstawia zaangażowanie kredytowe Grupy według sektorów klientów.

tys. euro	2011	udział	2010 ¹	udział
Bankowość i ubezpieczenia	57 569 117	30,8%	48 631 462	28,5%
Prywatne gospodarstwa domowe	22 064 425	11,8%	22 687 962	13,3%
Handel hurtowy i komisyjny (poza handlem samochodami)	17 957 157	9,6%	15 335 791	9,0%
Pozostała produkcja	13 824 919	7,4%	12 115 814	7,1%
Administracja publiczna, obrona i ubezpieczenia społeczne	13 417 261	7,2%	16 416 678	9,6%
Nieruchomości	11 437 577	6,1%	12 580 415	7,4%
Budownictwo	7 478 576	4,0%	5 026 104	2,9%
Pozostała działalność gospodarcza	6 600 147	3,5%	6 977 924	4,1%
Handel detaliczny, z wyjątkiem naprawy pojazdów mechanicznych	5 389 774	2,9%	4 222 642	2,5%
Produkcja podstawowych metali	3 648 883	2,0%	2 961 973	1,7%
Dostawy elektryczności, gazu, pary i gorącej wody	3 625 497	1,9%	3 658 577	2,1%
Wytwarzanie żywności i napojów	2 539 277	1,4%	3 014 025	1,8%
Transport lądowy, transport rurociągami	2 238 871	1,2%	2 252 855	1,3%
Pozostały transport	2 157 793	1,2%	2 649 399	1,6%
Sprzedaż pojazdów mechanicznych	1 602 863	0,9%	1 819 821	1,1%
Wydobycie ropy i gazu naturalnego	1 580 433	0,8%	1 286 500	0,8%
Produkcja urządzeń technicznych i sprzętu	1 560 844	0,8%	1 742 384	1,0%
Pozostałe gałęzie przemysłu	12 289 249	6,6%	7 411 786	4,3%
W sumie	186 982 664	100,0%	170 789 111	100,0%

¹ Dane za poprzedni rok dostosowano ze względu na nowy kodeks gałęzi przemysłu (ÖNACE 2008)

Ustrukturyzowany portfel kredytowy

Strategia RZB dotycząca ustrukturyzowanego portfela kredytowego przewiduje stopniowe ograniczanie inwestycji poprzez spłatę lub osiągnięcie terminu zapadalności albo poprzez sprzedaż, w zależności od sytuacji rynkowej. Całkowite zaangażowanie w ustrukturyzowane produkty określono w Nocie 39 „Sekuratyżacja”. Około 91 procent tego portfela posiada rating zewnętrzny na poziomie A lub wyższy i obejmuje głównie roszczenia przeciwko klientom europejskim.

Ryzyko naruszenia warunków umowy przez kontrahenta

Naruszenie warunków przez kontrahenta w przypadku instrumentów pochodnych, transakcji wykupu lub kredytów w formie papierów wartościowych może generować straty wynikające z kosztu ponownego pozyskania równorzędnej umowy. RZB wycenia tego typu ryzyko, stosując metodę wyceny rynkowej, która uwzględnia wartość rynkową oraz z góry ustalony narzut w odniesieniu do każdej zmiany wartości roszczenia w przyszłości. W wewnętrznym procesie zarządzania możliwe zmiany cen wpływające na wartość godziwą tego typu instrumentów ustala się dla konkretnych rodzajów instrumentów na podstawie historycznych zmian wartości rynkowej.

Zawarcie umowy na instrumentach pochodnych wymaga przestrzegania procesu zatwierdzania kredytów, w którym stosuje się takie same procedury dotyczące klasyfikacji, ograniczania i monitorowania ryzyka, jak w przypadku tradycyjnej działalności kredytowej. Pozycje instrumentów pochodnych są brane pod uwagę przy ustalaniu i monitorowaniu limitów kredytowych, a także pomiarze i alokacji kapitału wewnętrznego, wraz z pozostałymi roszczeniami dotyczącymi klienta. W obliczeniach uwzględnia się pozycje ważne.

Podstawową strategią obniżania tego typu ryzyka jest zastosowanie technik łagodzenia ryzyka kredytowego, takich jak unettowanie i zabezpieczenie. Zgodnie z podstawową zasadą dla wszystkich istotnych transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych z uczestnikami rynku RZB stara się podpisać standardową umowę ramową ISDA dotyczącą dwustronnego unettowania oraz Aneks w sprawie wsparcia kredytowego (*Credit Support Annex, CSA*), by zapewnić codzienne pokrycie przeważającej wartości rynkowej.

Ryzyko rynkowe

Grupa RZB definiuje ryzyko rynkowe jako potencjalne niekorzystne zmiany cen rynkowych pozycji handlowych i inwestycyjnych. Ryzyko rynkowe uzależnione jest od wahań kursów wymiany walut, stóp procentowych, spreadów kredytowych, notowań akcji oraz cen towarów, a także od innych odpowiednich parametrów rynkowych, takich jak domniemane poziomy zmienności.

Ryzyko rynkowe w transakcjach z klientami jest przenoszone do Departamentu Skarbu poprzez zastosowanie metod cen transferowych. Departament Skarbu odpowiada za zarządzanie tego typu ryzykiem strukturalnym, a także za przestrzeganie ogólnogrupowego limitu. Pion Rynków Kapitałowych odpowiada za za firmowe transakcje handlowe, transakcje *market making* oraz transakcje z klientami związane z produktami rynku pieniężnego i rynku kapitałowego.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym

Grupa RZB mierzy i monitoruje wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego oraz zarządza nimi na szczeblu Grupy.

Za proces strategicznego zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiada Komitet ds. Ryzyka Rynku, który zarządza ryzykiem rynkowym i koordynuje wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego w Grupie. Całkowity limit Grupy ustala Zarząd, biorąc pod uwagę możliwości ponoszenia ryzyka oraz budżet dochodów. Limit ten dzieli się na podlimity w konsultacji z odpowiednimi pionami działalności, zgodnie ze strategią, modelem działalności i apetytem na ryzyko.

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynku zapewnia, że działalność gospodarcza i produkty mieszczą się w zakresie ustalonej i zatwierdzonej strategii oraz apetytu na ryzyko Grupy. Departament ten odpowiada za opracowanie i usprawnienie procesów i zasad zarządzania ryzykiem, metod pomiaru, infrastruktury i systemów zarządzania ryzykiem dla wszystkich kategorii ryzyka rynkowego oraz dla ryzyka kredytowego wynikającego z ryzyka rynkowego w sektorze instrumentów pochodnych. Ponadto departament ten wykonuje codziennie niezależne pomiary oraz opracowuje raporty na temat wszystkich rodzajów ryzyka rynkowego.

Wszystkie produkty, w których utrzymywane są otwarte pozycje, zdefiniowano w katalogu produktów. Nowe produkty są dodawane do tej listy dopiero po zakończonym powodzeniem procesie wprowadzania produktu. Wnioski o dodanie nowego produktu podlegają kompleksowej analizie ryzyka i są zatwierdzane dopiero po zapewnieniu możliwości ich przesłania w front i back office'ach oraz systemach zarządzania ryzykiem.

System limitów

Grupa RZB stosuje kompleksowe podejście do zarządzania ryzykiem w odniesieniu do swoich ksiąg transakcyjnych i bankowych (podejście oparte na całkowitym zwrocie). Wszystkie księgi handlowe i bankowe są przedmiotem systematycznej oceny pod kątem ryzyka rynkowego. W codziennym procesie zarządzania ryzykiem rynkowym dokonuje się pomiaru i ograniczenia następujących parametrów:

- wartości narażonej na ryzyko (VaR) przy poziomie ufności wynoszącym 99% i horyzoncie czasowym wynoszącym 1 dzień

Wartość narażona na ryzyko to główny instrument procesu zarządzania ryzykiem rynkowym na płynnych rynkach, w normalnej sytuacji rynkowej. Wycenia się ją na podstawie hybrydowej metody symulacyjnej, w której generowanych jest 5000 scenariuszy. Metoda ta łączy korzyści wynikające z symulacji historycznej z zaletami symulacji Monte Carlo. Stosowane parametry rynkowe oparte są na historycznych seriach czasowych trwających 500 dni. Aby uwzględnić rozbudowany rozkład asymetryczny, założenia dotyczące rozkładu obejmują takie nowoczesne cechy, jak rozgrupowanie zmienności (*volatility declustering*), przypadkowe zmiany terminów oraz „kontenery ekstremalnych zdarzeń” (*extreme event containers*). Model został zatwierdzony przez austriacką komisję nadzoru nad rynkami

finansowymi, jako model wewnętrzny do pomiaru wymogów dotyczących kapitału własnego. Uzyskane wyniki wartości narażonej na ryzyko stosuje się nie tylko do ustalenia górnej granicy ryzyka, ale także do obliczenia alokacji kapitału ekonomicznego;

- wrażliwości (na zmiany kursów walutowych i stóp procentowych, gamma, vega, notowań akcji i cen towarów)
Limity wrażliwości stosuje się, by uniknąć pogrupowania w normalnej sytuacji rynkowej. Są to główne instrumenty procesu zarządzania w sytuacjach stresowych albo na rynkach, które nie posiadają płynności lub są strukturalnie trudne do zmierzenia;
- automatycznego zamykania pozycji w celu uniknięcia strat
Limit ten służy jako wsparcie w pomiarze własnych pozycji handlowych oraz poważnie ogranicza straty, nie pozwalając na ich akumulację.

Wyżej opisany wielopoziomowy system limitów uzupełnia kompleksowy model testów warunków skrajnych, który oblicza potencjalne zmiany wartości ogólnego portfela w świetle różnych scenariuszy. Wszystkie grupy ryzyka wykryte w trakcie testów warunków skrajnych są zgłaszane Komitetowi ds. Ryzyka Rynkowego i uwzględniane przy alokacji limitów. Raporty z testów warunków skrajnych według portfeli stanowią jedną z części codziennych raportów na temat ryzyka rynkowego.

Wartość narażona na ryzyko (VaR)

Tabela poniżej określa parametry ryzyka (VaR 99%, 1 dzień w mln euro) dla wszystkich rodzajów ryzyka rynkowego, na które narażone są księgi handlowe i bankowe. Wartość Grupy RZB narażona na ryzyko jest zdominowana przez strukturalne pozycje kapitałowe, ryzyko stóp strukturalnych oraz ryzyko spreadów w księgach obligacji utrzymywanych jako rezerwa płynności.

Księga handlowa, VaR 99%, 1d w mln euro	VaR na 31.12.2011	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na 31.12.2010
Ryzyko walutowe ¹	63 564	53 959	37 119	82 891	53 021
Ryzyko stóp procentowych	6 715	8 154	5 656	16 022	11 187
Ryzyko spreadów kredytowych	877	3 369	845	9 145	2 049
Ryzyko notowań akcji	2 328	1 973	1 345	2 958	1 399
W sumie	48 039	56 623	40 817	81 800	60 073

¹ Ryzyko kursowe na poziomie całego banku uwzględnia pozycje kapitałowe podmiotów zależnych wyrażone w walutach obcych.

Księga bankowa, VaR 99%, 1d w mln euro	VaR na 31.12.2011	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na 31.12.2010
Ryzyko stóp procentowych	46 274	45 791	13 110	112 813	69 753
Ryzyko spreadów kredytowych	10 814	28 847	9 979	47 608	29 949
W sumie	29 172	49 799	21 144	112 097	66 081

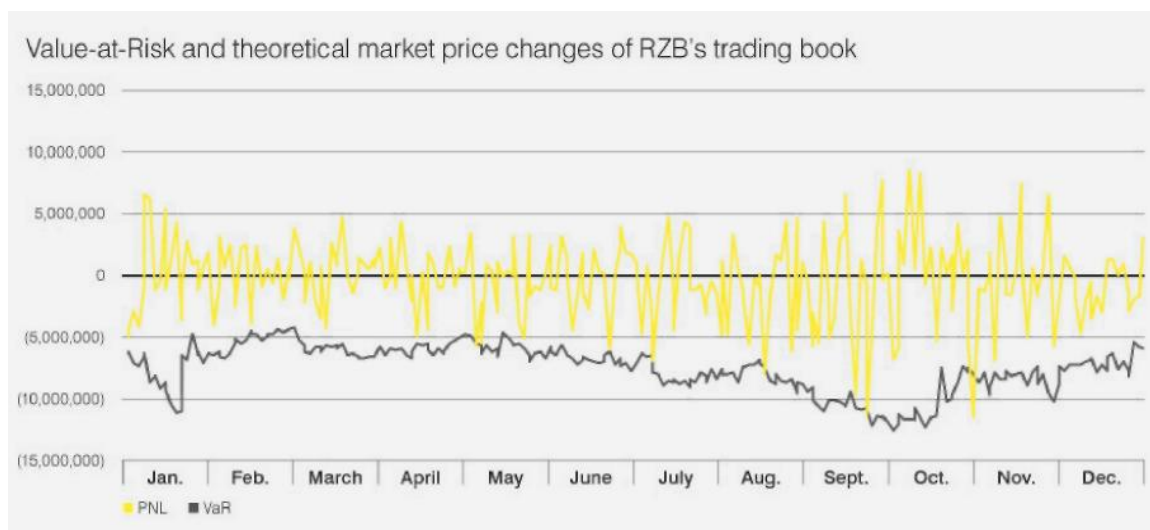
VaR ogółem 99%, 1d w mln euro	VaR na 31.12.2011	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR	VaR na 31.12.2010
Ryzyko walutowe ¹	63 564	53 961	37 119	82 891	53 021
Ryzyko stóp procentowych	46 023	53 684	26 462	116 618	70 163
Ryzyko spreadów kredytowych	10 772	31 344	9 530	47 787	31 065
Ryzyko notowań akcji	2 328	1 973	1 345	2 958	1 399
W sumie	50 954	81 054	49 971	125 688	86 932

¹ Ryzyko kursowe na poziomie całego banku uwzględnia pozycje kapitałowe podmiotów zależnych wyrażone w walutach obcych.

Poza jakościową analizą rentowności metody pomiaru ryzyka są stale monitorowane w ramach procesu testowania wstecznego i walidacji statystycznej, a w przypadku wykrycia słabych stron modeli są należycie dostosowywane. W badanym roku w księdze handlowej Grupy RZB (uwzględniającej pozycje kapitałowe banków sieciowych) odnotowano dwa naruszenia testów wstecznych, co odzwierciedla poniższy wykres, który porównuje wartość narażoną na ryzyko z hipotetycznymi zyskami i stratami w ujęciu dziennym. Wartość narażona na ryzyko odpowiada maksymalnej stracie, która nie jest przekraczana w ciągu jednego dnia przy przedziale ufności wynoszącym 99 procent. Stratę tą porównuje się z obowiązującymi hipotetycznymi zyskami lub stratami, jakie w kolejnym dniu wyniknęłyby z faktycznych zmian na rynku. Warto zauważyć, że model prawidłowo odtwarza zasady dotyczące zmienności parametrów rynkowych i szybko reaguje na wszelkie zmiany warunków.

Na początku 2012 roku w sprawozdawczości, zgodnie z wymogami regulacyjnymi sprawozdawczość oprócz wartości narażonej na ryzyko uwzględnia także wartość narażoną na ryzyko w warunkach skrajnych.

Wykres poniżej – Wartość narażona na ryzyko i teoretyczne zmiany cen rynkowych w księgach handlowych RZB

Ryzyko walutowe i zabezpieczenia kapitału (wskaźnika kapitału)

Ryzyko rynkowe Grupy RZB jest przede wszystkim uzależnione od ryzyka walutowego związanego z kapitałem własnym utrzymywanym w walutach obcych w zagranicznych jednostkach Grupy, a także od powiązanych operacji hedgingowych, którymi zarządza Komitet ALCO Grupy. Tabela poniżej wymienia najważniejsze pozycje walutowe na 31 grudnia 2011 roku oraz prezentuje dane porównywalne za poprzedni rok. Przedstawione kwoty uwzględniają zarówno pozycje handlowe, jak i pozycje kapitałowe podmiotów zależnych opracowujących swoje sprawozdania finansowe w walucie obcej.

tys. euro	31.12.2011	31.12.2010
ALL	244 810	187 135
BAM	217 268	167 305
GBN	(59 632)	90 655
BYR	109 977	137 443
CNY	97 353	94 341
CZK	678 626	133 831
HRK	755 662	811 689
HUF	290 401	526 303
PLN	765 891	781 200
RON	636 767	538 897
RSD	518 498	475 253
RUB	2 280 107	2 132 097
UAH	1 733 777	1 537 677
USD	(616 156)	(707 173)

Ryzyko walutowe w węższym tego słowa znaczeniu definiowane jest jako ryzyko strat wynikających z otwartych pozycji w walutach obcych. Wahania kursów wymiany walut wpływają zarówno na bieżące dochody jak i ponoszone koszty. Ponadto oddziałują na wymogi oparte na kapitale w odniesieniu do aktywów wyrażonych w walucie obcej, nawet jeżeli są one finansowane w jednej i tej samej walucie, tj. bez otwartych pozycji walutowych.

Grupa RZB posiada znaczące udziały w spółkach, których siedziba mieści się poza strefą euro i które utrzymują swój kapitał własny w odpowiedniej walucie lokalnej. Także znaczna część ważonych ryzykiem aktywów Grupy RZB nie jest wyrażona w euro. W związku z powyższym zmiany kursów wymiany walut powodują wahania kapitału skonsolidowanego Grupy RZB oraz zmiany opartych na kapitale wymogów dotyczących ryzyka kredytowego.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym Grupa stosuje dwa różne podejścia:

- bezwzględne zatrzymanie kapitału (*absolute capital retention*) – ta strategia hedgingowa ma na celu uodpornienie kapitału utrzymywanego w walucie lokalnej poprzez utworzenie odpowiedniej kontrpozycji w ujęciu skonsolidowanym. Jednak tego typu zabezpieczenia nie można stosować w koniecznym zakresie w odniesieniu do wszystkich walut. Ponadto jest ono nierentowne ekonomicznie dla niektórych walut ze względu na znaczące różnice odsetkowe;
- stały wskaźnik kapitału – celem tej strategii hedgingowej jest uzgodnienie kapitału Tier 1 i aktywów ważonych ryzykiem z docelowym wskaźnikiem kapitału Tier 1 dla każdej waluty (tj. wyeliminowanie wszelkich niedoborów lub nadwyżek kapitału w każdej walucie względem aktywów ważonych ryzykiem), aby zapewnić utrzymanie wskaźnika kapitału Tier 1 na stałym poziomie w przypadku wahań kursów wymiany walut.

Grupa RZB stosuje metodę opartą na stałym wskaźniku kapitału w procesie zarządzania ryzykiem walutowym. I dlatego zmiany kursów walutowych wywołują bezwzględne zmiany kapitału skonsolidowanego. Jednak jednocześnie odpowiedniej zmianie ulega także podstawa kapitałowa dla ryzyka kredytowego wynikającego z aktywów wyrażonych w walutach obcych. Zarządzanie tego typu ryzykiem odbywa się na comiesięcznych spotkaniach Komitetu ALCO Grupy na podstawie historycznych zmian kursów walutowych oraz prognoz i wrażliwości wskaźnika kapitału Tier 1 w poszczególnych walutach.

Ryzyko stóp procentowych w księdze handlowej

Poniższe dwie tabele określają największe zmiany wartości bieżącej księgi handlowej Grupy RZB w przypadku równoległego wzrostu stóp procentowych o jeden punkt bazowy w tysiącach euro dla dwóch terminów – 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku. W badanym okresie nie odnotowano istotnych zmian odpowiednich czynników ryzyka.

31.12.2011 tys. euro	W sumie	> 3m	3-6m	6-12m	1-2	2-3	3-5	5-7	7 – 10	10-15	15-20	> 20
ALL	(31)	0	(1)	(8)	(10)	(10)	(1)	0	0	0	0	0
BGN	(10)	(1)	0	0	(2)	(1)	(4)	0	0	0	0	0
CHF	17	4	12	(2)	2	4	(3)	3	(3)	1	(1)	(1)
CZK	(27)	(1)	1	(3)	(8)	(11)	16	(14)	(1)	(6)	0	0
EUR	426	1	11	39	12	(8)	181	132	130	(50)	5	(27)
HRK	(14)	0	0	0	0	(1)	(10)	(2)	0	0	0	0
RUB	(185)	(1)	(14)	(22)	(38)	(59)	(28)	(21)	(2)	0	0	0
USD	87	9	(45)	26	(2)	(44)	(5)	(9)	32	(65)	(18)	207
Pozostałe	1	7	(11)	9	(2)	(3)	7	(2)	(3)	0	0	0

1 Zestaw walut zmieniał się co roku w zależności od bezwzględnej wartości poziomu wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

31.12.2010 tys. euro	W sumie	> 3m	3-6m	6-12m	1-2	2-3	3-5	5-7	7 – 10	10-15	15-20	> 20
ALL	(30)	(1)	(1)	(10)	(4)	(11)	(4)	0	0	0	0	0
BGN	(10)	(1)	0	0	(1)	(1)	(5)	0	0	0	0	0
BYR	11	0	0	3	1	4	4	0	0	0	0	0
EUR	442	6	(7)	(7)	(95)	30	203	161	219	7	21	(94)
GBP	(19)	0	0	0	(1)	0	0	0	(5)	0	(1)	(11)
RUB	(177)	(4)	(5)	(16)	(38)	(25)	(88)	(1)	(1)	0	0	0
USD	(37)	0	(9)	(8)	(9)	(6)	(4)	1	(1)	0	0	(1)
Pozostałe	(4)	2	0	18	(20)	6	(5)	(8)	3	2	0	(1)

1 Zestaw walut zmieniał się co roku w zależności od bezwzględnej wartości poziomu wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej

Różne terminy zapadalności oraz warunki dotyczące korekty odsetkowej produktów oferowanych wraz z finansowaniem w ramach lokat dla klientów oraz na rynku pieniężnym i rynku kapitałowym generują ryzyko stóp procentowych Grupy RZB. Ryzyko to wynika przede wszystkim z tylko częściowego wyrównania wrażliwości oczekiwanych płatności na zmiany stóp procentowych, rytmu korekt odsetkowych oraz innych opcjonalnych parametrów. Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej występuje w dwóch głównych walutach – EUR i USD, a także w walutach lokalnych spółek Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Z zasady ryzyko to zabezpiecza się kombinacją transakcji bilansowych i pozabilansowych, swapami stóp procentowych, a także w mniejszym zakresie kontraktami stóp procentowych typu forward i opcjami. Podstawowym zadaniem zarówno globalnego departamentu skarbu jak i lokalnych banków, które wspierają Komitet ALCO, jest zarządzanie strukturą bilansu. W tym celu jednostki te polegają na scenariuszach i analizach symulacji dochodów odsetkowych, by zapewnić optymalne pozycjonowanie zgodne z umową dotyczącą stóp procentowych, a także ustalonym apetytem na ryzyko.

Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej ustala się na podstawie obliczeń wartości narażonej na ryzyko oraz konwencjonalnych metod analizy zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Od 2002 roku organ nadzorujący otrzymuje raport kwartalny na temat ryzyka stóp procentowych, jako jeden z elementów statystyki stóp procentowych. Zgodnie z zasadami Basel III raport ten uwzględnia także zmianę wartości bieżącej kapitału Grupy. Kluczowe założenia istotne dla oszacowania terminów zapadalności oparte są na wymogach regulacyjnych oraz wewnętrznych danych statystycznych i doświadczeniach Grupy. W 2011 roku w Grupie RZB zmiany obliczone w odniesieniu do wahania stóp procentowych o 200 punktów bazowych nie przekroczyły poniżej wymaganego zgłoszenia poziomu stanowiącego 20 procent zakwalifikowanego kapitału.

Poniższe tabele prezentują zmianę wartości bieżącej księgi bankowej Grupy RZB w przypadku równoległego wzrostu stóp procentowych o jeden punkt bazowy, w tysiącach euro, na 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku. W tabelach uwzględniono waluty, dla których bezwzględna wrażliwość na zmiany stóp procentowych wynosi przynajmniej 10 000 euro. Obniżenie ryzyka stóp procentowych w księdze bankowej jest przede wszystkim związane ze spadkiem posiadanych obligacji rządowych.

31.12.2011 tys. euro	W sumie	> 3m	3-6m	6-12m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7 -10 l	10-15 l	15-20 l	> 20 l
ALL	(45)	3	(4)	6	(33)	(13)	(1)	(4)	0	0	0	0
BGN	16	0	3	9	0	5	(1)	0	0	0	0	0
CHF	(154)	8	(5)	(1)	(16)	(2)	(11)	(19)	(37)	(49)	(23)	0
CNY	37	(10)	16	32	0	0	0	0	0	0	0	0
CZK	12	8	(4)	19	0	(2)	3	(10)	(4)	2	(1)	0
EUR	(345)	86	121	177	189	16	(132)	(616)	38	(118)	(8)	(98)
HRK	(16)	(1)	0	4	(5)	(4)	(3)	(4)	(3)	0	0	0
HUF	(88)	(5)	(7)	(8)	(7)	(21)	(25)	(11)	(5)	1	0	0
RON	(108)	1	(2)	2	(8)	(31)	(11)	(35)	(23)	0	0	0
RSD	(25)	(1)	(1)	(5)	(17)	(7)	(3)	(1)	0	0	0	0
RUB	66	(36)	2	(7)	13	68	113	(6)	(28)	(40)	(13)	0
UAH	(248)	(6)	(5)	(26)	(60)	(57)	(65)	(11)	(10)	(6)	(1)	0
USD	(755)	26	(12)	24	(25)	(98)	(115)	(157)	(151)	(211)	(32)	(4)
Pozostałe	(7)	(9)	(1)	(8)	2	5	9	(1)	(3)	0	0	(1)

1 Zestaw walut zmieniał się co roku w zależności od bezwzględnej wartości poziomu wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

31.12.2011 tys. euro	W sumie	> 3m	3-6m	6-12m	1-2 l	2-3 l	3-5 l	5-7 l	7 -10 l	10-15 l	15-20 l	> 20 l
BGN	17	2	2	13	(1)	2	(1)	0	0	0	0	0
BYR	30	(2)	(11)	3	1	1	34	0	0	0	0	0
CHF	(101)	2	(14)	(20)	(2)	3	(1)	(14)	(16)	(22)	(16)	0
CNY	25	(14)	3	35	0	0	0	0	0	0	0	0
CZK	(42)	(12)	9	39	(82)	(34)	55	16	(17)	(16)	0	0
EUR	(2 026)	189	177	33	(38)	50	(155)	(767)	(1 244)	(210)	35	(96)
HRK	(88)	(22)	(1)	6	2	(12)	(36)	(29)	2	2	0	0
PLN	(17)	(14)	5	(5)	0	(2)	0	(1)	0	0	0	0
RON	(167)	5	(4)	(10)	(22)	(29)	(72)	(24)	(11)	0	0	0
RUB	58	(4)	(20)	14	51	45	43	(12)	(16)	(22)	(14)	(7)
UAH	(123)	0	5	7	(38)	(31)	(40)	(11)	(7)	(6)	(1)	0
USD	(288)	(22)	30	27	(6)	99	(87)	(98)	(56)	(124)	(35)	(14)
Pozostałe	(34)	(18)	(13)	16	(22)	(22)	(28)	47	3	1	1	(1)

Ryzyko spreadów kredytowych

System zarządzania ryzykiem rynkowym uwzględnia jako czynniki ryzyka terminowe krzywe spreadów obligacji i CDS w celu ustalenia ryzyka spreadów kredytowych, które stanowi specyficzne ryzyko stóp procentowych dla wszystkich instrumentów rynku kapitałowego utrzymywanych w księdze handlowej i księdze bankowej. Raport na temat wartości narażonej na ryzyko prezentuje tę kategorię ryzyka, gdyż stanowi ona istotny element posiadanych przez Grupę RZB papierów wartościowych. Istnieją plany wdrożenia tego typu ryzyka we wszystkich bankach zależnych Grupy.

Ryzyko płynności

Jedną z istotnych ról odgrywanych przez banki w międzynarodowym systemie finansowym jest przekształcanie terminów płynności. Obydwa się to na żądanie depozytariuszy, którzy chcą uzyskać dostęp do swoich lokat w krótkim terminie, a także w odpowiedzi na potrzeby uzyskania długoterminowego finansowania przez kredytobiorców. Tego typu operacje stale generują nadwyżki lub niedobory płynności, które banki równoważą poprzez wymianę płynności z innymi uczestnikami rynków finansowych na normalnych warunkach rynkowych.

Za zarządzanie płynnością w celu zapewnienia stałej wypłacalności Grupy odpowiada centralnie departament skarbu w Wiedniu, a także na poziomie zdecentralizowanym banki lokalne. Wewnętrzny system monitorujący raz w tygodniu oblicza i analizuje przepływy płatnicze według walut w całej Grupie. Na podstawie tych informacji Grupa opracowuje sprawozdania na temat płynności oraz sporządza oceny, aby zapewnić przestrzeganie ustawowych wymogów i ustalonych limitów dotyczących płynności. Dalsza analiza w szczególności uwzględnia sytuacje kryzysowe charakterystyczne dla danego rynku i danej instytucji w oparciu o scenariusze prognoz przepływów pieniężnych, z których wszystkie są omawiane na posiedzeniach Komitetu ALCO Grupy.

Nowe wymogi regulacyjne

Rozporządzenie w sprawie zarządzania ryzykiem płynności weszło w życie w Austrii 31 grudnia 2010 roku i wdraża zasady opracowane przez Komitet Europejskich Organów Nadzoru Bankowego (*Committee of European Banking Supervision*, CEBS). Jeszcze przed wejściem rozporządzenia w życie spółka RZB stosowała wymagane instrumenty w procesie zarządzania ryzykiem płynności, takie jak wystarczające rezerwy płynnościowe, oparte na różnych scenariuszach testy warunków skrajnych oraz plany awaryjne na wypadek utraty płynności. Umowa Kapitałowa Basel III wprowadzi dalsze nowe wymogi regulacyjne dotyczące płynności. Wstępna analiza jeszcze niesfinalizowanych zasad potwierdza, że spółka RZB jest bardzo dobrze przygotowana do nowych wymogów.

Ryzyko płynności krótkoterminowej

Poniższa tabela prezentuje nadwyżkową płynność oraz wskaźnik oczekiwanych wpływów pieniężnych powiększonych o możliwości zrównoważenia wydatków pieniężnych (wskaźnik płynności) dla wybranych terminów zapadalności w ujęciu skumulowanym, uwzględniając wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe. Bazując na opiniach rzeczoznawców, analizach statystycznych i charakterystykach poszczególnych krajów, obliczenia te uwzględniają także szacunkowe dane dotyczące przedłużenia zdefiniowanych aktywów, tak zwanej bazy lokat klientów oraz możliwości zrównoważenia płynności (w szczególności aktywów, które kwalifikują się do refinansowania w bankach centralnych oraz które można wykorzystać jako zabezpieczenie w transakcjach wykupu). Wysoki wskaźnik płynności odzwierciedla ostrożne operacje RZB związane z zarządzaniem środkami pieniężnymi odzwierciedla.

tys. euro termin zapadalności	2011			2010		
	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok
Deficyt płynności	20 595 029	17 698 062	6 734 002	20 461 399	17 343 284	5 767 587
Wskaźnik płynności	168%	126%	104%	165%	129%	105%

Aby określić górny poziom ryzyka płynności, do każdej jednostki Grupy stosuje się limity wymagające dodatniej nadwyżkowej płynności dla ustalonej w modelu pozycji płynności. Grupa posiada znaczne płynne papiery wartościowe oraz aktywa uprzywilejowane w ramach udzielanych kredytów, aby zabezpieczyć płynność w różnych walutach. Aby zapobiec niedoborowi płynności, Grupa stosuje plany awaryjne. We wszystkich głównych jednostkach Grupy wprowadzono listy priorytetów mające na celu eliminację problemów związanych z płynnością (uwzględniające odpowiednie rezerwy na wypadek zdarzeń zewnętrznych).

Ryzyko płynności strukturalnej

Ryzyko płynności strukturalnej w szczególności uruchamia zmianę strategii kredytobiorców dotyczącej zarządzania ryzykiem lub obniżenie ratingu instytucji, która sama poszukuje środków. Koszty i możliwości finansowania rosną i spadają wraz z poszukiwaną premią ryzyka, która waha się zarówno dla poszczególnych rynków jak i instytucji.

W związku z powyższym długoterminowy zakres finansowania zależy od ogólnego odzyskania zaufania do banków oraz większych starań mających na celu zabezpieczenie lokat oszczędnościowych. Spółka RZB finansuje swoją działalność poprzez transakcje na rynku pieniężnym i rynku kapitałowym z jednej strony oraz działalność detaliczną banków sieciowych z drugiej strony. RZB pełni funkcję centralnej jednostki zajmującej się rozliczeniem płynności dla austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen oraz różnych lokalnych spółek Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Plan finansowania RZB zwraca szczególną uwagę na uzyskanie zrównoważonej struktury finansowania, by utrzymać kontrolę nad ryzykiem płynności strukturalnej. Środki w Grupie są gromadzone nie tylko przez RBI AG jako największą samodzielną instytucję, ale także przez wiele banków zależnych, które podlegają koordynacji i optymalizacji w ramach wspólnego planu. Ponadto RZB pozwala swoim podmiotom zależnym gromadzić środki średnio i długoterminowe w ramach kredytów konsorcjalnych, dwustronnych bankowych transakcji finansowych oraz kredytów globalnych instytucji ponadnarodowych. Tego typu źródła finansowania są konsekwentnie stosowane w oparciu o długoterminową współpracę pomiędzy podmiotami.

Aby zarządzać ryzykiem płynności i ustalić jego maksymalną granicę w świetle oczekiwanych zasad Umowy Kapitałowej Basel III w poszczególnych bankach sieciowych skorygowano docelowe wartości wskaźników kredyty/lokaty (tj. wskaźników kredytów i pożyczek udzielonych klientom w stosunku do lokat klientów). Ustalono w ten sposób limity uwzględniają planowane przyszłe wolumeny, a także zakres wzmocnienia bazy depozytowej w poszczególnych krajach. Powoduje to zmniejszenie wymogów dotyczących finansowania zewnętrznego Grupy, a także konieczność wewnętrznych przesunięć płynności w Grupie i związanego z tym ryzyka.

Tabela poniżej prezentuje analizę uzgodnionych umownych przepływów płatniczych w odniesieniu do zobowiązań finansowych w

określonych terminach zapadalności:

31.12.2011	Wartość bilansowa	Umowne przepływy pieniężne	Do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
tys. euro						
Zobowiązania niezwiązane z instrumentami pochodnymi	128 496 158	140 091 940	78 962 921	20 480 260	26 543 398	14 105 360
Lokaty banków	39 873 123	43 617 494	23 441 338	5 388 061	11 198 928	3 589 167
Lokaty klientów	67 114 176	70 472 246	49 132 455	12 256 688	4 602 633	4 480 470
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	14 277 881	16 940 851	3 518 422	2 559 178	9 391 010	1 472 242
Pozostałe zobowiązania	2 813 368	4 001 005	2 847 456	200 911	821 572	131 065
Kapitał podporządkowany	4 417 610	5 060 344	23 250	75 422	529 255	4 432 416
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	9 209 114	17 940 540	7 609 479	2 877 748	6 150 646	1 302 666
Instrumenty pochodne w księdze handlowej	8 404 369	15 814 560	6 604 701	2 609 721	5 447 463	1 152 675
Zabezpieczające instrumenty pochodne	42 702	49 372	541	4 782	13 065	30 984
Pozostałe instrumenty pochodne	749 076	2 020 513	1 000 340	242 754	658 502	118 917
Kredytowe instrumenty pochodne	12 967	56 095	3 897	20 491	31 616	90

31.12.2010	Wartość bilansowa	Umowne przepływy pieniężne	Do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
tys. euro						
Zobowiązania niezwiązane z instrumentami pochodnymi	118 658 824	130 293 401	68 384 780	22 682 562	26 440 948	12 785 113
Lokaty banków	37 391 030	41 500 674	19 662 781	7 679 187	10 441 521	3 714 185
Lokaty klientów	57 935 950	60 776 350	44 037 659	9 116 436	3 736 568	3 885 687
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	16 569 010	18 904 941	1 500 048	5 551 382	9 741 404	2 112 107
Pozostałe zobowiązania	2 508 554	4 364 507	3 131 246	221 149	853 683	158 431
Kapitał podporządkowany	4 254 280	4 746 929	50 046	114 408	1 667 772	2 914 703
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	5 800 195	13 346 034	6 268 028	2 671 966	2 924 531	1 481 507
Instrumenty pochodne w księdze handlowej	4 527 744	10 746 920	5 199 885	2 130 567	2 320 440	1 096 027
Zabezpieczające instrumenty pochodne	476 764	574 063	12 979	19 907	219 898	321 278
Pozostałe instrumenty pochodne	777 355	2 006 970	1 053 066	516 696	373 679	63 529
Kredytowe instrumenty pochodne	18 332	18 081	2 098	4 796	10 514	673

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako ryzyko strat wynikających z niewłaściwych lub nieudanych procesów wewnętrznych, spowodowanych przez ludzi albo systemy lub zdarzenia zewnętrzne. Ryzyko to obejmuje ryzyko prawne. W ramach tej kategorii ryzyka Grupa kontroluje zarówno wewnętrzne czynniki ryzyka, np. nieupoważnione działania, kradzież i oszustwo, błędy w rozliczeniach i procesach, przerwy w działalności oraz awarie systemów, a także zewnętrzne czynniki ryzyka, takie jak uszkodzenie majątku i zamiar oszukania.

Grupa analizuje powyższe rodzaje ryzyka i zarządza nimi na podstawie swoich własnych danych historycznych na temat strat, a także wyników oceny ryzyka. Kolejnym elementem procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest system zachęt w ramach wewnętrznej alokacji kapitału mający nagradzać wysoką jakość danych oraz niskie straty po stronie poszczególnych jednostek organizacyjnych. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym RZB ma zarówno charakter scentralizowany jak i zdecentralizowany. Podstawowe zasady i minimalne standardy ustala centralna jednostka ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast za ich wdrożenie odpowiadają jednostki lokalne.

Tak jak w przypadku pozostałych rodzajów ryzyka, RZB stosuje zasadę funkcjonalnego rozdziału czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym i jego monitorowaniem. Jednostki kontrolujące ryzyko operacyjne w poszczególnych podmiotach Grupy odpowiadają za wdrożenie i usprawnienie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (np. samodzielną ocenę lub ustalenie oraz monitorowanie wskaźników wczesnego ostrzegania), a także sporządzanie raportów dla centralnej jednostki ds. monitorowania ryzyka operacyjnego. Odpowiedzialne osoby w pionach wdrażają rozwiązania mające na celu kontrolę i złagodzenie ryzyka operacyjnego oraz podejmują decyzje w sprawie zastosowania instrumentów zarządczych, np. ochrony ubezpieczeniowej lub innych procesów pozwalających złagodzić ryzyko.

Identyfikacja ryzyka

Istotnym aspektem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest identyfikacja i ocena ryzyka zagrażającego ciągłości działalności Grupy (co jest jednak bardzo mało prawdopodobne) oraz innym obszarom, w których możliwe są częstsze straty (choć wyłącznie w niewielkich ilościach).

Ryzyko operacyjne oceniane jest zgodnie z ustrukturyzowanymi, ogólnogrupowymi zasadami, przy użyciu dwuwymiarowej macierzy według procesów biznesowych i rodzaju zdarzenia (dla każdego obszaru działalności lub każdej grupy produktów). Ocena taka obejmuje także wszystkie nowe produkty. Wszystkie jednostki Grupy oceniają wysoce prawdopodobne zdarzenia o niskim stopniu oddziaływania, a także mało prawdopodobne zdarzenia o wysokim stopniu oddziaływania względem dochodów w rocznym i dziesięcioletnim horyzoncie czasowym. Mało prawdopodobne zdarzenia o wysokim stopniu oddziaływania wycenia się przy użyciu standardowych scenariuszy. Ponadto jednostki Grupy wdrażają dalsze scenariusze oparte na profilu ryzyka i warunkach lokalnych konkretnej jednostki. W 2011 roku spółka RBI uczestniczyła także w wymianie definicji scenariuszy w ramach międzynarodowego renomowanego konsorcjum ORX, którego jest członkiem od 2010 roku.

Monitoring

Najważniejsze wskaźniki ryzyka operacyjnego wykorzystuje się do jak najwcześniejszej identyfikacji strat i zapobiegania stratom. Wskaźniki te są także zorientowane na poszczególne banki w Grupie, z kolei centrala Grupy dodatkowo definiuje obowiązkowy podstawowy zestaw wskaźników stosowanych w porównaniach wewnętrznych.

Straty operacyjne są rejestrowane w ustrukturyzowanej, ogólnogrupowej bazie danych ORCA (*Operational Risk Controlling Application*), która dzieli się według obszarów działalności i rodzaju zdarzenia. Tak zgromadzone dane na temat strat stanowią warunek wstępny do zastosowania standardowego podejścia. Ponadto dane na temat strat (a także dokumentacja strat, które ostatecznie nie następują) stanowią podstawę scenariuszy w procesie identyfikacji ryzyka i zamiany międzynarodowych baz danych na temat strat w celu rozwoju zaawansowanych metod pomiaru.

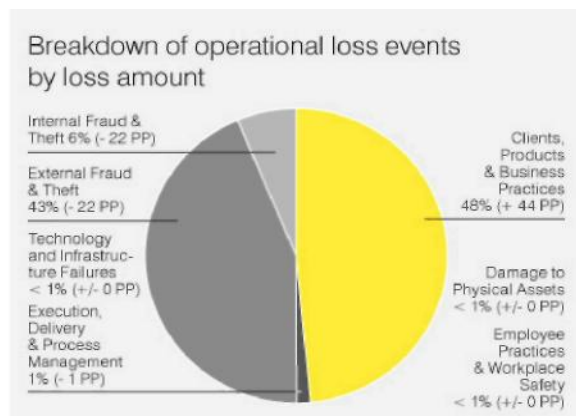
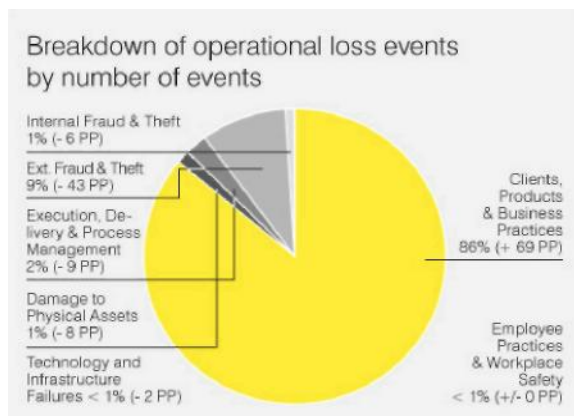
Wyniki analizy oraz przypadki wystąpienia ryzyka operacyjnego są regularnie i kompleksowo zgłaszane Komitetowi Grupy ds. Ryzyka. W 2011 roku podział przypadków strat Grupy według rodzaju zdarzenia wskazuje na zwiększenie w segmentach klientów, produktów i praktyk biznesowych, co w znacznej mierze wynika z ujemnych różnic walutowych na Węgrzech.

Wykres poniżej – Podział strat operacyjnych według liczby zdarzeń

Oszustwa i kradzieże wewnętrzne 1%
 Oszustwa i kradzieże zewnętrzne 9%
 Wykonanie, dostawa i zarządzanie procesami 2%
 Uszkodzenie aktywów rzeczowych 1%
 Awaria technologii i infrastruktury < 1%
 Klienci, produkty i praktyki biznesowe 86%
 Praktyki pracownicze i bezpieczeństwo pracy <1%

Wykres poniżej – Podział strat operacyjnych według kwoty straty

jak obok

Przypadki strat odnotowanych przez RZB w znacznej mierze obejmują zdarzenia zewnętrzne związane z kredytami. W związku z powyższym Grupa już utworzyła stosowną rezerwę na straty kredytowe. Zwiększenie przypadków oszustw wewnętrznych jest wynikiem aktywnych czynności dochodzeniowych w szczególności w państwach WNP. Aby rozwiązać ten problem, natychmiast podjęto odpowiednie środki zapobiegawcze.

Pomiar i ograniczenie ryzyka

Aktualnie RZB oblicza wymogi kapitałowe dla ryzyka operacyjnego zgodnie z Basel II, stosując standardowe podejście. To samo dotyczy wszystkich głównych jednostek Grupy.

Aby zmniejszyć ryzyko operacyjne, dyrektorzy pionów wprowadzają prewencyjne metody ograniczania i przenoszenia ryzyka. Następnie jednostki ds. kontroli ryzyka monitorują postępy i efektywność tego typu metod. Dyrektorzy opracowują także plany kryzysowe oraz wyznaczają pracowników lub departamenty, które wdrażają konieczne rozwiązania w przypadku faktycznego wystąpienia szkodliwego zdarzenia. Ponadto kilka specjalistycznych jednostek organizacyjnych wspiera wymienione piony w procesie zapobiegania ryzyku operacyjnemu. Istotną rolę odgrywa jednostka ds. zarządzania oszustwami, która monitoruje tego typu zagrożenia oraz podejmuje działania prewencyjne, aby zapobiec potencjalnym oszustwom. RZB zapewnia także kompleksowe szkolenie dla pracowników oraz posiada kilka planów awaryjnych i systemów zapasowych.

Pozostałe informacje

(45) Finansowe instrumenty pochodne

Tabela poniżej przedstawia podział całkowitego wolumenu nierozliczonych instrumentów finansowych na 31 grudnia 2011 roku.

tys. euro	Wartość nominalna wg terminu zapadalności			W sumie	Wartość godziwa	
	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat		Dodatnia	Ujemna
W sumie	122 268 966	144 974 282	82 199 384	349 442 632	8 669 375	(9 209 115)
Kontrakty stóp procentowych	67 741 393	132 626 306	79 168 417	279 536 115	7 516 683	(7 099 901)
Produkty pozagieldowe						
Swapy stóp procentowych	54 265 998	126 633 013	74 131 034	255 030 044	7 308 114	(6 913 713)
Kontrakty stóp procentowych typu futures	10 138 796	824 586	0	10 963 382	17 509	(12 836)
Opcje stóp procentowych – zakupione	799 461	2 536 276	2 188 593	5 524 330	181 574	0
Opcje stóp procentowych – sprzedane	1 136 378	2 632 431	2 688 104	6 456 913	0	(168 122)
Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego						
Kontrakty stóp procentowych typu futures	1 138 261	0	10 686	1 148 947	5 824	(1 975)
Opcje stóp procentowych	262 500	0	150 000	412 500	3 662	(3 255)
Kontrakty kursowe i kontrakty na złoto	51 886 997	8 971 520	1 857 057	62 715 575	893 822	(1 423 760)
Produkty pozagieldowe						
Walutowe swapy stóp procentowych	2 533 555	7 584 615	1 830 346	11 948 516	265 021	(592 346)
Kontrakty walutowe typu forward	46 624 332	1 187 839	0	47 812 171	578 005	(682 160)
Opcje walutowe – zakupione	1 247 261	60 005	1 519	1 308 785	48 138	0
Opcje walutowe – sprzedane	1 311 728	132 279	1 645	1 445 652	0	(120 046)
Pozostałe podobne kontrakty walutowe	10	0	0	10	10	0
Kontrakty na złoto	8 305	6 783	23 547	38 635	930	(25 154)
Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego						
Kontrakty walutowe (futures)	161 807	0	0	161 807	1 717	(4 054)
Kontrakty na kapitał własny/indeksy	1 453 434	1 144 660	382 450	2 980 543	82 102	(590 632)
Produkty pozagieldowe						
Opcje oparte na kapitale własnym/indeksach - zakupione	177 063	344 239	201 960	723 262	17 548	0
Opcje oparte na kapitale własnym/indeksach - sprzedane	233 653	321 498	57 226	612 377	0	(111 131)
Pozostałe podobne kontrakty na kapitale własnym/indeksach	181 165	405 559	121 965	708 689	4 980	(369 640)
Produkty będące przedmiotem obrotu giełdowego						
Kontrakty na kapitale własnym/indeksach typu futures – ceny forward	596 579	458	1 299	598 336	42 639	(93 295)
Kontrakty na kapitale własnym/indeksach typu futures	264 973	72 905	0	337 878	16 935	(16 565)
Towary	155 274	83 595	24 645	263 514	12 923	(9 624)
Kredytowe instrumenty pochodne	1 017 437	2 127 287	753 226	3 897 950	163 846	(80 498)
Kontrakty na metale szlachetne	14 430	20 913	13 590	48 934	0	(4 701)

Nadwyżkę ujemnych wartości rynkowych dla transakcji opartych na papierach wartościowych równoważą akcje nabyte w celach hedgingowych. Tego typu akcje księguje się w ramach aktywów handlowych i nie zostały one uwzględnione w powyższej tabeli.

Tabela poniżej prezentuje podział całkowitego wolumenu nierozliczonych instrumentów finansowych na 31 grudnia 2010 r.

tys. euro	Wartość nominalna wg terminu zapadalności				Wartość godziwa	
	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	W sumie	Dodatnia	Ujemna
W sumie	89 928 907	109 641 116	70 699 823	270 269 844	5 095 186	(5 800 195)
Kontrakty stóp procentowych	44 838 897	98 768 641	67 572 241	211 179 778	4 182 923	(3 982 527)
Produkty pozagieldowe						
Swapy stóp procentowych	37 792 505	93 928 449	62 511 899	194 232 852	4 092 022	(3 872 901)
Kontrakty stóp procentowych typu futures	4 980 163	269 833	0	5 249 996	4 726	(5 330)
Opcje stóp procentowych – zakupione	742 385	2 236 711	1 736 889	4 715 985	82 054	0
Opcje stóp procentowych – sprzedane	670 890	2 070 048	2 168 642	4 909 581	0	(103 896)
Produkty będące przedmiotem obrotu gieldowego						
Kontrakty stóp procentowych typu futures	652 954	263 600	1 154 811	2 071 364	4 121	(400)
Kontrakty kursowe i kontrakty na złoto	42 618 418	7 734 681	1 753 664	52 106 764	738 731	(1 197 032)
Produkty pozagieldowe						
Walutowe swapy stóp procentowych	2 992 201	6 362 482	1 725 572	11 080 255	260 331	(653 110)
Kontrakty walutowe typu forward	36 965 659	932 590	0	37 898 249	436 796	(446 397)
Opcje walutowe – zakupione	1 150 438	197 053	1 476	1 348 968	39 085	0
Opcje walutowe – sprzedane	1 318 885	238 606	1 599	1 559 091	0	(42 389)
Pozostałe podobne kontrakty walutowe	0	0	0	0	1	0
Kontrakty na złoto	5 290	3 950	25 017	34 256	899	(23 982)
Produkty będące przedmiotem obrotu gieldowego						
Kontrakty walutowe (futures)	185 945	0	0	185 945	1 609	(1 254)
Kontrakty na kapitał własny/indeksy	1 550 606	699 170	240 233	2 490 007	97 230	(569 568)
Produkty pozagieldowe						
Opcje oparte na kapitale własnym/indeksach - zakupione	135 052	333 586	125 799	594 437	72 764	0
Opcje oparte na kapitale własnym/indeksach - sprzedane	132 693	138 419	37 224	308 336	0	(148 200)
Pozostałe podobne kontrakty na kapitale własnym/indeksach	376 439	186 508	75 912	638 858	3 803	(408 641)
Produkty będące przedmiotem obrotu gieldowego						
Kontrakty na kapitale własnym/indeksach typu futures – ceny forward	498 142	0	1 298	499 439	11 316	(1 319)
Kontrakty na kapitale własnym/indeksach typu futures	408 280	40 657	0	448 937	9 347	(11 408)
Towary	404 694	100 657	15 276	520 627	17 398	(3 024)
Kredytowe instrumenty pochodne	495 178	2 337 967	1 102 740	3 935 885	57 261	(62 252)

(46) Wartość godziwa instrumentów finansowych niewykazywanych według wartości godziwej

Wartość godziwa, która różni się od wartości bilansowej, oblicza się dla kredytów i pożyczek oraz lokat o stałej stopie procentowej dla banków lub klientów, jeżeli okres pozostały do terminu wymagalności/zapadalności przekracza 1 rok. Kredyty i pożyczki oraz lokaty o zmiennej stopie procentowej są brane pod uwagę, jeżeli okres naliczania odsetek przekracza 1 rok. Wartość godziwą kredytów i pożyczek oblicza się poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych i zastosowanie stóp procentowych, według których podobne kredyty i pożyczki o takich samych terminach wymagalności mogłyby zostać udzielone klientom charakteryzującym się taką samą wiarygodnością kredytową. Ponadto w obliczeniach wartości godziwej kredytów i pożyczek uwzględnia się także specyficzne ryzyko kredytowe i zabezpieczenia.

tys. euro	Wartość godziwa	2011 Wartość bilansowa	Różnica	Wartość godziwa	2010 Wartość bilansowa	Różnica
Aktywa						
Rezerwa gotówkowa	12 951 118	12 951 118	0	6 734 734	6 734 734	0
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	22 162 345	22 229 773	(67 428)	19 486 734	19 497 673	(10 939)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 460 858	79 210 185	(749 328)	73 961 686	73 738 110	223 576
Inwestycje finansowe	7 321 940	7 166 038	155 902	13 307 242	13 151 210	156 032
Wartości niematerialne i prawne oraz aktywa rzeczowe	2 925 076	2 923 278	(1 798)	3 001 663	3 003 763	(2 100)
Pozostałe aktywa	2 474 216	2 474 216	0	2 387 369	2 387 369	0
Zobowiązania						
Lokaty banków	39 789 825	39 873 123	(83 298)	37 506 292	37 391 030	115 263
Lokaty klientów	67 066 346	67 114 176	(47 830)	58 236 909	57 935 950	300 959
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	13 943 345	14 277 881	(334 536)	16 660 357	16 569 010	91 347
Kapitał podporządkowany	3 944 096	4 417 610	(473 514)	4 119 520	4 254 280	(134 760)
Pozostałe zobowiązania	1 504 372	1 504 372	0	1 297 879	1 297 879	0

(47) Wartość godziwa instrumentów finansowych wykazywanych według wartości godziwej

tys. euro	Poziom I	2011 Poziom II	Poziom III	Poziom I	2010 Poziom II	Poziom III
Aktywa handlowe	2 861 986	8 602 072	102 882	3 599 448	5 013 918	255
Dodatnia wartość instrumentów pochodnych ¹	166 781	7 973 537	102 707	69 408	4 100 369	0
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	198 196	11 739	0	320 380	110 048	0
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	2 497 009	609 924	175	3 209 660	803 501	255
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów handlowych	0	6 872	0	0	0	0
Aktywa finansowe według wartości godziwej odnoszone na rachunek zysków i strat	5 063 500	2 268 679	52 280	5 620 569	2 301 548	172 852
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	137 535	118 978	4 745	153 980	131 714	1 294
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	4 925 965	2 149 701	47 535	5 466 589	2 169 834	171 558
Aktywa finansowe dostępne na sprzedaż	3 502 388	0	252 321	95 789	0	254 109
Pozostałe odsetki ²	80 319	0	0	95 789	0	0
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	3 422 069	0	0	0	0	0
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	0	0	252 321	0	0	254 109
Instrumenty pochodne (hedging)	0	426 350	0	0	925 409	0
Dodatnia wartość instrumentów pochodnych wynikająca rachunkowości zabezpieczeń	0	0	0	0	0	0

1 W tym pozostałe instrumenty pochodne

2 Z uwzględnieniem wyłącznie papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu na giełdzie

Poziom I Notowane ceny rynkowe

Poziom II Techniki wyceny oparte na danych rynkowych

Poziom III Techniki wyceny nieoparte na danych rynkowych

tys. euro	Poziom I	2011 Poziom II	Poziom III	Poziom I	2010 Poziom II	Poziom III
Zobowiązania handlowe	670 907	9 691 907	112 596	1 583 600	4 950 458	48
Ujemna wartość finansowych instrumentów pochodnych ¹	105 421	9 003 521	57 471	563 511	4 759 871	48
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów handlowych	0	0	0	0	0	0
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	565 486	142	55 125	424 912	818	0
Wyemitowane świadectwa	0	688 244	0	595 177	189 769	0
Zobowiązania według wartości godziwej odnoszone na rachunek zysków i strat	0	3 345 911	0	0	2 557 396	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	3 345 911	0	0	2 557 396	0
Instrumenty pochodne (hedging)	0	42 702	0	0	476 764	0
Ujemna wartość instrumentów pochodnych wynikająca rachunkowości zabezpieczeń	0	42 702	0	0	476 764	0

1 W tym pozostałe instrumenty pochodne

Poziom I Notowane ceny rynkowe

Poziom II Techniki wyceny oparte na danych rynkowych

Poziom III Techniki wyceny nieoparte na danych rynkowych

Zmiany stanu instrumentów finansowych sklasyfikowanych w ramach poziomu III według wartości godziwej

Poniższe tabela prezentują zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych, których modele wyceny oparto na niezauważalnych parametrach.

tys. euro	1.01.2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zakupy	Sprzedaż, spłata
Aktywa handlowe	255	0	7	0	(4 251)
Aktywa finansowe według wartości godziwej odnoszone na rachunek zysków i strat	426 960	0	(1 090)	697	(126 134)

tys. euro	Zysk/strata w RZS	Zysk/strata w pozostałych całkowitych dochodach	Przeniesienie do poziomu III	Przeniesienie z poziomu III	31.12.2011
Aktywa handlowe	103 843	0	3 027	0	102 882
Aktywa finansowe według wartości godziwej odnoszone na rachunek zysków i strat	823	0	3 027	(161)	304 601

tys. euro	1.01.2011	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zakupy	Sprzedaż, spłata
Zobowiązania handlowe	48	0	0	2 236	0

tys. euro	Zysk/strata w RZS	Zysk/strata w pozostałych całkowitych dochodach	Przeniesienie do poziomu III	Przeniesienie z poziomu III	31.12.2011
Zobowiązania handlowe	2 678	0	107 418	(48)	112 332

Zysk z instrumentów finansowych sklasyfikowanych na poziomie III wartości godziwej wyniósł 106 408 tys. euro (2010: zysk w wysokości 20 196 tys. euro).

(48) Zobowiązania warunkowe i udzielone

tys. euro	2011	2010
Zobowiązania warunkowe	13 752 690	12 039 285
Akcepty i poręczenia wekslowe	43 693	32 119
Gwarancje kredytowe	7 377 583	6 602 765
Pozostałe gwarancje	2 907 583	2 509 853
Akredytywy (dokumentowe)	3 072 307	2 875 765
Pozostałe zobowiązania warunkowe	351 523	18 783
Zobowiązania udzielone	12 779 677	12 178 748
Nieodwołalne i otwarte linie kredytowe	12 779 677	12 178 748
do 1 roku	4 871 639	4 607 929
powyżej 1 roku	7 908 038	7 570 819

Poniższa tabela prezentuje odwołalne linie kredytowe, które nie podlegały ważeniu zgodnie z Umową Kapitałową Basel II.

tys. euro	2011	2010
Odwołalne linie kredytowe	14 713 219	11 679 868
do 1 roku	11 830 786	9 610 803
powyżej 1 roku	2 882 434	2 069 065

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft i Raiffeisen Bank International AG należą do Raiffeisen-Kundengarantiegemeinschaft Österreich. Członkowie tego stowarzyszenia mają obowiązek umowy solidarnego

gwarantowania terminowego regulowania zobowiązań niewypłacalnego członka stowarzyszenia, wynikających z depozytów klientów oraz własnych emisji do wysokości limitu stanowiącego sumę indywidualnych możliwości pozostałych członków stowarzyszenia. Indywidualne możliwości członka stowarzyszenia mierzone są na podstawie jego dostępnych rezerw, z zastrzeżeniem stosownych postanowień austriackiego prawa bankowego (BWG).

(49) Działalność powiernicza

Tabela poniżej prezentuje wolumeny działalności powierniczej na dzień sporządzenia bilansu, których nie wykazano w sprawozdaniu z pozycji finansowej.

tys. euro	2011	2010
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	9 509	9 442
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	338 321	391 124
Inwestycje finansowe	7 262	31 285
Pozostałe aktywa powiernicze	69 751	48 891
Aktywa powiernicze	424 842	480 742
Lokaty banków	113 085	143 303
Lokaty klientów	234 915	282 003
Pozostałe zobowiązania powiernicze	76 842	55 436
Zobowiązania powiernicze	424 842	480 742

Podział dochodów i kosztów działalności powierniczej

tys. euro	2011	2010
Dochody z działalności powierniczej	7 019	8 723
Zobowiązania z tytułu działalności powierniczej	827	1 489

Fundusze zarządzane przez RZB

tys. euro	2011	2010
Detaliczne fundusze inwestycyjne	4 976 007	5 148 417
Fundusze oparte na kapitale własnym i fundusze zrównoważone	3 004 068	3 031 164
Fundusze obligacji	1 700 639	1 684 183
Fundusze rynku pieniężnego	232 330	373 363
Pozostałe	38 970	59 708
Fundusze specjalistyczne	992 300	922 181
Fundusze nieruchomości	69 699	63 286
W sumie	6 038 006	6 133 884

(50) Aktywa podporządkowane

tys. euro	2011	2010
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	37 809	58 371
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	50 563	55 733
Aktywa handlowe	2 471	63 449
Inwestycje finansowe	85 105	138 332
W sumie	175 947	315 885

(51) Papiery wartościowe dopuszczone do obrotu giełdowego zgodnie z ust. 64 austriackiego prawa bankowego (BWG)

tys. euro	2011		2010	
	notowane	nienotowane	notowane	nienotowane
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	13 094 144	550 933	16 784 895	441 301
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	382 929	220 921	471 136	118
Udziały kapitałowe	34 571	20 623	51 266	26 141

(52) Wolumen księgi handlowej zgodnie z ust. 22b austriackiego prawa bankowego (BWG)

tys. euro	2011	2010
Papiery wartościowe, inwestycje kapitałowe	3 389 479	4 541 463
Pozostałe instrumenty finansowe	322 972 007	228 772 941
W sumie	326 361 487	233 314 404

(53) Zarządzanie kapitałem oraz ustawowe fundusze własne zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG)

Kapitał stanowi zasadniczą wartość w procesie zarządzania bankiem. Jako grupa międzynarodowa RZB musi brać pod uwagę różne parametry kontroli.

Austriackie prawo bankowe określa wartości ustawowe, które oparte są na odpowiednich wytycznych UE dla Raiffeisen Zentralbanku jako podmiotu skonsolidowanego oraz dla poszczególnych spółek Grupy. Ponadto każdy z krajów, w których RZB prowadzi swoją działalność, stosuje własne, często różnej treści dodatkowe przepisy mające zastosowanie do lokalnych jednostek Grupy.

W swoim systemie kontroli wewnętrznej RZB stosuje docelowe wartości, które uwzględniają wszystkie rodzaje ryzyka (w tym ryzyko księgi handlowej, ryzyko walutowe i operacyjne). Aktualne plany/budżety są uzależnione od zmian wprowadzanych w Bazylei i Brukseli odnośnie do dalszego rozwoju i harmonizacji zasad dotyczących funduszy własnych. Wraz z opracowaniem tego typu przepisów RZB wprowadza nowe docelowe wskaźniki kapitałowe, których poziom odpowiednio przekracza 7-procentowy kapitał podstawowy (pełny etap opracowania Basel III), tak aby w normalnych okolicznościach Grupa nie podlegała restrykcjom ustawowym dotyczącym decyzji zarządu (takich jak wolumen dywidendy). Dodatkowy wymiar wprowadziły wymagania określone przez Europejską Komisję Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority*, EBA). Podstawowe przepisy różnią się od wcześniej stosowanych przepisów BWG, a także projektów CRR/CRD 4, które nadal znajdują się na etapie akceptacji.

Kontrola na poziomie Grupy jest realizowana we współpracy z Departamentami Skarbu, Planowania i Finansów, Kontroli Ryzyka oraz Strategii Grupy. Poszczególne jednostki Grupy przede wszystkim odpowiadają za przestrzeganie swoich własnych założeń w porozumieniu z centralami, które odpowiadają za zarządzanie udziałami określonej jednostki.

Kontrola obejmuje głównie kapitał podstawowy (wspólny kapitał Tier 1). W ramach limitów regulacyjnych obliczana jest także zdolność do podejmowania ryzyka, która odpowiada maksymalnym szkodom, jakie Bank lub grupa bankowa może przyjąć na siebie, nie obniżając minimalnych wartości kapitału regulacyjnego. Ze względu na złożone limity wzajemnego wynagrodzenia istotne znaczenie ma kombinacja instrumentów kapitałowych (różne rodzaje kapitału Tier 1, Tier 2 i Tier 3). Kapitał Tier 3 odgrywa jednak jedynie niewielką rolę, ponieważ nie można go już zrównoważyć zgodnie z Umową Kapitałową Basel 3 i/lub CRR I/CRD IV. W związku z powyższym począwszy od 2013, także Tier 2 narzucać będzie większe ograniczenia niż wynika to z Basel II, gdy w życie wejdą nowe przepisy (Basel III).

Aktualne dyskusje i publikacje Komitetu Bazylejskiego, Komisji UE oraz austriackich organów nadzoru w sprawie prawa nadzoru w związku z nowymi przepisami nadzoru (Basel III) przedstawiono w obliczeniach dotyczących scenariuszy wykonanych przez Departamenty Planowania i Finansów oraz Kontroli Ryzyka. Jeżeli pojawi się jakiegokolwiek prawdopodobieństwo wystąpienia, ich skutki zostaną natychmiast uwzględnione w procesie planowania i kontroli.

Określenie docelowych wartości w stosunku do obowiązujących wymogów minimalnych wiąże się z dodatkowymi obliczeniami kontroli wewnętrznej. Departament Kontroli Ryzyka oblicza wartość narażoną na ryzyko w porównaniu ze zdolnością do podejmowania ryzyka. Ponadto, określa się punkt równowagi pomiędzy kapitałem ekonomicznym oraz odpowiednim pokryciem. Szczegółowe informacje przedstawiono w raporcie na temat ryzyka.

Tabela poniżej prezentuje podział funduszy własnych grupy instytucji finansowych RZB zgodnie z austriackim prawem bankowym (BWG) z 1993 r./Poprawka z 2006 r. (Basel II).

tys. euro	2011	2010
Kapitał wpłacony	2 344 272	2 002 428
Kapitał uzyskany	2 924 400	2 793 584
Udziały mniejszościowe	4 397 825	4 273 288
Podstawowy kapitał hybrydowy	800 000	800 000
Wartości niematerialne i prawne	(507 058)	(476 690)
Kapitał podstawowy (kapitał Tier 1)	9 959 439	9 329 609
Odliczenia z kapitału podstawowego	(61 652)	(89 874)
Kwalifikowany kapitał podstawowy (po odliczeniach)	9 897 788	9 302 735
Kapitał zapasowy zgodnie z ust. 23(1)5 BWG	598 742	599 792
Nadwyżka rezerw nad pozycjami wycenionymi zgodnie z metodą ratingów wewn.	233 748	230 743
Ukryta rezerwa	0	465 400
Długoterminowy kapitał podporządkowany	2 485 571	2 480 171
Dodatkowe fundusze własne (kapitał Tier 2)	3 318 061	3 776 106
Odliczenia – udziały, sekurytyzacja	(61 652)	(89 874)
Kwalifikowane dodatkowe fundusze własne (po odliczeniach)	3 256 410	3 686 232
Odliczenia – towarzystwa ubezpieczeniowe	(529 776)	(526 518)
Kapitał Tier 2 dostępny do przekwalifikowania jako kapitał Tier 3	100 079	69 078
Krótkoterminowy kapitał podporządkowany (kapitał Tier 3)	100 079	69 078
Całkowite fundusze własne	12 724 500	12 531 527
Wymagane całkowite fundusze własne	7 982 494	7 965 813
Nadwyżkowe fundusze własne	4 742 006	4 565 714
Wskaźnik nadmiernego pokrycia	59,4%	57,3%
Wskaźnik kapitału podstawowego ogółem	9,1%	8,5%
Wskaźnik kapitału podstawowego, ryzyko kredytowe	12,2%	11,6%
Wskaźnik kapitału podstawowego, łącznie z ryzykiem rynkowym i operacyjnym	9,9%	9,3%
Wskaźnik funduszy własnych	12,8%	12,6%

Wymagane całkowite fundusze własne

tys. euro	2011	2010
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z ust. 22 BWG	81 416 287	79 995 940
w tym minimum 8 procent funduszy własnych na ryzyko kredytowe zgodnie z ust. 22a do 22h BWG		
Metoda standardowa	6 513 303	6 399 675
Metoda ratingów wewnętrznych	3 396 663	3 323 098
Ryzyko rozliczeniowe	7	10
Wymagane fundusze własne na ryzyko z tytułu pozycji w obligacjach, akcjach i towarach	519 912	326 656
Wymagane fundusze własne na otwarte pozycje walutowe	140 139	385 622
Wymagane fundusze własne na ryzyko operacyjne	809 133	853 850
Całkowite wymagane fundusze własne	7 982 494	7 965 813

Podział aktywów ważonych ryzykiem kredytowym według klas

tys. euro	2011	2010
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z ust. 22 BWG wg metody standardowej	42 458 287	41 538 727
Rządy centralne i banki centralne	3 518 187	3 712 387
Samorządy lokalne	99 000	95 180
Administracja publiczna i organizacje typu non-profit	24 688	44 328
Banki	737 575	1 060 743
Klienci korporacyjni	24 401 575	21 941 700
Klienci detaliczni (w tym małe i średnie przedsiębiorstwa)	9 443 900	10 088 630
Obligacje	1 313	0
Fundusze powiernicze	118 225	125 208
Pozycja z tytułu sekurytyzacji	47 713	71 475
Pozostałe pozycje	4 066 113	4 399 076
Aktywa ważone ryzykiem wg metody ratingów wewnętrznych	38 958 000	38 457 213
Rządy centralne i banki centralne	38 838	878 513
Banki	4 452 038	5 219 075
Klienci korporacyjni	32 009 025	29 446 375
Klienci detaliczni	2 170 575	2 464 663
Zaangażowanie kapitałowe	249 575	313 500
Pozycja z tytułu sekurytyzacji	37 950	135 088
W sumie	81 416 287	79 995 940

(54) Średni poziom zatrudnienia

Tabela poniżej prezentuje średnią liczbę pracowników zatrudnionych w roku obrotowym (etaty).

Liczba etatów	2011	2010
Pracownicy umysłowi	59 624	58 717
Pracownicy fizyczni	975	1 040
W sumie	60 599	59 757

Liczba etatów	2011	2010
Austria	3 287	3 206
Pozostałe państwa	57 312	56 551
W sumie	60 599	59 757

(55) Koszty odpraw i świadczeń emerytalnych

tys. euro	2011	2010
Członkowie zarządu i kierownictwo wyższego szczebla	7 936	12 932
Pozostali pracownicy	15 243	21 462
W sumie	23 179	34 394

Dwaj członkowie Zarządu podlegają takim samym zasadom jak pracownicy, tzn. spółka odprowadza podstawowe składki na fundusz emerytalny, a pracownik ma prawo do dodatkowej składki w takiej samej wysokości wedle własnego uznania. Świadczenia emerytalne jednego z członków Zarządu są oparte na wynikach.

W przypadku zakończenia kadencji lub okresu zatrudnienia i przejścia na emeryturę dwóm członkom Zarządu przysługuje odprawa zgodnie z ustawą o pracownikach wynagradzanych na podstawie umowy o pracę (Angestelltengesetz) oraz umowy o skali wynagrodzeń w sektorze bankowym (Bankenkollektivvertrag), a jednemu członkowi zgodnie z ustawą o świadczeniach pracowniczych (Betriebliches Mitarbeitervorsorgegesetz).

Ponadto w ramach jednego z funduszy emerytalnych i/lub na podstawie indywidualnych świadczeń emerytalnych wprowadzono ochronę na wypadek ryzyka niezdolności do pracy. Umowy z członkami Zarządu zostały zawarte na czas trwania kadencji lub maksymalnie pięć lat.

(56) Powiązania z kluczowymi przedstawicielami kierownictwa

Relacje Grupy z kluczowymi przedstawicielami kierownictwa

Kluczowi przedstawiciele kierownictwa to członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej podmiotu macierzystego Grupy, tj. spółki Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, a także kierownictwo spółki holdingowej Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH. Tabela poniżej przedstawia powiązania pomiędzy kluczowymi przedstawicielami kierownictwa a RZB (według wartości godziwej):

tys. euro	2011	2010
Lokaty na żądanie	12	790
Obligacje	3 881	4 086
Akcje	1 202	2 376
Lokaty terminowe	0	0
Lokaty oszczędnościowe	26	0
Zobowiązania kredytowe	0	20
Roszczenia leasingowe	71	67

Tabela poniżej prezentuje powiązania bliskich członków rodzin kluczowych przedstawicieli kierownictwa z RZB.

tys. euro	2011	2010
Lokaty oszczędnościowe	14	0

Grupa nie posiada żadnych innych powiązań z kluczowymi przedstawicielami kierownictwa.

Wynagrodzenie członków Zarządu

Tabela poniżej prezentuje wynagrodzenie członków Zarządu spółki Raiffeisen Zentralbank/

tys. euro	2011	2010
Wynagrodzenie stałe i wynagrodzenie uzależnione od wyników	2 513	6 594
Wpłaty na fundusze emerytalne i ubezpieczenia firmowe	654	193
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	4 363
Płatności oparte na akcjach (uzależnione od wyników)	0	60
W sumie	3 467	11 210

Tabela uwzględnia wynagrodzenie stałe i wynagrodzenie uzależnione od wyników, w tym wynagrodzenie z tytułu funkcji pełnionych w organach zarządzających spółek stowarzyszonych oraz świadczenia rzeczowe. W roku obrotowym nie wypłacono premii, więc elementy wynagrodzenia uzależnione od wyników wyniosły 0 procent (2010: 5 procent).

Jeden z członków Zarządu otrzymał całe wynagrodzenie od spółki stowarzyszonej i nie otrzymał żadnego dodatkowego wynagrodzenia za swoją pracę w RZB. Premię za 2010 rok wypłaconą wyżej wspomnianemu członkowi Zarządu wyceniono na podstawie zwrotu z kapitału. Zgodnie z postanowieniami umownymi mającymi zastosowanie do tej osoby do końca 2010 roku wypłacona premia wyniosła w sumie 458 000 euro, z czego 234 000 euro zostanie wypłacone w 2012 roku, a 215 000 euro w 2013 roku. Faktycznie wypłacona kwota zostanie ustalona przez Komitet ds. Zatrudnienia.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej

Tabela poniżej prezentuje wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej.

tys. euro	2011	2010
Rada Nadzorcza	408	426
Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium)	146	159

W 2011 roku zawarto z członkami Rady Nadzorczej dodatkowe umowy wymagające zatwierdzenia zgodnie z ust. 95(5) Z 12 austriackiej ustawy o spółkach akcyjnych (AktG).

(57) Zarządy i Rady

Zgodnie z ust. 70 (1) austriackiej ustawy o spółkach akcyjnych **członkowie Zarządu** osobiście odpowiadają za kierowanie spółką w najlepszym interesie Raiffeisen Zentralbanku i Grupy, biorąc pod uwagę interesy akcjonariuszy i pracowników oraz interes publiczny.

Zgodnie z austriacką ustawą o spółkach akcyjnych **Rada Nadzorcza** monitoruje i wspiera Zarząd w związku z fundamentalnymi decyzjami strategicznymi spółki. Rada Nadzorcza tworzy spośród swoich członków Komitet ds. Zatrudnienia, Komitet Audytu oraz Komitet Roboczy.

- Komitet ds. Zatrudnienia jest odpowiedzialny za stosunki prawne pomiędzy Spółką oraz czynnymi i emerytowanymi członkami Zarządu, z wyjątkiem spraw związanych z mianowaniem lub odwoływaniem członków Zarządu.
- Komitet Audytu Rady Nadzorczej monitoruje księgowość finansową, efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz audyt rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Komitet przygotowuje rekomendacje dla Rady Nadzorczej odnośnie wyboru audytora Grupy oraz audytora banku. Komitet Audytu bada i monitoruje niezależność audytora Grupy oraz audytora banku, zwłaszcza w odniesieniu do dodatkowych usług świadczonych na rzecz badanej spółki. Ponadto, Komitet przygotowuje formalne zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego, propozycji podziału dochodów, sprawozdania kierownictwa i przekazuje Radzie Nadzorczej raport dotyczący wyników audytu. Inne obowiązki obejmują audyt skonsolidowanego sprawozdania finansowego i sprawozdania kierownictwa Grupy oraz przekazanie raportu dotyczącego wyników audytu Radzie Nadzorczej spółki macierzystej.
- Komitet Roboczy Rady Nadzorczej sprawuje swoje uprawnienia dotyczące nadzoru i zatwierdzania generalnie w momencie podejmowania ryzyka bankowego (łącznie z nabyciem i sprzedażą papierów wartościowych) lub przyznawania limitów klientom lub grupie powiązanych klientów na poziomie progu określonego w umowie i statucie spółki lub powyżej

tego progu. Ponadto, na to miejsce w przypadku tworzenia, deaktywacji lub zamknięcia podmiotów zależnych oraz nabycia lub zbycia udziałów kapitałowych, bezpośrednio lub pośrednio, w formie podmiotu zależnego, pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone progi określone w umowie i statucie spółki.

Oprócz tego, Rada Nadzorcza zatwierdza nominacje członków Zarządu oraz pracowników Banku w charakterze członków zarządów i rad podmiotów stowarzyszonych, a w odniesieniu do Zarządu zatwierdza zniesienie zakazu konkurencji, aby umożliwić objęcie stanowisk w radach nadzorczych podmiotów niepowiązanych ze spółką w ramach Grupy lub w których spółka nie posiada udziałów w znaczeniu ust. 228 (1) austriackiego kodeksu cywilnego. Ponadto, wymagana jest zgoda Rady Nadzorczej na zawarcie specjalnych umów o pracę, przewidujących zobowiązanie do wypłaty odpraw emerytalnych, z wyjątkiem stosunków prawnych wspomnianych w ust. 6 (2) regulaminu Rady Nadzorczej.

Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium) stanowi kolejny organ ustawowy, powołany przez Radę Nadzorczą. Pełni ona funkcję doradczą i może w dowolnym momencie przekazywać swoje propozycje Radzie Nadzorczej.

Zarząd

- Walter Rothensteiner, od 1 stycznia 1995 r., Prezes i Dyrektor Generalny
- Johannes Schuster, od 10 października 2010 r.
- Johann Strobl, od 1 października 2007 r.

Rada Nadzorcza

Komitet prezydialny

- Christian Konrad, od 24 kwietnia 1990 roku, Prezes, PersA, PrüfA, AA, Generalanwalt of Österreichischer Raiffeisenverband, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG, Prezes Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- Markus Mair, od 20 czerwca 2006 roku, pierwszy Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- Ludwig Scharinger, od 22 kwietnia 1986 roku, drugi Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- Julius Marhold, od 2 kwietnia 1982 roku, trzeci Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

Członkowie

- Klaus Buchleitner, od 25 czerwca 2003 roku, Dyrektor Generalny RWA Raiffeisen Ware Austria AG
- Peter Gauper, od 24 czerwca 2008 roku, Przewodniczący Zarządu Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H.
- Erwin Hameseder, od 20 czerwca 2007 roku, Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG i Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- Wilfried Hopfner, od 18 czerwca 2009 roku, Przewodniczący Zarządu Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Günther Reibersdorfer, od 23 czerwca 2005 roku, Dyrektor Generalny Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- Hannes Schmid, od 23 czerwca 2005 roku, Przewodniczący Zarządu Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- Gottfried Wanitschek, od 25 czerwca 1997 roku, Członek Zarządu UNIQA Versicherungen AG

Wszyscy wyżej wymienieni członkowie Rady Nadzorczej zostali mianowani do dnia Walnym Zgromadzeniu za rok obrotowy 2013.

Delegaci Rady Pracowników

- Martin Prater, 11 stycznia 1991 roku do 14 czerwca 2011 roku, Przewodniczący Rady Pracowników, PrüfA, AA
- Peter Anzeletti-Reikl, 1 stycznia 2004 roku do 14 czerwca 2011 roku, pierwszy Wiceprzewodniczący Rady Pracowników
- Rudolf Korten Hof, 20 listopada 2008 roku do 14 czerwca 2011 roku, drugi Wiceprzewodniczący Rady Pracowników, PrüfA, AA
- Sabine Chadt, 22 czerwca 2009 roku do 14 czerwca 2011 roku
- Gebhard Muster, od 20 listopada 2008 roku, od 14 czerwca 2011 roku, Przewodniczący Rady Pracowników, PrüfA, AA
- Désirée Preining, od 14 czerwca 2011 roku, Wiceprzewodnicząca Rady Pracowników, PrüfA, AA
- Gregor Bitschnau, od 14 czerwca 2011 roku
- Doris Reinsperger, od 14 czerwca 2011 roku.

Inspektorzy nadzoru

- Alfred Lejsek, od 1 września 1996 roku, Inspektor Nadzoru
- Gerhard Popp, od 1 grudnia 2009 roku, zastępca Inspektora Nadzoru

Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium)

- Robert Lutschounig, od 12 czerwca 2009 roku, Przewodniczący od 16 czerwca 2011 roku¹, przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Karnten-Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H
- Jakob Auer, od 13 czerwca 2000 roku, zastępca Przewodniczącego od 16 czerwca 2011 roku¹, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- Karl Fuchs, 9 czerwca 2009 roku do 13 grudnia 2011 roku, Przewodniczący do 16 czerwca 2011 roku¹, Wiceprzewodniczący Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- Josef Graber, od 8 maja 2009 roku, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- Walter Hörburger, od 22 czerwca 2010 roku, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Voralberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Sebastian Schönbuchner, od 20 czerwca 2002 roku, Przewodniczący Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- Wilfried Thoma, od 25 czerwca 2003 roku, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- Erwin Tinhof, od 20 czerwca 2007 roku, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

PersA Członek Komitetu ds. Zatrudnienia

PrüfA Członek Komitetu Audytu

AA Członek Komitetu Roboczego

1 Funkcja Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego/Wiceprzewodniczącego podlega corocznej rotacji.

(58) Późniejsze zdarzenia

Reorganizacja Österreichische Volksbanken AG

W lutym Republika Austrii doszła do porozumienia z właścicielami Österreichische Volksbanken AG (ÖVAG) odnośnie do reorganizacji banku. Jedno z uzgodnionych rozwiązań stanowi redukcja kapitału, w wyniku której udział Raiffeisen Zentralbanku w ÖVAG wynoszący 5,7 procent zostanie zdecydowanie rozwodniony. Raiffeisen Zentralbank nie będzie uczestniczył w późniejszym podwyższeniu kapitału, ponieważ planuje wyjście z wyżej wspomnianej spółki. Aby wesprzeć reorganizację RZB wnieśli 500 mln euro w ramach płynnych środków oraz 100 mln euro w ramach kapitału własnego do 31 sierpnia 2012 roku.

W ramach konsolidacji austriackiego budżetu oraz w kontekście kosztów poniesionych przez austriacki rząd na reorganizację ÖVAG tak zwany finansowy wkład stabilnościowy (Stabilitätsabgabe) zostanie prawdopodobnie podwyższony o 25 procent. Rząd ogłosił także, że o połowę zmniejszy subsydia rządowe na premie z tytułu oszczędności w towarzystwach budowlanych, a także produkty emerytalne.

Wzmocnienie kapitału podstawowego

Okres ważności oferty odkupu kilku emisji kapitału hybrydowego RBI wygasł 5 marca 2012 roku. Spółka RBI odkupiła papiery wartościowe o całkowitej wartości nominalnej/preferowanej kwocie płynności wynoszącej 358 mln euro. Dzięki temu kapitał podstawowy (Tier 1) grupy instytucji finansowych RZB zwiększył się o około 113 mln euro (różnica pomiędzy wartością nominalną a wartością gotówkową), a wskaźnik kapitału podstawowego wzrósł o 0,1 punktu procentowego. Spowodowało to wzmocnienie odpowiednie struktury kapitałowej zgodnie ze zmienionymi wymogami ustawowymi.

Nabycie Polbanku

3 lutego 2011 roku RBI zawarł umowę z grecką spółką EFG Eurobank Ergasias S.A. (Eurobank EFG) dotyczącą nabycia 7—procentowego pakietu większościowego w polskiej jednostce Polbank EFG (Polbank). Jako bank koncentrujący się przede wszystkim na klientach detalicznych Polbank idealnie uzupełni działalność Raiffeisen Banku Polska, którego oferta skierowana jest głównie do klientów korporacyjnych.

Istotne kroki związane z nabyciem Polbanku, takie jak uzyskanie zgody Komisji UE oraz przekształcenie w bank w ramach własnej licencji, a także przygotowania przyszłej struktury organizacyjnej połączonego banku zakończono z powodzeniem w roku obrotowym 2011. Zamknięcie transakcji jest jedynie uzależnione od wydania zezwolenia przez polskie organy nadzoru.

Grupa RZB nadal prowadzi działalność emisyjną poprzez RBI

W pierwszych dwóch miesiącach 2012 roku spółka RBI AG wyemitowała około 40 obligacji, generując tym samym wolumen emisyjny w wysokości 1 119 mln euro.

(59) Wykaz spółek konsolidowanych metodą pełną

Poniższa tabela prezentuje wybrane spółki operacyjne objęte konsolidacją. Kompletny wykaz udziałów Raiffeisen Zentralbanku jest dostępny w centrali podmiotu macierzystego.

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał	Waluta	Udział	Rodzaj ¹
Austria Leasing GmbH, Eschborn (DE)	1 000 000	EUR	57,1%	OT
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bukareszt (RO)	19 800 000	RON	78,9%	BR
Centrotrade Chemicals AG, Zug (CH)	5 000 000	CHF	78,9%	OT
Centrotrade Deutschalnd GmbH, Eschborn (DE)	1 000 000	EUR	78,9%	OT
Centrotrade Minerals & Metals Inc., Chesapeake (US)	3 002 000	USD	78,9%	OT
Centrotrade Singapore Pte. Ltd., Singapur (SG)	500 000	SGD	78,9%	OT
F.J. Elsner & Co. Gesellschaft mbH, Innsbruck (AT)	436 037	EUR	78,9%	OT
F.J. Elsner Trading Gesellschaft m.b.H, Wiedeń (AT)	35 000	EUR	78,9%	OT
Golden Rainbow International Limited, Tortola (VG)	1	USD	78,9%	FI
Kathrein & Co. Vermögensverwaltung GmbH, Wiedeń (AT)	125 000	EUR	63,1%	FI
Kathrein Privatbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	20 000 000	EUR	78,9%	BA
OOO Raiffeisen-Leasing, Moskwa (RU)	1 071 000 000	RUB	76,2%	FI
Priorbank JSC, Mińsk (BY)	412 279 277 350	BYER	69,2%	BA
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów (UA)	3 002 774 908	UAH	75,9%	BA
Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajewo (BA)	237 388 000	BAM	76,5%	BA
Raiffeisen Bank International AG, Wiedeń (AT)	593 412 127	EUR	78,9%	BA
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Pristina (RS)	58 000 000	EUR	78,9%	BA
Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL)	1 250 893 080	PLN	78,9%	BA
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (RO)	1 200 000 000	RON	78,5%	BA
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana (AL)	9 926 093 000	ALL	78,9%	BA
Raiffeisen Bank Zrt, Budapeszt (HU)	165 023 000 000	HUF	55,5%	BA
Raiffeisen banka a.d. Belgrad (RS)	27 466 157 580	RSD	78,9%	BA
Raiffeisen Banka d.d., Maribor (SI)	17 578 052	EUR	68,2%	BA
Raiffeisen Centrobank AG, Wiedeń (AT)	47 598 850	EUR	78,9%	BA
Raiffeisen Energy Service Ltd., Budapeszt (HU)	20 000 000	HUF	64,5%	OT
Raiffeisen Equipment Leasing Kft, Budapeszt (HU)	50 400 000	HUF	64,5%	FI
Raiffeisen Factoring Ltd., Zagrzeb (HR)	15 000 000	HRK	59,2%	FI
Raiffeisen Financial Services Company Zrt., Budapeszt (HU)	20 100 000	HUF	55,5%	FI
Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o., Warszawa (PL)	200 000	PLN	76,2%	BR
RAIFFEISEN INSURANCE BROKER EOOD, Sofia (BG)	5 000	BGN	78,9%	BR
Raiffeisen Invetsment Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	730 000	EUR	78,9%	FI
Raiffeisen Leasing Aval LLC, Kijów (UA)	180 208 527	UAH	75,6%	FI
Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD, Sofia (BG)	5 900 000	BGN	74,8%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Belgrad (RS)	226 389 900	RSD	76,2%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Ljubljana (SI)	3 738 107	EUR	73,5%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Sarajewo (BA)	17 191 063	BAM	75,0%	FI
Raiffeisen Leasing IFN S.A., Bukareszt (RO)	14 935 400	RON	76,0%	FI
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC, Pristina (RS)	642 857	EUR	77,3%	FI
Raiffeisen Leasing sh.a., Tirana (AL)	208 031 014	ALL	77,5%	FI
Raiffeisen Lizing Zrt., Budapeszt (HU)	50 600 000	HUF	64,5%	BA
Raiffeisen Malta Bank plc., Sliema (MT)	340 000 000	EUR	78,9%	BA
Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	603 447 952	BGN	78,9%	BA
Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	7 511 000 000	CZK	64,2%	BA
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagrzeb (HR)	3 621 432 000	HRK	59,2%	BA
Raiffeisen-Leasing Bank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5 000 000	EUR	57,1%	BA
Raiffeisen-Leasing d.o.o., Zagrzeb (HR)	30 000 000	HRK	66,3%	FI
Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	363 364	EUR	57,1%	FI
Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	150 003 800	PLN	76,2%	FI
Raiffeisen-Leasing Real Estate, s.r.o., Praga (CZ)	10 000 000	CZK	71,2%	FI
Raiffeisen-Leasing, spolecnost s.r.o., Praga (CZ)	50 000 000	CZK	68,8%	FI
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. & Co. KG, Wiedeń (AT)	20 348 394	EUR	100,0%	BR
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	218 500	EUR	100,0%	BR
RB International Finance (Hong Kong) Ltd., Hongkong (HK)	10 000 000	HKD	78,9%	FI
RB International Finance (USA) LLC, Nowy Jork (US)	1 510 000	USD	78,9%	FI
RB Trading House Ltd., Budapeszt (HU)	4 000 000	HUF	55,5%	FI
RSC Raiffeisen Service Center GmbH, Wiedeń (AT)	2 000 000	EUR	60,9%	BR
RZB Finance (Jersey) II Ltd, St. Helier (JE)	100 000 002	EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) III Ltd, St. Helier (JE)	200 001 000	EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) IV Ltd, St. Helier (JE)	500 002 000	EUR	0,0%	FI
Tatra Asset Management sprav. spol., a.s., Bratysława (SK)	1 659 700	EUR	64,9%	FI
Tatra banka a.s.a, Bratysława (SK)	64 326 228	EUR	64,9%	BA
Tatra Leasing s.r.o., Bratysława (SK)	6 638 784	EUR	69,0%	FI
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RU)	36 711 260 000	RUB	78,9%	BA
ZHS Office- & Facilitymanagement GmbH, Wiedeń (AT)	36 336	EUR	99,8%	BR
ZUNO Bank AG, Wiedeń (AT)	5 000 000	EUR	78,9%	FI

¹ Rodzaj podmiotu

BA - Bank, BR - spółka świadcząca dodatkowe usługi z zakresu bankowości, FI - instytucja finansowa, OT - inna spółka

(60) Wykaz udziałów

Tabela poniżej prezentuje wybrane udziały. Kompletny wykaz udziałów Raiffeisen Zentralbanku jest dostępny w centrali spółki macierzystej.

Spółki wyceniane w bilansie skonsolidowanym metodą praw własności

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał	Waluta	Udział	Rodzaj ¹
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	80 000 000	EUR	49,0%	FI
A-Real Estate S.p.A., Bolzano (IT)	1 000 000	EUR	49,0%	FI
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	6 000 000	EUR	25,0%	BA
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	32 624 283	EUR	33,1%	OT
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	8 030 000	EUR	26,0%	BA
Oesterreichische Kontrollbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	130 000 000	EUR	8,1%	BA
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	11 627 653	EUR	31,3%	BA
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	131 074 560	RON	33,3%	BA
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35 000 000	EUR	37,0%	BA
Raiffeisen evolution projekt development GmbH, Wiedeń (AT)	43 750	EUR	40,0%	OT
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	1 460 000	EUR	47,8%	BR
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń (AT)	15 000 000	EUR	50,0%	BA
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5 100 000	EUR	25,0%	BA
UNIQUA Versicherungen AG, Wiedeń (AT)	142 985 217	EUR	45,7%	VV

¹ Rodzaj podmiotu

BA - Bank, BR - spółka świadcząca dodatkowe usługi z zakresu bankowości, FI - instytucja finansowa, OT - inna spółka, VV- ubezpieczenia

Pozostałe podmioty zależne i udziały nieuwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał	Waluta	Udział	Rodzaj ¹
AIL Swiss-Austria Leasing AG, Glattbrugg (CH)	5 000 000	CHF	50,0%	FI
A-Trust Gesellschaft für Sicherheitssysteme im elektronischen Datenverkehr GmbH, Wiedeń (AT)	5 290 013	EUR	12,1%	OT
CEESEG Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	18 620 720	EUR	7,0%	WP
Doplnková dochodková spoločnosť Tatra banky, a.s., Bratislava (SK)	1 659 700	EUR	100,0%	FI
ELIOT, s.r.o., Bratislava (SK)	1 613 556	EUR	100,0%	BR
LLC „Insurance Company 'Raiffeisen Life", Moskwa (RU)	60 000 000	RUB	25,0%	VV
Österreichische Raiffeisen-Einlagensicherung eGen, Wiedeń (AT)	3 100	EUR	16,1%	OT
Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	311 095 412	EUR	5,7%	KI
Österreichische Wertpapierdaten Service GmbH, Wiedeń (AT)	36 336	EUR	25,3%	OT
PayLife Bank GmbH, Wiedeń (AT)	13 234 665	EUR	11,2%	BA
Raiffeisen Asset Management (Bulgaria) EAD, Sofia (BO)	250 000	BGN	100,0%	FI
Raiffeisen Auto Leasing Bulgaria EOOD, Sofia (BG)	250 000	BGN	100,0%	FI
Raiffeisen Capital & Investment S.A., Bukareszt (RO)	1 600 000	RON	100,0%	FI
Raiffeisen Capital a.d. banja Luka, Banja Luka (BA)	355 000	BAM	100,0%	BR
Raiffeisen Car Leasing Ltd., Budapeszt (HU)	510 000	HUF	100,0%	FI
Raiffeisen consulting d.o.o., Zagrzeb (HR)	14 900 000	HRK	100,0%	FI
Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o., Warszawa (PL)	3 847 500	PLN	100,0%	FI
RAIFFEISEN FUTURE AD, Belgrad (RS)	143 204 921	RSD	100,0%	FI
Raiffeisen Insurance and Reinsurance Broker S.R.L., Bukareszt (RO)	180 000	RON	100,0%	BR
Raiffeisen Invest a.d., Belgrade (RS)	56 207 706	RSD	100,0%	FI
Raiffeisen Invest d.o.o., Zagrzeb (HR)	8 000 000	HRK	100,0%	FI
Raiffeisen Investment Fund Management JSC, Budapeszt (HU)	100 000 000	HUF	100,0%	FI
Raiffeisen Non-Government Pension Fund, Moskwa (RU)	353 000 000	RUB	100,0%	FI
Raiffeisen Pension Insurance d.o.o., Zagrzeb (HR)	14 400 000	HRK	100,0%	FI
Raiffeisen Pensions Sh.A., Tirana (AL.)	90 000 000	ALL	100,0%	FI
RAIFFEISEN TRAINING CENTER LTD., Zagrzeb (HR)	20 000	HRK	100,0%	BR
S.A.I. Raiffeisen Asset Management S.A., Bukareszt (RO)	10 656 000	RON	100,0%	FI
Valida Holding AG, Wiedeń (AT)	5 000 000	EUR	24,7%	OT
W 3 Errichtungs- und Betriebs-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1 020 000	ATS	20,0%	OT

¹ Rodzaj podmiotu

BA - Bank, BR - spółka świadcząca dodatkowe usługi z zakresu bankowości, FI - instytucja finansowa, OT - inna spółka, VV- ubezpieczenia, WP - firmy zajmujące się obrotem papierami wartościowymi

Wiedeń, 13 marca 2012 roku

Zarząd

nieczytelny podpis

Walter Rothensteiner

nieczytelny podpis

Johann Strobl

nieczytelny podpis

Johannes Schuster

Raport audytora

Raport dotyczący skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zbadaliśmy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, Wiedeń, za rok obrotowy od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 r. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2011 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych i skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale za rok kończący się 31 grudnia 2011 roku, a także posumowanie istotnych zasad polityki rachunkowości wraz z notami objaśniającymi.

Odpowiedzialność Zarządu za skonsolidowane sprawozdanie finansowe i system rachunkowy

Kierownictwo Spółki jest odpowiedzialne za system rachunkowości grupy oraz za sporządzenie i rzetelną prezentację niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez UE, a także danych zgodnie z ust. 64(1) Z 1 do (15) i (2) austriackiego prawa bankowego (BWG). Powyższa odpowiedzialność obejmuje zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie kontroli wewnętrznej, niezbędnej do sporządzenia i rzetelnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych niezgodnych z prawdą informacji, powstałych w wyniku oszustwa lub błędu, a także wybór i zastosowanie odpowiedniej polityki rachunkowości oraz opracowanie szacunkowych danych rachunkowych, które są uzasadnione w określonej sytuacji.

Odpowiedzialność audytora oraz opis rodzaju i zakresu ustawowego audytu

Naszym obowiązkiem jest wyrażenie opinii dotyczącej niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie przeprowadzonego przez nas audytu. Przeprowadziliśmy audyt zgodnie z przepisami i regulacjami obowiązującymi w Austrii oraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Audytu wydanymi przez Międzynarodową Radę ds. Audytu i Zapewnienia Standardów (IAASB) przy Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Powyższe standardy wymagają od nas przestrzegania wytycznych dotyczących wykonywania zawodu oraz zaplanowania i wykonania audytu w sposób zapewniający, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych niezgodnych z prawdą informacji.

Audyt polega na przeprowadzeniu procedur celem zgromadzenia dokumentacji audytowej dotyczącej wartości oraz informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybrane procedury uzależnione są od wyboru audytora, łącznie z oceną ryzyka podania istotnych niezgodnych z prawdą informacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, powstałych w wyniku oszustwa lub błędu. Dokonując oceny ryzyka audytor bierze pod uwagę kontrolę wewnętrzną, niezbędną do sporządzenia i rzetelnej prezentacji przez Grupę skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania procedur audytu, które są uzasadnione w danej sytuacji, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat efektywności kontroli wewnętrznej Grupy. Audyt obejmuje również ocenę stosowanych zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonywanych przez Kierownictwo, a także ogólną ocenę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że zebrana w trakcie audytu dokumentacja stanowi wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Opinia

Nie zgłaszamy żadnych zastrzeżeń po przeprowadzeniu audytu. Naszym zdaniem, które wynika z przeprowadzonego przez nas audytu, skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi prawne oraz przedstawia w rzetelny i prawdziwy sposób sytuację finansową Grupy na 31 grudnia 2011 roku i jej wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok od 1

stycznia to 31 grudnia 2011 roku zgodnie z przyjętymi przez UE Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).

Raport na temat sprawozdania Zarządu z sytuacji Grupy

Na podstawie ustawowych wymogów sprawozdanie Zarządu z sytuacji Grupy powinno zostać zbadane pod kątem jego zgodności ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Zbadania wymaga również fakt, czy pozostałe ujawnione informacje nie wprowadzają w błąd odnośnie sytuacji finansowej spółki. Raport audytora powinien zawierać także oświadczenie dotyczące zgodności sprawozdania Zarządu z sytuacji Grupy ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz prawidłowości ujawnionych informacji w świetle ust. 243a austriackiego kodeksu handlowego (UGB). Naszym zdaniem, sprawozdanie Zarządu z sytuacji Grupy jest zgodne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Ujawnione informacje są prawidłowe w świetle ust. 243a austriackiego kodeksu handlowego.

Wiedeń, 13 marca 2012 roku

KPMG Austria GmbH

Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft

	
Rainer Hassler Wirtschaftsprüfer	Bernhard Mechtler Wirtschaftsprüfer

Oświadczenie Zarządu

Potwierdzamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentuje prawdziwy i rzetelny obraz aktywów, zobowiązań, pozycji finansowej oraz zysków lub strat Grupy zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości, a także że raport Zarządu Grupy przedstawia prawdziwy i rzetelny obraz rozwoju i wyników działalności i pozycji Grupy, wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka i niepewności, na jakie narażona jest Grupa.

Wiedeń, 13 marca 2012 roku

Zarząd

nieczytelny podpis

Walter Rothensteiner

Prezes Zarządu

Zarządzanie Udziałami, Kontrola Wewnętrzna i Kontrola Grupy, Zarządzanie Grupą,
Zasoby Ludzkie, Public Relations, Kwestie Prawne/Podatkowe oraz Usługi Zarządcze

nieczytelny podpis

Johannes Schuster

Członek Zarządu
Marketing Sektorowy, Usługi Sektorowe, Płynność Sektorowa
i Zarządzanie Operacjami Skarbowymi

nieczytelny podpis

Johann Strobl

Członek Zarządu
Zarządzanie Ryzykiem

SZCZEGÓŁY DOTYCZĄCE PUBLIKACJI

Opublikował: Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Wydawca, koordynacja: Andreas Ecker-Nakamura

Uwagi: w niniejszym wyciągu z Raportu rocznego RZB "RZB" oznacza Grupę RZB, a „Raiffeisen Zentralbank” dotyczy wyłącznie Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.

Prognozy, plany i przewidywania zawarte w niniejszym raporcie oparte są na stanie wiedzy i ocenach RZB w momencie jego sporządzania. Podobnie jak wszelkie tego rodzaju stwierdzenia podlegają one ryzyku i zawierają element niepewności, w wyniku czego faktyczne wyniki mogą odbiegać w istotny sposób od wyników wyrażonych lub wskazanych w powyższych stwierdzeniach.

Nie gwarantuje się dokładności prognoz, planowanych wartości ani przewidywań.

Niniejszy raport roczny sporządzono oraz dane sprawdzono z zachowaniem najwyższej staranności. Niemniej jednak nie można wykluczyć błędów powstałych w trakcie przekazywania danych, składu tekstu i druku.

Dodawanie i odejmowanie zaokrąglonych kwot w tabelach może prowadzić do niewielkich rozbieżności.

Wykazane wartości zmian (wskaźniki procentowe) oparto na faktycznych, a niezaokrąglonych wartościach przedstawionych w tabelach.

Raport roczny sporządzono w języku niemieckim. Wyciąg z raportu rocznego w języku angielskim stanowi tłumaczenie oryginalnego raportu w języku niemieckim. Jediną autentyczną wersją raportu jest wersja w języku niemieckim.

W razie pytań w sprawie raportu rocznego prosimy o kontakt

Andreas Ecker-Nakamura, andreas.ecker@rzb.at, tel.: +43-1-71 707-1602.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Am Stadtpark 9, A-1030 Wiedeń, Austria, tel.: +43-1/26 216-0, faks: +43-1/26 216-1715 <http://www.rzb.at>